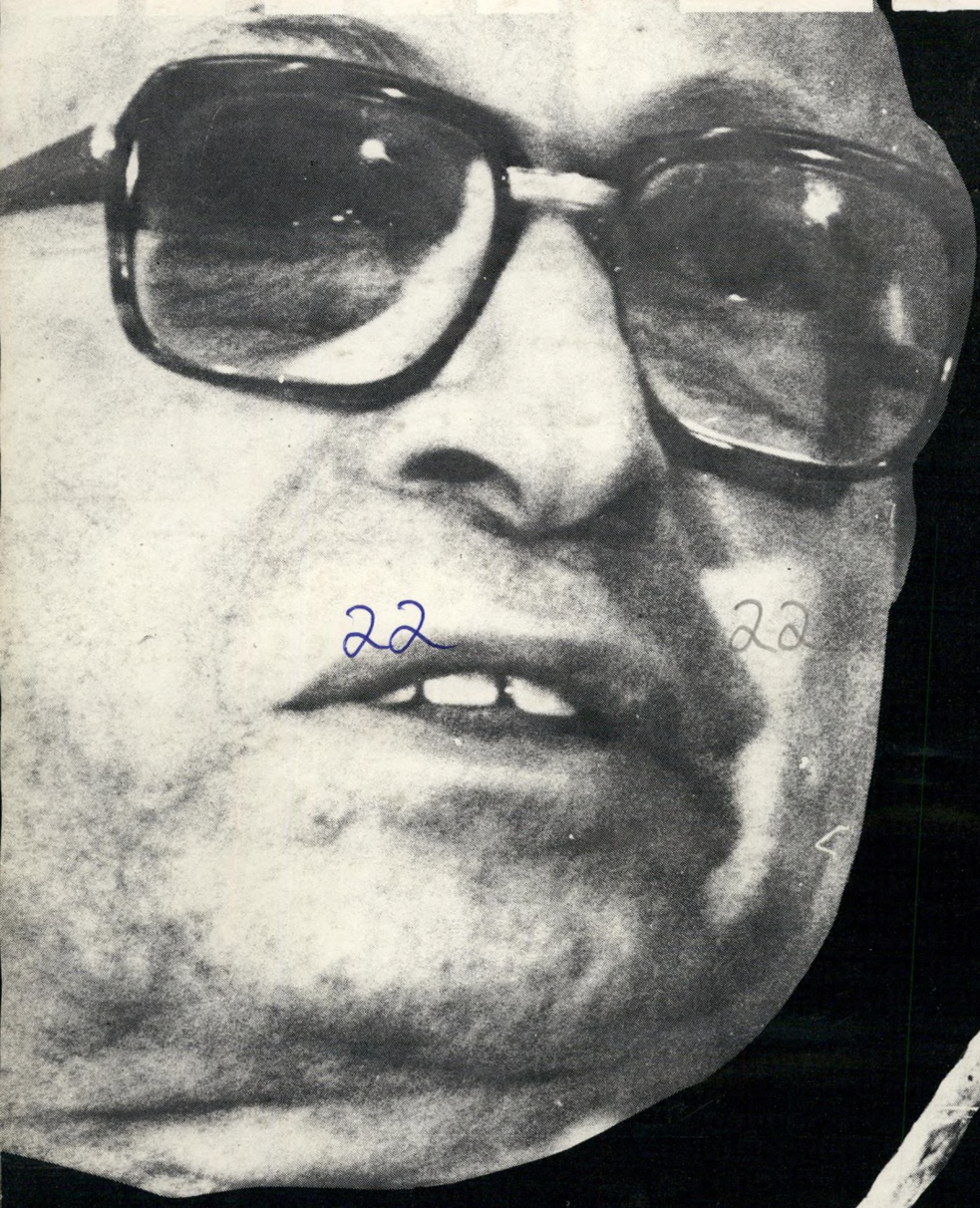
ר' אייר תשל"ט 1.5.79 | שנה 4 | מספר 2171 | המחיר: 20.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

הגרדומים של בגין

אם אתה נוסע לפריז, או להונולולו
קח אתך פילם שמכיר את הדרך.

העולם מצלם בקודאק.

דרוש פיתוח במעבדות דלתה קולור

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03־243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רח' בן־אביגדור • הפצה „גד" בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה „כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • העורך: איי תבור • עורך תבנית: יופי שנון • עורכת כיתוב: ענת ישראלי • צלמי־מערכת: ציון צפריר וגילה רזין • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

קוראים כתבו:

אם הנך נמנה עם קוראיו הוותיקים של עיתון זה, ודאי שמת לב להתרחבותו יוצאת־הדופן של המדור אנשים. זהו אחד המדורים הישנים ביותר בהעולם הזה, שנולד מיד עם העברת השבועון מידיו של אורי קיסרי ז"ל לידי המערכת הנוכחית. הוא נועד לספר, בקיצור ככל האפשר, סיפורי חדשות אישיים אודות האנשים העושים את החדשות בכל תחומי החיים.

בשעתו, במשך שנים רבות, היה זה מדור בלעדי של העולם הזה. העיתונות בארץ נמנעה מלעסוק בחומר עיתונאי מסוג זה, מתוך גישה מוטעית שעיסוק מעין זה כמוהו כעיסוק ברכילות. כיום לא ניתן למצוא במדינה עיתון המכבד את עצמו, שלא יהיה בו מדור דומה — בדרך כלל תוך חיקוי העיצוב הטיפוגראפי, כפי שהוא מופיע בהעולם הזה.

זוהי התפתחות אופיינית בעיתונות בכל העולם. עורכי העיתונים למדו לדעת שהת־עניינות קוראיהם בעושי־החדשות אינה נופלת מזו שבחדשות עצמן. יומונים ושבו־עוני־חדשות החלו להקצות בהדרגה יותר ויותר מקום לסיפורים מסוג זה. שבועון חדשות נודע, כמו הפארי מאטש הצרפתי, מקדיש להם כמעט את מחצית עמודיו. הטיים האמריקאי הגיע למצב, שבו החליט להוציא לאור שבועון נפרד בשם אנשים, המורכב כולו מחומר עיתונאי מסוג זה.

בהעולם הזה גדל המדור משני טורים קבועים בשנות החמישים לעמוד בתחילת שנות השישים. כעבור כמה שנים כבר התרחב המדור לשני עמודים שבועיים.

מזה מיספר חודשים הוא מתפשט והולך על פני חמישה ולפעמים אף שבעה עמו־דים, כן ירבו.

אחד הגורמים שאיפשרו לנו לעשות זאת היתה הצטרפותה של העיתונאית הוותיקה תחיה אדר למערכת. היא קיבלה על עצמה לעסוק כימעט באופן בילעדי במדור זה, תרמה להתרחבותו ולשיפורו. כשנכנסה לעניין ספק אם ידעה מה מצפה לה. שכן, כשם שהיא שינתה את המדור, כך שינה הוא את חייה.

אבי נשר מביים את תחיה (משמאל) ב„דיזנגוף 99"
דרך להיקלע בארץ

מספרת תחיה אדר: „אינני עוף חדש בעולם העיתונות. כתבתי בעיתונים שונים במשך שנים רבות, עד שיום אחד נישבר לי מהכל ונסעתי לחופשה בארצות־הברית. ארזתי לי שלוש חליפות והגעתי לאמריקה לשישה שבועות של חופשה. נשארתי עשר שנים. נישאתי לגבר אמריקאי, ג'רי היימן, ילדתי שני ילדים ניפלאים ובתום עשר שנים עליתי ארצה עם מישפחתי.

„לקח לי הרבה זמן להיקלט מחדש ולת־פוס מה קורה פה. על אף העובדה שבמשך עשר השנים הייתי מנויה על העולם הזה וקיבלתי את השבועון בקביעות, הרגשתי כעולה חדשה בארץ. הייתי עקרת־בית ונהניתי מזה. עד שיום אחד פגשתי בידי־דתי, כתבת העולם הזה שרית ישי, והיא הציעה לי להצטרף למערכת. מאז הישתנו חיי מן הקצה אל הקצה."

„פופולאריות שיגעונית"

ממשיכה תחיה ומספרת: „השקט שהיה מנת חלקי בארצות־הברית נעלם ואיננו עוד. חידשתי קשרים ישנים עם ידידים מימים עברו. יצרתי לי קשרים חדשים, שלא היכרתי מקודם. הכרתי דור שלא ידעתי. לקח לי שלושה חודשים בערך כדי לחזור לעניינים ואז גיליתי, שאין דרך טובה מזו להיקלט מחדש בארץ. „הפופולאריות שלי היא שיגעונית. ה־חן בעיני. אחרי תצוגה על כוס קפה ועוגה אני חוזרת למערכת לסידרת פגישות עם אנשים שקבעתי עמם ולרומן הקבוע שלי עם מכשיר הטלפון. יש רבים שאינם אוהבים לדבר בטלפון. סיפור של ארבע שורות בעיתון מצריך לפעמים פגישה ממושכת בארבע עיניים. מעטים גם מס־כימים לבוא אלי למערכת לפגישות עבודה, והם מריצים אותי על פני כל העיר כדי לשמוע סיפורים, שלפעמים אפילו אינם רואים אור.

„הערבים מוקדשים לפתיחת תערוכות חדשות. לפעמים שתיים־שלוש בערב אחד. מעולם לא יוצא לי לבחון את הציורים המוצגים. אני מחפשת דברים אחרים. אחרי שמסתיימות התערוכות מתחילות המסיבות, או סתם אירועים חברתיים. אם אני במצב־רוח מרומם אני רוקדת שניים־שלושה ריקודים, בוחנת את הקהל ואם אין שם מישהו הנראה כיכול לספק את תאוותי הבלתי נדלית לסיפורים, אני ממשיכה בתוכנית הלילית המוקדשת לכוכב זה או אחר. בשעת לילה מאוחרת מאוד, או ליתר דיוק בשעת בוקר מוקדמת, אני מגיעה סוף סוף הביתה. הבעל והילדים ישנים. לא הספקתי להחליף עמם כימעט מילה במשך היום או הערב. והבוקר מתחיל אצלי כמו אצל כל אם בהשכמה מוקדמת עם הילדים.

„בכל מקום אליו אני מגיעה מגיבים אנשים: ‚את גם פה?' התשובה שלי תמיד

תחיה אדר בתעריכה*
אין זמן לציורים

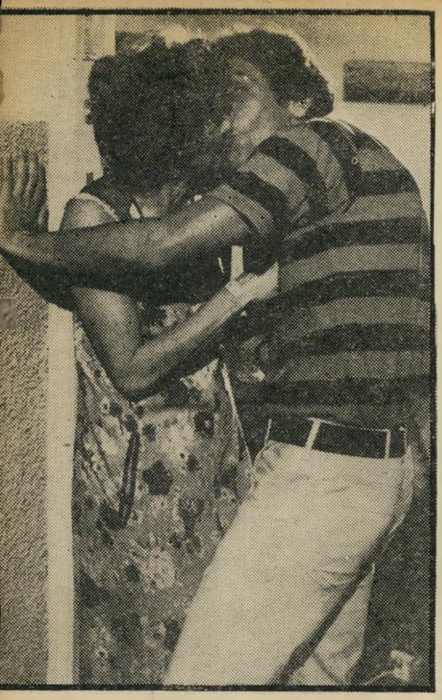
* עם הציירים מנשקה קדישמן ומנחם גפן.

טלפון בביתי אינו פוסק מלטרטר. זה מתחיל משמונה בבוקר. זה רוצה תמונה שלו חזרה וזה רוצה שתמונתו תופיע בעיתון. זה מזמין אותי למסיבה וזו מבקשת שלא אזכיר מי היה במסיבה שלה. אחת, שצלם המערכת צילם אותה עם גבר שאיננו בדיוק בעלה, מאיימת עלי שתיפנה לעורך־דין אם תמונתם תתפרסם, ואחרת קובלת מדוע אני מזניחה אותה.

„לכל מי שחושב שללקט סיפורים על אנשים חשובים וקצת פחות חשובים זה עניין פשוט — יש לי חדשות בשבילו. לא אחת קורה שבערב אחד נערכים חמישה אירועים, שבכל אחד מהם אני חייבת להתייצב ולמצוא סיפורים. נכון שישנם אנשים שהסיפורים קולחים מהם באופן טבעי וכל מה שאני צריכה זה רק לרשום אותם. הם פשוט ממתינים לרגע שבו יבחינו בי, כדי לספר לי את הסיפורים שהכינו. אך ישנם גם כאלה שאחריהם אני חייבת לרדוף, פשוטו כמשמעו, לדובבם ולהזכיר להם את מי ראו לאחרונה, עם מי דיברו ולפעמים גם מה עשו.

„ההזמנות למסיבות ולאירועים שונים מציפות אותי. תמיד אני מודיעה לצלם המערכת, ‚כי הערב אנחנו יוצאים לבלות.' האמת היא שגם הצלם וגם אני יודעים בדיוק מה היא צורת הבילוי הזו. במסיבה בה שופע האוכל, אין לנו זמן לטעום ממנו. אני עוברת מאדם לאדם, כמו פרפר על פני הפרחים, ומנסה לשוחח עמו. בדרך כלל אני צריכה לספר לו סיפורים לפני שהוא ידבק בחיידק ויחזיר לי בסיפורים משלו.

„יום עבודה טיפוסי שלי מתחיל בדרך כלל מוקדם בבוקר, בתצוגת־אופנה או מסיבת־עיתונאים. תודה לאל שאינני כתבת אופנה, כי כל דגם שאני רואה פשוט מוצא־

תחיה ומשה גרטל ב„דיזנגוף 99"
חדשות על עושי־החדשות

זהה: ‚כן, אלא איפה רציתם שאהיה?' כאילו שבאמת אין לי כבר איפה להיות."

דיוקן עצמי בסרט

אבל בסך הכל נראה שתחיה די נהנית מהתפקיד שנטלה על עצמה, למרות קיטוריה. „ישנם אנשים הפונים אלי ב־קינאה בולטת," היא מספרת, „הם חושבים שכל חיי הם מסיבה אחת גדולה. הם לא יודעים שאת כל הסיפורים שאספתי במשך השבוע אני חייבת גם לכתוב, לסגנן ולזכור פרטים שלא רשמתי. לשם כך אני מגיעה למערכת ביום השבת. כאשר כולם מבלים, מטיילים או ישנים את שנת אחר־הצהריים שלהם, אני יושבת לי ושוברת את הראש, איזה סיפורים להכניס ואיך לנסח אותם כך שיראו מעניינים.

„ביום שבו מופיע גיליון חדש של העולם הזה, אני מתחילה לקבל טלפונים, במקום לצלצל לאחרים. חלק צועקים עלי: ‚מדוע לא הכנסת לעיתון את הסיפור שסיפרתי לך שלשום? את לא חברה. הסיפור שלי היה שיגעון.' אחרים, לעומת זאת, מטל־פנים להודות לי ולספר לי איזו עיתונאית גדולה אני משום שכל הארץ נהנתה מה־סיפור המוצלח שנתנו לי.

„אני הולכת ברחובות תל־אביב המוכרים לי כל כך ונעצרת בידי אנשים שאינם מוכרים לי כל כך, והם פותחים בסצינות שונות ומשונות: ‚את זוכרת אותי מהמסי־בה ההיא בהרצליה?' אני לא זוכרת. אח־רים אומרים לי שמה שסיפרו לי לפני שבועיים כבר לא אקטואלי ואני מודה לאל שנחלצתי, משום שממילא לא זכרתי מה סיפרו לי."

הפופולאריות מרקיעת השחקים של תחיה אדר, תעלה ודאי לשיאים חדשים כאשר יגיע אל המסכים סרטו של הבמאי הישר־ראלי אבי נשר, דיזנגוף 99. תחיה בכנסה לתפקידה בצורה כל כך מושלמת עד שכאשר ראתה אותה שרון הראל, שותפתו של אבי נשר לכתיבת התסריט, לא יכלה שלא להציע לה לגלם את עצמה בסרט. בתפקיד עיתונאית המלקטת סיפורים למדור חברה.

„הסברתי לשרון שאינני צעירה, אינני יפה וגם לא שחקנית," מספרת תחיה, „אך היא התעקשה. לשם הכף שבעניין הסכמתי. הצטלמתי במשך יומיים בתפקיד של עיתו־נאית, אם לבת מתבגרת (דנה פלר) המת־עסקת עם החתיך של בתה. את היפה שיחק בסרט שדרן־הספורט של הטלוויזיה, מי שהיה אלוף הארץ במשחי־התירה, משה גרטל."

ועל זה נאמר: על דאטפת — אטפוך. מי שכותב סיפורים על עושי־חדשות, סופר שיעשה חדשות בעצמו ויכתבו גם עליו.

אלי תגר

אל תקפוץ מעל לפופיק. כדאי יותר לבסס את מה שיש לך מאשר לקחת סיכונים גדולים ובלתי בטוחים. אל תיקח על עצמך יותר מאשר יש ביכולתך לבצע. אל תזלזל בעצותיו של בן זוגך, למרות שאתה בטוח בעליונותך השכלית עליו. יש לו הגיון ישר, והוא אינו נוטה להתלהב כמוך. בת טלה — אל תשקיעי את כל ליבך ברומן החדש. את חשובה לעצמך יותר ממנו, ואל תתיחסי אליו.

* * *

השבוע תזכה בהכנסה כספית בלתי צפויה. אל תבזבז את הכסף אלא שמור עליו, כי בעתיד הקרוב תזדקק לו. המשך לשמור על שיווי משקלך הנפשי, ועל התקדמותו האיטית של הרומן שלך. מכתב שיגיע אליך יביא עמו זכרונות לא נעימים מ־העבר הרחוק. אל תניח לידידים ישנים לסבך את חייך, ושמור על מרחק בינך לבינם. בת שור — סמכי על בני תאומים, והשמרי לנפשך מבני בתולה. שמרי על קור רוח.

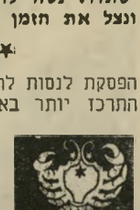
* * *

חבריך במקום העבודה מנסים לשים לך רגל. שים לב לכל מה שאתה אומר, ואל תבטח באיש. צפויה לך התקדמות בולטת בעבודה, וחצ־לחתך תלויה ביכולתך להתחבב על אלה ש־מתחתיך, כי תהיה זקוק למלוא שיתוף הפעולה מצידם. הבצו־רת בחייך הרומנטיים תימשך עוד מעט, אך אל ייאוש — גם זה יסתדר. נסה להתרכז בינתיים בעבודה, ונצל את חזמן כדי לבסס את מעמדך.

* * *

הפסקת לנסות להתחבב על כל העולם, ו־התרכז יותר באלה הקרובים אליך. חיי החברה הסוערים שאתה מנהל לא יביאו לך תו־עלת, לא במישור ה־עיסקי ולא באהבה. נסה להירגע קצת, לשבת ב־בית, ללכת לים, ולמ־צוא מה הדברים החי־שובים לך באמת. הש־בוע הוא זמן אידיאלי לעשות בדק בית במל־תחה שלך. אל תהסס לקנות דברים נועזים יותר מכרגיל, הדבר רק יוסיף לתדמית שלך בעיני קרוביך.

* * *

שבוע שיגרתי ואפור צפוי לך, ותוכל לשפר את מצב רוחך רק בעזרת פעילו־יות שתעשה לבדך, בלי שותפים. נסה לק־רוא ספרים, ללכת ל־קולנוע, ולצבור לך שעות שינה, להן תזדקק בשבועות הב־אים. אל תתחיל ה־שבוע שום רומן חדש, כי שום דבר טוב לא יבוא מזה. תן לאדם הקרוב אליך קצת מנוחה נפשית, הוא זקוק לה. בת אריה — שימי לב גם לאופי ולא רק ליופי.

* * *

שמור היטב על קור רוחך, למרות ההת־רגשות שתפקוד אותך בראשית השבוע. תוכניותיך תזכינה להגשמה מלאה אם תנהג כשורה, ואם תתחשב ברגשותיהם של אלה הקרובים לך. השבוע הוא זמן טוב לקנות חלק מהדברים להם אתה משתוקק, אך אל תיחפז בקניותיך וחשוב היטב לפני שאתה מו־ציא את כספך. בת בתולה — הוא לא בש־בילך, והוא ימשיך לע־שות לך צרות כל זמן שתסכימי להיפגש איתו. השתדלי לנתק את מחשבותיך ממנו.

התרכז עד כמה שאפשר בעבודתך, ו־השתדל לתקן מחדלים ושגיאות של העבר. חדש את יחסיך עם אלה האוהבים אותך, אליהם התנהגת באדי־שות מזה זמן רב. כדאי שתקדיש תשומת־לב ל־בת זוגך, ושתתעניין לא רק בעצמך אלא גם בה. בת מאזניים — צפוי לך רומן סוער, שימי לב להופעתך, אל תפטפטי יותר מדי.

* * *

למיצרך שאת כה חיבית לו אכן יגיע בשבוע הבא ואל לך להיות קצרת סבלנות כתוצאה מהאיחור. בן זוגך אינו אדיש וגם לו בעיות משלו. חשבי היטב לפני שתכנסי ל־הוצאות כספיות גדו־לות ואל תבטחי ב־אנשים שאינך מכירה. בן עקרב — מיכתב עיסקי לו אתה מחכה זמן כה רב, אכן יגיע השבוע, ויגרום לך ל־סיפוק רב. אל לך להאשים איש כי אירועים שונים הם שגרמו לשיבושים.

* * *

כדאי שתבדוק אם הצלחותיך האחרונות אינן ממשמות נושא לקינאה אצל חבריך הטובים. שמור בינתיים את תוכניותיך בסוד ו־אל תיתן לאיש את ה־הזדמנות לשים לך רגל. בת קשת — אל תקחי דברים יותר מדי ללב. אם לא הוא — אז יבוא אחר במקומו, ו־תשכחי אותו אחת ו־לתמיד. בינתיים אל תתני לו לרכב עליך.

בדוק היטב כל אינפורמציה המגיעה לידך, ואל תאמין כמו פתי לכל שמועה. סמוך על חכח שיפוט ועל האינטואיציה ש־לך, ואל תנתק את הקשרים שרקמת עם אנשים רק בגלל שמו־עות שהגיעו אליך מ־מקור אחר. פגישה בלתי צפויה לחלוטין עם ידיד ותיק תביא לחייך ענין והתרגשות בסוף שבוע זה.

* * *

כמה מפעילויותיך השבוע תפתענה את הקרובים אליך, ואפילו את עצמך. הבטחון ה־עצמי ממנו אתה נהנה לאחרונה יסייע בידך להתקדם סוף סוף הת־קדמות של ממש ב־עבודה. אל תהסס לקבל על עצמך אחריות, ו־להחליט החלטות חשו־בות. בת דלי — תני בו יותר אמון מלא, והיי חביבה כלפיו, בסיכום זה ישתלם לך.

* * *

מנוחה ושינה טובה יעזרו לך להפיג קצת את המתח שבו אתה נמצא, אך כדי להצליח בכך תיאלץ להתייצב מול הסיבה המולידה אותו ולא לברוח לפתרונות זמ־ניים. אל תחסס מל־חעזר באדם קרוב אליך, וזכור שלא תמיד אתה הוא הצודק. שקול היטב כל חצעה עסקית שאתה עלול לקבל מכל גורם.

מכתבים

„מוסר הוטנטוטי" בארצר

למיכתבו של הקורא שימשון שיבק מ־בני־ברק, שהופיע תחת הכותרת „שביתה נגד ההסתדרות" (העולם הזה 2172) הנני להעיר ולהבהיר כלהלן:

● אני תמה על כך שהקורא הנכבד הדואג והחרד לפרנסתם ורמת חייהם של שכבות המצוקה והמישפחות ברוכות הי־לדים ומעוטות ההכנסה, מצדיק את דרכו של הממשלה ו־משרד־האוצר, ש־ייקרו ביוזמתם או־המיצרכים החיו־ניים הבסיסיים ב־נימוק מתחסד, ש־לפיו „בהתייקרויות של הממשלה אי־שום הפליות וה־אחידות הן לעשי־רים והן לעניים". משל למה הדבר דומה? לדברי אר־תו מדינאי צרפתי „נאור" (במרכאות כפולות), שהפליג בשיבחה של השיוויו־ניות בארצו ואמר כי בצרפת מותר, ללא כל הפליה, לכל אדם לשכב לישון מתחת לגשר.

סוזר

אכן, ההתייקרות של לחם, חלב, בשר, שמן וכו' שווה לכולם — לעשירים ול־עניים — אך הפגיעה המשמעותית היא בשכבות מעוטות ההכנסה ובשכבות הבי־ניים, שבקירבן ההוצאה למיצרכים בסי־סיים מהווה עד 40 אחוזים ויותר מההכנ־סה, בעוד שאצל השכבות העשירות מה־ווה ההוצאה למצרכי היסוד אחוז לא מש־מעותי (5—10 אחוזים בלבד).

על העוול הזה ו„המוסר ההוטנטוטי" של משרד־האוצר הפגינו במחאה מיליון פועלים ועובדים, לפני כמה שבועות — ובצדק! אם תימשך השיטה הזו, יגבר ויעמיק המאבק, שמוליכה אותו הנהגת ההסתדרות והנישא על־ידי חציבור כולו.

● ההסתדרות גורסת המשך השיטה של הענקת סובסידיות למיצרך (אם כי בקביעת שיטת מענק רב־שנתית חד־שה, התואמת את המציאות) ולא לניצרך. אין כל עוול, לכן, אם עשיר ועני משל־מים אותו המחיר ללחם וכו', אם אמנם מקפידים על קיום מלא של שיטת מס־הכנסה בצורה פרוגרסיבית, כאשר נוט־לים מהעשירים מיסים גבוהים יותר ונות־נים שירותים שווים לכל ולפי הצרכים.

● אשר לתוספת־היוקר — תפקידו של מכשיר תוספת־היוקר ושיטת הפיצוי האוטומאטית הנהוגה בישראל, על פי תביעת ההסתדרות וביוזמתה זה שנים, לשמור על שכרו הריאלי של העובד; כל עובד, לפי דרגת שכרו והכנסתו, עד דר־גת הכנסה (כולל תשלום עבור סרמיות) הנקבעת בידי הגורמים הנוגעים בדבר, בהתאם לנסיבות האובייקטיביות. ומכאן: תוספת־היוקר לא באה לשנות את דרגת השכר והתנאים של העובד, אלא מתיי־חסת לשכר הקיים אצל העובד.

התיקרה שנקבעה (כיום מוצעת תיקרה של 11.5 אלף ל"י לחודש) מפצה את אלה שהכנסתם גבוהה יותר מהתיקרה רק ב־חלק שעד התיקרה. כך ששיטה זו מצמ־צמת את הפערים בגין תשלום תוספת־היוקר, מה גם שעל תוספת־היוקר חל תש־לום מס־הכנסה, המקזז יותר מהשכבות העליונות מאשר מהשכבות הנמוכות. ה־פטורות כימעט כליל מתשלום מס־הכנסה על תוספת היוקר, בשל העתקת מדרגות־המס.

ולסיכום: הצעתו של הקורא שימשון שיבק, להכריז על „שביתה נגד ההסתד־רות", היא עצת אחיתופל; זו הצעה מרו־שעת וחסרת הגיון. ציבור הפועלים וה־עובדים כולו דוחה מכל וכל הצעה כגון זו, שאין לה כל בסיס הגיוני, סוציאלי ולאומי, בתקופה של אינפלציה דוהרת ושחיקה רצינית בכושר הקניה של השכר.

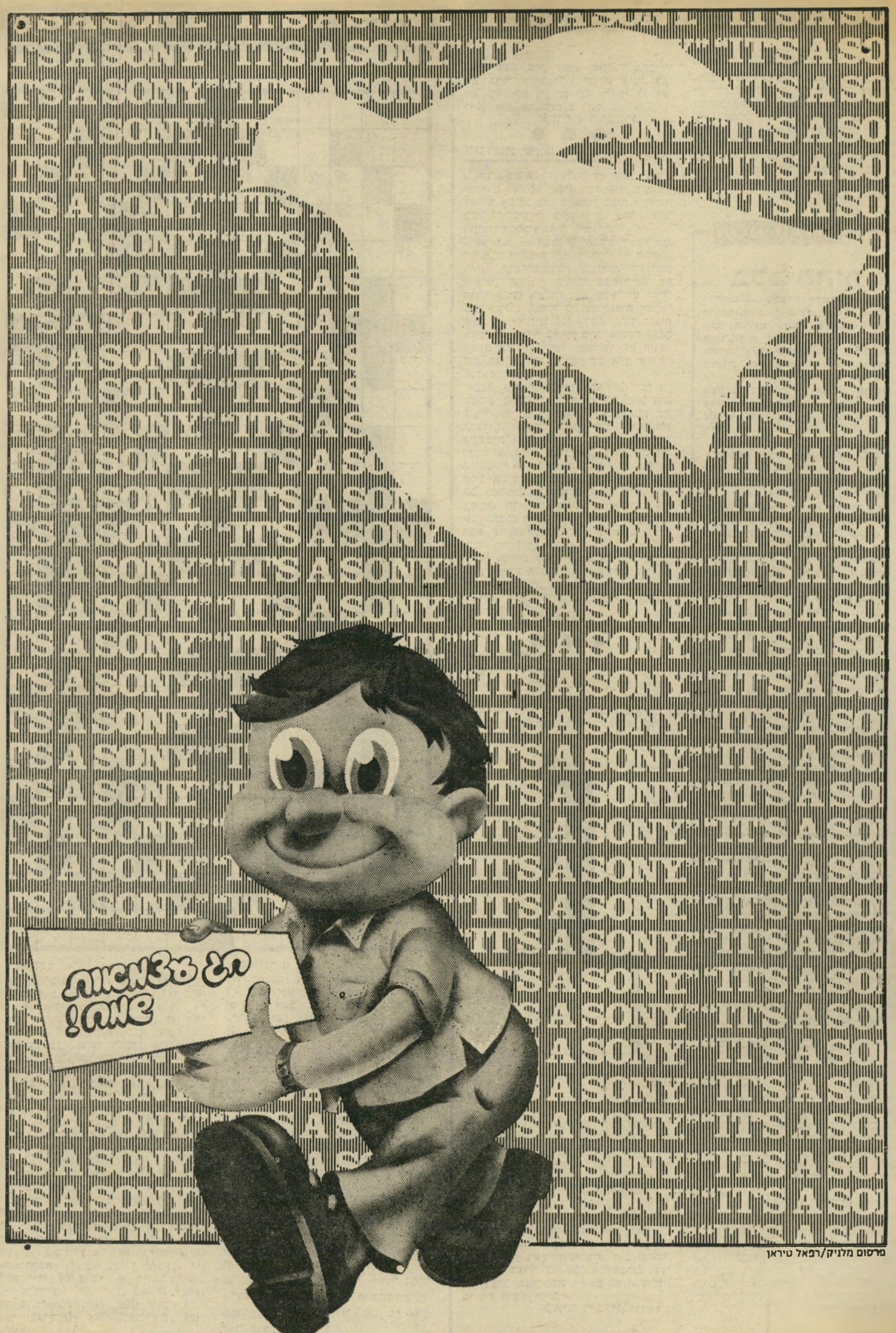
שמואל סוזר, דובר ההסתדרות, תל־אביב

● ● ●

מחשבות נוגות

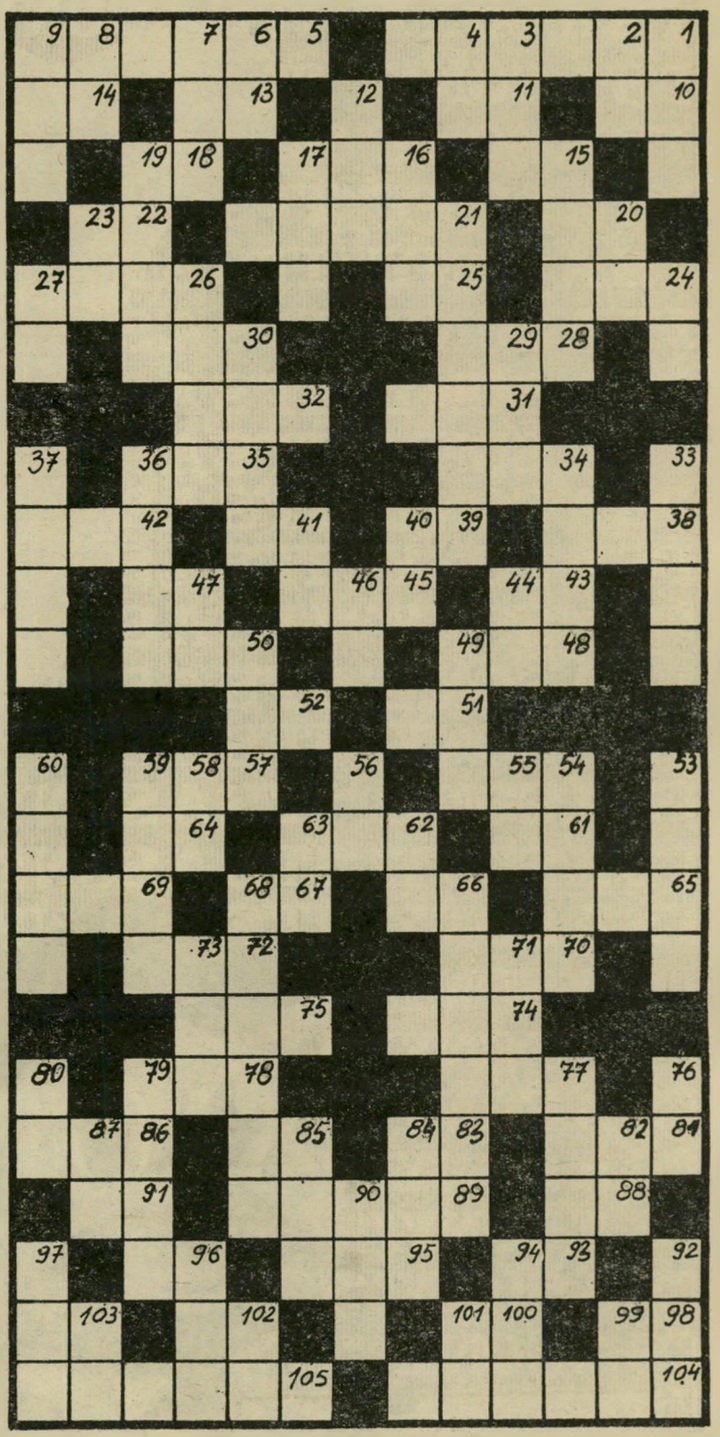
ההצעה ליישב את הכושים העבריים מדימונה ביישוב חקלאי נפרד מעוררת מחשבות נוגות. חשבנו על מדינת־ישראל כעל מקום שבו יוכלו לחיות יחדיו, זה ליד זה, בשכנות טובה ובשלום, אנשים

(המשך בעמוד 6)

מרסום מלניק/רפאל טיראן

תשבץ העולם הזה 2174

מאוזן:

1) ספורט פופולארי; 5) שייך לממשלה; 10) מעופף; 11) ודי בלי סוף; 13) בוסתן; 14) אריג מיקראי מובחר; 15) נע ממקומו; 16) ציפור־שיר קטנה; 18) דבר הכלב; 20) עצם בפה; 21) רזים; 22) מחוסמס; 24) הכינוי שלי; 25) מטבע יפאני; 26) סערה; 28) שר־החינוך בממשלת ישראל (ש"מ); 30) אנוש; 31) אילן; 32) דומיה; 34) עבודה קשה; 35) יוציא ניצנים; 38) בחור צעיר; 39) גוף שני יחידה; 41) קידומת הולנדית; 42) מחבט־טניס; 43) קריאת־יגון; 45) פלצור; 47) בתוכו; 48) שעט; 50) גולה; 51) שייך ל־; 52) שן המפתח; 54) בהשאלה: עבודת־פרך; 57) מתקן שעונים; 61) משתחווה; 62) עוצמה; 64) מחייתו־יער; 65) סופר יהודי־אמריקאי (ש"מ); 65) אדון; 67) רסיסי־לילה; 69) רגולאטור; 70) קשה למוצאה בעירמת־שחת; 72) משקוף החלון; 74) מלאך; 75) לא גדול; 77) חוסמו; 78) אלוף־מיל. (ש"מ); 81) רגוע; 83) ישן; 85) עשוי־למחצה; 86) מתיחות; 88) מילת־בקשה; 89) כלי־עבודה (הפוך); 91) מילת־זירוז; 93) בלבד; 95) מינעל חורפי; 96) אחוריים; 98) חור באוניה; 100) משמש בקפיצה־לגובה; 102) חייב; 103) שער (בערבית); 104) כובד־ראש; 105) תלמיד.

מאונך:

1) בייגלה; 2) עלה בספר; 3) ... ולענה; 4) מכשיר־עינויים; 6) קוסם; 7) יחידת־זמן; 8) אפס כוחו; 9) לא עקום; 12) עיר בדרום; 15) נייר־ערך; 16) נימה; 17) אחי האב או האם; 19) אשתו של האגא־חאן; 20) כינוי; 21) כלי־אפייה (2 מילים); 23) מיפתן; 24) רוח רעה; 26) ממצעי המיטה; 27) קינה; 29) ראדאר; 30) רודן אוגנדה; 33) שירה בקולות אחדים; 34) חמור־בר; 36) חבילה; 37) שטעמו נעים; 40) הטיל מס (הפוך); 41) מונח בתורת החשמל; 44) מכינויי האלוהות; 46) נהר באפריקה; 47) בתוכך; 49) אכזרי; 50) נשמה; 53) חסד; 54) קיבוץ במישור החוף; 55) רשע; 56) שנשמה באפו; 58) נצח; 59) בעל־תבונה; 60) יעה להוצאת גחלים; 62) מידת־שטח; 63) מכשף; 66) גבירה כבודה; 68) מעדנות (2 מילים); 71) גילה; 73) הזה שלפנינו (ארמית); 76) להבה; 77) ממלא את האסמוספרה; 79) שכונת־מריבה בירושלים; 80) הגיח; 82) משאבת הגוף; 84) נוזל חיוני; 85) פנורמה; 87) חי לילי; 90) מן הגפיים; 92) נתח; 94) גידול סחוסי בראש; 96) אבן־חן; 97) התבוננות; 99) ממהר; 101) נהר באיטליה; 102) שן הפיל; 103) פרי־בטן.

מכתבים

לא לגעת בפירמידות!

יש השערות שונות לגבי בניית הפירמידות ליד קאהיר. יש הגורסים שזו עבודת אבותינו העבריים, כעבדים בארץ מצריים. אולי. בטוח יותר, שיש כעת סכנה מוחשית של הריסת הפירמידות על־ידי הישראלי בן־זמננו. כדאי, אולי, להוציא כבר עתה צו האוסר על תיירים ישראליים לגעת בפירמידות האלה, בדומה לצו האוסר על יהודים תפילה על הר־הבית.

רלף הילינגר, תל־אביב

מכתב השבוע

בלב פתוח

היום — טכסים רשמיים וחגיגות מוכתבות. מחר אולי יתחילו לנחור אלפי תיירים ישראליים לקאהיר ואל הפירמידות (ותייר ישראלי יכול להיות אסון טבע). אבל שלום ו־אחווה „על באמת" יווצרו כאשר יהיה אותו ה„קליק" בין בני שני העמים. ה„קליק" שכמותו הרגשנו בשימחה ובהתרגשות באותו יום, כימעט אבוד, שבו הגיע סאדאת ל־ארץ.

יש לי רעיון.

קטונתי מכדי לבצע אותו בעצמי ולכן אני פונה אליכם, אנשי העולם הזה. אין טוב מכם לאירגון הדבר. אני קוראת לארגן, מהר ככל האפשר, מיבצע בינארצי בין מצריים וישראל, שייקרא בשם: „דלת פתוחה — לב פתוח", ושבמיסגרתו תארחנה משפחות ישראליות משפחות מצריות ולהיפך — כל משפחה שתארח כאן תבקר אצל המשפחה המצרית עמה יצרה קשר. יש להשתדל שהרקע של שתי המשפחות יהיה דומה ו־שתמצאנה לשון משותפת ושיחיו להם אולי גם ילדים בגילאים דומים.

אני מאמינה שעם דלת פתוחה ולב פתוח, אירוח לבבי ורצון טוב וטיולים משותפים, תכיר כל משפחה את דרך חייה של חברתה, את חוג מכריה ואף את עיר מגוריה. כך יכולה להתפתח קירבה והבנה בין אנשים, ואולי בין העמים.

אנחנו, במשפחה שלנו, נקלוט ב־רצון מישפחה מצרית. אנחנו בני 33—35. בעלי עובד תעשייה. יש לנו שני בנים בני 9 ו־11. נשמח לארח מישפחה מצרית ליומיים־שלושת. אז זהו, מיבצע „דלת פתוחה — לב פתוח" יוצא לדרך.

אלונה גולן, עומר, באר־שבע

מילים מעוברות

ברצוני להודות לדן עומר על ציטוט מכתבו של יעקב תם (שאול טשרניחובסקי), שנשלח בזמנו למערכת סיכות (העולם הזה 2167). המכתב, הטבול בחוש הומור והמרבה להשתמש במשחקי מילים, היה תענוג לחיך ועונג לאוזן. ניתן להוסיף לרשימת מילותא „המעוברות" של תם עוד כהנה וכהנה. לדוגמא: חרטום אנכי — חרא; אנוואר סאדאת — אנוס; טיפול־שיניים — טיפש; חופה וקידושין — חוקי.

אני מקוה שבעתיד תוכלו להוסיף ולפרסם ממכתביו של יעקב תם להנאתם כולם.

ד"ר עמירם רזקח, טורונטו, קנדה

בלי קוף

במדור הקולנוע בעיתונכם (העולם הזה 2172) פירסמתם תמונה של השחקנית הגרמניה הנודעת הילדגארד נף. משום מה התעקשתם לכנות אותה בשם הילדגארד קנף, הן בכותרת לתמונה הן בגוף הכתבה שליוותה אותה. משום כך נראה לי שאין זו מלאכת הבחור הזעצער, אלא שגיאה מודעת.

צבי הר־זהב, תל־אביב

● אין זו שגיאה כלל ועיקר. השחקנית הגרמניה היא ממוצא פולני ושם מישפחתה המקורי הוא קנף. בתקופה שבה שהתה בארצות־הברית הסבו מפיקי הסרטים שלה את שם מישפחתה לנף, אולם משחזרה לגרמניה שבה אל שם מישפחתה המקורי והיא עומדת על כך שיאויית במלואו.

(המשך בעמוד 11)

(המשך מעמוד 4)

בעלי צבע עור שונה, שהרקע החברתי והתרבותי שלהם יכול להיות שונה. להבא, כשתושב דימונה לבן יתלונן על אפלייה, נדע מה להשיב לו.

אברהם הרצברג, חיפה

● ● ●

אנדרטת שלום בכותל

„זה ממש נפלא ללדת בן שלא יצטרך להילחם לעולם," אמרה חנה יגדר, כשהגיחה לאוויר העולם בבה הראשון בבית היולדות העירוני בקריה בתל־אביב, מיד לאחר חתימת הסכם־השלום (מהעתונות).

צעירינו — החללים והנכים ושכוליהם, קורבנות מילחמת יום־הכיפורים — שהממה אותנו כרעידת־אדמה וכגדולה באסונות ישראל, הם הם שסללו בגופותיהם את הדרך לעידן השלום. אנו מתפללים וחולמים לשלום במשך כל המילחמות הבלתי פוסקות, שכשנינו כפו עלינו, מתוך סכנות מתמידות, חרדה עמוקה בלתי פוסקת לעצם הקיום הפיסי, הרוחני והמדיני של היושבים בציון ולמעשה של כל העם היהודי בכל העולם.

מצד אחד המהלומה המפתיעה של המצרים במלחמת יום־הכיפורים, היא היא ש„שיקמה" את היוקרה ואת הגאווה של המצרים, שנפגעו קשות בכל המילחמות הקודמות ומצד שני — נצחוננו המופלא והמכריע בסוף המילחמה, כולל הכיתור ההיסטורי של הארמיה השלישית, שמוטט כליל את הצבא המצרי, הורידו סוף סוף את המחסום בן עשרות שנים ויותר של האיבה, החשדות והלוחמה האכזרית בין שני העמים האלה והקימו את גשר השלום הבא עלינו לטובה, לנו היושבים בציון ולכל היהודים בעולם.

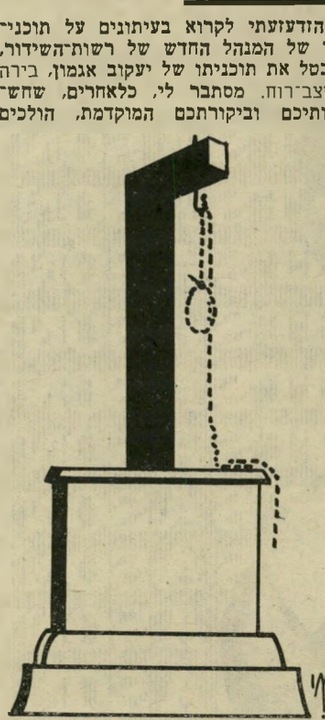
אנו מצווים להנציח את המיפנה ההיסטורי הקדוש הזה של עידן השלום לילדינו ולדורות הבאים בהקמת אנדרטת־שלום, יד ושם, לכל קורבנותינו, בקירבת הכותל המערבי.

א.י. אלראי, עו"ד, תל־אביב

● ● ●

עידן הגרדומים

הזדעזעתי לקרוא בעיתונים על תוכניתו של המנהל החדש של רשות־השידור, לבטל את תוכניתו של יעקב אגמון, בירה ומצב־רוח. מסתבר לי, כלאחרים, שחשש־שותיכם וביקורתכם המוקדמת, הולכים

ומתאמתים ומגמותיו של השילטון אינן אלא תחילת הדרך להעברת הרדיו והטלוויזיה לידי הדתיים והלאומניים למיניהם. במישפט אחד: לפיד של חושך הוכנס לרדיו ולטלוויזיה.

ש. ווקי, תל־אביב

יש קו מקביל בין סתימת הפיות וערפת הראשים ברדיו ובטלוויזיה לבין הצעה להנהיג עונש־מוות למחבלים. שתומכים בה ראשי השילטון. שום התחסדות לא תעזור כאן. כל המישטרים שבהם הונהג עונש־מוות היו גם כאלה שהמיתו את חופש הדיבור.

מאיר ריבלין, ירושלים

„אגוזי של עלית-אגדה"

"בדורגלן השנה" עודד מכנס אומר:
"אגוזי של עלית - אגדה ! "
- כדורגלן הגון לעולם לא יקח סמים ממריצים,
אבל אם יש לו שכל
הוא יאכל אגוזי או שניים
לפני כל אימון ולפני כל משחק
חתיכת אגוזי היא "פצצת-אנרגיה" קטנה המכילה:
שוקולד, סוכר, גלוקוזה, שמני מאכל, אבקת-חלב,
אגוזים, קרמל-חלב - אגדה !

תאכלו וגם אתם תאמרו -

טוב לי עם אגוזי של שלית

מסטיק 1-1

השלום והבעייה הימנית

אותי הפחיד מאד מינויו של יוסף לפיד כמנכ"ל רשות־השידור. אני לא אוהבת „ימנים", ורק לעתים רחוקות אני סומכת על „מוצנחים". אלא שמייד נזכרתי בפרשת „הבה ונתחכמה לו". ושימעו להלן:

רשות־השידור, כפרט בתרבות הישראלית, עבדה עד כה תחת מערכת לחצים חמורה ביותר. ולא רק מפני שהמדפ"ל שותפה קבועה בקואליציות. המילחמה שיעבדה אותנו. אני בטוחה שמשנלך ונתרגל לשלום, הרבה מעובדות חיינו הקודמות תיראינה בעינינו כנסים או, לחילופין, כשיגעון. הצורך לעשות הכל „בסוד", „אוזניים לכותל", „האויב מקשיב" הורס; הפחד מעוות; אין בו „ימין" ושמאל".

התיזמורת הפילהרמונית — בעת מילחמות — היא נס.

האוניברסיטה וחטכניון — בעת מילחמות — הם נסים.

אפילו מכבי תל־אביב — בעת מילחמות — הם נסים.

נראה לי, שככל שנתרגל לשלום יתברר לנו ש„לא היינו עושים את זה פעם שניה".

אילוצים כאלה פעלו גם ברשות־השידור. ראשית מבחינת הקונספציה: קו המחשבה של „ללכד את העם כנגד אויביו". אין דבר כזה כמו „לשפר — כדי לעמוד נגד", או „לחנך נגד". נדמה שאפילו לרוח היהודית עצמה קרוב יותר קו המחשבה של „היו — והטוב ימצא דרכו אתכם". אולם, קשה מאוד היה לטעון כך, כשמסביב רק מדינות עוינות (ומיליוני זאבים אורבים קצת יותר רחוק). קשה מאוד היה לטעון כך, כשמדובר היה בבת הקטנה — במישפחות שכולות, באלמנות.

שנית, אפשרות היצירה, שרות של שלוש שנים בצבא הוא מכה שעוד לא עמדו מספיק על עוצמתה, בגלל החוסר ברירה. זהו נתק בפעילות־יוצרת למשך שלוש שנים אצל אנשים צעירים, ומגע פתאומי עם פעילויות שליליות (ללמוד להרוג, לקרוא לזר „המפקד", להיות נאלץ לומר „כן המפקד"), ובסך הכל, שלוש מתוך 120 זה הרבה. ואפילו שאלת האמצעים. עם חתימת הסכמי השלום יהיה התירוץ „אין אמצעים" פחות ופחות קביל.

מערכת אילוצים ובעיות מסובכות שכזו — ועוד יותר — תלך ותפתח. זה יפעל ברשות — תפתחנה, בהכרח, דרכים חדשות ליצירה ולמחשבה. זה יקח, אולי, מעט זמן, אך זה יגיע למסכינו.

„טומי" עם שלום זה כבר פחות מסוכן מאשר „טומי" בלי שלום.

אנא ספרא, תל־אביב

יהדות ושרות שווה

לשאלת חוק שרות־ביטחון שני היבטים שונים ו־נפרדים זה מזה.

האחד הוא, כמובן, אבן היסוד של כל דמוקרטיה המכבדת את עצמה, אשר בעצם מהותה אמורה להבטיח לכל אזרחיה שיוויון זכויות וחובות מלא, ללא כל הבדל דת או מין.

לית מאן דפליג שחוק שרות־ביטחון במתכונתו ה־נוכחית הינו אחד מן החוקים הפוגעים פגיעה חמורה וקשה ביסוד היסודות של הדמוקרטיה. ועל כך כבר נאמר ועוד ייאמר רבות. אך בלהט ההגנה על הדמו־קרטיה אל לנו לשכוח, כי יש לשאלה זו היבט נוסף, שלהערכתי חשוב לא פחות, דווקא במדינת ישראל, האמורה להיות מדינה יהודית.

כל הוויכוח כולו הרי מתמקד, בסופו של דבר, סביב העובדה הקובעת, שכביכול, על פי ההלכה, מנועה בת ישראל מלשרת בצה"ל. משום־מה, כפי הנראה מתוך בורות, רוב הציבור במדינת ישראל מקבל זאת כתורה למשה מסיני.

אלא שהאמת היא, שהלכה כזו פשוט איננה קיימת.

אנו עדים, ולא בפעם הראשונה, לשימוש פסול בתורת ישראל ומורשתה, על־ידי קריאה סלקטיבית של מקורות היהדות, למטרות אנוכיות ופוליטיות גרידא. בראש ובראשונה עלינו לזכור, שרוב רובם של הוויכוחים ההילכתיים, עליהם מבוססות העמדות הקיימות, מת־נהלים מאות בשנים, לפני שמישהו העלה בדימיונו הפרוע ביותר, שאי פעם יקום צבא־הגנה לישראל וכי בנות תשרתנה בו בכבוד. ההלכה פשוט איננה בנוייה להתמודד עם כל התופעות של מדינה מודרנית במאה העשרים.

■ ■ ■

אבל גם אם נתייחס לאותם מקורות קיימים, הרי מייד יתברר לנו, שבצד איסור מן הגמרא, האומר שלא תלבש אשה כלי זין ותצא למילחמה (נזיר נ"ט ע"א), אנו מוצאים קביעה מפורשת במישנה, ש„במילחמת מיצווה הכל יוצאים, אפילו חתן מחדרו; כלה מחופתה" (סוטה ח' ז'). ומאיסור של הרמב"ם, שנשים לא נלחמות במילחמת־רשות, משתמע במפורש שנשים, כן נלח־מות במילחמת־מיצווה. אפילו הספקנים לגבי קביעה זו טוענים, שלפחות „אפשר שבמילחמת מיצווה הנשים היו מספקות מים ומזון" (רדב"ז), כלומר, נותנות שירותים חיוניים ללוחמים.

אין זה המקום להיכנס לפילפול ולהתפלספות הלכ־תית על ההגדרה המדוייקת של סוג המילחמות שאנו נלחמים ונלחמנו במדינת ישראל. האם אלה הן מיל־חמות מיצווה, חובה, רשות או כיבוש.

מכל מקום, ברור ששימוש בפירושו של אבן־עזרא: „האשה לא נבראת כי אם להקים חזרע, ואם תצא עם אנשים למילחמה תבא בדרך לידי זנות", איננו רק סילוף מעליב, אלא בפירוש הוצאת דיבתם רעה של ציבור גדול של בנות ישראל, אשר שירתו ומשרתות נאמנה את עמם ואת אלוהיהן.

אילו באמת ובתמים היתה זו רק השאלה ההילכתית, שהטרידה את נציגי הציבור הדתי — שאגב אורחא, מינו עצמם כנציגיו הבילעדיים של הקב"ה עלי אדמות — הרי היו נדרשים, למען שימור ההלכה וקיומה, להילחם בשצף קצף נגד הגיוס של כל בת שהיא לשורות צה"ל.

שהרי אין אצלנו איפה ואיפה — עקרון השיוויון מושרש עמוק בהלכה וברוח היהדות, ועל כן אין הבחנה בין נערה המצהירה על עצמה כדתית וזו מצהירה על עצמה כחילונית. אם אמנם קיים איסור הילכתי, הרי הוא חל על כל בנות ישראל, ללא יוצא מן הכלל.

אלא שאליבא דאמת, אין אנו עוסקים כלל בבעיה הילכתית. זה אולי התירוץ, אך לבטח לא הסיבה.

הסיבה האמיתית הינה פחד כן מצידם של חוגים קיצוניים, שבנותיהן תצאנה מן הגיטו הפיסי והרוחני של בני־ברק ושכונות ירושלים — שמא תתפרקנה. הפחד אינו נובע מחילול ההלכה, אלא מחוסר ביטחון וחולשה־עצמית. הגיטאות הוולונטריים של מזרח־אירופה הושתלו אל תוך מדינת ישראל, ולגבי דידם אין כל הבדל אם סובבים אותם גויים, פולניים או רוסיים, או ישר־אלים חילוניים.

■ ■ ■

אינני יכול להסכים עם גישה זו, אבל אני מוכן להבין אותה. על כן, על המחוקק לתת אפשרות ולחייב אותן הבנות לשרת את המדינה בשרות־חובה, ללא תשלום, במיסגרת לא צה"לית. אדרבא, יתעסקו נא בקיום מיצוות — טיפול בחולים ובקשישים, הוראת ילדים ומבוגרים ומתן שירותים אחרים — אפילו בתוך הגיטאות שיצרו לעצמם. אך אל נא ינצלו את דתיותן ואמונתן להשתחרר מחובות אזרחיות ולאומיות בצורה פרזיטית, העושה את התורה קרדום לחפור בו. האם אין זו משמעות הפסוקים הדורשים: „מדבר שקר תרחק", „צדק צדק תרדוף".

רוב הציבור בישראל אולי חילוני, אבל לא טיפש.

הוא איננו ואף לא יהיה „גוי של שבת".

אדרבא, נהיה ליברלים ונבין את בעייתן של חלק מהבנות הדתיות. ניתן להן האפשרות לבחור — לא בין פטור לבין שרות — אלא בין שרות זה או שרות אחר. לא משום שההלכה אוסרת גיוס לצה"ל — אלא משום שלהן יש בעיה שאנו מבינים אותה.

הבעיה האמיתית היא שאנו נתברכנו, לצערנו, במאות ואולי באלפים של חסרות כל מצפון (זה אולי המחיר של היותנו גוי ככל הגויים), אשר בחוצפה ובלעג תופסות טרמפ על מועצת־גדולי־התורה ומעזות להצהיר שאינן מתגייסות מטעמי מצפון. זהו סימפטום של אובדן ערכים ממדרגה ראשונה. לדעתי, זו חייבת להיות עבירה פלילית הזהה להעלמת־מס מקופת המדינה. שרות־חובה בעיני הינו כופר־נפש, החייב לחיות מוטל על כל אזרח במדינה ואשר עליו נאמר: „העשיר לא ירבה והדל לא ימעט".

אנו עוסקים כאן באחד המיקרים הבולטים, בהם ניתן להשיג תמיכת רוב עצום של הציבור ולצור לחץ חיובי על נבחרי העם לייצג את בוחריהם ומצפונם, ולא עוד לעבוד את קדושת האקואליזציה.

יש מי שיאמר, כי למרגלות המהלכים המדיניים הגורליים, שמתנהלים בימים אלה, אסור לערער את כוחה של הממשלה. אך כל מי שאומר זאת, הרי אמר זאת בעקביות במשך 30 השנים האחרונות. מדינה איננה בנוייה מגבולות וביטחון בלבד, אלא גם מתוכן וערכים פנימיים. ממשלה הקיימת ומתפקדת מכח מו־עצת־התורה, הינה מעוררת כבר מיסודה.

למען השם יש להפסיק לאלתר את חילול השם.

למען התורה יש להפסיק לאלתר את ביזיונה.

למען היהדות יש לפעול לאלתר על פי ערכיה האמיתיים.

חיגיד לך אדם מה טוב ומה ה' דורש ממך, כי עת עשות מישפט ואהבת חסד והצנע לכת עם אלוהיך.

הרב עדי עשבי, ירושלים

● הרב עשבי הוא מזכ"ל התנועה ליהדות מתקדמת בישראל.

תדמיתה של שכונה

בית־הדין המחוזי של תל־אביב הוא, ללא ספק, אחד מהיכלי הצדק הגדולים במדינה. מדי יום נערכים בו עשרות מישפטים, שבהם נחרץ גורלם של מאות אנשים לשבט או לחסד. אולם לפעמים יכולה מכונת הצדק הענקית לחרוץ את גורלם של עוד כמה אלפי אנשים, שאינם נוכחים באולם המישפטים, מן הסתם בגלל העובדה שהם פשוט לא עמדו לדין בגין עבירה כלשהי.

כך קרה באולמו של השופט ד"ר מנחם בוכוויץ, לפי דיווחו של הכתב לענייני מישפט של אחד מעיתוני הערב.

בתא הנאשמים עמד צעיר, תושב הרצליה, שהוחשד, על פי הודעת המישטרה, ברכישת סמים בשכונת ה־תיקווה בתל־אביב. השופט הרשיע את הנאשם על פי הודאתו וגזר עליו עונש מאסר בפועל. אולם מסיבות, שאינן ברורות די צרכן, החליט השופט המלומד להעניש את כל תושבי שכונת התיקווה על נשיה, ילדיה וזקניה וזאת באמצעות נוסח פסק־הדין שקבע בהחלטיות: „מן המפורסמות הוא שבשכונת התיקווה אפשר להשיג סמים בקלות וילדי השכונה מתמצאים היטב היכן נמצאים מקורות הרכישה."

כל זאת, אך ורק על סמך הודאת הנאשם, שהוא תושב הרצליה ואשר סיפר להגנתו, כי שאל את אחד הילדים היכן ניתן לרכוש סמים.

אין אני מכיר את כבוד השופט, אולם מתוך דבריו אלה אפשר להסיק, כי הוא מעולם לא ביקר בשכונה וספק אם הוא יודע היכן היא ממוקמת על המפה התל־אביבית.

כך מוצאות את עצמן ביום בהיר אחד כמה אלפי מישפחות, כשהן מושמצות ומגונות וזאת בגלל עובדה אחת: הם חטאו חטא אחד ויחידי בחייהם תושבי שכונת התיקווה. אין זו הפעם הראשונה שתושבי שכונה זו מושמצים באמצעי התיקשורת או בכל פורום אחר. בעיית התדמית השלילית של תושבי השכונה עמדה במרכז ביקורו של נשיא־המדינה, מר יצחק נבון, בשכונה לפני כחודש, ביקור שהדיו והשפעותיו נבלעו בהמולת השלום שאנו עדים לה בימים אלו.

והנה, פחות מחודש ימים אחרי הביקור, בעיצומן של ההכנות לשלום, מואיל בטובו כבוד השופט „לתרום" את תרומתו הצנועה לפתרון בעיותיה של שכונה זו וקובע בפומבי כי עיסוקם של אלה הגרים בה הוא במכירת סמים, שאותם אפשר למצוא שם בקלות (כל ילד יודע...) וחראיה היחידה שמצא, כדי לנמק את דבריו אלה: „מן המפורסמות הוא...".

בסיום אותו ביקור היסטורי של הנשיא, רווחה הדיעה בשכונה, כי כאשר יתפזרו ענני ההתלהבות והתרוממות הרוח שנוצרו בביקור המלכותי וכאשר יסתיים פסטיבל השלום, ישובו החיים למסלולם הרגיל בשכונה, ואת הבעיות הממשיות יצטרכו לפתור כמו תמיד אלה שמלאכתם בכך כל יומות השנה.

דבריו אלה של כבוד השופט בוודאי לא יסייעו להם במלאכתם. דווקא משום שנאמרו על־ידי סמכות כל־כך מכובדת וחשובה במישטר דימוקרטי, הנזק הטמון בהם הוא עצום.

מן המפורסמות הוא, גם, שאין נוהגים להתווכח עם החלטותיו של שופט, בוודאי לא מעל דפי העיתון, אולם גדולי המישפטנים, זה מכבר הגיעו לכלל הסכמה, כי לתושבי שכונת־התיקווה, כמו לתושבי שכונות אח־רות, יש הזכות המלאה לחיות את חייהם בשקט ובכבוד מבלי שיהיו חשופים לחשמצות וחוצאות דיבה, בוודאי לא על־ידי בית־מישפט שעצם קיומו נועד להגן עליהם מפני תופעות כאלה.

אבל נראה, שאצל כבוד השופט בוכוויץ לתושבי שכונת־התיקווה אין סיבויים רבים להנות מזכות זאת ועל כך יש להצטער.

יהודה קונפורטס, תל־אביב

Capitol

סיגריה עם אופי

תערובת אמריקאית מובחרת

C10

חופשה חלומית באיי יוון במחיר שלא חלמת עליו!

בוא לחופשת כיף אמיתית באיי יוון הקסומים: חופי-ים יפהפיים, חיי-לילה תוססים, מקצבים לוהטים, חוויות גסטרונומיות... טעמה של חופשה בלתי נשכחת, ואירוח בבתי-מלון מן המפוארים ביותר ועד לעממיים. מרכזי קניות זולים במיוחד - לכל טעם ולכל כיס.

יוון. גלה את נופיה המרהיבים וכפריה הציוריים, הכר עם לבבי ומכניס אורחים. ולכשתשוב תאמר גם אתה:

חופשה ביוון - רעיון מצויין.

24 טיסות שבועיות ליוון - פרטים בסוכנויות הנסיעות או במשרדי אולימפיק ואל-על.

OLYMPIC AIRWAYS

אל על EL AL

מכתבים

התחזה כרגע שמאל

דברים שנאמרו באחרונה הן על־ידי ראש־הממשלה והן על־ידי שר־החוץ, בקשר למו"מ על האוטונומיה ועתיד הגדה המערבית ורצועת־עזה, כמה שבועות לפני התחלת המו"מ, מעידים על כוונה־תיהם הברורות של השניים ועל חוסר תבונה מדינית שמגלה ממשלת הליכוד.

ראש־הממשלה, מנחם בגין, סבור שאין קשר בין חוזה השלום עם מצריים לבין עתיד הגדה והרצועה וההתקדמות בנושא הפלסטיני. מנהיג חירות מנסה בטרם החל המו"מ לבלבל את דעת הקהל בישראל ולנסות שוב (כמו בפעמים קודמות, מאז הסכמי קמפ־דייוויד) לטרפד את מה ש־הוסכם אז.

בעת הופעתו בכנס מתיישבי בקעת־הירדן, אמר שר־החוץ, משה דיין, שיש להבחין בין מעמדם של סיני ורמת הגולן לבין מעמד יהודה ושומרון והוסיף, שלא בכל מקום שבו רוצים מיליון איש במדינה אכן נותנים להם מדינה.

לדעתי, דברים אלה של שר־החוץ הינם

חמורים ביותר ומוכיחים שוב את גישתו של דיין, המתעלם מקיומו של העם הערבי הפלסטיני. בדבריו, במקום לחזק את ידי המתונים במחנה הפלסטיני, המוכנים להשלים עם קיום מדינת ישראל ולהקים מדינה פלסטינית עצמאית לצדה, תוך הכרה הדדית, הוא מעודד את הקיצוניים המעוניינים בחיסולה של ישראל.

בסופו של דבר, על ממשלת ישראל לערוך חשבון־נפש לפני התחלת המו"מ על האוטונומיה המלאה, ולקחת בחשבון שגורמים אחרים (כולל אש"ף) יהיו מוכנים להצטרף לתהליך השלום. הוכח שוב ושוב, שללא פיתרון הבעיה המרכזית בסיכסוך הערבי־ישראלי, שהיא הבעיה הפלסטינית, לא יהיה שלום כולל ויציב באיזורנו. שלום שיבטיח לישראל הן ביטחון ועצמאות טריטוריאלית והן פתיחת שערי־הן של מדינות העולם שתוציאנו מהבידוד הנוכחי.

אדריאן אקסברד, רמת־אביב

● ● ●

מיכתב לרימונדה

לרימונדה טאוויל שלום רב.

הלילה, 26 במארס 1979, צפינו שנינו, את ואני, בחתימתו של הסכם השלום בין ישראל ומצריים. עבורי היתה זו התגשמות מישאלה נכספת, שהעסיקה אותי מיום שבו החילותי להתעניין בנעשה סביבי. עבורך היה זה רגע עצוב, אם לא יותר מזה. האכזבה והתיסכול הורגשו בכל מילה שאמרת. באותו ראיון קצר, מעל מסכי הטלוויזיה, פה בארצות־הברית, מבין אלפי המילים, ההסברים, ניתוחי המצב ותיאורי הרגשות שעסקו בשלום ובצפוי לאחריו, דווקא דברייך שלך משכו את תשומת־ליבי ועוררו בי את הרצון להגיב.

אני סטודנט ישראלי הנמצא בארצות־הברית ולומד לתואר־ראשון, באוניברסיטה משופעת בסטודנטים זרים מכל קצוות העולם. פה, הרחק מהבית, מהמיזרח התיכון, אני וישראלים אחרים זוכים להיפגש עם סטודנטים מבני עמך. משוחררים מכל לחץ חיצוני, כולנו, בשני הצדדים, מרשים לעצמנו לומר את דעתנו בבירור ולהתוות את הדרך שבה אנו באמת מאמינים.

לצערי — התוצאות עצובות. הן אינן טומנות בחובן סיכוי לשלום.

אמרת הלילה, שהפלסטינים מכירים בזכות קיומה של מדינת ישראל. זוהי האמת שלך ושל פלסטינים אחרים, המהווים מיעוט בקרב העם הפלסטיני ובוודאי שבקרב מנהיגות אש"ף, שאתם רואים בה את נציגותם הבלעדית.

האמת המעציבה היא, שראשי אש"ף מדגישים שוב ושוב בדבריהם, כי לא יהיו מוכנים להכיר במדינת ישראל גם אם תוקם מדינה פלסטינית. חאני חסן, יועצו הפוליטי של ערפאת, אומר: „אני רוצה לסכם, באומרי, כי פת"ח לעולם לא יכיר בישראל גם אם נקבל את מדינתנו." חוזר אחריו טלעת יעקוב, מזכירה הכללי של החזית לשיחרור פלסטין: „אפילו תמורת מדינה לא נכיר במדינת ישראל." הצהרות דומות ואחרות מושמעות מפי ג'ורג' חבש, אבו־אייד, נאיף חוואתמה, אחמד ג'בריל, תאלד פאום, זועיר מוחסיין, אבו־דאוד ואחרים.

בקיץ האחרון עמדנו, אני ואלפי ישראלים אחרים, והפגנו למען שלום עכשיו עם מצריים. במשך תקופה ארוכה נטלנו חלק בתנועת המחאה העממית הגדולה ביותר שידעה ישראל מעודה. עשינו זאת משום שהאמנו, שהצד השני מאמין ורוצה בשלום. הצד השני קם והכריז, באוזני העולם כולו, כי הוא מכיר בזכות קיומה של מדינת ישראל וכי רצונו לחיות עימה בשלום. הוויכוח עבר משלב של אי־הכרה אידיאולוגית לוויכוח על גבולות ושטחים. ואז, המגהיגות הפוליטית של ישראל עשתה את המוטל עליה, כדי להשיג את השלום שהוצע לה על־ידי אל־סאדאת.

אם האמת שלך היא האמת השלטת בקרב הפלסטינים, וקיימת אצלכם נכונות לחיות בשלום ובשכנות טובה עם ישראל, לטובת שני העמים החיים בארץ הזו, השמיעו את קולכם. לא בקול ענות חלושה, אלא בצעקה גדולה. שכולם ידעו, כולל אותם מנהיגים המדברים בשימכם והקורא־ים לחיסולה של מדינת ישראל. וככל שתגדל קריאתכם ונשתכנע כי בשלום מדובר, כך יקל על כולנו למצוא את הפתרון, שיספק את דרישותיהם וצרכיהם של כל המעורבים בסיכסוך.

שלך, בתיקווה לשלום,

יריב עמית, ניו־יורק

● ● ●

„צביעות דמוקרטית"

אני רוצה להתייחס לקטע מתוך הכתבה מילחמת נבון—בגין (העולם הזה 2168), תחת כותרת המישנה „הקרב על הנשיקה". בקטע נאמר, בין היתר, כי נמסר לנשיא מלישכת ראש־הממשלה, כי ראשי הסיעות כולם, הן מהאופוזיציה והן מהקואליציה, הוזמנו לארוחה שאירגן הנשיא נבון.

מתוך אמונה שדיווחכם מדוייק ומעוגן במקורות אינפורמציה מהימנים, הרשו לי להעיר ש־ראש סיעת חד"ש, ח"כ תופיק טובי, לא הוזמן כלל. אינני תמים לחשוב שיחס זה הוא תוצאה של שיכחה או טעות. אני בהחלט יודע את הסיבות. אולם למרות שאני יודע כיצד היה מגיב תופיק טובי על ההזמנה — ראוי להעמיד את הדברים על דיוקם ולחשוף, לפחות בשטח זה, את „הצביעות הדמוקרטית" של נימוסי המערב.

כהן

מני כהן, עובד סיעת חד"ש, ירושלים

● אילו עיין הקורא כהן בכתבה בעיון, היה נוכח לדעת כי נאמר בה ההיפך: שלישכת ראש־הממשלה אמנם הודיעה לנשיא כי הוזמנו ראשי כל הסיעות, אך שלמעשה הוזמנו רק ראשי סיעת הליכוד. סיעת חד"ש לא היתה הסיעה היחידה שהיו"ר שלה לא הוזמן.

טיולים
מודרכים ל:
אירופה
★
ארה"ב וקנדה
★
ארה"ב ומכסיקו
★
המזרח הרחוק
★
דרום אמריקה
ומכסיקו

טיולים מיוחדים לצעירים

פרטים והרשמה בכל משרדי הנסיעות!

הטיול הטוב ביותר זה

אירופה טורס
EUROPA TOURS

50 שנות נסיון לשרותך!

קול המפרסם

הקולות הפנימיים של ראש הממשלה

וידידו הישראלי של הארי בלפונטה

■ חברי־הכנסת **מאיר פעיר**, שהוא גם דוקטור ל־היסטוריה, ערך השוואה בין **מנחם בגין** לבין הקדושה הנוצרית **ז'אן דארק**. לדב־ריו, מנחם בגין, כמוהו כז'אן דארק, פועל על פי קולות פנימיים. ההבדל ביניהם הוא שלבגין חבר יועצים העוזר לו לתאם בין קולותיו הפנימיים לבין המציאות. התוצאה: בגין עושה מעשה של״י ודורש שכר כז'בוטינסקי.

■ כאשר התרחשה רעידת האדמה הקלה בתל־אביב, היה הפירסומאי **שמואל גביש** עסוק בשיחה טלפונית עם גברת צעירה מאחד ממישרדי הפיר־סום. לפתע אמרה הצעירה: „מה זה, רעידת אדמה? אני מרגישה שהאדמה רועדת!״ גביש, שהרגיש גם הוא ברעי־דה, ענה לה מייד: „אין דבר, זה קורה להרבה בחורות כשהן מדברות איתי.״

■ **אלברט כהן**, השחקן שבביתו נערכה מסיבת־ההפ־תעה (ראה תמונה), התכונן למאורע. הוא לבש פיג'מה ו־חלוק־בית וכאשר **פיטר פריי** ואשתו צילצלו בפעמון דלתו, אמר להם שהם בעצם טעו בתאריך והמסיבה לכבוד יום הנישואין שלהם, כביכול, תיע־רך רק למחרת היום. פיטר התאכזב, אך הוזמן בכל זאת להיכנס ואז הודלקו האורות ו**רותי מנזה**, אשתו של כהן, שהיא גם פסנתרנית, החלה מנגנת לכבודו את נעימת יום־הולדת שמח. הבמאי התרגש מאד ודמעות החלו זולגות מעיניו. פיטר פריי, יליד מונט־ריאול שבקנדה, הגיע ארצה לפני 30 שנה. בארץ גילה שחקנים רבים ושימש להם מורה. בעבר, כאשר התגורר בארצות־הברית ולימד בסטודיו של **די שטרסברג**, גילה את הזמר **הארי בלפונטה**, את השחקנית **ג'ין סטיפלטון**, מהכל נישאר במישפחה, ועוד רבים אחרים.

■ במסיבת ההפתעה סיפר השחקן **עודד תאומי** בהתרג־שות רבה, כיצד גילה אותו פריי בהצגתו הראשונה על הבמה. „מאז אימצתי את פיטר לאבי. אשתי קוראת לו אבא ובנותי קוראות לו סבא.״ סיפר תאומי, שחזר בימים אלה מבי־קור קצר בניו־יורק. על התי־אטרון הניו־יורקי אמר תאומי: „ההצגות שם היו רעות מאד, ממש כמו בארץ.״

■ במקאמה שכתב **דן אלמגור** לכבוד פיטר פריי, תיאר איך כל הבמאים הזרים שהגיעו ארצה עזבו ורק פיטר נישאר. במה שגינו? שאל דן, למה הוא נישאר? הרי עשו לו פה כל מה שעשו לאחרים — השמיצו, הטרידו, התעללו. את המקאמה סיים במילים „ברדו שפיטרנו״.

■ הזמר בעל הקול העמוק, **שימעון ישראלי**, נתבקש לשיר את שלו ביתי אל מול גוקל, השיר שליווה את הסרט אשת הגיבור, שבימים בזמנו פיטר פריי. שימעון גילה כי עדיין לא נס ליחו, אך הוא מעדיף שלא לשיר. בימים אלה הוא מביים מחזה שכתב בעצמו עבור תיאטרון יובל.

■ בתחנת גלי צה״ל, לק־ראת הקלטת מסיבת ההפתעה לפיטר, ניסה **אליעזר** („לאצו״) **דר**, האחראי על הקלטות פומ־ביות בתחנה, לאתר את מיספר הטלפון של הזמר הכושי, האריסון בלפונטה, אך ללא הצלחה. לפתע ראה ידיעה באחד העיתונים, כי חבר־הכנסת **שימעון פרס** השתתף בכנס של המנהיגות הצעירה של הכושים בארצות־הברית, שהתקיים בביתו של בלפונטה. דר טילפן לעוזרו של פרס, **בועז אפיבאום**, וזה איתר את מיספר הטלפון של הזמר הנודע.

■ מדוע שופכת השחקנית **זהירה חריפאי** את תכולת הארנק שלה בכל לילה, בכל מקום שהיא נימצאת בו? ה־סיבה, לדברי השחקנית, היא פשוטה: „אני מחפשת את טב־עת הגישואין שלי. לפני כל הצגה אני מורידה את הטבעת וזורקת אותה לתוך הארנק ובתום ההצגה, לפני שאני חוזרת הביתה, אני מחפשת את הטבעת. למזלי, אני תמיד מו־צאת אותה.״

■ בעלת תיאטרון יובל, **מרים עציוני**, נמצאת באח־רונה בחוץ־לארץ יותר מאשר בארץ. היא רק חזרה מפסטיבל תיאטרוני־בובות בלונדון, וכבר יצאה לקאן, לפסטיבל סירטי טלוויזיה לילדים, שם תנסה למכור את סירטי הטלוויזיה של הבובות של **אריק סמית**, החביבות כל־כך על ילדי הארץ.

■ ציור בסיגנון חדש עשוי להתגלות לציבור, בקרוב, כא־שר תיפתח תערוכה ראשונה של הציירת **בתיה ארואטי**. ציוריה עשויים מבדי סאטן מבריקים ואורות ניאון צבעו־ניים, ונושאיה אירוטיים. בתיה עברה לאמנות הציור מעולם התיאטרון, שבו היתה שחקנית במשך תקופה קצרה. היא הש־תתפה בסרט בשם אלווירה, שניכתב במיוחד עבורה ובויים על־ידי **דני וקסמן**. „הציור זו עבודה יותר אינטליגנטית מאשר המישחק,״ הצהירה ה־ציירת.

■ הפסל עב הכרס, **מנש־קה קדישמן**, עדיין קוצר את פירות ההצלחה שלו מהצגת הכבשים בביאנלה שבאיטליה. הוא הוזמן להשתתף בביאנלה להדפסים אמנותיים בטוקיו, ולפני שהספיק להשיב בחיוב על הזמנה זו קיבל אחת נוספת, להשתתף בביאנלה של לובלי־אנה שביוגוסלביה.

■ זוג שבלט מאד במו־שבת האמנים שבראש־פינה התמסד לפתע. היא — **ניצה פרנץ**, הפכה ציירת מבוקשת בשל ציוריה שנושאיהם אי־רוטיים. בגיליון האחרון של פרוזה, יראיון לסיפרות ולאמ־נות, שבו צולמה דוגמנית ה־עירום שלה, התפרסמו גם דב־ריה. בין השאר ציינה הציירת: „לגבי, לצייר אשה זה להרגיש את גופי דרכה. אני עובדת קרוב לגוף הדוגמנית. אני זקו־קה לריח הזיעה, למראה העור הבוהק שלה.״ ניצה משתמשת בציוריה לא רק בצבעים מקו־

פיטר פריי הבמאי הוותיק, היה מופתע על־אמת כאשר הגיע עם אשתו, השחקנית ילידת אנגליה, תלמה רובי, לבית ידידיו, רות ואלברט כהן, כדי לחוג עימם את יום הנישואין שלהם. הדירה היתה מלאה בידידיו של פיטר והמסיבה אורגנה על־ידי אשתו ואנשי גלי־צה״ל, שהקליטו אותה. שלוש סיבות הולידו את החגיגה המרגשת: חלפו 65 שנים מאז נולד, עברו 30 שנים מאז שחחל לביים וללמד בישראל, ובימים אלה קיבל תואר פרופסור באוניברסיטה של תל־אביב, שבה הוא מרצה. את המסיבה והקלטה הנחה השחקן עודד תאומי, שהוא התגלית של פריי מאז שנת 1958, כאשר עלה על הבמה בחצגה „מלאך האבן״, בבימויו של פריי. תלמידיו הרבים וידידיו, שניקבצו במקום, סיפרו בשימחה על עבודתם המשותפת. כשהופיעה במקום ג'קי, בתם היחידה של פיטר ושל השחקנית בתיה לנצט, התרגש חתן המסיבה עד לדמעות. ג'קי לומדת עתה בלונדון. היא הגיעה ארצה במיוחד כדי להשתתף בשימחתו של אביה.

מרשימותיו של מבקר מסעדות

המסעדה שוכנת ליד הנמל והדבר מורגש היטב כתפריט. העדפנו להזמין את הדג החריף בנוסח טריפוליטני, חריימי בלשון האזור. הדג היה טעים מאד והרוטב חריף כיאות. את הדג ליווי־נו ביין עבדת לבן של כרמל מזרחי, והיתה ביניהם התאמה מושלמת. מולי שתו יין סוביניון בלנק, גם הוא יין משובח של כרמל מזרחי. בכלל ראוי לציין כי לכרמל יש מבחר מעולה של יינות שולחן, אדומים ולבנים. היין האדום מיועד לבשר בקר, הודו ודברי מאפה, והיין הלבן - לדגים, ועוף. בין היינות האדומים נציין את קברנה סוביניון, אדום יתיק, קריניאי

יינות כרמל מיטיבים את הארוחות

כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

מוקד

אנשים

בלים, אלא גם בתכשירי איפור כמו שפתון. בעלה, **דיק פינץ**, שבשעתו הכריז על עצמו כעל הנביא הפלסטי של ראש־פינה, הפך מרצה לסיפ־רות אנגלית באוניברסיטת תל־אביב.

■ להקת חלב ודבש והזמרת **גלי עטרי** בראשה, חזרה ארצה אחרי מסע מפרך ומהנה בקשתו, אך ימשיך למלא את התפקיד בימים הקרובים, עד מינויו של מנהל חדש. עידן הביע את רצונו לעבור מתפקיד ניהולי לתפקיד בעל אופי יוצר.

■ סגן מפקד גלי־צה"ל, **אלון שלו**, נראה בימים אלה כשהוא משוטט ברחובות יפו בניסיון למצוא את החפצים שניגנבו ממכוניתו, שחנתה מול התחנה. מן המכונית נגנבה מיזוודת בגדים, רדיו־טייפ חדיש של התחנה ותיק עבודה, שבו מיסמכים הקשורים לעבודת התחנה, כמו תיקי תקציבים ותיקים, שבהם פרטים על ה־פרוייקטים החדשים שהתחנה עומדת לבצע. התיק של התוכ־נית שיר ותרוס, המיועד לשי־דור ביום־העצמאות, נעלם גם הוא. אלון ניסה גם להודיע לאותם הנחשבים לאנשי־קשר של חבורות יפו, שהוא מוכן לתת פיצוי כספי הולם למי שיחזיר את המיסמכים שנילקחו ממכוניתו, בטעות כמובן.

■ הצעה שקשה לסרב לה היא הצעה להופיע בסרט. איש העסקים **אבי אברמוביץ**, שקיבל הצעה להשתתף בסרט ג'נסיס, בתפקיד פונטיוס פיל־טוס, נעתר להצעה וגילם את הדמות. אנשי ההסרטה התפעלו ממנו ונמצא ביניהם במאי, שהציע לאבי תפקיד נוסף, ב־סרט חדש.

■ ל"מועדון שחקני הטניס" של רשות־השידור הצטרפו ב־אחרונה שני שדרנים. האחד **טוביה סער**, שהתחיל לשחק טניס בגיל מאוחר יחסית, 43, אך מגלה כושר טוב. השני, **יורם ארבל**, שדרן הספורט, שלפני 20 שנה היה מאלופי הארץ בזריקת כידון. ארבל מגלה כושר ספורטיבי מעולה. אך הטובה מכולם בטניס, היא השדרנית **דליה מזור**.

■ אלוף ישראל בטניס, **שלמה גזיקשטיין** (21) יר־צא לארבעה חודשים של תח־רויות טניס באירופה. הבחור, שגילה כישרון רב במישחק הטניס, נישלח על־ידי איגוד הטניס הישראלי למסע תחרו־יות, שכולו מיקצועי. ידידתו, **לינה**, תצטרף אליו בלונדון לחופשה קצרה.

■ בתל־אביב התקיים טכס חלוקת פרס לתיכנון גנים מ־טעם קרן ציבורית שהוקמה למטרה זו. הפרס הוא על שמו של **אברהם קרוון**, אדריכל הגנים הראשי של תל־אביב במשך 40 שנה, שנפטר לפני 11 שנים. בנו, הפסל **דני קרוון**, בא במייוחד מאיטליה לכבוד האירוע. דני טילפן לראש עיריית תל־אביב, **שלמה** („צ'יצ'") **להט**, והזמינו לבוא ולחלק את הפרסים. להט טען שהוא עסוק מאד באותו זמן ולא יוכל להגיע. בין ה־שניים התפתח ויכוח קולני שבמהלכו צעק צ'יצ' על דני: „אתה אגוצנטרי!" ענה לו דני: „אם אני הגעתי במייוחד מאיטליה, אתה יכול לבוא מתל־אביב". ואכן, צ'יצ' הגיע ל־מקום ואמר בין השאר: „אני עומד להצהיר על מחדלים שלי בשטח הגינון. העובדה שנתנו את הפרס על שם הגנן הראשי של תל־אביב בחיפה, היא בהחלט מחאה נגדי."

■ בסרט קצר, דל תקציב, שהפיקו סטודנטים לקולנוע ב־אוניברסיטת תל־אביב, היתה במאית הסרט צריכה להקליט צחוקם של ילדים. לשם כך הגיעה עם צוות הצלמים שלה להצגה של **ציפי שביט**, בשם ציפי קונץ וביקשה, לפני ההצ־גה, מהילדים שיפרצו בצחוק רם. הילדים נשארו אדישים מאד. אז עלה על הבמה השחקן־חקיין, **זאב שימשוני**, והת־חיל לחקות ריב בין כלב גדול לכלב קטן. החיקוי שירת את צרכיה של הבמאית והיא מיהרה להקליט את צחוקם הרם של הילדים.

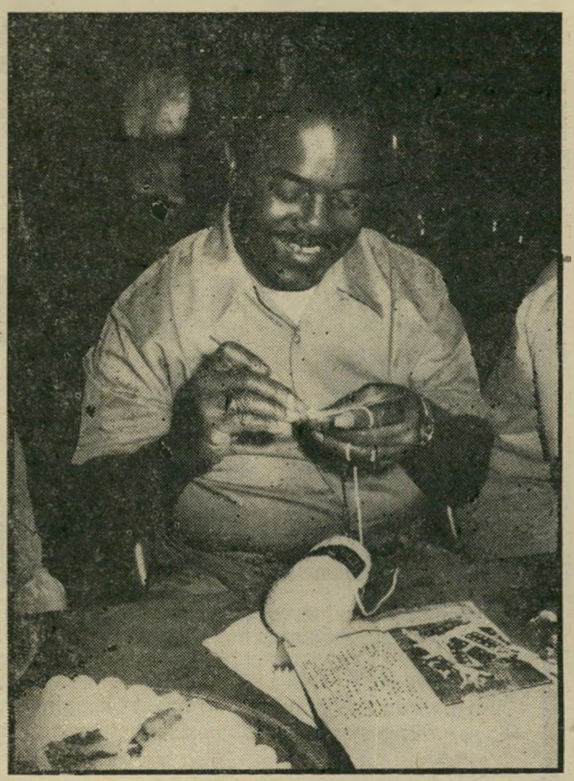
■ הרב **שמואל אבידור הכהן** הקליט ביום אחד שמו־נה תוכניות של לבוא שבת. אחד הזמרים שהופיעו בתוכ־נית, **עוזי מאירי**, הגיע ל־אולפן במצב־רוח ירוד מאד. עוזי, שהוא מושבניק מרם־און, סיפר לנוכחים באולפן, שבאותו בוקר גנבו לו כמות אדירה של ארטישוקים. אך ההצגה חייבת להימשך, ועוזי שר שיר של שבת לכבוד התוכנית.

■ להקת הייצוג של ה־פועל, המופיעה במחול מודרני, עסוקה ביותר בימים אלה. על הלהקה, המונה 15 בנות, מנצ־חת הכוריאוגרפית **דוריט שימרון**, אשתו של שדר ה־ספורט ופרשן הטניס בטלוויזיה, **יורם שימרון**. הלהקה עומדת לנסוע לגרמניה למסע הופעות, אך לפני כן תופיע בכנס הפועל כאן. הבנות, שכולן תלמידות תיכון, ניפגשות לחזרות ארבע פעמים בשבוע, אחרי הלימודים. כבר עתה מתגלה **טלי עינת** בת ה־16 ככוכבת המופע.

רחל שור

השחקנית הצעירה השתתפה בסצנת אהבה עם השחקן הצעיר, שבתאי קונפורטי. השניים כיכבו בסירטה החדש של הבמאית רחל נאמן, חלומו של דויד. בסצנת האהבה שביצעו הפגינו השניים אהבה אמיתית ומשכנעת, כפי שכל במאי היה מצפה משחקניו בסצנות מסוג זה. הבמאית לא נדהמה מאמינות הרגשות שלהם. רחל ושבתאי הם בעל ואשה בחייהם הפרטיים.

ויקטור גרהם

הזמר מלהקת „ג'ובלי סינגרס", שהגיעה ארצה מלוס־אנג'לס לסידרת הופעות, מרגיע את עצביו המתוחים על־ידי סריגה. בכל שעת־פנאי הוא שולף את הסריגה שלו ופותח בעבודת־כפיים. „אשתי אומרת לי שאפסיק כבר לסרוג לה צעיפים," הוא מספר. את התחביב אימץ, כאשר שירת בצבא האמריקאי. הוא הסורג היחידי במיש־פחתו, אך בלהקה התחיל כבר להדביק כמה מעמיתיו בתחביב זה.

פולי מלצר

בן ה־20 הוא תושב אילת. הוא בנם של שמואל („מוקי") מלצר ואשתו האנגליה שילה. בשעתו, רץ האב לראשות עיריית־אילת מטעם הליכוד, אך לא זכה בבחירות. פולי לא התעצל, וטס במייוחד לירושלים, כדי להשתתף במסיבה שם, ובעיקר כדי לפגוש בחברתו הקבועה נורית פלג, שהיא סטודנטית באוניברסיטה העברית. האופטימיות היא הצד החזק של פולי. הוא מתכנן עתה מסיבה גדולה באילת, והוא גם מאמין, שכשם שהוא טס במייוחד למסיבות לירושלים, יטוסו ידידיו הירושלמים והתל־אביבים לאילת, כדי להשתתף במסיבה שלו.

של הופעות באירופה. רק נחתו בלוד וכבר התבשרו שבעוד שבוע הם יוצאים שוב לאותם מקומות שבהם הופיעו. גלי מספרת, שלהקה התקבלה ב־לונדון בכבוד מלכים, כאשר הקהל קם על רגליו עם כניסת הלהקה לאולם. בגרמניה, כאשר הופיעו בטלוויזיה, ציין המנחה שאומנם בתחרות האירוויזיון לא נתנה גרמניה אף נקודה לשיר הללויה, אך עתה, כאשר הם מופיעים על אדמתה, אולי יעניק להם הקהל נקודות. בגר־מניה הופיעה הלהקה בתוכנית, אחרי להקת ג'ינג'יס חאן. בטל־ויזיה הצרפתית הם הופיעו אחרי הזמרת **אן מרי דויד**, וגם שם ציין המנחה שמיספר הנקודות שהעניקה צרפת ל־שיר, לא היה מספק.

■ איחולי מזל־טוב ל־**תירצה יובל**, עורכת התוכ־נית האוניברסיטה המשודרת בגלי־צה"ל, לרגל הולדת בנה הבכור. מול טוב גם לקריין הטרי של תחנת־השידור הצב־איה, **יעקוב פיאדה**, שאחרי שבועות ארוכים של התלבטות, מצא לו שם מישפחה עברי ההולם את תפקידו. מעתה שמו בישראל **יעקוב אילון**.

■ **פינחס עידן** מסיים בימים אלה את עבודתו כמנהל מחלקת־החדשות של גלי צה"ל. הוא פורש מן התפקיד על פי

העתיד הגיע.

Ritmo

ה"ריתמו" מייצגת סגנון שונה מכל שהכרתם עד כה בעולם הרכב. נהיגה ב"ריתמו" פירושה הנאה, הודות ליכולת הביצועים המרשימה, שקט הפעולה והיציבות בכביש. נסיעה ב"ריתמו" פירושה נינוחות ורגיעה, הודות למרחב הפנימי הגדול ונוחות המושבים.

עכשיו תוכלו להתרווח בנוחיות בנסיעות ארוכות ולהנות מכל היתרונות של נהיגה במכונית יוקרה. בהבדל אחד: מחיר הרוצאות האחזקה. משום שה"ריתמו" חסכונית באחזקה, אפילו בהשוואה למכוניות בעלות מנוע קטן יותר.

טובי המהנדסים והמעצבים עמלו בתכנון מכונית המצטיינת ב:-

איכות:
איכות המבטיחה אורך ימים, הוצאות אחזקה מינימליות ויעילות הפעלה לטווח ארוך.

ביצועים:
ביצועים מקסימליים בהתאם לנפח המנוע.

צריכת דלק:
צריכת דלק מינימלית אפילו בהשוואה למכוניות בעלות מנוע קטן יותר.

מרחב פנימי:
מקסימום מרחב פנימי במכונית קומפקטית.

שקט:
נסיעה שקטה כבמכונית יוקרה.

בטיחות:
מכונית בטוחה אשר נבנתה בהתאם לדרישות הקפדניות ביותר בבטיחות ובהנדסת אנוש.

במבט מקרוב ניתן להבחין באיזו שלמות יושמו האיכויות הללו בתכנון כל אחד ממרכיבי ה"ריתמו".

העיצוב האוירודינמי המהודר, השלמות הטכנולוגית המרשימה - כל אלה עתה ברשותך.

בשלושה דגמים:
ריתמו 60 — 1100, ריתמו 65 — 1300, ריתמו 75 — 1500 סמ"ק.

כל אחד והריתמו שלו.

קורס מזורז על יום־העצמאות הראשון ותוצאותיו

בפרספקטיבה

מ דינת־ישראל קמה ב־14 במאי 1947, באמצע מילחמת־העצמאות. ה־מילחמה האפילה על המאורע. הכל הבינו כי לא ההכרזה על המדינה תקבע את גו־רלה, אלא המילחמה.

רבים מקרב אלפי החיילים הקרביים, שעמדו אז בקרבות מרים, לא שמעו כלל על הכרזת המדינה, אלא כעבור יום־יו־מיים. אני עצמי שמעתי אותה רק במיק־רה, שעה קלה לפני יציאה לפעולה, כאשר פתחנו את הרדיו בחדר־האוכל של חול־דה, שהיתה בסיס־היציאה שלנו.

השבוע מלאו 31 שנים לאותו יום. אך מילחמת־1948 עודנה נמ־שכת.

כדאי לחזור בקצרה על השתלשלות ה־מאורעות — למען אותם ששכחו, והדור החדש אשר לא ידע. ואולי גם כדי להסתכל בדברים מחדש, ממרחק השנים, ולראותם בפרספקטיבה הנכונה.

■ ■ ■

מ ילחמת־העצמאות פרצה ב־30 ב־נובמבר 1947, כאשר פתחו ערבים באש על אוטובוס יהודי, שהיה בדרכו מנתניה לירושלים. ארבעה מנוסעיו נהרגו.

יום לפני כן החליטה עצרת האו״ם, ברוב הדרוש של שני שלי־שים, לחלק את פלשתינה (א״י) בין שתוש יחידות: מדינה ערבית, מדינה יהודית וירושלים.

האוכלוסיה היהודית בארץ קיבלה את ההחלטה בשימחה רוגנת, מלבד מחנה קטן של לאומנים קיצוניים, בראשותו של מנחם בגין. האוכלוסיה הערבית לא קיבלה את ההחלטה, ופתחה במילחמה כדי לסכלה. שני הצדדים נדרשו לוותר על חלק ניכר מן הארץ, זה לטובת זה. מדוע צד אחד הסכים, והשני לא?

יש לכך הסבר הגיוני למדי. היהודים, שלא היה להם כלום, שמ־חו לקבל לפחות חלק. הערבים, שהיה להם הכל, לא היו מוכנים לוותר על חלק. משום־כך היתה המילחמה בלתי־נמנעת.

■ ■ ■

ה יתה זאת מילחמה בין שתי אוכ־לוסיות ששכנו בארץ אחת. אך מעבר לזה, היתה זאת התנגשות בין שתי תנו־עות היסטוריות גדולות, שרעיונותיהן כיוונו את מעשי הצדדים: התנועה הלאו־מית היהודית־הציונית מחד, והתנועה ה־לאומית הערבית־הפלסטינית מאידך.

הפלסטינים נכנסו למילחמה זו בביטחון עצמי מוחלט. הם היוו אז שני שלישים מאוכלוסיית הארץ. הם היו פזורה ברחבית, וחלשו כימעט על כל דרכי־התחבורה. הם בזו לכושר־הלוחמה של היהודים.

היהודים הכירו בעובדות אלה, וכך גול־דה, לאחר מכן, האגדה של „מעטים מול רבים״.

האמת היא שהיתה ליישוב היהודי, מן הרגע הראשון, עליו־נות כבירה בכך המישורים הקובי־עים במילחמה, שבה אין חשיבות לגודל האוכלוסיה.

טיב אירגונו החברתי, הפוליטי והצבאי של היישוב; הכושר המכני שלו; המערך הגיאוגרפי, שהעניק לו את „הקווים הפני־מיים״ ואיפשר לו לרכז את הכוחות פעם בחזית זו ופעם בחזית זו — כל הגורמים האלה ואחרים הבטיחו לו את הניצחון.

הכוחות הפלסטיניים, בתוספת מתנדבים ערביים מבחוץ וה„הזדעקות״ של בני־הכפרים, נעצרו, ולאחר מכן הובסו.

בתום חמישה וחצי חודשים של קרבות מרים, וקפעמים אכזריים, כאשר הכריז דויד בן־גוריון על הקמת המדינה, כבר שלט צבא־ההגנה בכך הערים הגדולות וברוב השטחים שנועדו למדינה.

■ ■ ■

ב ינואר 1948 כינס בן־גוריון, בביתו בתל־אביב, את כל המומחים לענייני־ערבים של ההגנה והמוסדות הלאומיים. הדיעה האחידה של כל הנוכחים, מלבד בן־גוריון עצמו, היתה כי למדינות הער־ביות יש השפעה מרסנת על הפלסטי־טינים, בעוד שהפלסטינים חדורים רוח־לחימה, אין הצבאות הסדירים של המדינות הערביות מתכוננים להתערב בסיכסוך.

הדברים קרו, כמובן, אחרת.

האגדה אומרת כי הצבאות הערביים „פלשו לארץ״. זוהי הגדרה פשטנית ומט־עה. הצבאות הערביים נכנסו לארץ על פי בקשתם של הפלסטינים, כדי לעזור להם במאבקם. כימעט בכל המקומות חדרו ה־צבאות לשטחים שהוקצו בתוכנית־החלוקה למדינה הערבית.

מדוע חדרו המדינות הערביות לארץ והצטרפו למילחמה?

המריצה אותם תערובת של מגיעים, גלויים ומוסווים, מודעים ובלתי־מודעים. שטות גמורה היא להתעלם מן הסולי־דריות הערבית, או לזלזל בה. מי שנזדמן לו ב־1948 לשוחח עם שבויים ערביים, יכול היה לעמוד בנקל על האידיאליזם הכל־ערבי שהספיק רבים מהם. ההמונים בכל רחבי העולם הערבי האמינו כי הפול־שים הציוניים מבקשים לגזול ארץ ערבית ולנשל עם־את ערבי. הממשלות הערביות נכנעו ללחץ פסיכולוגי כביר זה.

אך תהיה זאת נאיביות להאמין שזה היה המניע היחידי, או אף העיקרי, של הממ־שלות הערביות. הן רצו להרוויח מן ה־עסק, להגביר את כוחן, לרכוש יוקרה ומעמד בעולם הערבי.

מניעים אלה הכתיבו להן את האיסטראטגיה שלהן, וכך תרמו לתכופתן.

כך, למשל, לא ריכזו המצרים את כוחם, הדל למדי, במהלומה מוחצת אחת לעבר תל־אביב, אלא פיצלו את הכוח והפרישו חלק ניכר ממנו למאמץ מישני לעבר חברון ובית־לחם, כדי למנוע בעד המלך עבדאללה להשתלט על שטחים אלה.

יש ספק אם יכלו כך הצבאות הערביים האלה ביחד, תוך ריכוז המאמץ ותחת פיקוד מאוחד, לנצח את מדינת־ישראל. אך בהיותם מפוצלים, וכשהם מתחרים זה בזה, נחרץ גורלם מראש.

גם בשלב זה של המילחמה, לא היה מעולם מצב של „מעטים מול רבים״. המע־רך הישראלי איפשר לגו לרכז כוח־עודף בכל מערכה ולהשיג עליונות מקומית בכל שעת־הצורך.

■ ■ ■

ה מפיד האמיתי של מילחמת 1948 היה הצד שפתח בה: העם הפלסטיני.

מפקדי הכוחות הפלסטינים, בסוף 1947

הוא יזם את המילחמה מפני שלא רצה לוותר על ריכונותו בכל חלק של הארץ. בתום המילחמה נשאר בלי ריכונות כשום חלק של הארץ.

המדינה הערבית, שהיתה צריכה לקום בחלק מפלשתינה (א״י) על פי תוכנית־החלוקה, לא נולדה. שטחיה חולקו בין ישראל, ירדן ומצריים. כל אחת מן המדי־נות האלה דיכאה, בצורה זו או אחרת, את המאוויים הלאומיים הפלסטיניים.

יתר על כן, במילחמה נוצרה בעיית־פליטים ענקית. על מקורה נשוחה מיל־חמת־תעמולה עד היום. האמת ההיסטורית היא שחלק מן הפליטים ברחו מרצונם, חלק גדול יותר גורש על־ידינו.

והחלק העיקרי נדחף בהדרגה, על־ידי מאורעות־המילחמה, אל מי־חוץ לשטח שנכבש בידי ישראל, מבלי שמישהו תיכנן זאת.

בתום הקרבות, בראשית 1949, האמינו רבים בישראל כי הנה־הנה נפתח עידן השלום. נחתמו הסכמי שביתת־הנשק, ובהם דובר על הכוונה להגיע לשלום.

אך השלום לא בא.

מדוע? מצב־המילחמה לא הפריע למדי־נות הערביות. להיפך. כל אחת מהן יכ־לה לאמץ לעצמה את העניין הפלסטיני, במאבק על המעמד בעולם הערבי. ואף אחת מהן לא יכלה להודות בתבוסה ולכ־רות שלום מבלי שנפתרה הבעייה, שבגי־ללה נכנסה למילחמה הממושכת: פלסטין.

■ ■ ■

ה גורם היחידי שהיה לו עניין, ב־1949, להגיע להסדר של שלום עם ישראל היה העם הפלסטיני, שהפסיד ב־מילחמה, ושיכול היה להגשים את מאוויו בשלום.

איזו היתה ישראל מוכנה או יכולה להיכנס למשא־ומתן עם הפלסטי־נים, לעזור להם בהשגת עצמאותם כחלק הערבי של הארץ ולפתור את בעיית הפלסטינים — היה השלום נוהר, מן הסתם, לפני 30 שנה. איזו התרחשו הדברים כך, היתה כך המילחמה הישראלית־ערבית, כיום, נחלת העבר הרחוק.

ממשלת ישראל לא היתה מוכנה לכך. אומנם נשמעו תחילה כמה קולות שדגלו בהקמת מדינה פלסטינית — לא רק אני דגלתי בכך, אלא גם אישים כמו מאיר יערי ויגאל אלון. אולם העניין נשכח במהרה. השטחים, שרוקנו בזמן המילחמה, היוו פיתוי גדול מדי. בן־גוריון לא חלם על החזרת מיספר ניכר של פליטים.

כך נכשל הניסיון החלוש היחידי שנע־שה (בעיר לוזאן, ב־1949) להגיע להסכם ישראלי־פלסטיני. ישראל העדיפה לחזר אחר המלך עבדאללה, עד שזה נרצח על הר־הבית. גם הניסיון להשיג שלום עם מצריים מת, זמן־מה אחרי עלותו של גמאל עבד־אל־נאצר לשילטון, בעיקבות העסק־ביש הישראלי במצריים והתקפת־המחץ של צה״ל על עזה בפברואר 1955.

תיקוותן של כל ממשלות ישראל היתה כי במוקדם או במאוחר ישלימו המישטרים הערביים עם קיום ישראל ויפתדרו עימה, ושהעם ה־פלסטיני ייעלם וימוג כחלום־רע.

אולם בינתיים היו שלוש מילחמות גדו־לות — אחת ביוזמת ישראל, אחת ביוזמה מעורבת ואחת ביוזמה מצרית. היו פעו־לות צבאיות בלא־ספור. הפלסטינים לא נעלמו. להיפך. במאמץ ממושך ועקוב־מדם זכו, בהדרגה, בהנהגה לאומית המקובלת על כולם, במעמד בינלאומי, ובקונסנזוס עו־למי בדבר זכותם למדינה משלהם.

■ ■ ■

ב שבוע האחרון, ערב יום־העצמאות של 1979, אושרר חוזה־השלום הישר־ראלי־מצרי. בפרספקטיבה של 31 השנים, אפשר לעמוד על חשיבותו — ועל מיגבלותיו.

מדינה ערבית אחת, שהצטרפה למילחמה לפני 31 שנים בדיוק, פרשה ממנה. מכיוון שמצריים היתה אז — ומהווה גם היום — הכוח הערבי העיקרי, יש לכך חשיבות רבה. אחת מחזיתות ישראל הפכה גבול של שלום. ישראל יצאה מבדידותה המוח־לטת במרחב. היא נמצאת עתה בחברתם של 40 מיליון מצרים, הנתמכים על־ידי 20 מיליון סודאנים.

זוהי תפנית חשובה. אך הפרספקטיבה ההיסטורית מלמדת שאין זה השלום.

מצריים הצטרפה למילחמה כשזו כבר היתה כעיצומה. היא פרשה עתה מן המילחמה, אך זו נשארת בעיצומה.

המילחמה שפרצה ב־30 בנובמבר 1947, בין היישוב היהודי ובין העם הפלסטיני, לא נסתיימה. להיפך: היא מתגברת.

המילחמה שהתרחבה ב־15 במאי 1948, כאשר הצטרפו אליה כל המדינות הער־ביות להלכה, וכל המדינות השכנות למע־שה, הצטמצמה עם פרישת מצריים ממנה. אך היא לא נגמרה. היא נמשכת בכל ה־חזיתות, מילבד החזית המיצרית.

■ ■ ■

ל הן, בקיצור נמרץ, המצב בפרוס יום־העצמאות ה־31 של המדינה.

מי שמסתפק בשלום ישראלי־מצרי, דו־גל למעשה בהמשך המילחמה.

מי שדוגל בהשגת השלום, צריך להכיר בעובדה כי עיקר מלאכת־השלום עדיין לפנינו.

צה״ל מגיים עתה את נכדיהם של יוחמי 1948. והמילחמה — אותה מילחמה — עדיין נמשכת.

במדינה

העם

חג שמח?

האינפיציה, היריבה, הנשיונל־התפייה מתחרים עם השיום

זה נועד להיות אחד הימים השמחים ביותר בתולדות המדינה: יום־העצמאות ה־31, הראשון המתקיים בעידן השלום. הוא לא יהיה כזה.

היסטריה מתמדת. בשבוע האחרון של שנת־העצמאות הוחלפו מיסמכי־האישרור של חוזה־השלום הישראלי־מצרי. סוף־סוף נכנס השלום לתוקפו, כדת וכדין. בפעם הראשונה בתולדות־המדינה יש לישראל שכנה־של־שלום. בפעם הראשונה אין היא נתונה במצב של מילחמה, להלכה או למעשה, עם כל המדינות הערביות. אולם על המדינה לא היה פרוס אור השלום, אלא צל המילחמה.

בצפון היתה ישראל מעורבת במילחמה — מבולבלת, מורכבת, אך אמיתית. התותחים רעמו, הפגזים ריסקו בני־אדם.

המדינה כולה עדיין לא החלימה מן ה־הלם של הפיגוע האכזרי בנהריה. דמותה הטראגית של סמדר הרן (ראה עמודים 60—61) עמדה לנגד כל העיניים. האשמותיה המרומזות, לגבי מצב־הביטחון ה־לקוי שאיפשר את הפיגוע, החרידו רבים.

ומעל לכל ריחף חבל־התלייה. המדינה, שהחזיקה מעמד גם בימים הקשים ביותר מבלי להוציא אדם להורג — מילבד האדם האחד שסימל את המיפלצת הנאצית — התווכחה בדרגים הבכירים ביותר על הפ־עלת עונש פרימיטיבי זה, תוך ויתור מו־דע על ערכים שהיא התגאתה בהם עד היום. היתה זאת לא רק עדות להתדרדרות מוסרית, שעליה ריחפה ההיסטריה־המת־מדת של תנועת־החרות. היה זה גם בי־טוי לחוסר־אונים של הממשלה מול ה־אוייב החלש והדל ביותר שלה, שאין לו מדינה או צבא — הפלסטינים (ראה הנדון).

פחות משדושה מיליון. אל הבעיות המוסריות, המדיניות והצבאיות נוספה ה־בעייה הכלכלית והחברתית.

האינפלציה דיכאה את הרוחות. מעולם לא דהרה כמו שהיא דוהרת עתה. הכסף הישראלי — אחד הסמלים העיקריים של ריבונות המדינה — הפך אובייקט של בוז בעיני מחזיקיו. וככל שגדלה האינפלציה, כן התרחב הפער בין מעמד חדש של עשירים מופלגים, מרוויחי־האינפלציה, ובין בני השכבות המקופחות, שהובאו למדינה בתרועה כה רבה בשנים הראשונות של המדינה.

תעודת־העניות הנוראה ביותר לא היתה כלל בישראל — אלא מחוץ לגבולותיה. לפי הערכה מוסמכת, 300 אלף ישרא־לים — אחד מכל עשרה ישראלים יהו־דיים — יחגוג את יום־העצמאות ה־31 בארצות־הברית, שם הוא חי, משתכר, משלם מיסים, מחנך את ילדיו וממתין לאזרחות האמריקאית.

למדינה, שראתה את יעודה העיקרי ב־ציונות — הבאת יהודים מן הסזורה לארץ — היתה זאת מכה נוראה. התנועה העיקרית היא, כעת, בכיוון ההפוך. מיספר תושביה היהודיים של המדינה גלש, בלי ספק, אל מתחת לנקודת שלושת־המיליונים, והוא ממשיך לגלוש.

באים ונושרים. ערב החג התבשרה המדינה בשורה משמחת. חמישה מבין ה־אסירים הציוניים המפורסמים ביותר ב־ברית־המועצות שוחררו. בואם ארצה יהווה את שיא אירועי החג.

שימחה זו תעוור להשכיח, לשעה קלה, כי מבין האלפים היוצאים עתה מדי חודש מברית־המועצות לווינה — יותר מ־60% מעדיפים לבנות את חייהם בארצות־הברית, בקנדה ובאירופה. רק מיעוט נמשך אל ארץ־ישראל.

נהג גדל בברוקלין. כל זה קורה שנתיים אחרי המהפך. הממשלה קיוותה כי השלום יהפוך סימלה המאיר ביום־העצמאות. אך סמל זה יצטרך להתחלק במקומו עם סמלים אחרים — חבל־התלייה, שטר־ה„הרצל" שהפך בדיחה, נהג־המונית הישראלי בברוקלין.

המסקנה יכלה להיות רק אחת: המאבק על דמות המדינה אך מתחיל בתום השנה ה־31 שלה. הסכנה האמיתית למדינה או־רבת לה מבפנים. אין היא צבאית. היא מוסרית, רוחנית, חברתית — וממשלת־ישראל עצמה מסמלת אותה היטב.

הממשלה

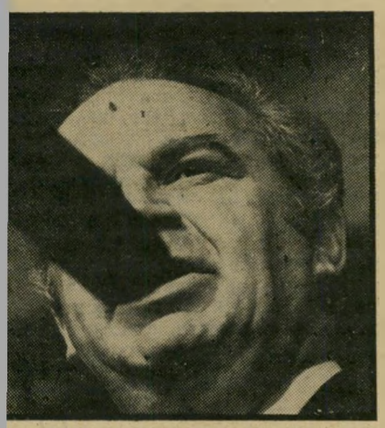
אוזם בצל הגרדום

היה דרוש כל כוחי הלחץ של מנחם בגין כדי להשיג רוב עבור בממשלה למען עונש המוות

כל עוד תתקיים ממשלת הליכוד, ירחף עליה הצל השחור של החלטתה השבוע: להחזיר לישראל את עונש־המוות.

שני אנשים ישאו באחריות המוסרית — ליתר דיוק: האנטי־מוסרית — להחלטה, אף שזו חלה על הממשלה כולה:

● מנחם בגין, שהרגשנות הבלתי־רצ־

השר תמיר
לטפס על גוויות?

יונלית שלו פוסלת אותו לחלוטין מלהכ־ריע בעניינים המחייבים שיקול־דעת ובג־רות מוסרית;

● שמואל תמיר, שניסה להסתיר ב־משך שנים את השקפת־עולמו הפרימיטי־בית מאחרי חזות ליברלית, ושהתגייס ה־שבוע להצדיק גם את השרץ הזה ולמרות עליו שמן־זית מבחיל. האימרה „לטפס על גוויות" עלולה להתאים לאיש אכול־שאפתנות זה.

המישה שהעזו. במניין־הכבוד של השרים שהעזו להתייצב בגלוי נגד ההח־לטה, שמנחם בגין כפה אותה על הממ־שלה, בלטו חמישה: עזר וייצמן, אריק שרון, זבולון המר, אהרון אבו־חצירא, ישראל קק.

היה זה הרכב מפתיע, מכמה בחינות. הוא כלל יונים וניצים כאחד. הוא מו־כיח כי בהכרעה מוסרית עליונה אין האנ־שים נוהגים תמיד כצפוי.

לרשימה זו הצטרף, בחצי־פה, השר דויד לוי, שנמנע מהצבעה. גם זה לכבודו.

לימינו של בגין התייצבו עבדיו־משרי־תיו: חיים לנדאו, ייגאל ידין, משה ניסים, שימחה ארליך, אליעזר שוסטק.

רוב עזוב. ארבעה שרים — משה דיין, יוסף בורג, יצחק מודעי וגידעון פת — לא נכחו בהצבעה, בגלל שהותם בחו"ל. ביניהם נמצא שר־החוץ, שיצטרך להגן על תועבה זו באוזני דעת־הקהל ה־עולמית, ולסוכך על הממשלה כאשר יופ־עלו עליה לחצים בינלאומיים כבירים, ברגע שייגזר דין־מוות על מישהו.

יתכן מאד שאילו נכחו כל השרים, היתה ההכרעה שונה. אולם מנחם בגין היה כה להוט להוציא אנשים להורג, עד כי לא היתה לו הסבלנות לחכות עוד שבוע. בהפ־גנת־שרירים, המעוררת ספקות לגבי מצבו הריגשי, אנס את הממשלה להכריע מייד.

התוצאה היתה עלובה מבחינתו: גם ב־תנאים אלה לא השיג אלא רוב של 7 נגד 5, עם נמנע אחד. על מצב־רוחו של רוב אומלל זה מעידה עובדה פשוטה. ה־שבוע ניסה מוסד תרבותי לקיים ויכוח על הנושא. הוא חיפש בנרות חברי־כנסת או אישי־ציבור אשר יגן על דעתו של ראש־הממשלה. הוא לא מצא כזה. כולם התחמקו.

גיום כללי. זהו האות לכל אדם הגון במדינה להיכנס למאבק, כדי למנוע את התועבה. עד שהעניין יובא לכנסת, שם יפעיל מנחם בגין שוב את כל כוחו, כדי להקים גרדום בישראל, תינתן ההזדמנות לישראל השפוייה וההגונה להשמיע את קו־לה ולסכל את המזימה החשוכה.

השנה ב"נימרוד" כל קונה זוכה. אתה יכול לזכות בשעון או בנייר מכתבים ומעטפות, בסקייטבורד או במדבקות, בחליצ או ביומן, בטרנזיסטור ואפילו במערכת סטריאופונית!

עם הסנדלים של "נימרוד" ומבצע כזה — אין מה לחשוב על התלופים.

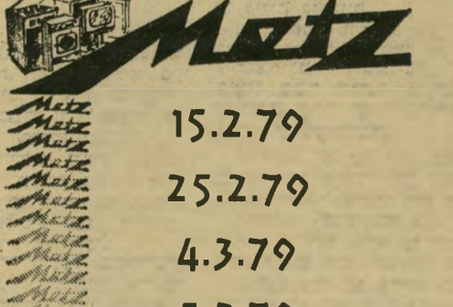
סנדלים של "נימרוד" נועלים עוד ועוד...

נימרוד nimrod

• ת"א נימרוד דיזנגוף 185 (סניף ראשי) • אילת נימרוד מרכז תיירות חדש • ירושלים מאוטר בן־יהודה 9 • רחובות עולות ויצמן 8 • באר שבע אטרנה פסג' אוניקו • נתניה ליליפוט שמואל הנביב 6 • בת־ים טופז רוטשילד 27 • עפולה רותם הרב לוין 17 • רמת־גן נעלי נוער כיאליק 49 • כפר סבא טיף טף ויצמן 40 • הרצליה אונין סוקולוב 31 • אשדוד אונין רוגוזין 9 • רעננה אונין אחוזה 137 • פתח תקוה אונין ההגנה 16 • חיפה אונין הרצל 51 • דימון וילמית מרכז מסחרי רימון • רמת השרון נמרוד סוקולוב 72

חגי לבינסון אילן

תאריכי מבצע
4 ימי המזל

15.2.79
25.2.79
4.3.79
5.3.79

הודעות נשלחו לזוכים

תן טרמפ לחייל

דו"ח תשקיף

יערי מאיים

במשבר במפ"ם

מנהיגה הישיש של מפ"ם, מאיר יערי, הודיע לחברי הנהגת מיפלגתו, בצורה אולטימטיבית, כי לא יתייצב מאחרי החלטה של ועידת מפ"ם, שתאשר את נוסחת שם־טוב—יריב לגבי השיחות עם הפלסטינים.

נוסחת שם־טוב—יריב, שממציאה הוא, למעשה, שר־הבריאות לשעבר, ויקטור שם־טוב, גורסת כי ניתן לנהל משא־ומתן עם כל גורם פלסטיני, בתנאי שיכיר בזכות קיומה של מדינת־ישראל, בהחלטה 242 של מועצת־הביטחון ויסתייג מפעולות טירור. יערי אינו מסכים להכללת המילה „כל" בנוסחה, והודיע כי יילחם נגדה אם תתקבל בוועידה.

גם יערי וגם יעקב חזן התבטאו בדיוני מפ"ם האחרונים, כי כל נוסחה שתביא להקמתה של מדינה פלסטינית בגדה תהיה בחינת „אסון". אולם חזן אינו רואה משמעות מיוחדת בהכללת המילה „כל" בנוסחת שם־טוב—יריב.

האמריקאים קולטים

את יהודי איראן

מאות סטודנטים ובעלי־מיקצועות־חופשיים יהודים מגיעים בכל חודש מאיראן לארצות־הברית באמצעות ה'איאס, אירגון הסיוע היהודי, שהיה פעיל עד כה בהעברת יהודי ברית־המועצות מווינה ומרומא לניו־יורק. אחרי שהתברר כי יהודי איראן אינם להוטים לעלות לישראל, פתח האירגון היהודי האמריקאי בפעולת־בזק לקליטתם בארצות־הברית, בעזרת מישרד־החוץ האמריקאי, שהעמיד לרשות המיבצע מיספר בלתי מוגבל של אשרות־כניסה לארצות־הברית.

אחת הסיבות העיקריות להיטיותו של המימשל האמריקאי להתיר את כניסת יהודי איראן, הוא הרצון להחליש את המישטר הנוכחי באיראן ולעשותו חשוף יותר ונזקק למומחים זרים, שימלאו את

האמריקאים יגיבו

על ההתנחלויות

בגדה

המימשל האמריקאי עלול להגיב בפעולות־תגמול, אם תסרב ממשלת ישראל להיענות לבקשות האמריקאיות, שלא להקים התנחלויות נוספות בגדה בתקופה שבה יתנהל המשא־ומתן על האוטונומיה לערביי השטחים המוחזקים. האמריקאים מתייחסים בחומרה רבה לתוכניות התנחלות ורואים בהן כיום את הסכנה העיקרית להמשך תהליך השלום, שהחל עם חתימת הסכם־השלום בין ישראל ומצריים.

בידי המימשל האמריקאי שוב חשוב יותר: כפסי המגבלות היהודיות בארצות־הברית. לגבי חלק מהכפפים, כמו אלה הנתרמים למגבית הקרן־הקיימת, שהיא חלק מהמגבית היהודית המאוחדת, עדיין האמריקאים יטענו שהם מופנים להקמת התנחלויות (שהמימשל האמריקאי מכנה אותן „בתי־חוקות" בהודעותיו) וזכן שימוש כזה, בכפפים המניעים מהכנסה החייבת במס בארצות־הברית, הוא בתי־חוקי.

מקום בעלי־המיקצועות־החופשיים היהודים, שהיו אחוז ניתי מכוטל בכוח־העבודה המקומי.

היועץ יחלים אם

לבקש הסרת חסינות

יותר מ־20 תלונות פליליות של העיתונאית, מירה נוף, נגד בעלה, עקיבא נוף, הועברו עד־כה מהמישטרה ליועץ המישפטי לממשלה, שיצטרך להחליט אם לבקש את הסרת חסינותו של הח"כ־המלחין־הזמר.

השבוע פנתה האשה אל היועץ המישפטי בבקשה להחיש את ההחלטה לגבי התלונות, המתייחסות לטענות על מיקרי תקיפה, גניבה והטרדה.

וכשלה הפגנת

רק"ח בוצרת

הפגנת האחד במאי שערכה רק"ח השבוע בבוצרת, נכשלה כישלון חרוץ. בדרך־כלל היו מופגני האחד במאי של רק"ח בבוצרת משמשים כהפגנת כוח של רק"ח ברחוב הערבי ואיפים מתושבי העיר היו נוטלים בהם חלק. בבוצרת שבערכה השבוע השתתפו רק כ־500 מפגינים.

תחילה הם נשאו את דיגלי המדינה לצד הדגלים האדומים. אולם כעבור דקות אחדות קופלו דיגלי המדינה ונותרו רק הדגלים האדומים.

השותף הנסתר של

האסירים הבורחים

עתה מסתבר כי כישלון בריחתם של חמשת בורחי כלא רמלה נגרם בגלל המיקרה העיוור. על פי התוכנית המקורית של הבורחים אמורים היו לעזוב את המדינה זמן קצר אחרי שיאתם את הכלא.

שותף אלמוני בחו"ל, שאמור היה להסדיר עבורם את ענייני הכספים והיציאה מהארץ, נעצר, לכאורה במיקרה, באותם ימים, עד־ידי המישטרה בארץ מגוריו וכתוצאה מכך השתבשה כל התוכנית.

חברות הביטוח

משחות תשלומים

אם ריכבך ניזוק בתאונה כל הסיכויים הם שחברת־הביטוח שבה מבוטח ריכבך תעכב את תשלום הנזקים המגיע לך ועד שתקבל אותו, יהיה ערכו נמוך בעשרות אחוזים מסכום התיקונים ששילמת למוסך.

בצורה זו נהנות חברות־הביטוח מהאינפליציה. ככך שהן משחות ומעככות את התשלומים למבוטחים, הן מרוויחות הפרשי־הצמדה שהמבוטח אינו יכול לתבוע אותם.

ההשהיה אינה רק בחברת־הביטוח עצמה, אלא לאורך כל המסלול, שדרכו עובר תהליך תשלום דמי־הביטוח: השמאי, הסוכן וחברת־הביטוח עצמה. התהליך מתמשך, מפני שכמה מחברות־הביטוח משלמות את דמי־הביטוח רק באמצעות סוכניהן והקשר בין הסוכנים לבין החברות נמשך לעיתים שבועות. זמן ההמתנה לתשלום, באמצעות שירותי הביטוח לאובים, למשל, מתמשך כארבעה חודשים, שבמהלכן הרוויחה החברה כ־20 אחוז הפרשי־הצמדה.

המאפיה הגרוזינית

ממתינה לאלוף

אלוף־ישראל בשחמט, רומן ג'ינג'חשווילי, הנמצא בגרמניה ומסרב לחזור לארץ, כאן השאיר את מישפחתו, אינו חושש דווקא מפני שירות בצה"ל. בשעתו פורסם כי ג'ינג'חשווילי, שהוא רב־אמן בינלאומי, הנכלל בין עשרים השחמטאים הטובים בעולם, העדיף להישאר בחו"ל ולא לחזור לארץ כדי שיוכל להתחמק מצו־הגיוס לצה"ל, הממתין לו. אך האמת חמורה הרבה יותר.

מעודדים הגירת

יהודים לטסמניה

בקרב קהילת הנושרים של יהודי ברית־המועצות, המתרכזת ברומא, נערכת באחרונה תעמולה במטרה לעודדם להגר לטסמניה — אי במרחק של 140 מיל מהיבשת האוסטרלית, השייך לקומנוולת של אוסטרליה.

בגלל מיעוט האוכלוסיה באי, המנוה רק כחצי מיליון נפש, מעונייגת הממשלה המקומית למשוך אליה מהגרים אירופים בעלי מיקצוע ובעלי השכלה אקדמאית, במטרה להעלות את רמה הממוצעת של האוכלוסיה.

ממשלת אוסטרליה מציעה לקלוט 1500 יהודים מיוצאי ברית־המועצות בטסמניה ולסייע בקליטתם בהוברט, בירת האי, שם קיימת קהילה יהודית. לצורך זה מוכנה ממשלת אוסטרליה להציע לנושרים המעוניינים להיקלט בטסמניה, לקצר את משך ה־התמתנה לאשרת כניסה לאוסטרליה, שהוא כיום שבעה חודשים.

למרות ההצעות המפתות, הכטחות הסיוע והמענקים, הביעו רק מעטים מיהודי ברית־המועצות המתגיינים כרומא את נכונותם להתיישב בטסמניה. בעשר השנים האחרונות קלטה אוסטרליה רק כ־2000 מיהודי ברית־המועצות, שהורשו להגר.

מסתבר כי האמן הוא גם מהמר, שהפסיד במישחקי־קלפים בארץ סכומים גבוהים, אצ כני עדתו הגרוזינים. נראה כי נמסר לאוזן בעת שחותו בחו"ל, כי גובי־חובות מקרב אנשי העיסקי־התחתון של בני עדתו ממתינים לו ומסיבה זו הוא חושש לחזור.

אליפות הכדורסל

נגזלה במירמה

אגודת הכדורסל של מכבי תל־אביב החליטה לשלוח מחאה חריפה לפיב"א, התאחדות הכדורסל הבינלאומית, על מעשה מירמה, שבגללו לא הגיעה מכבי למישחק הגמר על אליפות אירופה בכדורסל.

כדי להגיע לגמר חסרה למכבי הנקודה שהפסידה במישחקה הראשון, נגד קבוצת אולימפאקוס אתונה, שהסתיים בתוצאה 79:77.

באותו מישחק הצטיין השחקן הכושי של אולימפאקוס, ג'רי ג'נקינס, שאף קלע את שתי הנקודות הקובעות במישחק. עתה מסתבר, כי בעת שג'נקינס שיחק במדי הקבוצה היוונית, הוא היה רשום גם בקבוצה התורכית טצ'פור ואף הופיע באותה עונה עצמה במדיה בחמישה מישחקים, דבר האסור על־פי התקנות.

כיוון שמעשה המירמה התגלה רק אחרי תום מישחקי גביע אירופה לאלופות, אין עוד טעם בעירעור על אותו מישחק ובתביעה לעריכה מחדש של מישחקי האליפות.

אולם בעתיד, מבטיחים עסקני מכבי, הם יבדקו בקפדנות בציציותיו של כל שחקן יווני שיתמודד נגדם.

ירדנה ארזי –

כוכבת בגרמניה

הזמרת, ירדנה ארזי, חתמה השבוע על חוזה ענק, בסכום של שש ספרות, להופעות שירה והוצאת תקליטים בגרמניה.

ירדנה, שהתפרסמה בעולם כולו בעיקבות מופע האירוויזיון בירושלים שהינחתה, טענה לפני כשבוע בפני הזמר שכבר התפרסם בגרמניה, יגאל בשן, כי „עדיין לא יצא לי שום דבר מהאירוויזיון". בשן הנדהם מיהר לקחת אותה עימו לגרמניה ולסדר לה את החוזה השמן, שפרטיו המלאים עדיין אינם ידועים. ביניתיים, השבוע עזבה ירדנה את גרמניה ויצאה ללונדון להופיע שם במיסגרת חגיגות יום־העצמאות.

היזהר בשפת־הים!

מכה של גניבות ירדה על שפת־הים בתל־אביב. **חבורה מאורגנת של גנבים מתרכזת בעיקר בגניבות מתיירים, הנישאים עימם בחוף סכומים של אלפי דולרים, בפחדם להשאירם בממון.**

הנשיא ואשתו על הכוונת

חוגי מישרד ראש־הממשלה מפיצים שמועות על הבזבזנות של הנשיא ורע"יתו - וחשב המישרד מגויים כדי להמציא על כך חומר

ת חילה היו רק שמועות. בביתו של שדר הטלוויזיה, טוביה סער, נערכה, לפני כחודש, מסיבת ליל־שבת, שבה השתתפו ידידים שונים של בעלי־הבית. בין השאר השתתפו במסיבה גם שני דוברי ראש־הממשלה, שלמה („נק־די") נקדימון ודן פתיר, וכן מנכ"ל אוני־ברסיטת תל־אביב, איש רפ"י לשעבר, עורך־הדין אמנון גולן.

לדיברי סער היתה המסיבה מוצלחת. סיפר אחר־כך נקדי: „במסיבות מסוג זה אנחנו לא כל־כך מכופתרים, ומדברים בחופשיות."

על־פי עדי־שמיעה, היה אחד מנושאי־השיחה המרכזיים, בחוגים שהסתובבו סביב נקדימון ופתיר, בארוחו ערב, נשיא־המדינה יצחק נבון, ובעיקר רעייתו, אופי־רה נבון. אנשי ראש־הממשלה טענו, כי „מעולם לא היה נשיא כה בזבזן למדינת ישראל," וכי „הגברת (הכוונה לאופירה נבון) היא חולת־קניות."

„הוא ואשתו בזבזנים"

ה שמועות על אותה מסיבה החלו מתגלגלות. גם ללישכת נשיא־המדינה הגיע דין־וחשבון כימעט מלא על מה שהיה במסיבה. אך נראה כי לישכת־הנשיא החליטה שלא להגיב: „הם אומנם החליטו לערוך מילחמה נגדנו, אבל אנחנו לא נרד לסוג כזה של מאבק," אמר אחד ממקורבי הנשיא.

במעגל השמועות ביצבץ נושא, הנראה רציני יותר. יש הטוענים כי אחד ממקו־רביו של ראש־הממשלה אמר לאחרונה: „אנחנו עכשיו התחלנו לעקוב אחר כל ההוצאות של לישכת־הנשיא. אנחנו נרכז חומר, שיראה עד כמה הוא ואשתו בזב־זנים, וכי מה שהולך בלישכת־הנשיא, מב־חינת ההוצאות, הוא שערורייתי."

לאנשים הטוענים כי שמעו דברים אלה היה ברור כי אפילו לישכת ראש־הממשלה אינה מתכוונת לשכור שירותי בלשים פרטיים, או להעסיק את גורמי הביטחון במעקב הוצאות המכולת של רעיית הנשיא, או הוצאות החייט של הנשיא.

ללישכת ראש־הממשה יש דרך פשוטה הרבה יותר לעקוב אחר הוצאות לישכת־הנשיא: דרך חשב מישרד ראש־הממשלה, מרדכי סיפרוני.

אחרי שערוריית אשת הנשיא הקודם, נינה קציר, כאשר התברר כי היא מוציאה סכומי עתק על מוצרים מנקרי־עיניים, כמו זרי־הפרחים העצומים שהיתה רוכשת, הוחלט, בהסכמת אפריים קציר, כי כל החשבונות של מישכן־הנשיא לא יישארו במעגל הסגור של לישכתו, אלא יעברו דרך חשב מישרד ראש־הממשלה. היה לכך צידוק נוסף. מחזור הכספים של מיש־כן הנשיא אינו כה גדול, כדי להצדיק מישרה מלאה של חשב. ולגבי חשב מישרד ראש־הממשלה, תוספת העבודה היא מיזערית.

כאשר היה אפריים קציר נשיא המדינה, וגולדה מאיר ויצחק רבין היו ראשי־ממ־שלה, לא העז, כמובן, איש במישרד ראש־הממשלה לשאול את חשב המישרד לפר־טים על העבודה הנוספת שלו: חשבונות מישכן נשיא־המדינה. עתה התבקש חשב המישרד לפתוח את כל סיפרי ההוצאות של לישכת הנשיא לפני אנשי לישכת ראש־הממשלה, והוא אכן עשה זאת. אל החשב, מרדכי סיפרוני, לא פנה אחד משני הדוברים, אלא פקיד בכיר אחר בלישכה.

ועתה מצוי בידי אנשי לישכת ראש־הממשלה חומר על כל הוצאת, שהוציאו אופירה או יצחק נבון בתישעת החודשים הראשונים לכהונתם, והחומר עדיין זורם לידי אנשי לישכת ראש־הממשלה.

סיפרוני עצמו סירב להגיב על הפרשה: „אני עובד־מדינה. אינני מדבר עם עיתו־אים." לשאלה אם אינו מדבר עם עיתו־נאים גם בנושאים הקשורים בו אישית, השיב סיפרוני: „אני לא מדבר כלל עם עיתונאים."

„על יופיה של אשתו"

ג ם נקדימון הכחיש כי במסיבה אצל טוביה סער דובר על נשיא־המדינה. „אני לא זוכר שדיברנו בכלל על הנשיא. אני לא זוכר שאני דיברתי, או שדן פתיר דיבר על הנשיא. בכלל, אני ישבתי בצד אחד של החדר, דן פתיר ישב בצד שני של החדר, וכל מי שיכול היה לשמוע מה שאחנו מדברים, ישב בצד שלישי של החדר." מאוחר יותר נזכר נקדימון, בעזרת אשתו: „על הנשיא לא דיברתי, אבל על יופיה של אשתו דובר במסיבה."

דוברו של נשיא־המדינה וראש לישכתו, יצחק אגסי, סירב להגיב על הפרשה. אם כי אגסי קיבל דין־וחשבון, כמו הנשיא עצמו, על מה שנאמר במסיבה. הנשיא גם יודע כי חשב מישרד ראש־הממשלה מסר את כל כרטיסי־החשבונות של לישכת־הנשיא לגורמים בלישכת ראש־הממ־שלה.

החקירה והחיטוט של גורמים פוליטיים בהוצאות בית נשיא־המדינה הם שלב נוסף במילחמת ראש־הממשלה, מנחם בגין, ואנשי לישכתו, בנשיא המדינה ורע־ייתו. המילחמה החלה עוד ביום בחירתו של יצחק נבון כנשיא. בגין התנגד בכל כוחותיו לכך שנבון יזכה בכהונה, המציא מועמדים אשר חלק מהם, כמו הספק־פרופסור יצחק שווה, הפכו בדיחה לאר־מית. גם כשהיה ברור כי נבון הוא המו־עמד הייחידי, למרות הצהרתו הקודמת של בגין, שביקש כי הנשיא — יהיה אשר יהיה — ייבחר ברוב־קולות גדול, הצביע בגין בהצבעה החשאית המפורסמת נגד נבון *.

אחר־כך החלה תקופה שבה הופיע בגין בדמות ראש־הממשלה הממהר למישכן־הנשיא, לדווח לו על כל אירוע פוליטי או אחר, וכמי שנותן כבוד לנשיא־המדי־נה, אם כי גם אז אמרו מקורבי־הנשיא כי ברור להם שבגין ממשיך בהתנגדותו לנבון.

הביקור שהקפיץ

ה מיפנה בא בפרשת שכונת־התיקווה. הנשיא נבון החליט לערוך ביקור בן שלושה ימים בשכונה. לדברי הנשיא, באחד מראיונותיו עם עיתונאים באותו סיור, הוא רואה את תפקידו בקירוב ה־עדות בישראל. לכן ערך את הסיור, ש־יהיה רק הראשון בסידרת ביקורים בשכו־נות־מצוקה. הביקור הזה, אשר זכה בפיר־סום מועט ביגלל שביתת עיתונאי הטל־ויזיה באותה עת, הקפיץ את בגין ואת אנשי חרות. בחדרי־חדרים, ולא רק שם, גם בישיבת הממשלה, אפשר היה לשמוע

חשב סיפרוני (זוחץ את ידו של מזכיר הממשלה, אריה נאור)
כמה עלו החליפות?

* מכיוון שהיה רק מועמד אחד, אי־אפשר היה להצביע נגד. היו רק שני סוגים של פתקי־הצבעה: בעד יצחק נבון ונמנע, ובגין בחר להכניס את פתק הנמנע. כתב **העולם הזה** הצליח אז לצלם את ההצבעה החשאית (**העולם הזה 2121**).

את בגין ואחדים משריו טוענים, כי הנשיא עומד לקפוץ לקלחת החיים הפוליטיים, ולהופיע ברשימת המערך בבחירות הבאות. וכי זוהי הסיבה האמיתית לביקורו בשכונת־התיקווה, מעוז ידוע של חרות.

היו מי שדרשו לשלוח אזהרות לנשיא. אחרי שהנשיא נשא נאום בנמל התעופה בן־גוריון, עם בואו של הנשיא ג'ימי קארטר לארץ, ונתקבל הרושם שזהו נאום פוליטי, הוחלט לשלוח את סגן ראש־הממשלה, ייגאל ידין, אל הנשיא, כדי להסביר לו שראש־הממשלה אינו רואה בעין יפה את סיגנון הנשיאות של נבון.

ממתינים לפיצוץ הבא

ב יקורו של קארטר הטיל אור על היחסים בין לישכת ראש־הממשלה ולישכת הנשיא, ובין בית ראש־הממשלה לבית־הנשיא. בגין ורעייתו עליזה התנהגו בגסות־רוח של ממש כלפי יצחק נבון, ובעיקר כלפי אופירה. בצילומים שצולמו בנמל־התעופה נראה איך דחפה עליזה בגין את אופירה נבון, ולא נתנה לה להיכנס למכונית־השרד שהובילה את שתיהן ואת רוזאלין קארטר לירושלים (העולם הזה 2167).

אחר־כך גם התפרסמה פרשת לחיצות הידיים בלוד (העולם הזה 2168). בגין, בניגוד לכללי הפרוטוקול נדחף לראש ה־שורה, בעת שקארטר הוצג בפני אישים ישראליים. נבון נזף בו והחזיר אותו למקומו.

ארוחת־הצהריים החגיגית, שנערכה במישכן הכנסת לכבודו של קארטר, היתה השיא במשבר היחסים בין נבון לבגין. בגין דרש כי הוא יהיה המארח, ונבון איים בהתפטרות, אחרי מחלת דיפלומטית, אם לא ינהגו לפי כללי הפרוטוקול, ולא יתנו לו עצמו להיות המארח (העולם הזה 2167). **בגין הבין**, כי מהבחינה הציבורית והתקנון צודק הנשיא וחייב היה לוותר, אך לא לפני שהוא וראשי לישכתו השמיצו את נשיא־המדינה על כל אוזן שהיתה כרוייה. למרות ההשמצות פנה בגין בבקשה, שהיתה מעין תנאי לוויתורו בעניין הארוחה: שנבון יסכים שגם הוא, ראש־הממשלה, ינאם בארוחת־הערב. למרות שעל פי כללי הטקס היו צריכים לנאום בה רק שניים: האורח והמארח. נבון, שלא רצה להחריף את הקרע ביגו לבין ראש־הממשלה, הסכים.

אחר־כך היה נטוש מאחרי־הקלעים המאבק על זכות החתימה על חוזה־השלום הישראלי־מצרי (העולם הזה 2170).

מאז חלה שביתת־נשק במילחמה שבין שני המוסדות הרמים ביותר במדינת ישראל. אולם מקורבי הנשיא ידעו כי שביתת־נשק זו היא השקט שלפני הסערה הבאה. ואכן, בעיקבות השמועות על התבטאות שניים מהמקורבים ביותר לראש־הממשלה במסיבה אצל טוביה סער, הגיעו הידיעות על החיטוט, שערכו אנשי לישכת ראש־הממשלה בחשבונות של נשיא־המדינה. עתה ממתינים הכל לפיצוץ הבא.

צ'ק אישי של הנשיא

ל ישכת נשיא־המדינה היו טענות רבות למרדכי סיפרוני, עוד לפני שהתגלתה הפרשה. סיפרוני, כמו גיברים במקומות רבים אחרים, אינו אוהב לשלם. החשבונות של מישכן נשיא־המדינה היו משולמים ארבעה, חמישה ושישה חודשים אחרי הנשתם, דבר שגרם אי־נעימות רבה לנשיא ולרעייתו. כאשר בעל־חנות אינו מקבל את הצ'ק שלו בזמן, קשה להסביר לו כי חשב מישרד ראש־הממשלה, שאליו עוברים החשבונות, שונא לשלם חובות. טענות בעל־החנות הן אל מי שרכשו אצלו באופן ישיר את הסחורה — אופירה או יצחק נבון.

מובן שהנשיא יכול היה לדרוש שמשק־הכספים שלו יהיה משק סגור, וכי יהיה סמוך לליישכתו חשב שלא יגרום לביזיונות. אולם בני הזוג נבון, שלא רצו לפתוח במערכה נוספת, מצאו דרך משלהם. באי־תם מיקרים שבהם נכחו לדעת שצ'ק של סיפרוני לא הגיע, הם היו הולכים בעצמם אל בעלי־העסקים שלא קיבלו את הכסף, ונותנים להם צ'קים אישיים שלהם. כאשר קיבל סוף־סוף בעל העסק את הצ'ק ממישהו

(המשך בעמוד 66)

במדינה

מדיניות

ועכשיו - אש"ף ?

מפיסיטית־פה לפיסיטית־פה, נוצרות עובדות פסיכולוגיות ופוליטיות

מדוע הם עושים זאת?

עד כה התמחה בכך משה דיין. הוא נוהג לקום בהזדמנות כלשהי, להשמיע הצהרה מהפכנית ולהמתין לתגובות. כאשר ניתכה עליו סערת־המחאות הצפוייה, הוא מפרסם הכחשה, מסביר שהיתה זאת פליטת־פה, מתנצל, מצטדק.

העיתונות המקומית והעולמית מפרסמת את ההצהרה המקורית כסנסציה, מפני ש־היא יוצאת־דופן. את ההכחשה היא מפרסמת בצינעה, מאחר שאינה „ידיעה".

בסופו של דבר מנסים הכל לנחש: האם התכוון האיש למה שאמר? מדוע אמר זאת? אולי היתה זאת באמת פליטת־פה?

ובגמר הפרשה נותר רק דבר אחד: המילים האיומות אמנם נאמרו. עצם אמירתן מהווה עובדה פסיכולוגית ופוליטית.

פערה שיגרתית. בשבועות האחרונים עשה זאת דיין לפחות פעמיים.

בפעם הראשונה השמיע לפני אורחים זרים הצהרה מבולבלת, באנגלית קלוקלת, שאמרה כי אש"ף היא עובדה קיימת, וגורם שיש להתחשב בו.

כאשר קמה הסערה השיגרתית, הסביר דיין שהיתה זאת פליטת־פה. הוא התבלבל בגלל אי־שליטתו בשפה האנגלית. שינוי בפסיק משנה את המשמעות.

בגין הגן על בן־חסותו, ואויביו נכנעו. אך עיתוני העולם, ומישרדי־החוץ ברחבי תבל, רשמו לפניהם את הדברים: שר־החוץ הישראלי הכיר בחשיבותו של אש"ף, ולמעשה משתמעת מכך נכונות לנהל עימו משא־ומתן בבוא היום.

גילגולי גוזן. לפני שבועיים הוא עשה זאת שוב.

בהרצאה לפני מתנחלי ביקעת־הירדן, החרדים — בצדק — לכך שבבוא היום יסלקו אותם כפי שיסולקו מתנחלי פיתחת־רפיח, השמיע דיין הצהרה מרעישה נוספת: שרמת־הגולן דומה לסיני. כדי להשיג שלום עם סוריה, אמר, יהיה צורך להחזיר את הרמה, כשם שהוחזר סיני למען השלום עם מצריים.

כל אדם במדינה זוכר את אימרתו ההיסטורית של דיין: „אני מעדיף את שארם־אל־שייח' בלי שלום על השלום בלי שארם־אל־שייח'." כל אדם יודע כי משה דיין מחזיר עתה את שארם־אל־שייח' למען השלום. והנה, בהרצאתו לפני מתנחלי הביקעה, אמר דיין: „בבוא היום יהיה צורך להחליט מה עדיף: שלום עם סוריה בלי רמת־הגולן, או רמת־הגולן בלי שלום עם סוריה."

המסקנה המתבקשת מאליה: מה שקרה בסיני, הוא אשר יקרה בגולן.

בעולם היתה זאת סנסציה. הכל ניחשו כי הדברים נועדו כאיתות לסוריה, כדי לרמוז לה, שיש על מה לדבר. גם בארץ זה הובן כך, ועל כן קמה שוב סערה. אנשי חרות תבעו להדיח את דיין. מנחם בגין נחלץ שוב להגנתו ודיכא את המרד. דיין התנצל.

שי לקאחיר. השבוע הצטרף עזר וייצמן לשיטה זו.

בהגיעו לקאהיר, אחרי העדרות של קרוב לשנה בבירה המצרית, שבה הוא אהוד יותר מכל נציג רשמי אחר של ישראל, נשאל ביחס ל„סי־אל־או" (אש"ף). כאילו המתין לשאלה זו, ירה וייצמן מהמותן. הוא קרא לכל אוייבי ישראל, וביניהם אש"ף, להפסיק לירות ולהתחיל לדבר."

לנוסחה זו יש פירוש אחד ויחידי, המקובל בעולם כולו: הזמנה למשא־ומתן. המצרים היו מאושרים, כי הם נתונים בעימות חמור עם העולם הערבי, והם מבקשים לשכנעו כי יש בכוחם להביא את ישראל להידברות עם אש"ף, לפיתרון הבעייה הפלסטינית. הכל הבינו כי וייצמן נתן מתנה למצרים.

כאשר קמה הסערה השיגרתית בישראל, הגיב וייצמן בגילוי־לב תמים, שפרק את הנשק מידי יריביו: זאת היתה פשוט פליטת־פה. הוא התכוון לפלסטינים בכלל, לא לאש"ף, ובכלל, שאנשי־אש"ף יתחילו לדבר עם עצמם, או איש עם רעהו. לנו זה לא נוגע.

איש בעולם לא התייחס ברצינות להכחשה זו. בתודעת הדיפלומטים נרשם כי עוד שר ישראלי מציע להידבר עם אש"ף.

אלקטרונאים

★ הגדלנו המלאי של דיודות יישור ושרים מתוצרת G.I.
★ הגיעו מחברים (32, 64, 96 פינים) מתוצרת PANDUIT
★ מלאי ענק של „ג'וקים" (לטלפונים ולמשחקי טלוויזיה) מתוצרת חב' G.I.

אצלנו במלאי:
נוריות ודיודות פולטות אור (CM) ★ ממסרים, לחצנים ומפסקים מוארים (CLARE) ★ מעגלי הגנה, רשתות נגדים וטרימרים (DALE) ★ דיודות יישור ושרים (G.I.) ★ מפזרי חום ותושבות לטרנזיסטורים ו„ג'וקים" (SEIFERT) ★ מעגלים משולבים דיגיטליים (G.I.) ★ סרטי קשירה וסימון מניילון, ספירלות, תעלות ונעלי־כבל (PANDUIT) ★ שרוולים מתכווצים וארוגים, סרטי סימון ותפסניות (ZIPPER) ★ סלי כרטיסים, קופסאות, מסדים וארונות למיכשור (H.K.) ★ ועוד...

מכירה ויעוץ אצל הנציגים בישראל:

אלכסנדר שניידר חב בעמ אש

ת"א, דרך פתח־תקוה 44, טל. 34607, 32089.

כרטיספח

הגרלת כרטיספח של מפעל הפיס
הפרס הראשון **שני מיליון** ל"י.
סך כל הפרסים **11.732.000** ל"י.
הערב, גם לך סיכוי להיות מיליונר כפול.

ערבי צעירים במועדון 5 לחרבות חדשה

רח' הס 5, תל־אביב,
טל' 297263

יום שלישי — 8.5
„אירן לאחר המהפכה"
עם: דוד מנשרי, ראש מדור אירן במכון שילוח, ופרשן הטלוויזיה לענייני אירן.
יום שלישי — 15.5
„האם הארישות שוכחת בקמפוסים"?
ערב על בעיות הסטודנטים באוניברסיטאות בארץ.
עם: ד"ר רזי צבי
שרה לוונטל, י־ם
זאב מטלון, חיפה
מוחמד ברקה, ת"א
יום שלישי — 22.5
יוקרן סירטו של צ'רלי צ'פלין
„הדיקטטור הגדול"
יום שלישי — 29.5
„עד הנעשה בכתי הסוהר בישראל"
האסירים לשעבר: מני כהן
רמי ליבנה
התוכניות מתחילות בשעה 9.00 בערב.
המועדון פתוח משעה 8.30 בערב.

אל תתנו להם קדושים!

ר אש הממשלה מנחם בגין בחר, כדרכו בקודש, להעלות את הצעתו בדיוק באותו הרגע שבו היה עם ישראל שקוע בתוך הזוועה וההרג שהתרחשו ב־נהריה. בתוך סבך המילים הגדול ובתוך סערת הרוחות והרגשנות העלה בגין את ההצעה להטיל עונש־מוות על הפדאיון. „נקמת דם ילד קטן לא ברא השטן" — הוא אמר.

הרחוב הישראלי הגיב להצעה. בחופי־הים המלאים בשבת נמצאו מתנדבים לכי־תת היורים שתירה בפדאי שיידון למוות. היו כאלו שהציעו לתלות את הנדונים בכיכר דיזנגוף למען יראו ויראו. הצעה אחרת, שנשמעה ברחוב הישראלי, היתה לירות במחבלים במקום, מבלי להביאם כלל לבית־המישפט. סוף הצדק הישראלי לנצח. לעומת זאת נשמעו עדיין כמה קו־לות שפויים ברחוב הישראלי, שטענו כי הם נגד עונש־מוות לפדאיון ולו רק בגלל הסיבה שהם יהפכו קדושים בעיקבות גזר דינם. אחרים, ואלה היו במיעוט, טענו כי הם נגד הטלת עונש־מוות בכל מיקרה וב־כל מצב.

העולם הזה בחר לראיין בנושא חמישה אנשים: סופר, פיזמונאית, נידון למוות, מפקד מחתרת, חבר־רשת. איש איש הביע את דעתו בדרכו הוא. היו שהסתפקו ב־תשובות קצרות. היו שבחרו לפרט. מעניין היה לשמוע את דעתם של רוברט דסה חבר הרשת, שביצעה את עסק־הביש ב־מצריים, ששניים מחבריה ניתלו בעיקבות לכידת הקבוצה. חברי־הרשת נתפסו, אגב, כאשר ביצעו פעולה חבלנית מאד פופול־רית, הם הטמינו פצצות בבית־קולנוע קאהירי. מעניינת היתה גם דעתו של מתי שמואלביץ, שנידון למוות על־ידי הברי־טים ונחון לבסוף, אחרי ששהה אחד־עשר יום בתא הנדחדים למוות. שמואלביץ נת־פס ברחוב בתל־אביב, כאשר נערך חי־פוש על גופו על־ידי קבוצת היילים ברי־טיים. הוא ברח, הם ירו לעברו, הוא השיב אש. באותו שבוע ניתנה הוראה על־ידי

נדון־למוות שמואלביץ:

„אני מוכן להיות המוציא להורג!"

מה אומר הנדון למוות, לשעבר, על עו־נש המוות שמבקש ראש ממשלת־ישראל, מנחם בגין, להטיל על הפדאיון?

מתי שמואלביץ:

באופן עקרוני אני נגד עונש מוות, ב־דיוק כשם שבאופן עקרוני אני נגד מיל־חמה ונגד שיגאה. אבל אני בעד ביטחון לנשינו, ילדינו ולקיומנו. עונש־מוות מה־וה ביטחון ואין בו פגם מוסרי. אי אפשר להשוות בין אנשי לח"י למחבלים. עונש־מוות לא הרתיע אותנו, אבל נראה לי שסיכון החיים שהיה כרוך בלחימה של־נו בבריטים הרתיע רבים אחרים מלהצ־טרף. זאת היתה אחת הסיבות שהיינו מעטים כל־כך. אני משער שאילו אותו מחבל, שרוצץ את גולגלתה של עינת הרן, היה יודע שאנו מבחינים היטב אפילו בין רצח לרצח — יתכן שלא היה מרים את ידו על ילדה בת 4. מבחינתו — לא היתה שום סיבה שיעשה זאת. יתכן שהאינס־טינקט החייתי שבו, חזק יותר מכל כוח ארתעה. אולם אנו חייבים למצות את כל האפשרויות, כדי להרתיע אותם מלרצוח את ילדינו ואת נשינו. אם יוצאו להורג 10 מחבלים וייגצל רק ילד יהודי אחד — יהיו פיסקי דין המוות הדבר ההומאני ב־יותר שיכולנו לעשות ושמחובתנו לעשותו.

אין קשר, אין כל דמיון בין הפלסטינים לבין לוחמי חירות־ישראל. אילו היו לוח־מי מחתרת היו תוקפים כוחות מזוייניים ולא אזרחים שלווים. כשאנחנו פוצצנו את מלון המלך־דויד הודענו מראש שלוש פע־מים לפנות את הבניין. אנחנו אף פעם לא רצחנו ילדים. היו בארץ קציניים בריטיים עם מישפחותיהם. אף פעם לא היה עולה על דעתנו לרצוח את נשיהם וילדיהם. אילו היינו עושים זאת פעם אחת, הנשים והילדים היו עוזבים את הארץ והם היו נאלצים לחיות פה ללא נשותיהם. אבל הם ידעו, שבמישפחות הלח"י לא יגע.

באשר לטיעון שאנחנו הופכים אותם קדושים. הרי מדובר על פסקי דין מוות לרוצחים אכזריים במיוחד. אוי לו לעם, אשר יהפוך רוצחי ילדים לגיבורים לאו־מיים.

אינני מוכן להתחשב בסטנדרטים חיי־תיים, אני רוצה לחיות איתם. אם אצטרך תמיד לומר לעצמי: „להם מיתר, כי הם אחרים," — לעולם לא נוכל לבנות חיים משותפים.

במשך 30 השנים האחרונות הם למדו מאיתנו הרבה, כשאת אומרת שהם שונים, את מבקשת ממני שאני אשלים עם אינס־טינקטים חייתיים, לזאת אינני מוכן. אני מקווה שאם אנחנו נעשה את האבחנה בין לחימה לרצח לשמו — ייתכן שבמשך ה־זמן גם את זאת ילמדו מאיתנו.

אינני חושב שיש בכוחנו לחסל את אירגוני הטרור. אירגונים אלה הפכו מימ־סד המפרנס 15 עד 20 אלף איש. מימסד קשה מאד לחסל. רק אלה שממנים אותו ומקיימים אותו יכולים לחסלו על־ידי סגי־רת הברזים. הדבר לא נראה באופק.

סופר עוז:

„נגד, בכל מיקרה, בכל מצב!"

לסופר עמוס עוז, איש קיבוץ חולדה, היתה תשובה קצרה ונחרצת בנושא עו־נש־המוות.

עמוס עוז:

אני מתנגד לעונש־מוות בכל מיקרה, בכל מצב, וכל מילה נוספת תהיה מיותרת.

חבר־רשת דסה:

„היה מגיע לי עונש מוות!"

דעה שונה לאיש הרשת שביצעה את עסק־הביש בקאהיר, רוברט דסה, העובד כיום במחלקה הערבית של הטלוויזיה.

רוברט דסה:

אני חושב שמגיע למחבלים עונש־

חמישה אנשים מחווים את דעתם על עונש־המוות

נתן יין־מור
„מתפלא על בגין ולנדאו"

מתי שמואלביץ'
„אי אפשר להשוות בין לח"י למחבלים"

עמוס עוז
„מתנגד"

מנחם [illegible]
מחתרת והיו צריכים לזכור את תגובת
הם, בעת שהבריטים העלו לגרדום את

רוברט דסה
„אני לא אוהב את ההשוואה"

נעמי שמר
„אין לי דעה בעניין"

חבריהם. זה מוכיח שהם כל־כך סובייק־טיביים ואינם מסוגלים להבין כי לוחמים אחרים אינם שונים מהם, כאשר הם עצ־מם לחמו.

מבחינת ההרתעה עונש־המוות הוא אפס. להיפך. לוחמי חרות נמשכים אל הגרדום, כדי להפוך גיבורים. הם בטוחים שזה ה־שירות הגדול ביותר שהם עושים למען עמם. אם זה למען נקמה זהו רגש קנאי ובהמי. אנשים המחליטים ללחום למען עמם אינם יראים את המוות.

אנשי האירגונים הפלסטיניים הוכיחו בעליל, שאינם יראים את המוות. על סמך מה שקרה בעשר השנים האחרונות, ברור להם כי חדירה לישראל לביצוע פעולות, כמוה כהתאבדות כמעט ודאית. אף על פי כן נמצאים עוד ועוד צעירים המוכנים ללכת בדרך זו. האם ירתיע אותם האיום בגרדום? בעונש־מוות?

אני בטוח שלישראל צפוייה תבוסה גדולה בדעת־הקהל בעולם. בזמנו, לא הי־תה לנו תמיכה כל־כך נרחבת של דעת־הקהל. לעומת זאת העניין הפלסטיני נראה בעיני רוב העולם כצודק וכל ניסיון להור־ציא גזר־דין־מוות יעורר גלי מחאה נמ־רצים.

למען חכים ובית־צורי התייצבו אנשים כמו הסופרת השוודית הנודעת סיגריד אונדסט, המנצח ארתורו טוסקניני, רבנים וכמרים. אז הרגשנו שזהו הישג גדול ב־מאבק על דעת־הקהל בעולם.

אם ידונו לוחם פלסטיני למוות ולא יו־ציאו את גזר־הדין לפועל, הוא ישמש מטרה לכל מיני תוכניות פלסטיניות ל־שיחרורו. יתכננו את הפעולות המסוכנות ביותר והנועזות ביותר כדי ללכוד בני־ערובה ולהמיר את הנידון למוות בבני־הערובה.

מתוך הנסיון ראינו שממשלת־הליכוד היתה מוכנה לשלם ביותר מ־70 מחבלים תמורת חייל יהודי שבוי. מה יהיה כאשר הפרופורציה תהיה הפוכה?

סמוך למלחמת ששת־הימים עמדתי ב־בית ציוני־אמריקה עם חבר־הכנסת לש־עבר, יוחנן באדר, ודיברנו על תוצאות המלחמה וההתפתחות בעתיד. אני, בין השאר, חזיתי התפתחות של מחתרת לוח־מת, ואז קם אחד מחברי לשעבר בלח"י ואמר שדבר כזה לא יתכן, כי כדי להיות מחתרת לוחמת, צריך להיות 70 דורות בגלות ולהתגעגע לארץ ולסבול.

מובן שזו היתה שטות והניסיון הוכיח. על כן כל הדיבורים, שלערבים לא איכפת ושהפלסטינים מוכנים להפקיר אנשים, אי־נם בממש.. הניסיון הוכיח שרבות מפעו־לותיהם נעשו כדי לשחרר אנשים שלהם, זה כשהאסירים נידונו למאסר בלבד, מה יהיה כאשר אנשיהם יעמדו בצל התליה?

אולי בזה רוצה הממשלה של בגין. גר־דומים גורמים לגיבוש החלטה סופית של עם הלוחם על חרותו, כי אין עוד קשר וגשר עם השילטון הכובש. דבר זה גורם להחרפת הפעולות ולהסרת כל הסייגים שהיו קיימים והם קיימים למרות הכל. בגין רוצה להוכיח שאין כל אפשרות ל־הידברות עם הפלסטינים נוכח מעשיהם.

יש רבים הדורשים נקמה על הדם ש־שפכו המחבלים. לדעתי לא זו הבעיה. חשוב מה נעשה כדי למנוע שפיכות דמים בעתיד. זה יכול להיעשות על־ידי סתימת נקודות התורפה מצד אחד, מבחינה בי־טחונית, אבל זו תהיה רק תרופה זמנית. התרופה היסודית היא פתרון הבעיה הפ־לסטינית על־ידי הענקת זכות הגדרה עצ־מית לעם נרדף ונבגד זה.

פיזמונאית שמר:

„דיני נפשות זה לא התחום שלי!"

ומה אומרת מחברת ירושלים של זהב הפיזמונאית, נעמי שמר, אשת ארץ יש־ראל השלמה?

נעמי שמר:

אין לי כל דיעה בעניין ואני מסרבת להגיב. דיני נפשות זה לא התחום שלי.

שרית ישי

הודי בן 3
עיניים לו תכלת —

„זה הודי חמודי הוא ילד קטן / גר הוא הרחק שם, בעמק בית־שאן, / עיניים לו תכלת וראש לבנבן / פה לו מתוק, מחייך ועקשן."

הודי חמודי, הקרוי בשם ילדי ישראל בטעות „אודי המודי", נפל ביום התשיעי למילחמת יום־הכיפורים, כאשר פיקד על פלוגת־שיריון ברמה.

על הודי דפנא אין מדברים בלשון עבר. הוא קיים. „הלא נדמה שהנה כך הולך הוא לצידי בבוקר," אומרת אמו, „שעה שאני הולכת לעבודה. או שערב אחד הוא מופיע לידי, כשאני עומדת ושוטפת כלים במועדון, ושואל אותי בחיוך וב־חיקוי: ‚מה שלומך, מלכה?'"

חברים מספרים על הודי שהיה עקשן, ציני, חכם, רועה בקר טיפוסי, ספורטאי, ישר, הגון, אומר דבריו ללא מורא, בעל פולחן הופעה חיצונית, אבא אוהב ומסור, מחזר מושבע, שליו, יאמיץ, לפעמים פרחח ולפעמים עצוב.

בן 34 היה כשנפל. הוא שוחרר משרות בצבא הקבע חודש לפני המילחמה. בבוקר יום הכיפורים קראו לאחיו, גילעד ויואב. לאהוד לא קראו. הוא עדיין לא שובץ ביחידת מילואים. בו ביום נסע לרמת הגולן, אסף כמה טנקים, עמד בראשם

אודי השני
מחייך —

פרן אהוד דפנא (מימין) ערב נפילתו
פה לו מתוק

והתחבר לגדודו של יוסי בן־חנן. אחרי שבעה ימים היה אהוד בין מחלציו של יוסי מהטנק הפגוע.

מספר יוסי בן־חנן: „בעיצומו של ה־קרב, באחד הרגעים הקשים ביותר שבו — אהוד דפנא ברשת. קשה לי לתאר לך באיזו מידה של שימחה שמעתי את קולך ברשת הקשר. זה היה קול שנסך בי בטחון. קראתי לך מיד להתייצב אלי."

באופוזיציה תמידית

הודי נולד ברעננה. כשהיה בן שנה עלו הוריו, אביטל ומלכה, להתיישב במעוז־חיים. סבו של אהוד היה המשורר משה דפנא. כשהיה אהוד בן שלוש, ו־הירבה לשאול שאלות, ביקש המשורר להנציח את נכדו בשירת הילדים. את הלחן כתב נחום נרדי.

„שואל בלי הרף הוא למה זה כך? / למה ולמה מעביר הוא בסך. / הודי חמודי הוא בן אביטל, / שאלה ראשונה את אביהו שאל."

כשגדל הילד, רדפו אותו בכל מקום עם „הודי חמודי". הוא למד להתרגל לכך וקיבל זאת בחיוך, לעתים ציני. הוא סרב להאמין, ששאל כל כך הרבה שאלות בילדותו.

כשהיה ילד הרכיב משקפיים, וכל מי שהעז לקרוא לו „אבו ארבע" ספג מכות נמרצות. כשהיה בכיתה ה' לא הסתדר עם המורה שושנה. „אהוד באופוזיציה תמידית," סיפר עמוס לויטל, בן כיתתו. „מוצא תדיר מן הכיתה, והתמונה הער־לה: אהוד נאזק בשולחן הכתיבה ונגרר אתו יחד אל מחוץ לכיתה, בקול רעש ובלוויית היסטריה של מורה חסרת־אונים, ולקול צחוקנו הכללי."

כשהתגייס אהוד לצבא, סירבו להציבו ביחידה קרבית. הוא היה רזה מדי. אהוד, הוריו וידידיו החלו להפעיל את מערכת הקשרים שלהם, והגיעו עד לאלוף אברהם יפה. עם הרבה פרוטקציה הסכימו לבסוף לקבלו לשיריון.

„למה ולמה רבות עוד שאל, זה הודי חמודי הוא בן אביטל. למה אוהב כה הצל את העץ, מבוקר עד ערב אצלו הוא רובץ."

מספר עמיר: „**ההופעה החיצונית שלו** היתה משהו לא רגיל. ממש פולחן. בצבא המזון משמין. והוא, כאשר היה עולה במישקל גרם אחד, והחגורה שלו לא היתה נסגרת — לא היה אוכל. ‚תשמע,' היה אומר, ‚עליתי ב־300 גרם'. הוא צם, ממש צם ימים שלמים, עד אשר היה מקבל שוב את הבטן השטוחה שלו. ומספרת דורית: „הנעליים היו צריכות להיות בדיוק עם חורים כאלה ועם אב־זמים כאלה, וצבע כזה, ורק זמש."

נדב ליפשיץ היה חברו הקרוב של אהוד. „כשהוא השתחרר מהצבא אני הייתי עוד ילד, יצא לי לעבוד איתו. אני לא רגיל לשמוע מבוגרים מדברים על בחורות, על להתעסק עם בחורות.

אחוד הבוגר
— וראש לבנבן

פתאום מדבר אתך איש בנושא זה, ומה שאתה רוצה לעשות הוא כבר עשה. הוא אהב להרגיז. כל אחד אוהב להרגיז, אבל הוא עשה זאת בחוכמה.

„היו ביניהם הרבה סיכסוכים. אני הייתי מבסוט כל פעם לראות אותו מסתכסך. הוא היה מתחיל בעדינות ולאט־לאט עוקץ מצד ימין ואחרי כן שותק ועובר לצד שמאל. עושה את זה באופן יסודי, מרגיז. אבל אתה יודע שבסך הכל יש לו לב טוב. זה אחד האנשים שאני לא יודע אם יכול לחיות הרבה. זה אחד האנשים שלהם קורה במילחמות. אתה יודע, כל אחד כותב: זה היה הולך ראשון ב־מערכה... אבל אודי, הוא כבש ראשון את תל־שמס! כל הגבורות האלה נוגעים לקצה השפיץ שלי. אבל הוא האיש שתמיד יקרה לו, זה איש כזה שיקרו לו דברים, שייהרג."

פקיד במשביר המרכזי

„בני, בני, בסערה עם רכב ישראל ופרשיו כאשר עלה, ברעם, בברזל, שועט, פורץ, אוזל, כה אצה לו הדרך."

(המשך בעמוד 59)

אודי דפנא ובנו אייל
— ועקשן

״הסקנדלים״ של ״גלי״ לקיץ 1979
״סקנדל״ אמיתי, כזה אחד שהחבר׳ה אוהבים,
הדוגמאות ״המשגעות״ והצבעים המלהיבים...
מה יש כאן הרבה ״לברבר״
זה ״הסטייל״ שלך העונה!
נ.ב. ״סקנדל״ סטייל גלי
הולך טוב עם ג׳ינס, עם מיניביקיני...
או בלעדיו
בעצם עם כל דבר שהחבר׳ה אוהבים.

״הסקנדלים״ של ״גלי״

Gali-גלי®

חדש!
״סקנדל״ ספורט

אקאי רושמת כל תו ותו.

אתה היודע להבחין בעומק וטוהר הצליל; אינך אוהב צלילים מעורפלים; חשוב לך שהיצירה תגיע לאוזנך בצבעה המקורי;
עיוות קל שבקלים מקפיצך ממקומך; אסור שהתווים הדקים ביותר ימלטו מאוזנך; שאיפתך, לגלות ביצירה גוני צליל חדשים; הנך מעריץ מושבע
של הטכנולוגיה היפנית. לך ורק לך, אנו מעניקים את מערכות הסטריאו המתוחכמות של אקאי – מערכות הרושמות כל תו ותו.
גם באך ומוצארט לא היו יכולים לאחל לעצמם רישום מדויק יותר.

אקאי אלקטרוניקה בע"מ, ת"א, רחוב המסגר 70, טל. 30594 ובחנויות המובחרות.

שמע בקול האוזן שלך.

הכל אומרים שהוא יהיה המפכ"ל שאחרי הבא - מי הוא מפקד מרחב חיפה, שהכניס רוח חדשה למישטרה?

המפקד

מ מ"ר (מפקד מרחב) חיפה, תת־ניצב אברהם תורגמן, מי שעתיד, לדעת יודעי־דבר, להתמנות כמפכ"ל ה־מישטרה בעוד ארבע־חמש שנים, איננו איש המרבה בדיבור.

מזה שנה וחצי הוא משמש בתפקידו זה, לא נתן ראיונות לעיתונים, לא הביע דעתו בפומבי. הוא גם לא היה מוכן להס־ביר את דרכי־הפעולה האישיים המיוחדים לו, שהביאו את המרחב, שעליו הוא שו־לט, לכך שהפך "הכי טוב בארץ," לדברי שוטרים בתל־אביב ובירושלים.

ב־1978 הוכר מרחב חיפה כ"תופעה פנו־מגלית". היתה בו ירידה בפשיעה בשיעור של 8.8% (הדעה המישטרתית המקובלת אומרת, שעלייה של 10% בשנה נחשבת כמצב סביר, ואילו עלייה של 7% ראוייה כבר לציון־לשבח).

הממ"ר מתגאה במעשי פקודיו, אך לא די לו בכך. "אין למדוד מישטרה במיס־פר גילויי התפרצויות. זאת לא הבעייה של העם. העניין הוא לחשוף פשיעה לא־מדווחת, גניבות בגמל, סמים והברחות. סדר ציבורי חשוב יותר ממאמץ למצוא גנב, ששדד אלף לירות. גנון שלוה יש פיר־סום מיידי. אבל עזבו אותי עם זה. טובת הציבור דורשת את הדברים האחרים, שלא שומעים עליהם ולא יודעים אותם."

"מישטרה נקיה"

ב מבט ראשון אין הוא משאיר רו־שם עז, איש בעל קומה בינונית, שע־רותיו חומות, פניו שחומות, בן 46. כע־בור דקות אחדות הוא כובש את לב שומעיו, עיניו קשוחות־רכות, מישיר מבט, בוטח ואינו נרתע מפני ביקורת.

למרחב חיפה הוא הגיע אחרי ששימש קצין חקירות במישטרת ירושלים. שוטר שעבד תחת פיקודו אומר עליו: "בחיי, כואב לי הלב לשמוע שהוא הלך. נכון, קצת פחדתי ממנו, אבל הוא היה כמו אבא שלי, טוב וישר, באמת חבל."

לפני שהפך חוקר עבר את כל דרגות הפיקוד במישטרה. "פקדו עלי ופקדתי עליהם," הוא אומר בחיוך. תורגמן החל דרכו בתום השירות הצבאי הסדיר, כ־שוטר העומד בפינות רחוב ומפקח על התנועה ועל העוברים והשבים.

"הנה, תראו לאן אפשר להגיע. נכון, צריך הרבה מרץ והקרבה, אבל אפשר!" אמר שוטר צעיר ונלהב, שסייר ברחוב העצמאות בחיפה.

עד היום מהווה המפקד אות ומופת לשוטרים הצעירים. הדוגמה, כנושא שיש לבסס עליו את הפיקוד, הוא עיקר העיק־רים אצל תורגמן: "באוזני כל קצין חדש שבא אלי, אני מדגיש את חשיבות הענין, אני דוגמה בשבילו, והוא דוגמה בשבילי השוטרים שלו. אם הוא ילך בלי כובע, גם השוטרים שלו ילכו בלי. אם הוא לא יצחצח נעליים, אף אחד לא יצחצח. זה אולי נשמע טפשי, לדבר על דברים כמו כובע וגרביים," הוא אומר בהת־נצלות, "אבל זאת ההתחלה. מפה זה מתחיל, ובלי זה אין משמעת ואין פיקוד נאות."

ההתקלות הראשונה עם פקודיו אירעה ביומו הראשון בחיפה. מספר שוטר: "גסענו בניידת ופתאום ראינו איש רץ. זה היה בארבע וחצי בבוקר. נסענו אחריו והוא המשיך לרוץ עד שעצרנו אותו. הוא אמר שאין לו מיסמכים, אבל אפשר לשאול עליו במישטרה. חייכנו, כי כולם אומרים אותו הדבר. בסוף הוא הסביר שהוא ה־מפקד החדש. בהתחלה פחדנו — מי יודע מה הוא יעשה? לבסוף הוא שיבח אותנו וחייך. נשמנו לרווחה."

היתה תקופה, לפני שנים מעטות, כ־שמישטרת חיפה נחשבה כמישטרה בעיי־תית. קציני־מישטרה הואשמו בהאשמות שונות, והתדמית הכללית היתה "לא נקיה."

תת־ניצב תורגמן מזדקף בכיסאו ואו־מר: "אני אומר בביטחה — המישטרה נקיה! יש סטיות קלות מהשורה, אך אלה מיקרים חריגים מאד. בשנה האחרונה היו שלושה מיקרים — לא שוחד, חלילה, אבל חריגות. האנשים הועמדו לדין בבית־המיש־פט, והוא שקבע את הדין."

ואמנם, שלושה מיקרים ידועים לאנשי־המישטרה:

● חבלן מישטרתי שיצא לבדוק טרנ־זיסטור חשוד, הביא למטה־המישטרה את המקלט הישן שלו, תחת החדש והמשוכלל שבדק. הוא פוטר והועמד לדין בבית־המישפט המחוזי.

● חוקר־מישטרה מצא במכונית של בן־דודו סחורה מוברחת מהאוניה צים הונג־קונג. כדי להקל עליו זרק את הסחורה אל מחוץ למכונית, ורק אחרי־כן קראו הוא וחברו, גם הוא חוקר, לניידת. אומר תורגמן: "הם סרחו. לא גנבו ולא נגעו בסחורה. הם נעצרו והוכנסו לכלא בערב־שבת. כאב לי, אבל זו היתה מעילה־באמון, ועל זה אין כל פשרות." הם פוטרו, נש־פטו ונאסרו.

● בוחן־תנועה העדיף מוסך מסויים, ביגלל יחסי חברות. הוא נשפט ונענש.

בחיפה אין רואים שוטרים במיסעדות. הממ"ר אינו נכנס למיסעדה מקומית מאז

(המשך בעמוד 42)

אנשים בעולם

טרומן קאפוטה: במקום לטבוע באלכוהול אני מעדיף לשחות במים קרים

הסופר האקסטרוואגנדי הזה, שתאוות הפירסום הביאה אותו למישחק, מצחיק למדי בסרט חמישה בלשים לקינוח בדמות המארח הזר, וכמעט ירד מן הפסים כשהוא צולל לתהומות האלכוהול. בדם קר (כשם סיפרו הידוע) החליט שלא ללכת בעיקבות ארנס האמינגווי ויוליאם פוקנר ולהפסיק לשתות בזמן. „פיתאום הרגשתי שאיני מכיר את עצמי יותר ואני עשוי להתעורר בבוקר בלי לזכור שאמש נהרגתי בתאונת דרכים כי הייתי שתוי.“ הפסקת השתייה היתה קלה, ההינזרות מכדורי ואליום קשה כשאול. ובכל זאת, אומר קאפוטה היה כדאי. היום, אחרי שעשה גם ניתוח קוסמטי של מתיחת עור הפנים, שתל שיער (בתמונות הוא מכסה את השורשים הצעירים בכובע) והוא שוחה בכל בוקר לשמירת הכושר. את הלילות, לזכר הימים הטובים, הוא מבלה עדיין בסטודיו 54 (מיספר שנותיו בדיוק) עם ידידיו אנדי וורהול, מרגרט טרודו וביאנקה ג'גאר. „זה עלה 5000 דולר — אבל ההרגשה — 20 שנה פחות.“ ואם נתאזר בסבלנות נראה את קאפוטה, ואת התוצאות הסופיות ללא כובע.

אמיל אז'אר: הרחק מן ההמון הסוער

עוד לא נישכח פרס גונקור על כל החיים לפניו ואמיל אז'אר, הסופר היהודי הצרפתי, מאיים לגרוף לפחות אותה יוקרה של סיפרו הרביעי, החדש חרדתו של המלך סלומון.

אך שלא כסופרים אחרים שבאופנה, אז'אר שונא פירסום, אינו מתראיין ומדיר את רגליו מטרקלינים סיפרותיים, אפילו מהמכובדים שבהם שבעיר האורות, הוא גם מתרחק פיסית מפאריס. באחרונה עקר לכפר בשם לה־באסטיד־מורה יחד עם רעייתו אן־מארי, בתו נאנו, חמור וארבע תרנגולות. את הבית בנה במו ידיו וככל שהוא מתבגר הוא בוחר להסתגר יותר ויותר בתוך עצמו.

נורמן מיילר: הכל הולך על דמי מזונות

עיקר הסכסוך־אפיל של נוריס צ'רצ' נובע מעצם העובדה שהיא האשה החיה במחיצת מלך הגבריות של הסיפרות האמריקאית, נורמן מיילר. היא גם אם ילדו השמיני, ג'ון באפלו. המורה לסיפרות לשעבר ושחקנית־סופרת לעתיד קובלת על בעיות פרנסה: „אנחנו בחובות של 500 אלף דולר. ביתנו האחד נתפס על־ידי שילטונות המס ואנחנו חייבים למכור אותו כדי לכסות את כל חובותינו. לא שנורמן אינו מרוויח כיל, כולל שני ילדים בקולג' ואחרבעה בבתי־ספר יסודיים. וכל דמי המזונות לארבע הנשים לשעבר...“

ליז טיילור:

ביקור

הגברת

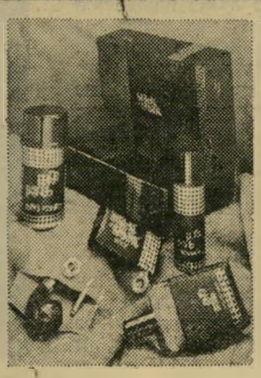
השמנה

התמונות של „לפני" ו„אחרי" עושות לליז טיילור, אשת הסנסטור ג'ון וורנר עוול לא קטן. אבל היא מצהירה בגאווה כי אינה מוכנה להוריד אפילו גרם אחד וכי דווקא כעת בגיל 46, בשלה, קשישה ושמנה (היא שוקלת היום כ־80 קילוגרם!) היא מאושרת באמת. מי שהיתה פעם המלאך בעל העיניים הסגולות ביותר בעולם וילדה חמודה — כוכבת כבר בגיל 12 (בתמונה למעלה), מבליטה היום כל אותם חסרונות שריצ'רד ברטון, כשהיה שתוי מסיפק, נהג להצהיר עליהם קבל ועם ועדה: „יש לה חזה ענקי, אגן שמן ורגליים קצרות." אבל ברטון כבר „אקס" והיום, טוענת ליז, כבר אינה מוצרי־צריכה שחייב לענות על טבלת המידות.

איך לשמח גבר אהוב?

תני לו מתנה שהוא יאהב

בלק טבק.
דיאודורנט אפטר שייב,
סבון וקצף גילוח.
לגברים כמו שנשים אוהבות.

עץ הזית

גִּלֶּק טַבַּק

אנשים בעולם

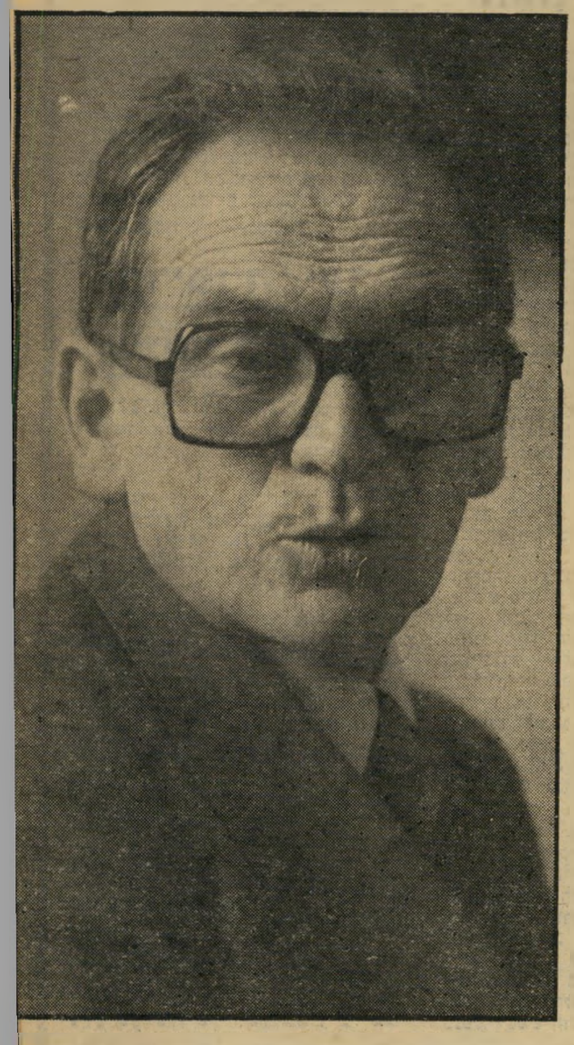
ג'יין פריסט: אל נצור את הנסיך צ'ארלס!

הנסיך צ'ארלס השתכשך במי הים לחוף פרת, באיים האוסטרליים, כשלפתע מצא את עצמו מחובק ומנושק על־ידי יצור שלא נראה כבתי־ים קטנה, אם כי ביופיו, לא נפל ממנה. הספורטאית הנועזת התגלתה כג'יין פריסט, דוגמנית אלמונית בת 25 שהחליטה לקחת את עתידה בידיים, מה עוד שציפתה להתנהגות אבירית מיורש העצר הבריטי. היא מיהרה להסביר לנסיך הרטוב כי הסתערותה היתה גילוי ספונטני של הערצה למישפחה המלכותית הבריטית — ובין כה וכה התפרסמו הצילומים ב־107 ארצות. אומנם לנסיך היו אי אלו תקלות עקב כך, בעיקר כשנאלץ להסביר את המעמד המביך לארוסתו רמת הדרג דאבינה שפילד, שבאותו זמן ביקרה ידידים אי־שם, אבל מה אפשר לעשות וסינדרלות נגאלות מאלמוניותן רק על־ידי נסיכים.

הלורד סנואדן: בעין נדיבה

לא כל העולים לצמרת, אמר פעם שיקספיר, זוכרים את מעלות הסולם שבו טיפסו למעלה. לורד סנואדן, בעלה לשעבר של הנסיכה מרגרט, דווקא כן זוכר. ולכן החליט לתרום משהו לחברה בתחום המיקצועי שבו הוא בקיא באמת: הצילום. סנואדן, שסבל בילדותו משיתוק ילדים, נירתם למסע הסברה ו־הדגמה של מצלמה חדשה ומהפכנית, פולרואיד אס. אקס. 70 שגם עיוורים יכולים להשתמש בה, בעזרת קרן קול מיוחדת.

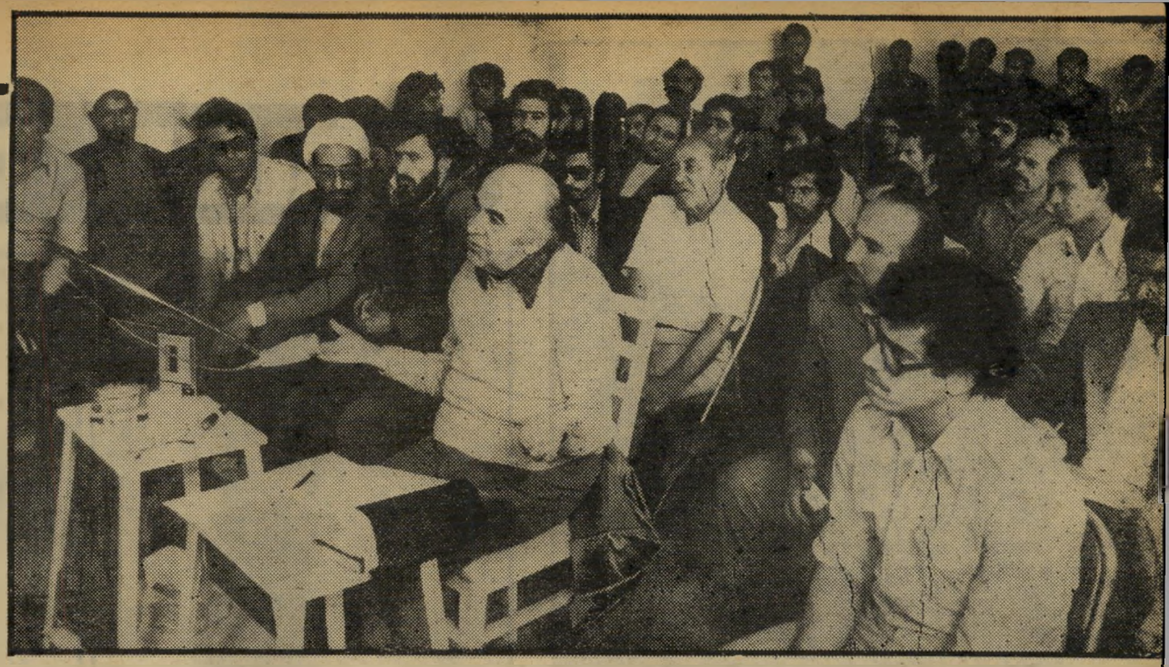

פייר קארדין:
גברת את ליצן!

זה קרה כשעורכת שבועון האופנה וול הזמינה לארוחה את כל ה„גדולים" כמו פייר בלמיין, גי לארוש וקרל לאגרפלד, כדי לקנח את סיום העונה. וכמו על המסלול הופיע לארוחת־הערב כל אחד ב־מיטב שגעונותיו. בלמין בא בגלימת־זורו ולארוש בבלוזון־סאטין. אלא שקרל לאגרפלד, הגזים: הוא עצמו התקשט בנוצות שחורות ובת־זוגו הקבועה אנה פיאג'י, שהפכה תופעה בזכות עצמה, הגיעה בקרינולינת ענק. מי שלא היה מוכן לבלוע את העלבון היה פייר קארדין. „המשוגעת משאיר" רטן, וכשדבריו לא הגיעו לאוזנה ת־מכוסה בנוצות בת־יענה, שאג ב־קול: „גברת — את ליצן!" ול־לאגרפלד ששתק, קרא קארדין: „ואתה — קוף!"

עבאס הובייד, ראש־הממשלה לשעבר, מחכה על חיין

לא תרצח

שום אדם, שהתהלך פעם בחייו בשדה זרוע גופות — ולא חשוב אם היו „משלנו" או „משלהם" — אינו יכול להביט בשיויון־נפש בהצגת־ראווה של מוצאי־להורג.

אני סולד מתמונות של הרוגים.

תמונות של גנרלים איראניים, שהוצאו להורג על־ידי כיתות־יורים בתום מישפטי־בזק „מהפכניים". תמונות של אזרחים אוגנדיים, שהוצאו להורג על־ידי קלגסיו של אידי אמין, ותמונות של קלגסי אמין, שהוצאו להורג על־ידי המשחררים. תמונות של חללים ישראליים, שנהרגו בידי „מחבלים", תמונות של פידאיון שנהרגו בעיקבות היתקלות עם חוליית־צה"ל, כשמסביבם נקהלים נערים סקרנים במדי צה"ל.

כל אלה הן תועבות.

בריטניה: יער עמודי החלייה

ה תמונות משקפות מציאות. מציאות של תאוות־רצח, המרימה עתה את ראשה בגלוי, ובלי בושה, ברחבי העולם כולו.

איננו יכולים להתנחם בכך שזוהי תכונה של עמים „פרימיטיביים", ואילו אנו, עמי־התרבות בחסדי־עצמנו, טהורים ממחית־נפש זו.

יתכן כי העם הבריטי הוא התרבותי ביותר בעולם כולו. והנה, במערכת־הבחירות הנוכחית, הבטיחה הגברת מארגרט תאצ'ר שאם תנצח, תבקש את הפרלמנט להצביע מחדש על ההצעה להנהיג שוב את עונש־המוות בבריטניה.

לפני מאתיים שנה תלו בבריטניה בסיטונות ילדים רעבים, שגנבו כיכר־לחם או בגנבה. האיים הבריטיים היו זרועים במאות עמודי־תלייה, ולכולם היתה תעסוקה מלאה. לפני כמה שנים בילבד בוטל שם עונש־המוות, אחרי מאבק ממושך מאד. אך נראה כי הצורך הנפשי העמוק בתליית בני־אדם לא פג בבריטניה אף לרגע. סקר ליטקאית ממולחת כמו מיסיס תאצ'ר סבורה, כך מסתבר, כי ההבטחה לחדש את התליות תביא לה קולות רבים.

ואולי — מי יודע? — היא נהנית בעצמה מן המחשבה כי בניי אדם „ייתלו כצוואתם עד צאת נשמתם"?

איראן: הדם זועק מהאדמה

ב רגע זה עוקב העולם כולו בהזדעזעות — אמיתית או מדומה — אחרי הוצאות־להורג הסיטוניות באיראן.

כמה עיתונאים מערביים הצליחו לחדור לאולם בית־מישפט מהפכני בטהראן, ומסרו לציבור האמריקאי תיאור נאמן של המתרחש בו. לנאשמים אין פרקליטים. הגוהל הוא מאולתר, הכל מדברים כאוות נפשם, אנשים מקרב הקהל מנדבים את עדויותיהם בלי הכנה. בכל זאת מתקבל הרושם כי נעשה איזשהו צדק גס, וכי נדונים למוות קצינים שאכן היו אחראים לעינויים בבתי־הכלא של השאה, או שפקדו על חיילים לפתוח באש על מפגינים בלתי־חמושים, או אנשי־צמרת שהתעשרו על־חשבון הציבור.

קשה לי לתת אמון במחאותיהם של הומאניסטים מסויימים, המרימים עתה את קולם הנזעם נגד המתות אלה. איני זוכר שמישהו מהם הרים את קולו במרוצת השנים, כאשר רבבות מקושבי איראן נעצרו על־ידי סאבאק, המישטרה הפוליטית של השאה, הושלכו למרתפי־עינויים, נפחו את נישמתם תוך כדי עינויים או חוסלו לאחר מכן.

עיתוני העולם דיווחו בהרחבה על כך שרבים מקציני אותו מוסד מיפלצתי, סאבאק, אומנו בישראל.

אני מבין היטב את תאוות־הנקם של הקורבנות — אותם ששרדו בחיים אחרי עינויי־תופת, ובני־משפחותיהם של המעונים שנרצחו בידי הקלגסים. בעיניהם, הוצאתם להורג של המענים ומפקדיהם היא, מן הסתם, דרישה של צדק אלמנטרי.

וככך זאת: אני רוצה להשמיע את קולי נגד רציחות מישפטיות אלה.

שום מישטר, אשר ראשיתו במרחץ־דמים כזה, אין לו סיכוי להביא על עמו ימים של צדק ושלווה, חרות ודמוקרטיה. זעקת הדם של הקורבנות החדשים אך תתווסף לזעקת הדם של הקורבנות הקודמים, ושילטון החוזר יימשך.

יש הטוענים כי הריגת אלופי־העינויים אינה מוסרית בילבד, אלא גם מועילה. כאשר מוצאים־להורג המענים של מישטר שנפל, ישמש הדבר אות לקלגסיו של רודן בארץ אחרת, הממשיכים במלאכת־העינויים.

למרבה הצער אין כל סימוכין לכך. שום קלגס בארץ אחת אינו לומד דבר מגורלו המר של עמיתו בארץ אחרת. כל מישטר בוטח בקיומו, ואין משרתיו מעלים על דעתם שמחר תשיג גם אותם יד הנוקם.

אין תועלת בנקמה. אין בה מוסר. אין היא אלא סיפוק של יצר פרימיטיבי.

זולפיקאר בוטו, לפני הפלתו מן השילטון

ולא תהיה למוות ממשלה!

מעטים בעולם הצטערו, כאשר התמוטט שילטונו של אותו שליט מגואל־בדם ומוכה שיגעון־הגדלות, השאהין־שאה. אך כיום מעורר שמו של האיית־אללה רוח־אללה חומייני רטט של חלחלה.

ממשלתו, אשר יכלה לחיות ממשלת גאולה ושיחרור, נראית כי ממשיכת המוות.

העובדה, שאורגיה זו של נקם מבוצעת בשם אללה, אינה אלא מוסיפה על התועבה. כמה נהרות של דם נשפכו, מאז בריאת העולם ועד היום, בשם אל זה או אחר?

אוגנדה: האם יצח אידי?

ה שיטים החדשים של אוגנדה אינם פועלים בשם אלוהים, ועל כן אין הם מטיפים לתורה של עין־תחת־עין.

אך חוששני כי עד אוגנדה עוכר עתה נחשוך של תאוות־נקם אשר יפיל אף הוא אלפים של קורבנות.

אידי אמין דאדא הוא, בלי ספק, אחד הפושעים הגדולים של דורנו. נראה כי היה בו סאדיזם פרימיטיבי, כשל ילד תולש כנפיו של זבוב. הוא הרג מאות אלפים, החל בסטודנטים אוגנדיים, שמתחו ביקורת על שילטונו, וכלה בדורה בלוך חסרת־הישע.

כיתות־הבריונים שלו פשטו באוגנדה כולה. במשך שנים, רצחו, עינו, אנסו,

כעבור שעה - גופתו של הוב"דה, שהוצא להורג מ"ד אחד' גמר המישפט

בזזו. שום נסיך אירופי בימי־הביניים לא עלה עליו בהמצאת שיטות־עינויים.

וכך זאת: אני מקווה שאידי אמין ימצא מיפלט בארץ כלשהי, וימשיך לחיות שם בדראון.

שהרי אם יתחיל המישטר החדש את דרכו במישפט־ראווה לעריץ חמובס, ויערוך לו הוצאה־להורג חגיגית — תימשך מסורת שפיכת־הדמים באוגנדה, והארץ לא תבוא אל המנוחה. רוחו של אידי תנצח. דם קורא לדם, עבירה גוררת עבירה, וחיש מהר יבוא טרור חדש במקום הטרור ש־נוצח.

רוצח קודמו

ירצחוהו יורשיו

הוצאתו **להורג** של **זולפיקאר עלי** בוטו, הנשיא המודח, בפאקיסתאן, עו־ גל של מחאות בעולם כולו.

...פט, כנראה, כדין. הוא הורשע ...עשה־רצח. באותו מעשה אמנם ...קורבן המיועד, יריב פוליטי, אך ...קטל.

...יש אינו טוען כי בוטו נשפט ...א בצדק. וכך זאת, התנגדו ...כך להוצאתו להורג.

...אשר לטעון נגד מחאה זו, כפי שעשה משליט הנוכחי של הארץ. אם רוצחים אלמוניים מוצאים להורג, ואין פוצה פה ומצפצף, מדוע יש לחוס על חייו של רוצח, שהיה נשיא־מדינה, ושניצל את מעמדו הרם כדי לבצע את זממו?

רק מי שמתנגד עקרונית לעונש־המוות, בכל הנסיבות ובכל המיקרים, יש לו הזכות המוסרית להת־נגד גם להוצאה־ליחורג במיקרה זה.

אך מילבד צו המוסר, יש גם צו התבונה. הגנרל השולט כיום בפאקיסתאן הגיע ל־שילטון בדרך של הפיכה צבאית. אלוף המגיע לשילטון בדרך זו, מוטב לו לחשוב על כל אלופי־המישנה, העשויים להשתמש מחר באותם האמצעים, ומי שרוצח את קודמו, במישפט־צדק או בילעדיו — איך יצפה לרחמים מידי יורשו, בבוא העת?

נאצת

אורי אבנרי

דרום־אפריקה:

למרחץ־דמים

רבים מן **המוחים** על הוצאתו להורג של בוטו בדרום־אסיה מחו גם על הוצאתם־להורג של לוחמי־שיחרור שחו־רים בדרום־אפריקה.

נדמה שכמיקרה זה אין למצוא אף שמץ של הצדקה לשפיכת־דמים. המעשה מתועב, פשוטו כמשמעו, כמו המישטר שביצע אותו.

דרום־אפריקה היא מדינה שבה שולט מישטר פאשיסטי־גיזעני, בלי מרכאות. עד כה התהדר מישטר זה בכך שלפחות לגבי המיעוט הלבן נותרה מידה כלשהי של דמוקרטיה. אולם גם מידה זו הולכת ו־מצטמקת במהירות. שרידי חופש־העיתונות (של העיתונות ה„לבנה", כמובן) הולכים ומסולקים.

לגבי הרוב השחור, זהו מישטר של רצח, דיכוי, עינויים והשפלה. ואם שחור בדרום־אפריקה אין שום אפשרות לפעול למען חרותו, אלא בדרך של מחתרת מזוויינת וזוחמת — מה שנקרא „טרור".

לבו של כל אדם הגון בעולם נתון ל־לוחמי־השיחרור המעטים והאמיצים, ש־הרימו את נס המרד באותה מדינה. אפשר רק לתמוה על איוולתם של השליטים ה־לבנים, המאמינים כי תלייתם של „טרורי־סים" תביא להפסקת הטרור. כל מי ש־היה אי־פעם חבר במחתרת לוחמת לשיח־רור לאומי (ורבים מאיתנו התנסו בכך) יודע כי אין דרך בטוחה יותר להאדרת המחתרת ולגיוס המונים אליה מאשר הו־צאתם להורג של חבריה. תולדות המחתרת העברית בארץ־ישראל, מאז תלייתו של שלמה בן־יוסף, מוכיחות זאת בעליל — כפי שמוכיחה זאת דרכה של כל מחתרת בעולם.

לעיוורונם הרצחני של שיטת דרום־אפריקה תהיה רק תוצאה אחת: כאשר יבוא יום־הדין ד־יתהפכו היוצרות, יהיה מירחץ־הדמים בדרום היבשת נורא עוד יותר.

ארגנטינה וצ'ילה:

לילה וערפל

לתכן כי **ההוצאות** הרישמיות להורג בפאקיסתאן, באיראן ובדרום־אפריקה הן כאין וכאפס לעומת הרציחות ההמוניות המבוצעות על־ידי קלגסי העריצויות באר־צות כמו ארגנטינה, צ'ילה וגוואטמלה.

בגוואטמלה זה נעשה בגלוי. כיתות־רוצחים הורגות באמצע הרחוב, לאור ה־

(המשך בעמוד 32)

לא תרצח!

(המשך מעמוד 31)

יום, את כל מי שעלול לסכן את קומץ הגנרלים השולטים במדינה, והשודדים בגלוי את רכושה. ראשי־ערים, מזכירי אגודות־מיקצועיות, עסקנים פוליטיים, עורכי־עיתונים — כולם נורים בחוצות, בפרהסיה, על־ידי אלמונים שאינם נתפסים לעולם.

בארגנטינה נעשה הדבר בצינעה רועמת. אלפים על גבי אלפים של אזרחים ואזרחיות פשוט נעלמים.

הנאצים קראו לשיטה זו „לילה וערפל". תלמידיהם בארגנטינה אינם נופלים מהם.

רבים, שנשמו לרווחה כאשר נפלה הרודנות של מישפחת פרון, נזכרים בה כיום כאילו היתה גן־עדן אבוד. חואן, אווה ואיזבלה פרון היו הומאניסטים דגולים, בהשוואה ללובשי־המדים אוכלי־האדם שבאו במקומם. גורלם של יותר מאלף יהודים, שנעלמו בארגנטינה כאילו בלעה אותם האדמה, צריך להרטיט את ליבנו — אך לא יותר מאשר גורל רבבות הארגנטינים האחרים, אחיהם ואחיותיהם, שנעלמו יחד עימם.

על צ'ילה אין צורך להשחית מילים. שמה מעורר סלידה. מדי פעם מבטיחים הגנרלים השולטים בה, שחזותם מעוררת גיחוך ופלצות כאחד, שהזוועה תיפסק „בקרוב". היא נמשכת.

אני נחרד מדי פעם, כשאני קורא על גנרל ישראלי העורך ביקור ידידותי בצ'ילה וכארגנטינה, ועל עיסקי־הנשק הפורחים בינינו.

האין זה מוזר כי מדינת־ישראל מיודדת כל־כך דווקא עם מדינות כמו צ'ילה, ארגנטינה וגוואטמלה, כשם שהיתה אתמול עם איראן של השאה, כשם שהיא כיום עם דרום־אפריקה? האם אין משהו מעוות בעובדה שמדינת־היהודים, שנועדה להיות אור לגויים, מאירה פנים דווקא לגויים אלה? האם איננו משחקים כאן ב„ריאל־פוליטיק", שאי־מוסריותה מגיעה לזו של הגדולים ברודפינו בעבר?

אין אנחנו יכולים להתגאות בי־חישג זה.

ישראל: לא קהו חושינו

לא עומת זאת רשאים אנחנו להתגאות באחד ההישגים הדגולים ביותר של מדינתנו — ביטול עונש־המוות בה.

יכולים אנחנו להתגאות בכך, שמילבד כמה בעלי־סטיות ומופרעים, אין איש המציע להנהיג את עונש־המוות נגד אויבינו גם במילחמת־הטרור והטרור־הנגדי הנטושה כעת בין מדינתנו ובין העם הפלסטיני.

מדי פעם, אחרי מעשה־זוועה המסעיר את הרוחות, משמיע עסקן בעל השקפת־עולם פרימיטיבית, להפעיל את עונש־המוות. כך עשה בשבוע שעבר יו"ר הכנסת, איש־לח"י יצחק שמיר. נראה כי לא למד דבר מנסיונו. למרבה המזל, אין המדינה שועה לדברים מסוג זה, והיסטריה עוברת.

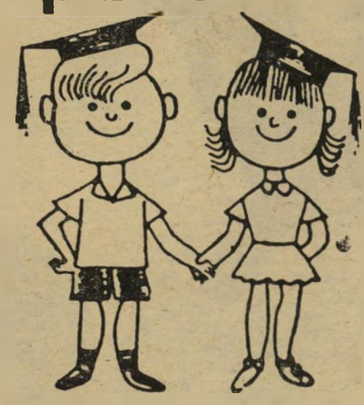
במיחמה זו נשפך הרבה דם של חפים־מפשע, גם כצד שלנו וגם כצד השני. אולם לא גם ליבנו, ולא קהו חושינו, עד כי ננקוט שיטה של הוצאות־להורג.

גם כאשר הכנסת מופיעה לעינינו, מדי פעם, בדמות מוקיונית, ואף דבילית — אל נשכח כי היתה זאת הכנסת שהתעלתה לרגע לרמה הגבוהה ביותר של מוסר אנושי, וביטלה את עונש־המוות (להלכה לגבי רוב העבירות, ולמעשה לגבי כולן, מילבד המיקרה הבודד בייחודו של אדולף אייכמן).

הדרך היחידה להצלת האנוש בכיבוד מוחלט של חיי־אדם, כער... ששום רשות אנושית אינה רשאית... בו. כל הפורע פירצה בחומתו של צ... לט זה, פותח את הסכר לבארבארי... אין לה סייג ושיעור.

לא תהי למוות ממשלה.

חסוך לחינוך גבוה ב"גחלת"

הטובה בתכניות החסכון במדינה

החסכון לחינוך גבוה ב"גחלת" נותן תשואה: 7% (כולל 2% מענק ללומדים) ריבית נצברת, כשהקרן והריבית צמודים ב-100% למדד המחירים לצרכן וכל ההטבות פטורות ממס-הכנסה כתום שלוש שנות הסכון.

ההרשמה בכל לשכות המודיעין הטיירוניות וב"גחלת", אלנבי 91, ת"א

alba איטליה מביאה לך את נעל הספורט החדשה שלך

כשחיפשנו נעל ספורט אמיתית... מצאנו את הנעל שהולכת לכל מקום
למגרש הטניס, למשחק כדורסל או לריצה בערב,
לבית הספר, לדיסקוטק, לטיול ואפילו לעבודה...

נעל ספורט שהולכת אחד לבד לכל מקום.

נעל ללא תחרות במחיר ובעיצוב
הנעל המצטיינת בחוזק וגמישות
הנעל שתהפוך חלק בלתי נפרד ממך
הנעל שלך מהמבט הראשון

שווק והפצה: נעלי אמו

alba sport

להשיג: המשביר לצרכן, שקם, ש.א.ל, כל-בו שלום וחנויות הספורט והנעליים המובחרות

קבלת מודעות לכל העיתונים במחירי המערכת

פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל-אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 227118

בעיות ולבטים בחיי המין
מאת
חד"ר מרדכי זידמן
הוצאת רשפים

אחרי כל מעשה זוועה, נשמעים קולות להפעלת עונש-מוות נגד פידאיון שנלכדו. השבוע הציע מנחם בגין עצמו להטיל על הפרקליטים הצבאיים לדרוש עונש-מוות.

לפני 11 שנים, בינואר 1968, פירסם העולם הזה (1583) מאמר של אורי אבנרי על נושא זה. הוא מתפרסם להלן עם שינויים סיגנוניים קלים ברוח הזמן.

טיטוס ושמו עונש מוות

ה**ייתי בן 14 וחצי** כאשר נתלה שלמה בן־יוסף, האסיר העברי הראשון שהוצא להורג בימי השלטון הבריטי. הוא הורשע על כך שירה על אוטובוס ערבי, שהיה מלא נשים וילדים, ליד צפת, כתגמול על התנקשות ערבית.

זה היה ביום ה־29 ביוני, 1938. אני זוכר את התאריך היטב — כי הוא היה סימן־דרך בחיי.

באותו יום החלטתי להצטרף לשורות האירגון הצבאי הלאומי.

כדי לנקום את דמו. כדי לגרש את השלטון שעשה זאת.

ובכל רחבי הארץ היו באותו יום צעירים ונערים שאמרו לעצמם: „מקומי שם. במחנה המוציא מתוכו אדם כזה. זוהי חובתו של אדם הגון בשעה זו.“

במכתב־הספד לפלוגת־בית“ר בראש־פינה כתב באותו יום זאב ז'בוטינסקי: „מגרדומו נעשה מיגדל, מקיברו — היכל, מזכרו — דת אזרחית.“

ואכן — המחתרת הזוחמת, שהביאה תוך עשר שנים לסילוק השלטון הזר מן הארץ, צמחה על קברו של בן־יוסף.

■ ■ ■

ז**כרונו של אדם** הוא קצר. זכרונו של ציבור, לפעמים, קצר עוד יותר.

וגם מי שיש לו זיכרון, לא תמיד הוא מסוגל ליישם את לקח נסיונותיו שלו כאשר מתחפ־כות היוצרות.

דוגמה לכך אנו רואים בימים אלה, כאשר רבים התובעים להטיל עונש־מיתה על הפידאיון, המבצעים מעשי הרג.

ובראש התובעים זאת עומדים, כך נדמה, דווקא אנשי הליכוד, סיעתם של ותיקי אצ“ל ולח“י.

דבריהם מוצאים הד בלב רבים, כי למראית־עין יש בהם הגיון. מי שבא להרוג — דינו להיהרג. הדם השפוך זועק לנקמה. ורק העונש המכסימלי יכול להרתיע.

זה משכנע. זה מספק את הרגש. זה עונה על צרכי יצר־הנקם, הפועם בלב כל אדם.

ואין סכנה גדולה מזה.

■ ■ ■

ה**הכרזה על הטלת** עונשי־מיתה על פידאיון שיועמדו לדין — לא תרתיע איש.

כי פדאי החוצה את הגבול יודע, כי הוא עלול להיהרג בהיתקלו במארב צה“ל.

האיום הנוסף של הוצאה־להורג במיקרה שייאשר בחיים אחרי היתקלות זו — לא יוסיף דבר להרתעה.

מי שמזכן למות למען רעיונו, אינו עושה חשבון מדוקדק של סיכויי החיים והמוות על־פי תורת ההסתברות.

■ ■ ■

ל**עומת זאת, עלול** איום זה להשפיע ברגע מסויים — ודווקא בכיוון ההפוך.

כאשר נתקלת כיום חוליית פידאיון במישמר צה“ל, יודעים אנשיה שיש להם סיכוי כלשהו — אם כי קלוש — להישאר בחיים — אם ייכנעו.

ואכן — לא פעם, כאשר החוליה מוקפת והקרב נראה לה כאבוד, היא נכנעת.

אולם אם יידע כי איש מאנשיה של חוליה כזאת כי סופו למות ממיקא, הוא ייחם עד טיפת־הדם האחרונה.

אם הברירה היחידה שלפניו היא למות כגיבור בשדה־הקרב, או למות כאסיר בתא־הגרדום — יעדיף את המוות בקרב.

פירוש הדבר: קרב־עד־מוות, בו יפלו קורבנות מיותרים — משני הצדדים.

הדבר צריך להיאמר בכל האכזריות: מי ש־דן למוות את הפידאיון דן למיתה גם ש־צה“ל ומישמר הגבול העומדים בקרב

הוא הופך כל היתקלות לקרב עד הסוף המר.

הוא מתעלם מן העקרון שלמדנו בצה“ל, באימונים של לוחמה־בשטח־בנוי: לעולם אל תחסום בפני האוייב את דרך־בריחתו היחידה. מי שלא נותרה לו תקווה לבריחה, או לפחות אשלייה של תיקווה — ימכור את חייו ביוקר.

מי שחם עד חיי חייינו, מוכרח להתנגד ליעונש־מיתה.

■ ■ ■

ל**הו ההיגיון הצבאי.** נוסף עליו ההיגיון הביטחוני. שירותי־הביטחון ממלאים ברגע זה תפקיד חיוני במל־חמה באנשי הפידאין וחבריהם. הישגים רבים נרשמים לזכיתם.

מניין באים הישגים אלה?

לא קשה לנחש זאת: הם באים מדברי מודיעים,

שלמה בן־יוסף: „מגרדומו נעשה מיגדל“

מלשינים ושבויים. לא פעם מגלים עצירים, תוך כדי חקירה, את שמות חבריהם ומחבואיהם.

כל מי שמגלה פרט כזה יודע, כיום, כי אינו מסכן את חייו של האיש שעליו הוא מלשין. זה בוודאי מקל על מצפונו.

אך אם יידע המודיע, המלשין או השבוי, כי במוסרו את שם חברו הוא מסגיר אותו לתליין — עשוי הוא להחליט אחרת, גם כש־שיטת־החקירה היא אלימה.

הוא עשוי לשים מחסום לפיו, אפילו בשעת חקירה קשה. זרם המידע עלול להצטמצם, ואולי אף להיפסק.

יעילות שרותי־הביטחון עלולה, במיקרה כזה, להיפגע באופן מכריע.

■ ■ ■

ו**בעיקר: אין כמת־תעמולה** טובה יותר מאשר תא־הגרדום.

אחרי שיוצא־לחורג הזוחם הערבי הראשון — יהפוך כל מישפט של פידאי לסנסציה עול־מית.

זהו ההיגיון של אמצעי־התיקשורת.

כל מישפט כזה — ימשוך אליו המון אנשי עיתונות, טלוויזיה ורדיו מכל חלקי תבל.

כל אלה, המתעלמים כיום ממישפטי הפידאיון, מפני שחסרה להם הדרמאתיות, יהפכו אותם מחר למחזות־מתח עולמיים.

כך מידה של פידאי, העומד למישפט על חייו, תהפוך חומר עיתונאי מרתק.

מיטב העיתונאים יתקבצו, כדי להנציח את עמידתם של הלוחמים מול שופטיהם, את הצהרותיהם הפוליטיות, את דבריהם האחרונים לפני הטלת העונש, את תגובתם בהישמע גזר־הדין. העולם יעקוב בנשימה עצורה אחרי הפעולות להצלת חייהם, גדולי האישים יפנו לממשלת ישראל בדרישה לחון אותם, המתח יגבר עד לרגע הוצאתם להורג — ומיליונים סביב העולם יזדהו בנפשם עם גיבורי העלילה.

בעיני העולם הם לא יהיו אז טרוריסטים, שבאו להרוג ולהרוס. הם ייראו כלוחמי־שיחרור, הקמים נגד כובש זר והמוסרים את נפשם על מיזבח גאוותם הלאומית.

מי שדוגל בהטלת עונש־מוות על אנשי ה־פידאיון — מוסר בידיהם נשק תעמולתי העולה בחשיבותו על אקט מזקשים.

■ ■ ■

א**ך מדוע נשים** את הדגש על ההשפעה התעמולתית ברחבי תבל? הן חשובה ממנה, לאין שיעור, ההשפעה שתהיה לדברים בלב העם הפלסטיני.

אין עם מוכה יותר מעם זה. אין עם מושפל ממנו. אין עם הזקוק יותר לגיבורים לאומיים.

והנה — יילכו בניו לקראת מותם. הם יעמדו מול התליין, או מול כיתת־היורי. הם יקראו, בנשימתם האח־רונה: „תחי פלסטין!“ הם יכתבו על קיר הכלא, בלילם האחרון עלי אדמות, פסוקים כגון „למות או לכבוש את ההר“.

צעיר בן 15 בנצרת, בטייבה, ברמאללה, בי־עזה, במחנה־פליטים מעבר לירדן ובלבנון — מה הוא ירגיש בלבו למראה מעשה זה?

אילו גלים רותחים של זעם, של הזדהות, של גאווה־אין־קץ יציפו את לבו?

אילו החלטות גורליות של התנדבות והתגייסות יבשילו בנפשו?

כך פידאי שיופח את נשמתו כשבוי בידינו — יביא לגיוס עשרות צעירים חדשים לאיר־גונו.

■ ■ ■

ך **אחרון־אחרון מכאיב** — אל נשכח את ההשפעה של הדברים על עצמנו.

בראשית ימי המדינה ביטלנו בה את עונש־המוות. היה זה אקט גדול של המצפון הלאומי — הרגע הגדול והחגיגי ביותר בתולדות ה־כנסת.

לא רצינו במדינה שתיטול חיי אדם. לא רצינו שיקום דור אשר ילמד כי יש תליין בישראל.

והנה — בהתקפה אחת של דמגוגיה והיס־טריה — נחליט כי המוסר הלאומי הוא כ־בחינת מותרות, ששוב איננו יכולים להרשותן לעצמנו?

האם יהיה זה המחיר שעלינו לשלם — להיות גסים יותר, קהי־חושים יותר, קשוחי־לב יותר?

האם עלינו להקריב את מצפוננו, את כוחנו המוסרי הפנימי, את האידיאלים הרמים ביותר של מדינתנו?

האם נתן אתתמן, שהיה אתמול גדול ה־לוחמים נגד עונש־המוות בישראל, יישכח עתה מלב תלמידיו?

■ ■ ■

ש**ום מערכת־טרור** בימינו לא חוסלה באמצעות מערכת של טרור־נגדי. שום פעולות של תגמול והרתעה לא הצליחו, במאה ה־20, לשים קץ למלחמת־גרילה. להיפך: חוק־ברזל הוא שככל שגוברת אכזריות התגמול, כן גובר כוחם של לוחמי־הגרילה.

יש רק דרך אחת לשים קץ למערכת־טרור לאומית: לייבש את המעיינות שממהם היא יונקת.

הטבע אינו סובל חלל ריק. אם ישראל אינה מציעה לעם הפלסטיני פיתרון סביר לבעיית קיומו הלאומי — פיתרון התואם את האינטרסים הביטחוניים והמדיניים של ישראל — ימלאו הפידאיון את החלל הריק.

הממשלה, בחוסר יכולתה להחליט על פית־רון כזה, מכשירה את הדרך לפידאיון.

התליין אינו תחליף למדינאי.

החלה הרשמה לטיולי הקמפינג של "קמפינג.טורס"

42 יום אירופה: צרפת, ספרד, איטליה, אוסטריה, גרמניה, הולנד, לונדון, הריביירה הצרפתית
החל מ-30,274 ל"י

30 יום אירופה: הולנד, שווייץ, גרמניה, אוסטריה, איטליה, הריביירה הצרפתית, צרפת, לונדון
החל מ-26,040 ל"י

26 יום אירופה: צרפת, פורטוגל, ספרד, לונדון
החל מ-24,360 ל"י
קבוצות מיוחדות לגילאים: 15-16 ; 17-18 ; 20-26 ; 28-40 ; וגם טיולים מיוחדים למשפחות שלמות.

47 יום ארצות־הברית: **החל מ-41,734 ל"י**
לקבוצות מגיל 17 ומעלה.

* המחיר כולל 2 ארוחות מדי יום (להוציא לונדון וניו-יורק).
* כל הטיולים כוללים ביטוח מלא.

לפי שער:
1 דולר
= 21 ל"י.

חברה מס. 1 בטיולי הקמפינג

ר.י. ויזן משלחתי מס' 152/3

למקדימים להרשם עד ה־15.5.79 — מצלמה חינם!

דרוש את חוברות הטיולים של „קמפינגטורס" לאירופה ולארה"ב במשרדי הנסיעות.

הם שונאים אותו כסמל המימשל, הוא שונא אותם כאשר הם מניחים פצצות...

עבוד ישב בכיסא נוח, בעיר שכם. רוב הזמן האזין לקול השלום. הוא ו־חברו השגיחו על הכיכר שממול, שבה שו־כנת לישכת־העבודה־המקומית. שבוע קודם לכן עברה שם אשה בת 28, רעולת־פנים. הניחה שקית־ניילון על הגדר והמשיכה ב־דרכה. קבוצת חיילים בחופשה, שעברה ב־מקום, עצרה אותה. בשקית היה מיטען חומר־נפץ. מאז יושבים עבוד וחברו, ו־צופים על גדר־הלישכה.

עבוד הוא איש מישמר־הגבול, יליד כפר דרוזי.

עבור תושבי־שכם, עבוד הוא סמל ה־מימשל הצבאי והאוטונומיה־לעתיד. הם שונאים אותו כשהוא לבוש־מדים, והוא שונא אותם כשהם מניחים חומר־נפץ. כשהוא ללא מדים, הם שותים קפה ביחד.

בחור מקומי, שעבר בכביש, קרא לעבר עבוד „אהלן.״ עבוד ענה לו „סלאם עלי־כום״. שניהם מודים כי הם מוכנים להי־לחם זה בזה „עד הסוף, אם יהיה צורך.״

עבוד (משמאל) וחברו משקיפים על הכיכר המרכזית בשכם

בעלי שכם

אך שניהם אומרים: „אני לא שונא ער־בים. אם אין מילחמה הם חברים שלי,״ ו„אני לא שונא ישראלים, אני רוצה לח־יות בשלום.״

שלושה בראש

שכם שוכנת בהרים. עיר יפה. רוב בתיה הם בעלי קומות. בכיכרות עומ־דים רוכלים ומוכרים בננות. לידם יוש־בים ערבים מול מכוניות־כתיבה, ומנסחים מיכתבים בעברית, לכל מי שיש לו עסק עם המימשל הישראלי.

בשכם לפחות 80 אלף תושבים, לפי הערכת ראש־העירייה. מיפקד־האוכלוסין האחרון נערך אחרי מילחמת ששת הימים, ולא כולם נענו לו. לתושבי העיר שלו־שה מנהיגים: ראש־העירייה בסאם שכעה משמש בתפקידו זה שלוש שנים. ראוף פארס, תושב העיירה טולוזה, מי שהיה חבר הפרלמנט הירדני, יושב כיום בחנותו במר־כז המיסחרי בשכם. חיכמת אל־מצרי, לשעבר יושב־ראש הפרלמנט הירדני, בעל בית־חרושת לשמן.

ראשי העיריות? סוליות־נעלי!

ראש־העיר הוא איש צנוע. שפתו רגועה. הוא משתדל שלא להתפרץ, לא לדבר נגד הישראלים ולא לסגת מהקו המדיני הקבוע, שאותו נוקטים ראשי־הערים בגדה המערבית.

ראוף פארס, גבה־קומה, רחב מאד. קולו רועם ודבריו רועמים. אין הוא נמנע מלבוז לאנשים: „ראשי־הערים? שווים לסוליית הנעל שלי, בקושי! ממשלת ישראל? לא מאמין לה! אני רוצה לראות שקודם יח־זירו את אל־עריש, אחר־כך אולי אני אס־כים לדבר איתם!״

חיכמת אל־מצרי יושב מאחרי השולחן ב־בית־החרושת, כאילו ישב בראש ההנהגה הערבית. דבריו ברורים. הוא אומר, ללא השמצות, את כל אשר יש לו לומר. אין הוא חושש לדבר נגד המימשל הישראלי, אך הוא אומר זאת במילים רגועות. כך גם בהתייחסותו לראשי־הערים בגדה.

השלושה מאוחדים בדעתם על ההתפת־חויות המדיניות במרחב: „אוטונומיה? לא!״

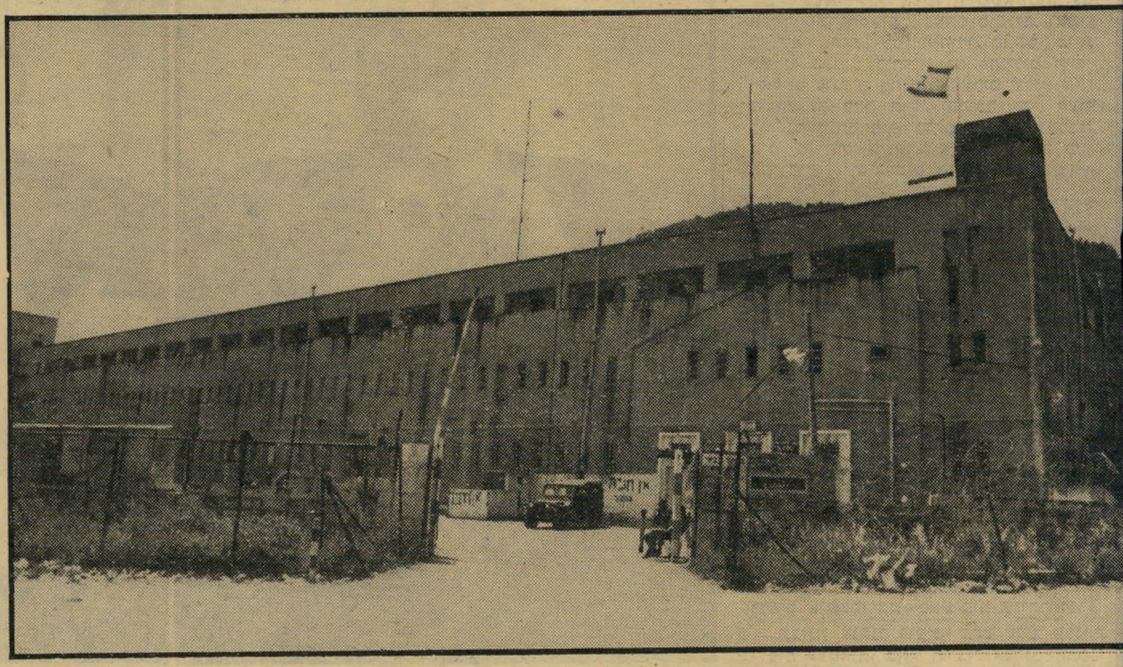
פארס: „לא מאמין לאף אחד!״

שכעה: „אוטונומיה משרתת את שילי־טונות־הכיבוש. זה לטובתה של ישראל שהשילטון המקומי לא יהיה שילטון צבאי אלא אזרחי. יותר נעים לדבר על זה בפני העולם. לנו זה לא משנה בכלל. מימשל צבאי ואוטונומיה זה אותו דבר!״

אל־מצרי: „אוטונומיה — זה עלבון לבני־אדם, כאילו שאין אנו ראויים לעצ־מאות. למעשה העם הפלסטיני הוא בעל רמה גבוהה בכל המובנים, ואי־אפשר ש־יביאו לנו שליטים מעלינו, ושאנחנו נקבל אותם.״

לעומת ראש העיר, השבוי בהחלטת ראשי־הערים, ולמול תגובותיו החד־מש־מעיות של איש־הפרלמנט לשעבר, עומד חיכמת אל־מצרי ואומר: „אם אוטונומיה היא לזמן קצר, ואחר־כך תבוא עצמאות — אפשר לדבר. אך אם אוטונומיה היא פי־תרון של קבע...

„מדובר על עיקרון. אם העיקרון ברור, אז יש על מה לדבר. מלבד זאת, תקופת־מעבר של חמש שנים היא ארוכה מדי.

במבואות העיר: מיבצר־המישטרה הבריטי בו מתאכסן המימשל

(המשך מעמוד 35)

אני מעדיף שבתקופת־הביניים יהיה האו״ם אחראי על המינהל של השטחים המוחזקים. אבל שיהיה ברור, המדינה — מדינתנו. לא ישראל תשלוט בנו. אלוהים נתן לנו את הזכות על האדמה, ואין בני־אדם יכולים לקחת זכות אלוהית מבני־אדם אחרים.״

״בית משוגעים״

״ירגון־השיחרור הפלסטיני הוא הגוף היחידי המייצג את כל הפלסטינים.״ — זהו מישפט שחוזרים עליו כל השלושה, ועימם כל תושב מקומי שמדברים איתו.

בסאם שכעה: ״אם רוצים להתקיים, צריך לשמוע את האדם ברחוב. לנו, לראשי־העיריות, אין שום סמכות לדבר בשם העם. הם לא רוצים שנעשה את זה. לא נעים לומר, אך בחרו בנו רק בשביל שרותים. אין לנו שום זכות פוליטית. אולי יש מי שאומר אחרת, אבל אז צריך להכניס אותו לבית־משוגעים.״ הוא הזכיר את שמו של ראש־עירייה מסויים.

ראוף פארס צוחק בקול ואומר: ״מי, אם לא אש״ף? מי יש בכלל? ראשי־הערים הם שילטון נכנע, הם נשלטים על־ידי הישראלים. מי הם בכלל? שיתעסקו בביוב! בשביל זה בחרו אותם. וחוץ מזה, שלא ידברו בכלל. שקט!״

חיכמת אל־מצרי מתפלא על־כך שהנוש שא אינו ברור. ״בוודאי שנציגינו הם אש״ף. גם אם הממשלה של ישראל שונאת את האירגון, וגם אם העם הישראלי שונא אותו. גם אנחנו שונאים את הממשלה הישראלית, אבל אנחנו לא מטילים ספק בכך שאלה הם נציגי העם הישראלי. לא אנחנו נחליט בשבילו היהודים, ולא נקבל שמישהו יחליט בשבילנו. אנחנו נחליט מי הם האנשים שידברו בשם העם!״

המרירות כלפי ממשלתו של אנוור אל־סאדאת בולטת גם היא. בעלי שכם רוחשים באל־סאדאת מי שבגד בעם הערבי וזנח את אחיו.

ראש־העיר: ״איך יכול הנשיא המצרי לשמוח, כשאנחנו לא?״

איש־הפרלמנט לשעבר: ״לא מדבר על בוגדים!״

״רק הסכם מוסרי״

ד״ר הפרלמנט לשעבר: ״לבעייה הפלסטינית היתה תמיד עדיפות ראשונה בין הערבים לבין הישראלים. זאת היתה המילחמה הגדולה. נשיא מצריים נתן עדיפות ראשונה לסיני. הוא עזב את העניין הפלסטיני. הוא אמנם אומר שהוא עמד על עניין האוטונומיה, אך ברור שאין קשר חוקי בין הסכם־השלום ובין הבעייה הפלסטינית. סיני והשלום הישראלי־מצרי אינם קשורים עם הפלסטינים.

״אם לא יגיעו לכלל החלטה בקשר לאוטונומיה, זה יבטל את חוזה השלום? לא! אין בהסכם סעיף שאומר את זה. יש אמנם הסכם מוסרי, אך הוא איננו עומד מבחינה חוקית, ולכן ניתן לבטלו.״

עיקר דאגתם של השלושה היא בביטול אחדותן של המדינות הערביות מול ישראל. ״תמיד סמכנו על הקיר הערבי, שידאג לפלסטינים. עכשיו זה נהרס,״ אומר בכאב בסאם שכעה.

רק עם אש״ף

הפיתרון לבעייה, לדעתם, הוא לחזור לשיחות משותפות, במתכונת ז׳נבה: כל מדינות ערב, אש״ף, ארצות־הברית, ברית־המועצות וישראל יישבו ביחד, בחסות צינגי האו״ם.

חששם של תושבי ישראל מפני אירגון־השיחרור הפלסטיני ברור להם. הפיגועים החבלניים, שתכפו לאחרונה, עשויים להביא להתנגדות חזקה מצד תושבי ישראל לכל אפשרות משא־ומתן עם אש״ף. הם אומרים: ״אתם סובלים, ואנחנו לא פחות. גם היהודי מבקש מוות לשכנו הקרוב ביותר! גם החיילים הישראליים פוגעים בתושבי הערים שלנו. התנגדות זה דבר חוקי, המוכר בכל העולם. גם מנחם בגין נלחם בערבים ובבריטים. זה חוקי לשחרר אדמות בצורה כזו. אין ברירה, מוכרחים כך, עד השלום!״

״בואו נדבר!״

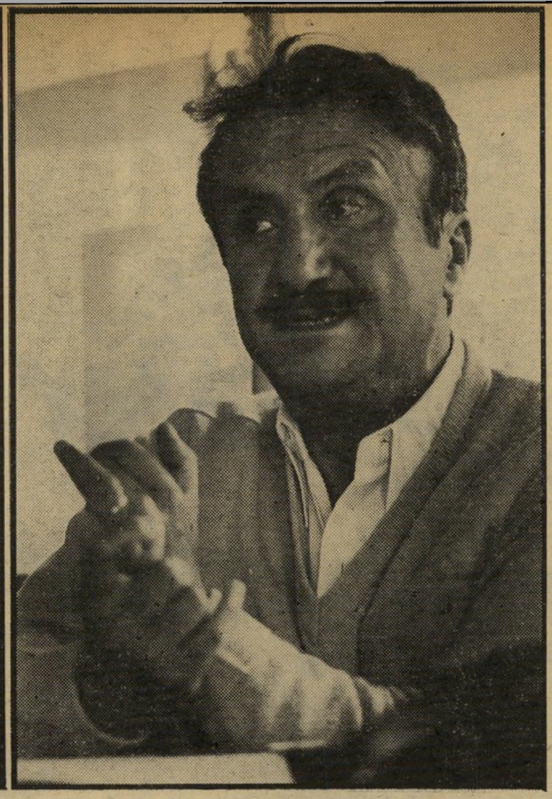
לכל הישראלים, המטילים ספק ברצונם הכן של תושבי הגדה המערבית בשלום, אומר אל־מצרי: ״לפני 1947 היו 99% מהאדמות שלנו. מאז 1949 מחזיקים הישראלים ב־83% אדמות של פלסטין, ולנו יש 17% בילבד.

״פעם נלחמנו למען כל האדמות. היום אנחנו חייבים להיות מציאותיים. איזה עם בעולם יקבל את זה, שיוזרקו שלושה מיליון יהודים לים? זה מצחיק, שבכלל אומרים את זה. אומר את זה מי שרוצה להרוס את השלום.

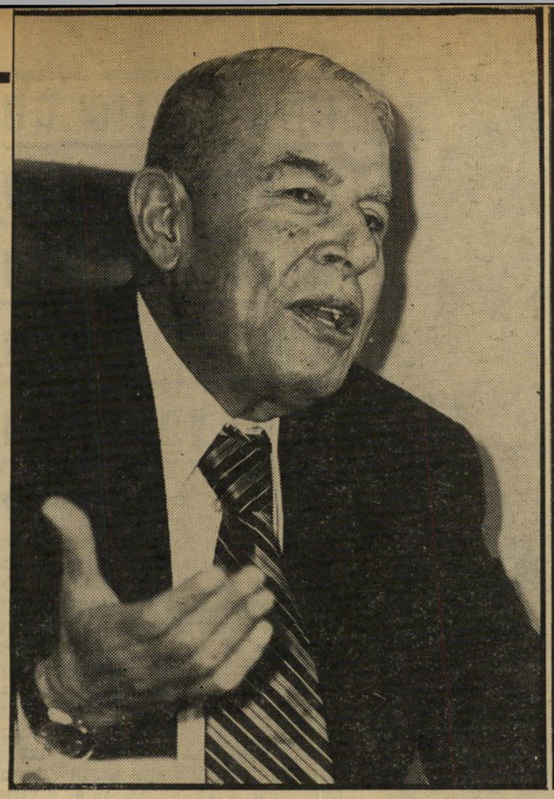
״היום אנחנו נלחמים על 17% מהארץ שלנו. לא רוצים יותר מזה. אבל אנחנו לא רוצים שישלטו בנו, במינימום שנותר לנו!

״תבינו, אנחנו רוצים שקט לעם שלנו, רוצים עצמאות. בואו ונדבר, אנחנו ואתם, על העתיד של ילדינו!״

סטלה קורן ■

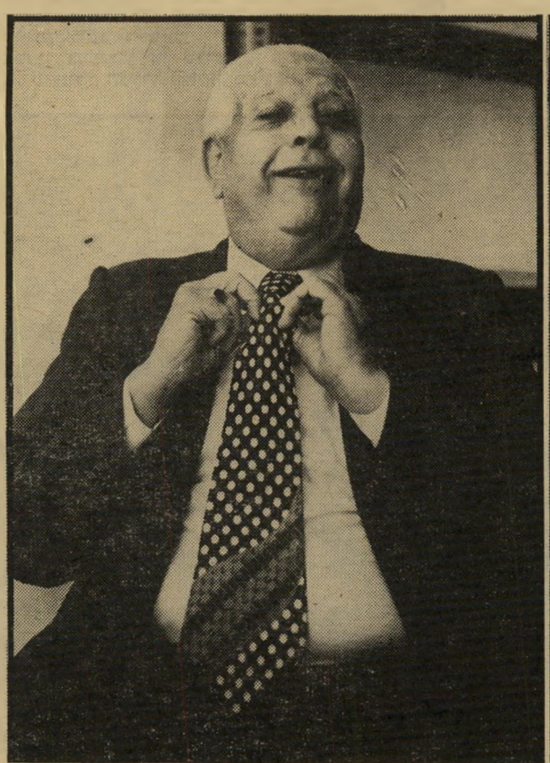

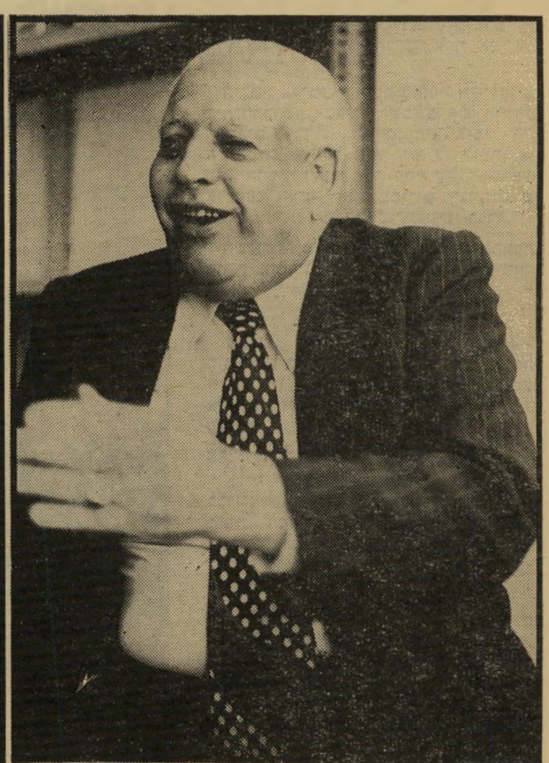
ראש־עירייה שכעה
״לא נעים, אבל בחרו בנו בשביל השרותים!״

יו״ר פרלמנט לשעבר אל־מצרי
״האוטונומיה היא ביזיון לבני־אדם״

״התנגדות זה דבר חוקי. גם בגין לחם בערבים ובבריטים. זה חוקי לשחרר אדמות בצורה זו. אין ברירה. מוכרחים!״

חבר־פרלמנט לשעבר פארס
״עד שיחזירו את אל־עריש, אני לא מאמין...״

קופל מציע לך עולם ומלואו

1. טיולים מאורגנים לאירופה הקלאסית — 22, 23, 26, 27 יום החל מ־
38,950.– ל"י

2. טיולים מאורגנים לאירופה ולסקנדינביה — 21, 27 יום החל מ־
45,490.– ל"י

3. טיולי צעירים וסטודנטים לאירופה — 23, 24 יום החל מ־
34,235.– ל"י

4. טיולים מאורגנים לספרד ולפורטוגל — 15 יום (אפשרות להמשיך עוד 8 ימים בלונדון) — החל מ־
24,515.– ל"י

5. טיולים מאורגנים לארצות־הברית — 24 יום
69,150.– ל"י

6. טיולים מאורגנים לדרום־אמריקה — 30 יום
71,190.– ל"י

7. טיולים מאורגנים למזרח־הרחוק — 26 יום או חודש החל מ־
53,785.– ל"י

8. בילוי חופשות באי־השושנים רודוס — 7 לילות החל מ־
6,125.– ל"י

9. חופשות ביוון — 7 עד 14 לילות במקומות שונים (כרתים, אתונה, קורפו) החל מ־
6,425.– ל"י

10. השכרת רכב לכיוון אחד באירופה — קבלת רכב בארץ אחת והחזרתו בארץ אחרת. שיטת השכרה החוסכת נסיעה של אלפי קילו־מטרים ומאפשרת מחירים זולים במיוחד, ללא הגבלה בקילומטרים.

11. השכרת רכב וקרוונים באירופה. לבחירתך מספר רב של תכניות בארצות שונות ובמחירים שונים (דרוש חוברת מיוחדת).

12. בתי מלון בארה"ב ובאירופה. רשת מלונות "הילטון" בארה"ב ובאירופה, רשת מלונות "רמדה" בארה"ב וכן מלונות ברומא, בלונדון ובאמסטרדם.

כש"קופל" מציע טיולים לחו"ל, הוא גם מוצא לך דרך נוחה להשתתף בהם:

א. למשלמים מראש שליש ממחיר הטיול (בנוסף לדמי ההרשמה), יובטח המחיר לפי השער ביום ההרשמה.

ב. אפשרות לשלם שליש ממחיר הטיול ב־10 תשלומים שווים, ללא ריבית וללא הצמדה. התשלום הראשון — חודש לאחר היציאה לטיול.*

* אין אפשרות ליהנות משתי ההטבות הנ"ל, אלא לבחור באחת מהן.

קופל נסיעות

משרד ראשי: **תל־אביב**, רח' פרישמן 14, טל. 246121.
ירושלים טל. 233533.
חיפה טל. 88011.
קרית ביאליק טל. 740451.
נתניה טל. 27410.
הרצליה טל. 938057.
רמת־גן טל. 731105.
באר־שבע טל. 78860.

1979

המחירים לפי שער המטבע ביום **23.4.79**

אם אתה מעונין באחת או יותר מן ההצעות המצויינות במודעה זו — נא מלא, גזור ושלח את התלוש הרצ"ב וחברת "קופל" תשמח לשלוח לך פרוספקט מתאים.

לכבוד **קופל נסיעות**
רח' פרישמן 14
תל־אביב

אבקשכם לשלוח לי פרוספקט

בנושא .....

שם .....

כתובת .....

ביטוח חינם בטיולים המאורגנים

זבר

איך הזמין מנכ"ל מרכז השילטון המקומי רהיטים בסך 12 מיליון ל"י עבור אכסניות־נוער שלא היו ולא נבראו - ומה הוא הרוויח מכך

רהיטי המלך החדשים

„האורח הרם מישראל התרשם ביותר מאופן העבודה והגימור של בית־החרושת לרהיטים. את זאת הוכיחו השאלות הרבות, שגילו בקיאות והיו מנוסחות היטב, ביחס למהלך הייצור והציוד הטכני. וזאת לא בכדי: שהרי ייתכן שאפשר יהיה לשלב בהזמנת הציוד לשני מקומות־המיפגש, בתל־אביב ובבאר־שבע, גם הס־כם, שלפיו יצוידו מפעלי מוזר ארבעה עד חמישה מקומות מיפגש נוספים ב־רהיטים בעשרות מיליוני ל"י עבור אכ־סניות־נוער שלא היו ולא נבראו?

בחודש מרס 1977 הודיעה מועצת־הערים־הגרמניות על הסכמתה לערוך מגבית לשם הקמת אכסניות־נוער בישראל. כעבור חו־דשים מיספר נמסר למליון, כי המועצה כבר קיבלה התחייבויות מערים גרמניות שונות לתרום סכומים שהסתכמו בכ־400 אלף מרק. מליון ביקש שהכסף יועבר לישראל. אולם בתגובה קיבל מכתב חתום את אוטו וילאקוביץ, מנהל המכירות של בית־החרושת הגרמני לרהיטים מוזר שב־יער השחור. כדי לשכנע את האורח ש־כוונתו רצינית, פירסם מליון בעתון גרמני המופיע בישראל מודעה בתשלום בצורת ידיעה, לפיה הגיע ויאלקוביץ' לישראל כדי לנהל משא־ומתן עם מליון למכירת רהיטים עבור אכסניות־נוער.

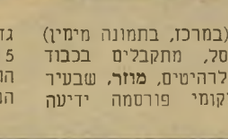
ב־12 באוגוסט שלח מליון לחברת רהיטי מוזר בשרמברג זיכרון־דברים, שנערך ב־

Generalsekretär aus Israel gestern Gast in Schramberg: Rundgang durch Fa. Moser — Eintrag ins goldene Buch

Schramberg auch aus der Luft gesehen / Völkerverbindende Bedeutung unterstrichen / Einladung an den Oberbürgermeister

hk. SCHRAMBERG-WALDMÖSSINGEN. Hoher Besuch gestern bei den Möbelwerken Moser in ... heißen hatte, wurden die Produktionsstätten be... Waldmössingen, hoher Besuch auch im Rathaus bei Oberbürgermeister Dr. Geitmann: Zeev Melion, Moser eingehend besichtigt. „In die Luft" ging es

כבוד מלכים

זאב מליון (במרכז, בתמונה מימין) ואשתו מרסל, מתקבלים בכבוד מלכים בעת ביקור בבית־החרושת הגרמני לרהיטים, מוזר, שבעיר שרמברג בספטמבר 1977. בעיתון המקומי פורסמה ידיעה גדולה (למעלה) על ביקורו של מליון בעיר ועל ההזמנה בסך 5 מיליון מארקים גרמניים שהוא עומד למסור למיפעל. בידיעה הושווה מעמדו של מליון למעמד של שר. את פניו קיבל מנהל המכירות של המיפעל, אוטו ויאלקוביץ' (משמאל, בתמונה מימין).

Herr VIALKOWITSCH von der Firma MOSER — MOEBELFABRIK Schramberg — W/Germany ist im Lande eingetroffen Er führt Verhandlungen mit dem ISRAELISCHEN STAEDTEVERBAND — Herrn Melyon —zum Zwecke der Lieferung der Einrichtung von Jugend-Begegnungsstatten wegen des deutsch-israelischen Jugendaustausches

אות אזהרה

מודעה שפירסם מליון בעיתון הגרמני ידיעות חדשות המופיע בישראל, באוגוסט 1977, שהיתה צריכה לשמש אות־אזהרה לגבי כוונותיו ותוכניותיו. אלא שאיש לא שם לב למודעה המוזרה שנוסחה בגרמנית משובשת ואמרה: „מר ויאלקוביץ', מהפירמה מוזר, בית־חרושת לרהיטים, שרמברג, מערב־גרמניה, הגיע לארץ ומנהל משא־ומתן עם מנכ"ל מרכז השילטון המקומי, מר מליון, לשם אספקת הריהוט לאכסניות־הנוער בגלל חילופי הנוער הישראלים־גרמנים."

שיחה בינו לבין ויאלקוביץ בשלושה ב־חודש, שבו הוא מזמין בשם מרכז־השילטון־המקומי בישראל מהחברה, רהיטים בסכום של 633 אלף מארק (כשישה מיליון ל"י) עבור אכסניית־נוער בבאר־שבע. בזיכרון־דברים היה פירוט של ההזמנה: 10 חדרי־שינה ליחיד; 20 חדרי־שינה זוגיים; 106 חדרי שינה לשלושה; ארבעה חדרי ישי־בות וריהוט לאולם הרצאות.

בעירית באר־שבע עצמה לא ידע אותה שעה איש על כוונתו של מליון להזמין רהיטים בסכום עתק עבור אכסניית־הנוער שלהם. לעירית באר־שבע יש אכסניית־נוער ולא היתה כל תוכנית להקים אכ־סניית־נוער נוספת. אמר השבוע ראש עירית באר־שבע, אליהו נאווי, לכתב העולם הזה: „יש לנו אכסניית־נוער ב־תל־אביב. מליון לא דיבר עמי מעולם בעניין זה. ייתכן שהוא דיבר עם מישהו בעיריה והעניין היה בשלב של גישושים, אבל אלי לא הגיע הדבר מעולם."

מכתב אישי לזיגל

ד זמנת הרהיטים במיליונים, עבור האכסניה שלא היתה קיימת בבאר־שבע, לא היתה ההזמנה היחידה שביצע מליון אצל מפעלי מוזר. כמה ימים אחר־כך שלח הזמנה נוספת לרהיטים גם עבור אכסניית־הנוער של תל־אביב, בעת שלא היתה לו כל סמכות רשמית לטפל ב־ענייניה. ב־30 באוגוסט 1977 כבר היו בידי חברת מוזר הזמנות, שעשה מליון בשם מרכז־השילטון־המקומי, בסכום של מיליון ו־266 אלף מארק (כ־12 מיליון ל"י).

אין פלא שהזמנה בסדר גודל כזה זיכתה את מליון בקבלת פני המלכים, שנערכה לו בהגיעו לביקור במפעלי מוזר ובעיר שרמברג. שם הצהיר מליון, כי בכוונתו להזמין רהיטים עבור אכסניות־נוער נוס־פות שיוקמו בישראל — בחיפה, באילת, בירושלים ובמקומות אחרים — בסכום כולל של 5 מיליון מארק (כ־50 מיליון ל"י). אף אחד מלבדו לא ידע על הכוונה להקים אכסניות־נוער כאלה.

השאלה המתעוררת נוכח פרשה־זו היא מדוע היה מליון צריך להזמין רהיטים במיליונים, כשידע שבקרוב תקום בצת־הערים־הגרמנית מצויות תרומה גדולה של כ־400 אלף מארק בילדי אדם בשם פוקס, בשמו של הד"ר ויינברגר, מזכ"ל מועצת־הערים־הגרמניות. במכתב נאמר בין השאר: „כבר בשיחה עם יועץ השגריר, מר פראן־פרנקפורטר, רמזתי שענייני המשק של הערים הגר־מניות ושל מועצת־הערים־הגרמנית, נתו־נים לביקורת נמרצת וחמורה מאוד על ידי לשכת רואי־החשבון. בתרומות בגובה שלפנינו יש צורך לא רק בתוכנית מימון מפורטת, עם ציון זמני פרעון, אלא גם הוכחה ללא פגם של השימוש בכל ה־אמצעים שהוזרמו."

למליון היה ברור כי הכסף לא יגיע לארץ אלא אם כן יציג בפני הגרמנים תוכנית מפורטת של אכסניות־הנוער, ש־מרכז־השילטון־המקומי מתכוון להקים, ו־יציג בפניהם גם חוזים של רכישות ומועדי תשלום. חוזים כאלה עבור הקמת אכסנ־יות לא היו קיימים כלל. היתה תוכנית התחלתית לבניית אכסניית־נוער בתל־אביב, שאיש עדיין לא ניגש לשלבי הק־מתה. אי אפשר היה להציג בפני הגר־מנים חוזים או תוכניות להקמת האכסנ־יות. מליון החליט להציג בפניהם חוזים לרכישת הרהיטים עבור אכסניות, שאיש מלבדו לא ידע על הכוונה להקימן.

בחודש אוגוסט 1977 הזמין מליון לארץ ישראל, על ידי כך יגיע סכום ההזמנות לחמישה מליון מארק, בפרוייקט, שזמן ביצועו נדחה קמעה, משתתף גם איגוד־הערים־הגרמני ומשם תבוא גם הערבות הכספית.

„...האורחים עלו אל־על משדה־התעופה בווינצלן וערכו סיור אווירי מעל לשרמ־ברג והיער השחור. התחנה הבאה היתה מלון פארק, אשר בו קיבל האורח — שאיננו בלתי ידוע בגרמניה, ובשעת בי־קורו נפגש גם עם ראשי־הערים של ברמן ושטוטגארט — הסברים מראש־העיר על שרמברג ועל בעיותיהן של הערים ה־גרמניות. נראה שהיתה זו שיחה מעניינת וקולחת מאוד, כי היא התמשכה הרבה מעבר לזמן המתוכנן. זאב מליון ביקר בעיריה והביע את שמחתו גם על המגיע המסחרי לביקורו בשוורצוואלד. במיוחד שמח שראה את העיר היפה להפליא, שרמברג, גם מלמעלה."

רהיטים לאכסניות שלא תוכננו

מ ה עשה זאב מליון בשרמברג ולשם מה הזמין שם במפעל הרהיטים מוזר

ד כוד ישב בכיסא גוח, בעיר שכם. ברון מינכהאוזן.

בחודש ספטמבר 1977 הגיע מזכ"ל מרכז־השלטון־המקומי, זאב מליון, לעיר הגרמנית הקטנה שרמברג, לא הרחק משטוטגארט, והתקבל שם בכבוד־מלכים. יחד עם רע־ייתו, מרסל, הוסע מליון ברחובות העיר במכוניית־פאר, כששוטרים רוכבי־אופנועים מפלסים דרך למכונית. בטכס חגיגי הוא התקבל על ידי ראש־העיר ואף נרשם כאורח כבוד בספר־הזהב המקומי, המיועד רק לאורחים רמי־מעלה המגיעים לביקור באיזור זה של השוורצוואלד (היער ה־שחור). מארחיו של מליון התייחסו אליו כאילו היה שר בממשלת ישראל, אם לא יותר מזה.

את ההסבר לקבלת פני המלכים, ש־נערכה לפקיד הבכיר של מוסד ציבורי משני בחשיבותו, ניתן לגלות בכתבה ש־פורסמה בעתון המקומי של שרמברג ב־13 בספטמבר 1977. הכתבה, שלוותה בצילום של מליון ורעייתו, הוכתרה בכותרת בראש העמוד: „מזכיר כללי מישראל התארח אתמול בשרמברג. סיור אצל חברת מוזר. ריישום בספר־הזהב." ובכותרת־המישנה נאמר: „ראה את שרמברג גם מהאוויר. הדגשת קשר העמים. הזמנה לראש־העיר."

וזה היה לשון הכתבה: „ביקור רם־דרג נערך אתמול בבית־החרושת לרהי־טים מוזר בוואלדמסינגן. האורח רם המעלה ביקר גם בעיריה, אצל ראש־העיר, הד"ר גייטמן: זאב מליון, המזכיר הכללי של מרכז־השילטון־המקומי בישראל, ש־את מעמדו ניתן להשוות לזה של השר לענייני־דיור של גרמניה. הוא סקר את מיפעל גימור הרהיטים של בית־החרושת מוזר ונרשם בספר הזהב של העיר שרמ־ברג.

„לביקור זה נודעת חשיבות מיוחדת לתעשייה המקומית, שכן חברת מוזר קיבלה הזמנה מישראל בסכום של מיל־יוני מארקים, כדי לצייד מקומות־מיפגש לנוער גרמני־ישראלי לתוכניות־לימודים בישראל. מליון ורעייתו הגיעו בעקבות הזמנה של מר אוטו ויאלקוביץ, מנהל המכירות של רהיטי מוזר, אשר לפני כ־חודשיים התארח בישראל וביצע את ה־הכנות לקראת המיבצע.

אכסניות לרהט אותן ברהיטים שהזמין? התשובה לכך נמצאת אולי בעיסקה אחרת, שתיכנן מליון בחודש אוגוסט 1977. היתה זו עיסקה לקבלת הלוואה בסך 25 מיליון מארק (כ־250 מיליון ל"י) עבור מרכז־השילטון־המקומי, שנועדה לרכישת סחורות בגרמניה "לבניית הסטרוקטורה הפנימית של ערים ישראליות."

כדי להבין עיסקה מסובכת זו ואת הרעיון המסתתר בה, יש לערוך היכרות עם דמות מרכזית נוספת בפרשה, דמותו של איש־העסקים היהודי־גרמני זיגפריד ("זיגי") לרר.

כאשר החלה מחלקת חקירות ההונאה במטה־הארצי של המישטרה לחקור את פרשת ההתרמות הפיקטיבית של מליון, נתקלו חוקריה במיסמכים, שנמצאו בביתו של מליון, בשמו של לרר. בידיעות שפורסמו בעיתונות בארץ נאמר, כי זיגפריד לרר היה ככל הנראה שותף להתרמות של מליון והופיע כעובד מרכז־השילטון־המקומי. כן נאמר כי חוקרי היחידה לחקירות הונאה סבורים כי זיגפריד לרר עשוי לשפוך אור על הפרשה, אלא שהוא איננו בארץ.

כאשר נודע תוכן פירסומים אלה ללרר, המתגורר בעיר הגרמנית קרלסרוהה, שעל גבול גרמניה־צרפת, הוא מחה על כך בצורה תקיפה. במכתב ששיגר לתת־ניצב בנימין זיגל, ראש מחלקת חקירות הונאה במטה־הארצי, כתב לרר: "שמעתי על ההאשמות המעלילות הרווחות נגדי. כבר היתה לי היום שיחה עם יועץ השגרירות הישראלית בבון, מר הס, והעמדתי לרשותו מיסמכים, שהעתק מהם אני שולח לך."

"בשום מקרה לא גביתי אפילו מארק אחד למען מרכז־השילטון־המקומי בישראל. ביצעתי רק את אשר היה מוטל עלי, ובתמורה קיבלתי הבטחות לתשלומים אשר לא קויימו. מר מליון המנוח לדאבוני, היה חי עם אשתו חיי מותרות, ורק אני הייתי הנפגע מכך. לעולם לא ארשה לעצמי לעשות דבר כלשהו נגד מדינת־ישראל. ישראל היא ארצי, שאותה אני אוהב ושגם עתידי שייך אליה... הגני עומד בכל עת לרשותך, לשם שיחה או חקירה בישראל. אקווה שלעת עתה המיסמכים מספקים אותך, ואבקשך להודיעני אם אתה רוצה לשלוח פקיד אלי לכאן או באם עלי לבוא לישראל."

עריקה מלגיון־הזרים

מי הוא זיגי לרר וכיצד השתלב בפרשת המגביות הפרטיות של זאב מליון?

לרר בן ה־58 הוא דמות ידועה ומוכרת בישראל. מאז תחילת שנות החמישים הוא נוהג לבקר בקביעות, כפעמיים בחודש, בארץ. הוא מחזיק בארץ דירה ומשרד, המשמש אותו רק בביקוריו. במשך שנים רבות היה נשוי לאשת־החברה הישראלית נעמי (שם־טוב) לרר. ללא ספק הוא דמות ססגונית ומיוחדת במינה.

הוא נולד בקרלסרוהה למישפחה שהיגרה לגרמניה מפולין. לפני מילחמת־העולם השניה היתה להוריו בעיר חנות בגדים קטנה ואמצעיהם היו מוגבלים. לרר עצמו למד בישיבה. ערב פרוץ מילחמת־העולם גורשה משפחתו, לדבריו, לפולין. אולם הוא עצמו, שהיה אז נער בן 18, הריח את המילחמה הממשמשת ובאה, נטש את הוריו, חצה את גרמניה בדרכו מפולין ל־צרפת, שם קיווה ייקל עליו להסתדר. על הגבול הצרפתי הוא נתפס בידי המישטרה הצרפתית, הוחזק במחנה־מעצר לעקורים חסרי־נתינות.

עמדה בפניו אז הברירה: להיות מוחזר לגרמניה או להתנדב ולהתגייס ללגיון־הזרים הצרפתי. הוא העדיף להתגייס, נשלח למרוקו, שם שירת במדי לגיון־הזרים במשך כשנה וחצי. בתקופת המילחמה ערק מיחידתו, חזר לצרפת לתחום שהיה מוחזק בידי ממשלת וישי, שם נעצר ונכלא. הוא שוחרר מהכלא בפריצה ששרכו אליו אנשי המחתרת הצרפתית מאקי והצטרף, לדבריו, אליהם.

כאשר הסתיימה המילחמה חזר זיגי (שמו העברי הוא שלמה אליעזר) לקרלסרוהה, שם הסתבר לו שכל משפחתו ניספתה בשואה. הוא החל לעבוד כמלצר ולטענתו ביקש להיפרע מהגרמנים על מה שעוללו למשפחתו. מסיבה זו סרב לשלם מס־הכנסה או מיסים עירוניים והפגין את יהדותו בפרהסיה. עד היום הוא מצמיד אל דש בגדו מגן־דוויד משובץ יהלומים. מעל מיטתו תלוי צילום של דגל ישראל. משרדו בקרלסרוהה מקושט בתמונות של משה דיין, ירושלים ומצעדי צה"ל. בכל מיפגש שלו עם גרמנים הוא מטיח בהם עד היום את אשר עשו הנאצים להוריו, מעורר בהם רגשי־אשם.

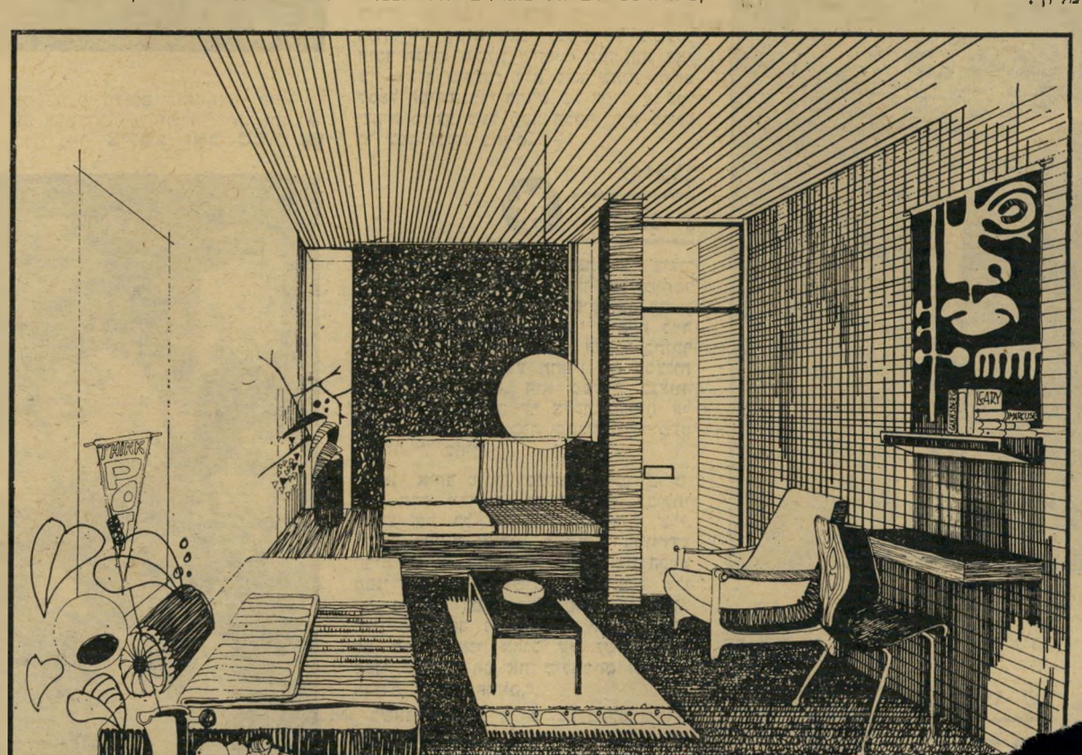
הצלחתו של לרר במיסחר החלה כאשר פנה לעסקי נייר. הוא החל לשווק נייר מסוגים שונים ובעיקר נייר טואלט. תוך זמן קצר הוא הפך לגדול משווקי נייר הטואלט בגרמניה. הוא היה פונה למוסדות ממשלתיים ואחרים, תובע מהם לרכוש ממנו כמויות של אלפי ועשרות אלפי גלילים, כדי לאפשר לו להתבסס מבחינה כלכלית אחרי מה שעשו ליהודי גרמניה בתקופת השואה. רק במקרים מעטים העזו לסרב לו.

כעבור זמן קצר כבר עמדו לרשות זיגי לרר כ־50 סוכנים, שהיו משווקים את הנייר שלו בכל רחבי גרמניה באותה שיטה. זיגי התעשר והפך למולטי־מיליונר. מעסקי הנייר הוא עבר לעסקי הדלא־ניידי והמלונאות, הגדיל את רכושו עוד יותר.

כיום הוא עוסק בעסקי תיווך כספים ויהלומים. מוכר כמעט בכל המוסדות הפיננאסיים של גרמניה. עם זאת הוא מנהל אורח חיים של נער־שעשועים. הוא מרבה לטוס ברחבי העולם, מקיף את עצמו תמיד בנערות־זוהר צעירות, מתגאה בהצלחה שיש לו אצל בנות המין היפה.

המתווך בפשולה

זיגפריד לרר, המיליונר היהודי מקרלסרוהה שבגרמניה, שבעזרתו ביצע זאב מליון חלק מהעסקות המוזרות בגרמניה, תרומות והלוואות בסכומים של מאות מיליוני ל"י ממוסדות גרמניים שונים, עבור מרכז־השילטון־המקומי, תמורת דמי־תיווך עבור כל עיסקה. לפני מותו העניק מליון ללרר מיסמך לפיו חייב לו מרכז־השילטון־המקומי סכום של כ־4.5 מיליון ל"י כדמי־תיווך עבור העיסקות שביצע, לפי הוראות זאב מליון.

כספים תמורת מכוניות־כיבוי

בשעתו התפרסם זיגי לרר בארץ כאשר המישטרה חשדה שהיהלומים שהחזיקה אשתו דאז, נעמי לרר, ממנה התגרש בינתיים, הם יהלומיה הגנובים של

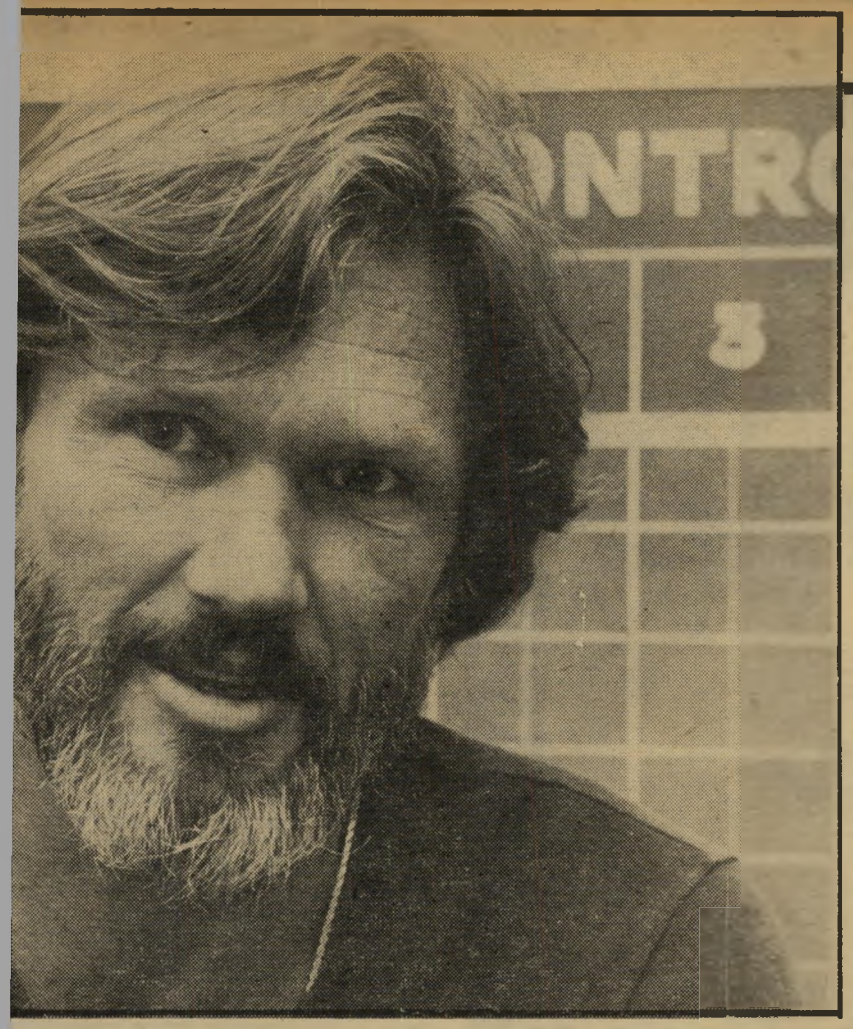
(המשך בעמוד 69)

לדוגמה

אלה הם הרהיטים שהיו צריכים, על פי התוכנית של מישרד הרכלים של אבא אלחנני, לקשט את חדרי האורחים באכסניית־נוער של תל־אביב. על פי דגם זה הזמין מליון ממיפעל הרהיטים הגרמני, מאות חדרים מרוהטים מבלי שהיה לו את המימון לכך ועוד לפני שמישהו חשב לגשת לבנות את האכסנייה התל־אביבית. בצוותא דומה הזמין רהיטים עבור אכסניות־נוער נוספות, שלא היו קיימות כלל ואיש לא תיכנן להקימן.

בראיון בילעדי ל„העולם הזה" אומר כריס כריסטופרסון, סמל־המין החדש של הקולנוע: ברברה סטרייסאנד גמלה אותי מן האלכוהוליזם...

כריס בייבי

עם שרית ישי

כריסטופרסון עם כתבת העולם הזה, שלה סיפר כי אינו יודע כימעט שום דבר על ישראל. יחד עם זאת שמח לגלות כי הוא כוכב קולנוע מאז׳ פופולרי כאן. **צילם: זאב מנור** ■

עם בת זוגו

בסרט **דרך החופש**, שבו הוא מגלם את דמותו של שכנו של מוחמד עלי, שבתחילה מתנגד לכושי הלוחם, אך לאחר מכן מתיידד איתו ואף עובר ללחום לצידו את מילחמתם של השחורים.

כריסטופרסון (למעלה) וכאיש הלבן הטוב ו

הצלם זאב מנור, שצילם עבורי את הראיונות שערכתי בלוס־אנג׳לס, אמר, שאילו היה מצלם אותי כשראיתי את כריס כריסטופרסון לראשונה בצבע, הייתי יוצאת מאד אדומה.

ובאמת, כריסטופרסון הוא ללא צל של ספק אחד הגברים היפים ביותר המסתובבים כרגע בעולם הקולנוע האמריקאי. כולו שופע סכס־אפיל מגנטי ממש, רזה מאד, שזוף מאד. שיערו בלונדי פרוע משהו, זקנו שזור בחוטי כסף, עיניו כחולות ומבטו חודר.

הוא נוהג מכונית פולקסוואגן ולובש חולצת טי, שעליה כתוב „מוחמד עלי הוא הגדול מכולם." כשהוא לוחץ יד, הוא נבוך. לא חשוב שאני במצב של כימעט־חוסר־הכרה, מכיוון שהאיש הזה הוא באמת משהו מייוחד, ולא פלא שהוא נחשב לסמל המין־הגברי החדש של הקולנוע. כמו שהוא משגע מעל מסך הכסף, הוא משגע פי כמה וכמה בחיים.

סיכון וסכנות

כריסטופרסון סיים עתה את צילומי דרך החופש, למולו של מוחמד עלי (העולם הזה 2172). המפיק זאב בראון מגדיר אותו כמטורף. כשאני שואלת למה הוא מתכוון, מגלה כריס כי התנגד בתוקף להצעה, שכפיל יבצע תחתיו את הסצנות המסוכנות שבסרט. הוא מפשיל בגאווה את מכנסיו ומראה לי צלקת סכסית על רגלו, שנותרה כמזכרת מפציעה שכימעט ועלתה לו בחייו.

„אני אוהב סיכון וסכנות," אומר כריס, „זה חלק מהחיים, ובסרט הזה יכולתי לבצע את כל החלומות הפראיים שלי. לקפוץ מעצים גבוהים, להתגלגל במורדות הרים, לירות, להשתולל. אהבתי את הסרט מפני שבפעם הראשונה בקאריירה שלי לא גילמתי דמות של מאהב או אהוב רדוף־סבל. פה נדרש ממני להיות גבר! לא מפני שאני אוהב על נשים, אלא מפני שאני נלחם את מילחמתם הכימעט אבודה של השחורים."

כשאני מזכירה לו, כי גם בסרט שיירה לא גילם דמות של מאהב אומלל, אלא דמות של מנהיג, הוא מסתכל בי במבט מאד מסויים ואומר: „כן, כן, אבל אני יודע שכל הבחורות השתגעו אחרי בסרט הזה, זה היה סרט בשביל נשים, אבל נהניתי לעבוד בו."

אני אומרת לו שכל־הבחורות השתגעו אחריו גם בסרט כוכב נולד והוא שואל: „ראיתם את זה בישראל? בטח אוהבים שם מאד את ברברה סטרייסנד. היא הרי יהודיה."

הרגשתו של סמל

הימים ימי שלום, והטלוויזיה האמריקאית לא מפסיקה להקרין בגין, אל־סאדאת וקארטר. בפרופיל הישראלי, פאס ואפילו מהגב. ואני שואלת את כריסטופרסון: „מה אתה יודע על ישראל?"

כריס: „לא הרבה בעצם, ב

אני שואלת על אשתו, ריטה קולידג', ומשום מה נדמה לי שהוא לא משתגע לספר לי עליה. אני לוחצת עליו ומספרת שהיא זמרת פופולרית מאד בישראל וכי שירה, אתה, צועד במקום הראשון במיצעד הפיזמונים בארץ. שואל כריס: „באמת? היא בחורה לעניין וזמרת טובה באמת. זה עתה חזרנו מסיבוב הופעות בקובה, הופענו לפני פידל קסטרו, שהוא גבר לעניין. לי ולריטה יש בת משותפת בשם קייסי, שהיא בת שבע, ולי עצמי יש שני ילדים מנישואים קודמים. אחד מהם, בן שש־עשרה, גר אתנו כאן, בקליפורניה."

הוא נחמד אמיתי, הכריס הזה. מחמיא ומגלה התעניינות אישית, גם בי וגם בצלם זאביק. הוא מבקש שנצלם אותו מ־הפרופיל השמאלי, הפוטוגני יותר, וממהר להסביר שאינו מתכוון ברציגות, כמובן.

אני שואלת אותו איך הוא מרגיש בתור סמל מין. הוא לא אוהב את השאלה שלי ואומר: „אני לא יודע. אלה הן שטויות, שמדביקים לי, אני שחקן רציני ואני זמר רציני, אני גם כותב רציני. רק בגלל שבן־אדם נראה טוב, צריך להגיד עליו שהוא סמל־מין? כמובן שזה מחניף לי, שבחורות אוהבות אותי, למי זה לא היה מחניף?"

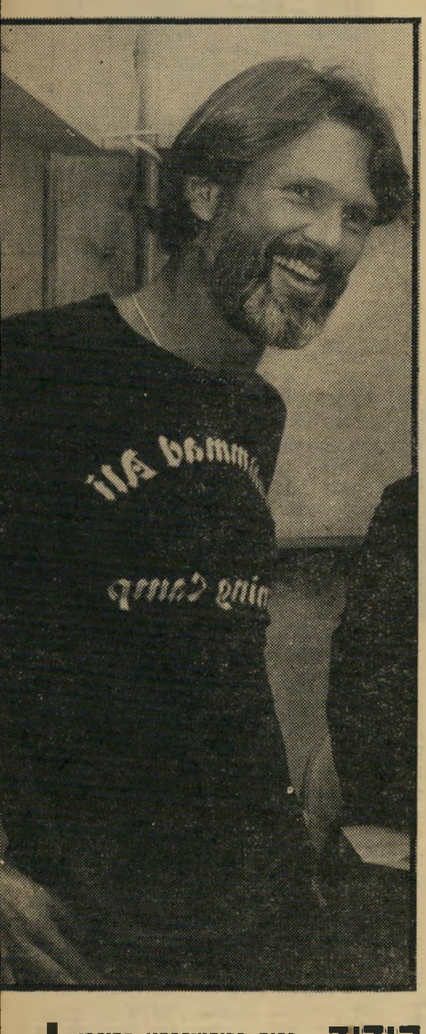
אלכוהול וטיפול גמילה

אחד מעוזריו של מוחמד עלי, שהיה נוכח בראיון מעיר: „לרוק הדסון!" וזה באמת מצחיק, אז כולם צוחקים. לאט לאט מתרוקן החדר ואנו נשארים לבד עם כריס כריסטופרסון. אני שואלת אותו למה הוא כל כך רזה. בסרטים הוא נראה מלא יותר. כריס: „כולם אומרים לי שאני רזה. אני לא יודע, אני לא מרגיש. אבל כנראה שאני באמת רזה."

אני שואלת אותו אם זה בגלל שהוא נמצא בתהליך גמילה מאלכוהול, כפי שגונב לאוזני, והוא עונה: „עברתי טיפול גמילה רציני, שהסתיים בהצלחה. שתיתי המון, הייתי קם בבוקר ויורד על בקבוק. אני יכול להגיד שברברה סטרייסנד גמלה אותי מאלכוהול. הגעתי לבימת הצילומים של כוכב נולד שיכור כלוט, והיא שלחה אותי הביתה וביטלה את הצילומים. כש־הגעתי שיכור בפעם השנייה היא הודיעה לי, שבפעם השלישית היא תחליף את השחקן הראשי. גם אשתי ריטה עזרה לי מאד, זו היתה תקופה קשה ואני שמח שיצאתי ממנה."

ללא כפיל

ביצע כריסטופרסון את הסצנות המסוכנות בסרט **דרך החופש**. לדבריו הוא אוהב סכנות והסתכנויות וכי תחושת הסכנה היא שעושה לו את החיים והסרט איפשר לו לתת דרור לכל חלומותיו המסוכנים.

שמורת טבע בהוליבוד

את אהב את הסרט? „הסרט הזה עשה אותי, העבודה היתה קשה וברברה היא אשה לא־קלה. אני לא יודע אם אני אוהב את התוצאות, אבל אין מה להגיד, הסרט הזה הפך אותי לכוכב."

אני מגלה לו, שהדבר היחידי בסרט ש־אותו אהבתי באמת היה הוא. כריס צוחק: „אם כך, הייתי בצרות, כי רוב הזמן היית צריכה לראות את ברברה סטרייסנד."

למחרת, לגמרי במיקרה, אני מודמנת למסיבה בביתו של איש העסקים ברני קורנפלד, המתגורר בבית שהיה שייך פעם להאוורד יוז האגדי. כשאני מספרת ל־קורנפלד שראיינתי את כריס כריסטופרסון, הוא שואל אותי אם אני יודעת איפה אני נמצאת. אני מביטה סביבי, ומבחינה לפתע בהוליבוד של שנות השלושים. אולמות־מבוא ענקיים, עם פסלים וציורים אוריגי־נלים של רמברנדט, מאטיסט ואפילו שא־גאל. אני מביטה סביבי שוב ושוב ומגלה כי זהו ביתם של ברברה סטרייסנד וכריס כריסטופרסון בסרט כוכב נולד. קורנפלד אוחז בידי ומוביל אותי אל המדרגות, שעליהן כתב כריסי בייבי בדיו את שמה של אהובתו אסתר.

כשאני פוגשת שוב את כריס כריסטופר־סון ומספרת לו שראיתי את הבית שבו צולם הסרט, הוא מספר לי שהייתי ב־שמורת־טבע, כי זהו אחד הבתים ההולי־בודיים היחידים בבורלי הילס ששמרו על המראה שהיה להם בשנות השלושים, עם כל העושר, הפאר וההדר הלא־מציאותיים.

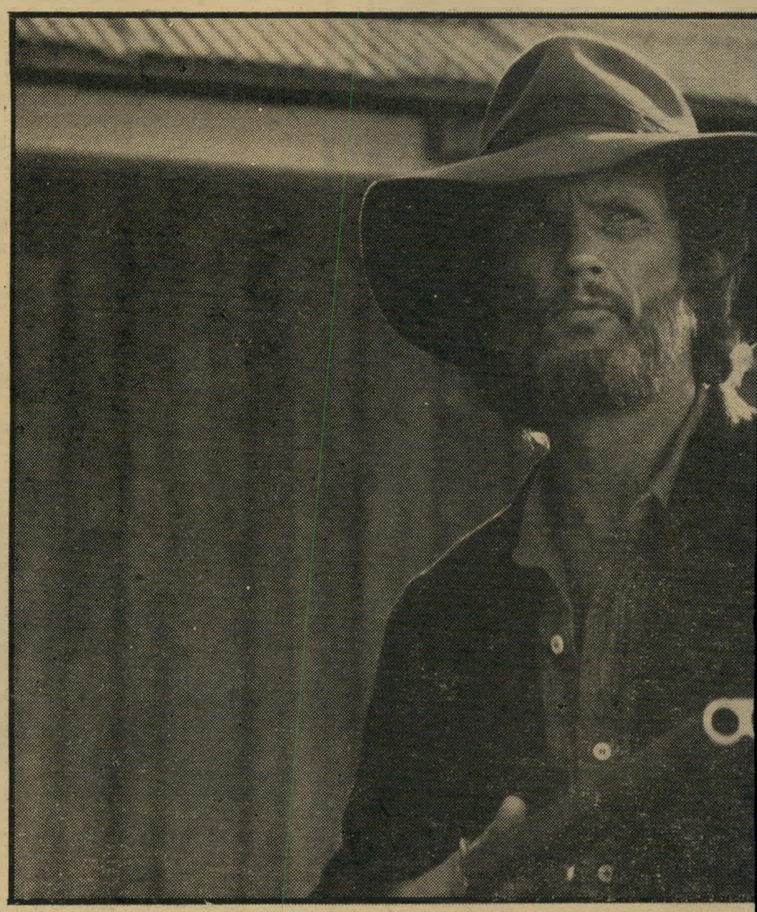
אופרת־סבון וארצ'י באנקר

כריס מספר, כי הוא נמצא עתה בסיבוב הופעות ברחבי ארצות־הברית.

(המשך בעמוד 42)

הידיד

כריס כריסטופרסון הסופר־סטאר החדש לבוש בחול־צה שעליה כתוב מוחמד עלי, מאמן אלוף

דרך החופש" (למטה)

המפקד!

(המשך מעמוד 25)

שנכנס לתפקידו. „וזה לא חסר לי,“ הוא אומר. „הצבנו סטנדרטים גבוהים מאד. השוטרים הם דוגמה ומופת.“

קשה לראות ברחוב שוטר שאינו לבוש כיאות, או שאינו חובש כובע. מספרים ש־ביום חמסין, כאשר השוטרים היו לבושים מדי־חורף מצמר, עזב הממ״ר את הלישכה, ביטל פגישות והתחיל להסתובב בעיר מכופתר וחבוש כובע. „שלא יחשבו שהם סובלים בחום, והקצין מבלה בחדר ממוזג,“ אומר תורג׳מן.

„אנחנו חברים“

א ברהם תורג׳מן יודע את שמות כל השוטרים במרחב. הוא יודע מי מוצב איפה, ומה הוא עושה ברגע זה. כל שוטר חדש מתקבל אצלו לשיחה, והוא המחליט היכן להציבו.

לפעמים הוא מתקשר לקצין ושואל לשלום אחד השוטרים. הקצין נבוך. אין הוא יודע את שמו של פקודו. אבל הממ״ר מזכיר לו במה מדובר.

במיסגרת הדיווחים השוטפים הוא מחייב למסור מידע על כל בעייה שיש לאנשים. שוטר חלה — הממ״ר הוא הראשון לבוא ולבקר. מספרים עליו שהוא אפילו יודע על מצבי־הרוח אצל הקצינים, מי נפרד מהחברה שלו, ומי יוצא קבוע עם בחורה.

בתחילה פחדו ממנו. היה מי שסיפר כי

„בעד זנות מאורגנת“

„יבוא אחד קשוח“. אברהם תורג׳מן אומר: „אני לא קשוח. אני קפדן. יש לי לב חם. אצלי השימוש בשכר ובעונש הוא בלי איפה ואיפה, במידה הנכונה ובזמן הנכון.“

ואמנם, הפחד נעלם אחרי חודשים אחדים. נשארה הערכה ויראת־כבוד. „אני אוהב אותו,“ אומר שוטר הרושם רפורט. „אני מכיר אותו והוא מכיר אותי. נכון, אני לא כל־כך חשוב, אבל אנחנו חברים. פעם הוא קרא לחבר שלי ושטח אותו. הוא לא כעס. הוא ידע שהממ״ר צודק, ולא הרגיש דפוק.“

דפק או לא דפק?

מ ישטרת חיפה התפרסמה לאחרונה ב־100% גילוי עבירות־מוסר.“ „לא!“ מתקן תורג׳מן. „לא היו 100%, היה רק 97%.“ ולא מטעמי צניעות מופגנת הוא אומר זאת, אלא מטעמי דייקנות מופלגת.

הפגנות ושביתות אלימות יש בכל הארץ, אך לא בחיפה. כשנאבקו נהגי אגד ורצו לחסום כבישים, הגיע אליהם הממ״ר. מה שנאמר באותה שיחה אינו ידוע. שני הצדדים מסרבים לגלות זאת. אך אחרי חצי שעה הוסר המיכשול מהכביש.

הסטודנטים באוניברסיטת חיפה אינם משתמשים בנשק ההפגנות האלימות. הם משוחחים ונותנים הרצאות. „אני בא אליהם ומדבר איתם.“

ושוב, לא ברור בדיוק מה נאמר, אך העובדה קיימת — שקט רגוע.

נושא הפשע המאורגן, כן ולא, הוא נושא רגיש במישטרה. תת־ניצב אברהם תורג׳מן אומר: „יש פשע מאורגן. זו היתה טעות טאקטית נוראה של המישטרה, שלא הודתה בזה. אמרו, יש פשע, אבל לא כמו בארצות־הברית.׳ נתפסו להגדרות תיאורטיות. לא מעניין איזה פשע מאורגן יש פה, העיקר שיש.“

גם חוש־הומור יש לתורג׳מן: „זה מזכיר לי בדיחה. חוקר אחד הלך עם בחורה לרופא, שיקבע אם נאנסה או לא. כשיצאה הבחורה, קיבל החוקר מכתב מפורט, ובו פרטים רפואיים מדוייקים. הוא התבלבל, חזר לרופא ושאל אותו: ‚תגיד דפק או לא דפק?׳ אותו דבר אצלנו, צריך להחליט כן או לא, ואני אומר כן.“

„היום, כל היערכות המישטרה היא בכיוון החשיפה,“ הוא טוען. „אנחנו רוצים להקים בחיפה, בקרוב מאד, יחידה מרכזית ללוחמה בפשיעה, שתעסוק בבילוש, מיחלק־סמים וצוות חקירה קבוע. זה יהיה אגרוף מרכזי, שיופעל רק בנושא החשיפה, ויכוון ישר לפרצוף של מישהו, בעוצמה אדירה.“

„זה לא יפה“

ב חיפה, כעיר נמל, בעיית הזנות בולטת ביותר. האם יש להתיר זנות חוקית?

„אני לא חושב שצריך להשקיע בזה הרבה מדי. אני בעד זנות מאורגנת, אבל אני יודע שזה לא יפתור את הבעייה. החוק לא יכיר בזונות קטיגות, הן תישארנה ברחוב, גם אם יוקמו בתי־בושת. מילבד זה יהיו אנשים שלא ירצו להיכנס למקום חוקי, והם ימשיכו להסתובב ברחוב.“

גם חיפה נגועה בסמים. אמנם השימוש בסמים קשים, כמו הרואין, מורפין ואופיום אינו שכיח, אך הבעייה בכללותה קיימת.

בשנה האחרונה נסגרו 16 תחנות למכירת חשיש. „זה היה קשה, הרבה מאריבים, שימוש בסוכנים לקניית הסם, וכדומה. אני לא משלה את עצמו שלא נפתחו תחנות חדשות. אבל עובדה היא שהשוק יבש עכשיו. קשה להשיג. אז משתמשים בסמים סינתטיים, כמו אדולן ודולסטין,“ אומר מפקד המרחב.

ועד? אני בעד נציגות לקבילות השוטרים. שלשוטר יהיה למי לפנות והיכן להתלונן. אני מוכן להיות נושא־הדגל של השוטרים. חשוב ששוטר יידע שיש מי שמתעניין מה קורה לו.“

דמות שוטר־המקוף של פעם, זה המסתובב בשכונה ומדברים איתו כשעצובים ובודדים, הוא דמות השוטר האידיאלי של הממ״ר. מספרים שפעם הגיע תורג׳מן לתחנת טירת־הכרמל, השכונה בכניסה לחיפה, שהתחנה בה הוקמה רק השנה. השוטר המקומי סיפר לו שב־1.30 בלילה הגיעה אליו אשה וסיפרה לו שהכלב של ה־

„יש פשע מאורגן“

שכנים נובח ומפריע לה לישון. הממ״ר צחק ואמר לו: „אילו היית מספר לי שתפסת ארבעה גנבים, לא הייתי שמח כל־כך.“

אברהם תורג׳מן מתעורר ב־4.40, שוחה שעה בבריכה מחוממת, ומגיע ב־6.30 לתחנת־המישטרה. קולו נשמע מדי פעם בפעם במכשיר־הקשר הצמוד אליו כל שעות היום והלילה. מספר שוטר־נהג: „פעם נסעתי בניידת, ושאלתי בקשר איך להגיע למקום מסויים. פיתאום אני שומע קול מוכר, קיבלתי שוק. זה היה הממ״ר. הוא הסביר לי, ובסוף אמר שאם יש בעיות, שאתקשר שוב.“

הוא עבר את כל סולם־התפקידים ה־

„די לי במאתיים שוטרים כדי לכבוש את העיר“

„הבעייה הקשה היא הנוער. לא נוער־שוליים, אלא כאלה שבאו מבתים טובים אפילו במושגים שלי. בהתחלה לא הסכימו בבתי־הספר לשתף פעולה עם המישטרה. אמרו שזה לא יפה. עכשיו, לצערי, הם משוכנעים שאין ברירה. אצלנו זה נושא מועדף, עם דגש חזק. גילחם עד חורמה.“

נגד אירגון־שוטרים

ד ממ״ר שוקד התארגנות שוטרים. „לא בתפקיד הזה. שוטר זה משהו מיוחד. מה יהיה אם חייליי צה״ל יקימו מישטרתי. „אי־אפשר למרוח אותו,“ אומרים באיזור. יחד עם זאת הוא מקבל הצנחת־אנשים, כלומר, קציני־צבא ואקדמאים, הבאים ישר לדרגות־קצונה. „אם יש ראש על הכתפיים, לא מוכרחים להתחיל מההתחלה.“

הממ״ר הצליח להוכיח לפיקוד המישטרתי הבכיר שנמישטרת מרחב חיפה היא „רנטבילית“. כדבריו: „כמו כל עסק, גם המישטרה, אם היא לא מצליחה להוכיח שהיא כדאית, אז לא צריך להשקיע בה, בניגוד לדעה הקיימת שאם לא מצליחים, אז צריכים לתגבר. יש לי היום למעלה מאלף שוטרים. הייתי צריך עוד 200 שוטרים ורכב, כדי לכבוש את העיר כולה, ושיהיה כמו שאני רואה את זה.“

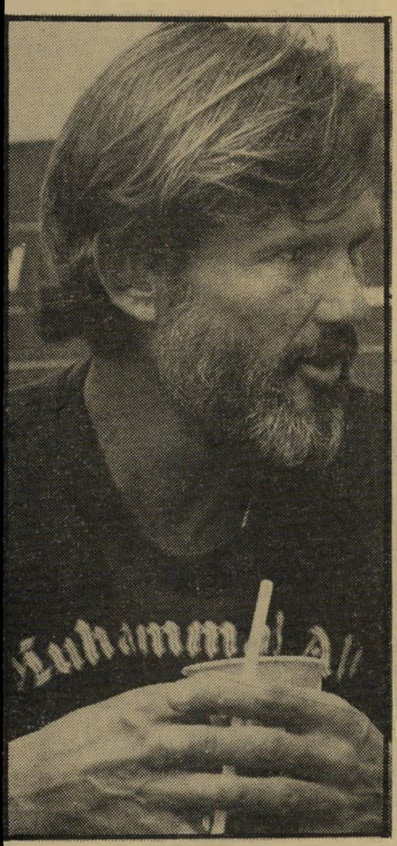
כריס בייבי

(המשך מעמוד 41)

וכי הגיע ללוס־אנג׳לס במיוחד כדי לקלוט את פס הקול של דרך החופש. מאד מעוניין לדעת, אם מכירים אותו בישראל. אני מספרת לו שהוא כוכב אמיתי ושהסרט שיירה מוקרן בתל־אביב כבר חודשים, וי־הסרט כוכב נולד הוקרן על מסכי הקולנוע כימעט חצי־שנה. ועוד אני מספרת, ששירו, אני ובובי מגי, הוא נכס צאן־ברזל באוסף של כל תקליטן ישראלי המכבד את עצמו. הוא לא מאמין.

„זה מדהים,“ אומר כריס, „אתה יושב לך כאן, בארצות־הברית, וחושב שהכל מתרחש סביבך. והנה, יש איזו מדינה, ישראל שמה, שאתה לא יודע עליה דבר בעצם, אבל שם, בישראל, יש אנשים שאוהבים אותך. זה מה שכה נפלא בלהיות כוכב קולנוע. זה הרבה יותר מאשר להיות זמר. אתה מצטלם לסרט, והסרט מוביל אותך לכל רחבי העולם, ואנשים לומדים להכיר אותך בכל העולם. מי יודע, אולי באחד הימים אקפוץ לביקור פרטי בישראל.“

אני אומרת לו שאין סיכוי שהביקור יהיה פרטי, וכי מרגע שכף רגלו תדרוך

כריס כריסטופרסון
מוחמד הוא הגדול מכולם

על אדמת ישראל הוא יהיה אדם עסוק מאד: „ראה מה עשו בישראל לבארי ניומן, לסטארסקי ולאחים.“

על האחים הוא לא שמע, ואני צריכה לספר לו על שחקני הסידרה האנגלית. הוא צוחק ושואל אם מכירים בארץ את ארצ׳י באנקר. אני אומרת שכן, והוא אומר שהוא אוהב את הסידרה. לפעמים, כשהוא בבית בצהריים, הוא אוהב להסתכל על אופרות־סבון ועל ארצ׳י באנקר.

הוא איש עסוק מאד, לדבריו. כשיסיים את סידרת הקונצרטים שלו ברחבי ארצות־הברית הוא רוצה לשחק בסרט שיביים הבימאי הלוהט ביותר באמריקה, מייקל צ׳פינו, מי שביים את סירטו של רוברט דה־ניירו צייד הצבאים וזכה באוסקר. אחר כך מחכים לו סרטים נוספים.

אחרי שסיים את צילומי דרך החופש גילח את זקנו. בא לו לשנות תדמית. אבל כשהסתבר לו שאנשים לא אוהבים אותו בתדמיתו החדשה, החליט לחזור אל הזקן. אשתו טוענת שזה יותר סכסי עם זקן. אני שואלת שוב על אשתו והוא שוב מתחמק מלהשיב.

הוא מוכן לומר עליה רק זאת: „אם תשאלי אותה מהו הדבר הקשה ביותר שעבר עליה במיסגרת החיים המשותפים שלנו, תגלי שהיתה זו קינאתה לי.“

קינאה מוצדקת, בלי שום ספק.

כל־גיל

גדלים, גדלים — מה לעשות?...

הילדים גדלים ומחכימים
ואיתם גם אנחנו —
גדלים ומשכללים את הציוד, את
שיטות הייצור ואת מיגוון הרהיטים
המיוחדים שלנו ...לכל־גיל.
כן, רהיטי **כל־גיל** הם מיוחדים
במינם —
הם מלוים את הילד מיום היוולדו
ועד לגיל הבגרות.

רהיטי **כל־גיל** המודולריים הם עולם
שלם של דגמים, צבעים ואפשרויות
אינסופיות לריהוט חדר ילדים
פונקציונאלי ומרהיב עין.
רהיטי **כל־גיל** יתחבבו על ילדיך כפי
שהתחבבו על בני גילם האחרים
בארה"ב ובאירופה.
כל־גיל — רהיטי ילדים ונוער —
משובחים מהם פשוט אינם בנמצא.

רהיטי כל־גיל מיוצרים
ע"י נגריית קיבוץ גבעת ברנר

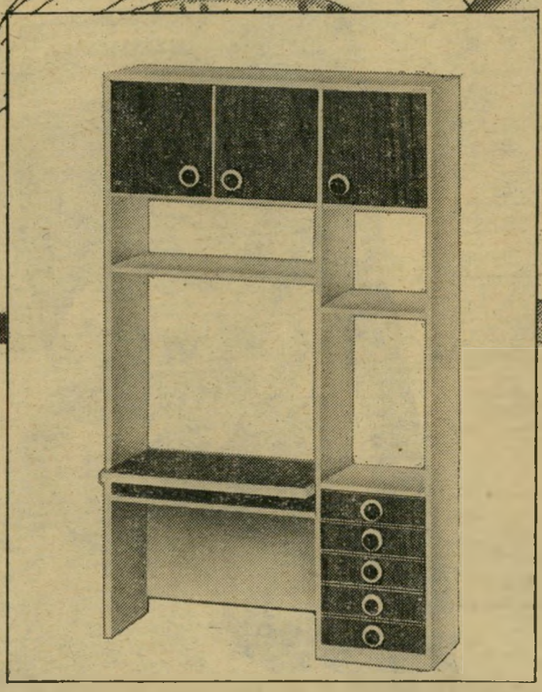
רהיטי כל־גיל להשיג:

תל-אביב: רח' דיזנגוף 201.
חיפה: רח' הרצל 32
בית הזורע שמרת, רח' אלנבי 117.
גבעתיים: רח' ויצמן 10.
ובחנויות **כל־גיל** המיוחדות
בכל רחבי הארץ.

מ"מ

רהיטי ברג מבטיחים את כיפה אדומה מפני הפתעות בלתי צפויות.

כל אחת מהספריות של רהיטי ברג אכן תפתיע את כיפה אדומה, אולם אך ורק לטובה.

די היה לכיפה אדומה עם הפתעות בלתי צפויות, שהרי לא בכל יום יבוא לעזרתה הצייד הטוב.

לכן, בעומדה לקנות ספריה, בחרה כיפה אדומה בדרך הבטוחה, הדרך המובילה אל רהיטי ברג.

הספריה של רהיטי ברג שומרת שנים רבות על תפקוד מושלם—סגירה חלקה של מגירה, שלמות ידיות ועמידות חומרי גלם, בדיוק כמו ביום הקניה. זו הספריה שכיפה אדומה יכולה לבטוח בה.

לרהיטי ברג מבחר עשיר של ספריות ילדים ונוער, בעיצוב יפהפה, נוחות ואמינות המתאימות לצורת החדר. הספריות כוללות שולחן כתיבה מרווח, מדפים, מגירות ותאי אחסנה עליונים.

רהיטי ברג

אחת מאגדות הילדות.

אולם תצוגה: ת"א, רח' מטלון 11

ת"א: זרזבסקי — הרצל 37; ירושלים: אפריון — שלומציון המלכה 9, בורנשטיין — יפו 72; חיפה: י. קמחי — הנביאים 15, תומר — נתנזון 14; אילת: הוכמן — מדין 2; ב"ש: שוקרון—גרוס — קק"ל 63; בת־ים: ניקו רהיט — בלפור 86; בני־ברק: רהיטי עלית, מ. ויזל — עקיבא 16; גבעתיים: מולה דוד — כצנלסון 127; דימונה: נעורים — בנין אגד; הרצליה: רהיטי נתן — סוקולוב 67; הוד־השרון: האחים — דרך השרון 94; חולון — סוקולוב 6, מפגש הרהיט הבינלאומי — שד' קוגל 45, אפשטיין — סוקולוב 99; חדרה: עולם הריהוט — הרברט סמואל 64; יהוד: ישי ריהוט מודרני — צבי ישי 10; כ"ס: השרון — צ'רניחובסקי 28; נתניה: עולם התינוק — הנוטע 1, רהיטי רודה — פינסקר 20; נהריה: בדריאן — ככר הדקל רח' הרצל; נצרת עילית: בייבי מרקט — מרכז מסחרי חדש 22; עכו: רהיטי ישראל — ככר פרחי, עכו העתיקה; ערד: סגנונית — מרכז מסחרי; פ"ת: התינוק — הברון הירש 28, פינת הילד — מוהליבר 4; צפת: צמרת — ירושלים 131; קרית אתא: שוורץ — העצמאות 69; קרית ביאליק: וסרלאוף — קרן היסוד 68; קרית גת: כל־בו לילד — מרכז חדש 14; קרית מלאכי: מקור הרהיט — מרכז מסחרי; רעננה: רהיטי רעננה — אחוזה 109; ראשל"צ: עמי וחמי — רוטשילד 43, ירושלים 16; רמת־גן: פז — שד' ירושלים 46, גלעד — קריניצי 59; רחובות: רהיטי אלון — אחד העם 22, בית השרון: גלנקובסקי — אוחיטקין 41, ברכל חנויות שילר

לא לגברים! לא לגברים! לא לגברים! לא לגברים! ל

דבר הטיליגנט

חידה

אני יודע שאיך שאני יוצא מכאן, אני חוטף סטירה בעד העסק, אבל אני לא יכול להתאפק.

מי יודע למה זה הרווקים רזים, והנשואים שמנים?

אז ככה. רווק הולך למקרר, מסתכל, מפליט כוסאמק — ורץ לאשה.

נשוי הולך לאשה, מסתכל, מפליט כוסאמק — ורץ למקרר.

מהחיים רבותי, מהחיים.

חוכמת צוענים

איך לגדל ישרות

על הקרקפת אני מתכוונת. על הקרקפת. אז ככה. אני לא יודעת איך העסק הזה פועל, אבל זה עובד. לחבורות הצוענים הנודדים באירופה סודות חיים משלהם. אחד המיספרים החזקים ברפרטואר, הוא סוד הצמחת שיער שופע. בתנאי, כמובן, ששיער זה קיים עדיין על הראש.

ובכן, הברנשים והברנשות המחוכמים האלה, נושאים עימם לפני מאות שנים, מדור לדור, את המירשם הבדוק לפיריון

יה־ירח, יה־ירח
מצאתי לו עוד גיבוב

גידולים. הם גילו מזמן את הקשר המיסטי בין מחזוריות הירח וצמיחת השיער. אי לכן, ולפיכך, גוזרים החבר'ה את שיערם, ואפילו קצת, אך ורק כאשר הירח הולך ופוחת. יעני, אחרי אמצע החודש העיברי, מחכים כמה ימים, ליתר ביטחון, ומתחילים את הכסח.

עשיתי תצפיות על העניין הרבה זמן, ומה לאמר — העסק עובד. זה לא בועבע מעייסעס.

פטנטים

BODY LOTION משולה, עבודת־יד

לא נעים מהיצרן, לא נעים מהיבואן, אבל עוד יותר לא נעים מהמחירים המשתוללים. אמנם, העסק הזה במקורו לא הומצא בדיוק כדי לחסוך, אבל לא נזרוק את הפטנט, רק מפני שנוסף על כל יתרונותיו הנהדרים, הוא יוצא כזה חסכוני.

אי לכך, הרי לכם פטנט עולמי ליצור עצמי של תחליב־גוף מעולה שבמעולה, פינט שבפינט, שכמות אדירה ממנו מתקבלת בזיל הזול.

ראשית חוכמה, הולכים לסופר־סל וקונים שפופרת קרם־ידיים פנדי. בוכים קצת, על השלושים פונט שהלכו, אבל בהמשך

תחליב לא נורמלי
איך עושים אותו — בשתי דקות

מתעודדים טיכו. הקרם הזה הוא משהו לא־רגיל, אלא שאם לא מקפידים לשים כמות זערורית ממנו, הוא שמן מדי. אין דבר. המיגרעת הפיצקלה הזו, היא בדיוק כל היתרון.

באים הביתה, לוחצים, נגיד, חצי שפורפרת לתוך בקבוקון דקורטיבי ושופכים פנימה קצת מי ברז (בערך 2 כפות). טותמים בעזרת כף היד הפרושה, ובאחיזה מקבילה של הפקק ותחתית הבקבוק, מתחילים לנער. מנערים חזק חזק, עם דבקית במטרה, איזה דקה או שתיים, כמו האיש מתיזמורת הסמבה, עם ה'סטרומנט המלא גרעינים. אחר כך פותחים, ואיזה פלא — יש תחליב ניפלא. הוא צריך לעמוד לילה, ואז הוא „נקשר".

אם העסק סמיך מדי, ועדיין שמנוני מדי לטעם האישי, מוסיפים קצת מים. אם הוא דליל מדי, ואוהבים אותו יותר סמיך־עשיר־ומזין, מוסיפים קצת מתכולת שפורפרת הקרם. תחליב לכל טעם, ומדוייק.

העיקר שכחתי. את הבדיקה אם זה סמיך או דליל אין עורכים לפי מגעיד בלבד. מורחים תחילה ומשפשפים את התוצאה על העור. מחכים דקה או שתים, שהחומר יספג ויתייבש, ואז בודקים. אם העור בכל זאת שומני, אפשר להוסיף מים ולדלל. במגע ראשון זה שמנוני חלקלק בכל מיקרה.

יש לזה ריח נעים, עדין, ומה לאמר? לא רגיל. העור לח, אבל בשום מיקרה לא דביק. יופי של עסק. ממש יופי. יותר פשוט מזה, קשה להקריץ.

בישולים

תיקון מעות ברוטב מטורף לסטיק פילה פטנטי

„מה קרה למירשם הרוטב הזה שנתת," שאל אותי חבר לפני כמה ימים. „אכלתי אצלך, היה נהדר. אכלתי אצלי, ויומיים שרף לי התחת." לקחתי את העיתון, הצצתי בכתוב, ומה לאמר, הבן־אדם צודק. דווקא בתיבול, לב העסק, התחלקה טעות קולוסלית. תמורת כף פילפל מיותה, נישכחו כשלושה מרכיבים — לא נעים. אם ארצה כאן בקיצור, איש לא יטרח לבצע תיקונים במקור, וסתם חבל על המירשם הפצץ הזה. אני מעדיפה להביא אותו שוב בשלמותו. מה שבטוח בטוח.

אז כמו שהבטחתי, הרי לכם הסוד המשגע. לוקחים סירצ'יק קטן ביגוני, ומרתיחים בו שתי כוסות חלב. בבלנדר שמים שתי חבילות חמאה תנובה, וכף אחת שטוחה קמח רגיל. (לא תופח.) איך שהחלב רותח, שופכים אותו ככה, במצבו הרתוח והלוהט לבלנדר, על חבילות החמאה וכף הקמח. לא לדאוג. לבלנדר לא יקרה כלום. יש רק להקפיד להבריג אותו למטה ולמעלה, במיכסה, כיאות. מפעילים את הבלנדר כמה דקות, עד שכל החומרים מתערבבים היטב בלבילה נוזלית אחת.

עד כאן יצרנו לנו שמנת־מתוקה, בכמות של שתי שקיות, וברבע מחיר. להזכירכם, מי שעצלן יכול לדלג על שלב הבלנדר, לקנות ישר במכולת שתי שקיות שמנת־מתוקה, ולהוסיף את כף הקמח לעיבוי, שאנחנו עירבבנו כבר בבלנדר, למניעת גושים בזמן הבישול. כיוון שאנו לא מקציפים את העסק, נמשיך הלאה, אבל מי שרוצה להוציא קצפת מוקצפת, שלא יגיד שלא הוזהר: לשים את הבלילה הזו בלי כף הקמח, לעשרים וארבע שעות במקרר לפני ההקצפה, אחרת אין קצפת.

אבל נחזור לענייננו. לסיר, שהרתחנו בו שתי כוסות החלב, שופכים תוכן קופסה של כ־400 גרם שמפניון קצוצים, סחוטים מהמים שלהם בעזרת המיכסה המנוסר סביב סביב (משקל מסונן 230 גרם), ואת תוכן הבלנדר. כעת מוסיפים בחרדת־קודש את התבלינים, שצירופם נותן את כל הטעם.

כף אחת בלבד גרגרי פילפל שחור כתושים היטב בעלי ומכתש. חצי כפית שטוחה קרי. שליש כפית, וקצת פחות מחצי כפית שטוחה אגוז מוסקט טחון היטב. כפית שטוחה כורכום. כפית שטוחה אבקת שום. כפית שטוחה מלח. אין צורך, אבל מי שיש לו חיך גמל, יכול להוסיף מלח, אבל רק מלח. פותחים את הלהבה, ומתחילים לבשל את זה על אש בינונית, תוך בחישה מתמדת. הבישול הקצר הזה גורם לכף הקמח שעירבלנו לעבות באופן עדין מאוד את הרוטב, ולתבלינים — להיכנס אחד בנשמה של השני.

כאשר הרוטב מתחיל לרתוח, מכבים את הלהבה ונותנים לעסק לנוח. כאשר זה מצטנן מעט, זה מתקרש יותר. במנוחה זו טמונות איכויות לא ישוערו. רק אחרי ציגון, וחימום מחדש, מגיע הטעם למלוא „פריחתו". מטגנים את הסטייק, ובעזרת מצקת־מרק שופכים מהרוטב הזה על הסטייק. זה לא יאומן, הסיפור הזה.

הטעם הזה, הוא פואמה צרפתית מעורדנת. כל אחד מת מתענוג ישר בביס ראשון. אגב, אם נישאר רוטב, מאחסנים במקרר, ומחממים שוב בהתאם לצורך. זה לא מתקלקל. אין יותר מילים להסביר את הפלא המעודן הזה. צריך לטעום, ואז בנוק־אאוט מאושר, להבין הכל.

אמרתי, גמרתי.

שפריץ טרי מיהודה ברקן

זה ראש בומבה זה. תראו מה חלבתי אצלו.

לקראת חגיגות השלום החליטה רשות־הספורט לבטל את ריצות המאה מטר... כדי לא לעבור את חגבול.

לרוץ, לרוץ, לרוץ דחוף!

לסטירה הלא נורמלית „ערוץ 2".

עדיין כואבת לי הבטן מצחוק. עד שאוספים את השברים מצחוק קודם, שמים לך בומבה חדשה, ואתה שוב על הריצפה. מימי לא גרדו אותי ככה, מהבלטות.

איזה שיגעון! כדאי. כדאי.

היגיינה

פיצוץ דעה קדומה

אתם מכירים את הגברות הידעניות, הדוחפות עין בעזרת שריר הלחי כלפי מעלה, עד שעין מסכנה זו מצטמצמת ו־ניסגרת כליל? מה יוצא להן מזה, אתם שואלים. או! ניפער מירווח אימתני, המגלה שני טוריי־צד של שיניים ולסתות, עד הגרון. כעת, משסודרה במה, אפשר להתחיל להרצות.

„אתם רואים את השן הזו?!" הן מפליאות לסגן דרך חצי הפה הפתוח, מול האור, „השן הזו הלכה לי בהריון הראשון?! בזריזות אדירה מחטטות האצבעות בספירה פנימית למוצב הבא. „וזו," תולשות הן ומותחות באכזריות בולמוסית חתיכת לחי שניה למען היטיב ראות, „זו, וגם זו, הלכו לי בהריון השני." וכך הלאה וכך הלאה, סיפורי גבורה ומעשיות לרוב, למען תדע האנושות המיקרית הצופה, עם איזה גיבור־קדוש־אמיץ יש לה עסק.

מפה לשם מחליטות כל העלמות סביב, שהריון זה לא בדיוק עסק התפור לראש שלהן בחמישים השנים הבאות, וכל השוליקואים שבסביבה מתכנסים ברברס אדיר, ומסרבים להגיח איזה שעה שלמה מתום החיזיון האנין, אפילו אם שרים להם ברל"ה ברל"ה צא החוצה. המסר אמנם לא תמיד בא בצורה כזו פלסטית, אבל בדרך כלל באמת מאמינים המון אנשים, שהריון זה משהו שהורס שיניים, כיוון שהתינוק „לוקח" סידן מהשן של אימו.

שאלתי את ד"ר זאב בן־אור מה יש לו לאמר על העסק. דווקא היה לו תיכף מה להגיד. בולשיט במיץ עגבניות, ושטויות בקולה, היו רק שניים מעושר ביטוייו בנדון. לבן־אדם תעודה מפוארת מאד, המרשה לו לאמר דברים כאלה במלוא האחריות, כולל לקהל תלמידיו באוניברסיטה, שם הוא מלמד רפואת־שיניים.

שן, הסביר לי, זה מוצר מוגמר. מרגע שהיא בוקעת, היא בוקעת לגודלה הסופי. אין שום אפשרות לגרוע ממנה או להוסיף לה סידן. הדבר היחיד היכול לה, הם חידקי העששת, אשר במירבץ נכון יכולים להתפתח ולכרסם בשן יופי יופי.

בזמן ההריון, ההתבגרות, וכל תקופה של אי־איזון הורמונלי בגוף, יש לבן־אדם כל מיני תופעות לוואי. אחת מהן היא התרופפות סיבי הקולגן, אלה סיבי החלבון המחזיקים את תאי הבשר יחד. ובשפה יותר תכליתית: בזמן ההריון מתרופפים סיבי הקולגן של החניכיים. מה שהיה פעם, במצב הבריא, חגורה חזקה ויציבה שלפתה את השן בכוח חזק ותומכת, הופכת בזמן הריון לחגורה חלושה יחסית, בגלל שביתת ההאטה של סיבי הקולגן העצלניים שתופסים פגרה קלה. התוצאה הישירה היא שנוצרת מין „תעלה" חופשית יותר בין החניכיים והשן, ושם — שישו ושימחו! — מוצאים להם החידקים בית חם ומירבץ אוהב. את ה„תעלה" הזו ניתן למדוד במיספרים שהם חלקי המילימטר. אבל המיקרובים, כידוע, לא שמנים, ולא צריכים דירה גדולה.

אז זהו. כך הולכות שיניים בזמן ההריון, ולא בגלל תיאוריות סיד מפותחות. אז נחמו נחמו עמי. מי שתפקיד על ציתצוח נכון והיסטרי גם בתקופה זו, ותבזבז חושים דנטליים בלי קמצנות, תעביר את כל טוחנותיה, נקיה, ונשכנייה בשלום. זו לא חובה לאבד אותם בדרך.

„המלכה נאזלי לא הבינה במוסיקה, אשתו של נחאס באשה היתה שמנה מדי, וסוזי אבן הכירה לי את בעלי...״

מספרת הפסנתרנית פנינה זלצמן

מחיאות־הכפיים הסוערות הרעידו את הקירות. הקהל המצרי הריע. על הבמה עמדה נערה יפהפיה שחורת־שער, ירוקת־עיניים, בשימלה לבנה וקדה בביי־שנות. שני חיילים הגישו לה זר־פרחים ענק.

העיתונות הארצישראלית יצאה בכותרות מנקרות־עיניים: „מסע־הניצחון של התיז־מורת״, „הצלחה לתיזמורת במצריים״. עיתוני־מצריים פירסמו בשעריהם את תמו־נתה של האמנית. חיילים הדביקו את ה־תמונות באוהליהם במידבר.

כיום פנינה זלצמן היא עדיין ביישנית, עדיין יפה, וזוכרת את הופעותיה במצריים כאילו לא עברו מאז יותר משלושים שנה: „הקונצרט הכי מרגש היה כשני־גנתי באולם גיזה בקאהיר. זה אולם של יותר מ־4000 מקומות. הוא היה מלא חיילים וקצינים של צבאות־הברית — הגנרל וייוול, גנרל וילסון, גנרל קאסרו הצרפתי. אחר־כך אכלתי איתם ארוחות־ערב. בריגדיר קיש הציוני, מישפחת ה־מלך פארוק, ראש ממשלת־מצריים נחאס באשה.

„על הבמה היו שלוש תיזמורות, שניגנו איתי את הקונצרט של צ׳ייקובסקי — התיזמורת הארצישראלית, תיזמורת בית־המלוכה המצרי ותיזמורת כלי־הנשיפה של חיל־האוויר הבריטי.״

בבית זלצמן היתה מבקרת בילוי בקאהיר. כאן היא נראית עם קצינים דרום־אפריקאיים באחד מביקוריה בבית.

יהלום בטבור

הימים היו ימי מילחמת־העולם ה־שנייה. בקאהיר היה אז ערב־רב של חיילי צבאות־הברית. הרחובות היו מלאים חיילים. המיסעדות ומועדוני־הלילה היו מלאים עד אפס מקום.

„אמא שלי אף פעם לא הירשתה לי ללכת למועדוני־לילה,״ גילתה הפסנתרנית. „היא היתה אומרת שלא יפה שילדה בגילי תסתובב במקומות כאלה. בפעם היחידה שהלכתי זה היה אחרי קונצרט. הזמינו אותנו למועדון קיט־קאט בקאהיר, ואמי לא ידעה לאן אנחנו הולכים. הרבה אני לא זוכרת מאותו מועדון. הדבר היחידי ש־הרשים אותי היה יהלום, שהיה בטבור של רקדנית־הבטן השמנה שהיתה אז כוכב במצריים. אני לא הבנתי איך היהלום מחזיק שם מעמד. כל הזמן הסתכלתי עליו וחשבתי מתי כבר יפול. עד היום אני חושבת על זה לפעמים.״

את הקונצרט האחרון במצריים נתנה זלצמן במאי 47׳ לטובת הסהר האדום, ה־מקביל לאירגון מגן־דויד־אדום בארץ.

אחרי־כן הוקמה המדינה. אמרגנה של פנינה היה ארמני בשם פאפאזיאן, שהיה בעל חנות פסנתרים בקאהיר, שבה היא היתה מתאמנת לפעמים, הוא תיכנן עבורה קונצרט לחודש מאי 1948, שהתבטל ביגלל המילחמה.

את הקונצרט הראשון נתנה בשנת 1941: „הייתי אז ילדה,״ היא מהרהרת לציין. ב־אותה תקופה חזרה מלימודיה בפאריס. ה־תיזמורת הארצישראלית הזמינה אותה ל־סיבוב־הופעות בקאהיר ובאלכסנדריה, כ־סולנית.

„כדי להגיע למצריים נסעתי עם התיז־מורת, שמנתה אז 70 נגנים, ועם אמי,

שאף פעם לא השאירה אותי לבד. נסענו מתל־אביב לקנטרה, שם ירדנו כדי להחליף רכבת לקאהיר. עברנו את התעלה מעל גשר קטן, ותפסנו את הרכבת לקאהיר.

„זאת היתה נסיעה מעייפת של 13 שעות, בלי קרון שינה. הגענו לקאהיר, ולאף אחד לא היה כסף לגור במלון. כולנו היינו אידיאליסטים, בלי כסף. היו משכנים אותנו בבתים פרטיים של יהודים בקאהיר ובאלכסנדריה. אותי שמו אצל מישפחת אמבש. היו להם שלוש בנות ובן. אחת הבנות היתה סוזי אמבש, שהתחתנה עם אבא אבן. הבת השנייה היתה אורה, כיום אשתו של חיים הרצוג.

„תמיד גרתי אצלם כשבאתי למצריים. היתה להם וילה גדולה. למטה היה להם הול גדול, חדר־אוכל, סלון כחול וסלון ורוד, מסביב לבית היה גן יפה. בסלון הכחול היו שני פסנתרים, ואני הייתי מתאמנת עליהם.

המשרתים ואני

„ה תידדתי מאד עם שלוש הבנות, סוזי, אורה וצילה. היו להם כמה משרתים סודאניים. אני זוכרת את המשרת אמין, שהיה מגיש לנו אוכל, ואת המשרתת פלור, שהיתה עושה לנו תלתלים ומגהצת את השמלות. זה היה שינוי עצום מדירתי ברחוב פרוג בתל־אביב. זאת היתה הפעם הראשונה שגרתי בלוקסוס בימי־חיי. ב־תל־אביב גרנו — אמי, אבי, אחי ואני — בשני חדרים, ובפאריס היינו כולנו גרים בחדר אחד.

„כשהגעתי למצריים, הפתיע אותי ה־לוקסוס והעושר הרב. לכולם היו משרתים, ממש עבדים. הם היו ישנים על הריצפה. אסור היה לדבר איתם. פעם בארוחת־צהריים, באחד הבתים, הגיש לי המשרת את המנה. הוא קרא לי ‚בנינה'. אני צברית. אצלי כולם היו אותו דבר. אמרתי לו ‚תודה' והתחלתי לדבר איתו. בעלת־הבית נגשה אלי מייד וגערה בי: ‚המשרתים צריכים לדעת את מקומם, ואת את מקומך!'

„זה היה השיא של הדקדנטיות. מצד אחד עשירים גדולים, ומצד שני המון קבצנים ברחובות. בכל בית היה שוער, שהיה משתחווה אל המוזמנים. נשות האצולה היו שקועות כל היום בטיפוח עצמן. אסור היה להן לעבוד. אני לא הייתי רגילה לנשים שאינן עובדות. הן היו הולכות כל היום לסלוני־יופי, למסאג'ים, לתופרות. השתייכו למועדוני רכיבה ושחייה. לכולן היה איפור כבד ותיסרוקות מסובכות. כשהייתי יושבת בחברתן, הייתי מאד נבוכה, כי לא היה לי לאף על הצפורניים, לא הייתי מאופרת ולא הלכתי על עקבים גבוהים.

אך השנה, ביום חתימת חוזה־השלום, קיבלה בשעת קונצרט בלונדון מיכתב מ־אחת מידידותיה, בתו של ראש ממשלת־מצריים לשעבר, סירי באשה. במיכתב היה כתוב שכמה מידידותיה המצריות רו־צות לפגוש בה שנית, והיא הזמנה ל־ארוחה.

„פגשתי שם חמש ידידות, שהיום נשו־אות לדיפלומטים אירופיים. התחלנו לדבר בדיוק כמו לפני שלושים שנה, כאילו שלא נפרדנו מאז. גילינו שיש בינינו קשר חזק מאד, ואני הסברתי להן שיש בינינו קשר כימי. בכל זאת אנחנו מאותו המקום, מאותה השמש, מאותו החול, מאותם הים."

מייג'ור אבן

ראש ממשלת מצרים

תמונות אלה התפרסמו בשבועון (מימין) לוחץ ידיים עם ס.ב. לברטוב, מזכיר התיזמורת. משמאל נראה פרופסור לאו רסטנברג, המנהל הכללי של התיזמורת.

בשנת 1943. למעלה נראה ראש ממשלת מצרים נחאס באשה מצרי אחרי הקונצרט של התיזמורת הארץ־ישראלית בקאהיר

NAHAS PASHA, EGYPTIAN PREMIER, shaking hands with S.B. Leverett, General Secretary of the Orchestra, after a P.O. concert in Cairo.
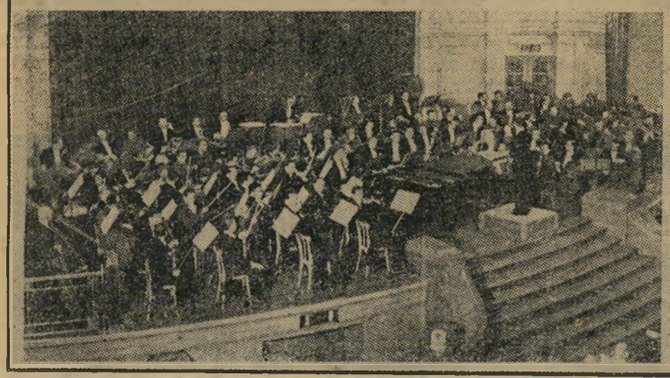

PROF. LEO KESTENBERG, General Manager of the Orchestra, and a leader of Palestine's music life.

PALESTINE ORCHESTRA IN EGYPT

Concert tours in Egypt have been a feature of the Palestine Orchestra's work since its foundation. These tours, which before the War came to one a season, have now increased to four in the present year and are proving of great value in establishing cultural relations between Palestine and its neighbouring country. Special concerts for the Forces always play a prominent part in such tours and a two-weeks tour in March, during which 21 concerts were given, was successfully arranged by the NAAFI-Department of National Service Entertainment and included 13 concerts in military camps.

פנינה בארץ־הנילוס

בחברת־ידידות, שהכירה שם. תמיד היתה בתמונה נראית הפסנתרנית בשעת טיול בימים החופשיים מקונצרטים היתה פנינה מסיירת ברחובות קאהיר או שוחה תה בליווית אמה, ששמרה עליה מכל מישמר. בשכונת־המזכרות הידועה חאן אל־חליל.

מורה־דרך למאזינים

לקראת פסטיבל מוסיקה אנגלית ורוסית באולם גיזה הודפסה בעיתון מצרי מפה המראה כיצד להגיע אל האולם. העיתונות המצרית קראה לפסטיבל „מאורע המאה". בפסטיבל ניגנה פנינה זלצמן עם שלוש תיזמורות לפני קהל מאזינים של 4000 איש.

פני הנסיעה

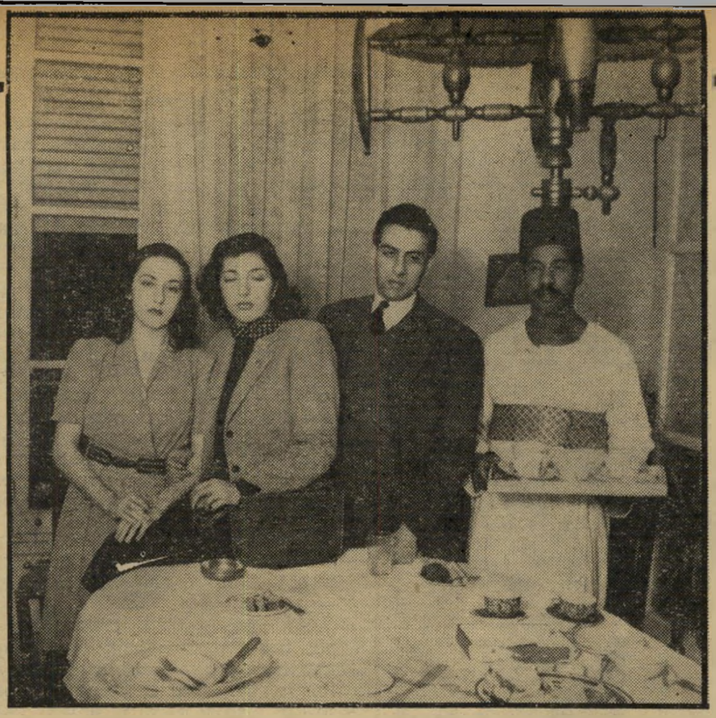
הראשונה למצריים התיידדה הפסנתרנית עם הבריגדיר קיש. כשהגיעה לקאהיר, ערך לה היכרות עם אנשי השגרירות הבריטית.

הבית ברחוב קצר־אל־ניל

(המשך מעמוד 47)

באחד הערבים הוזמנה לארוחת־ערב ב־שגרירות: „אדון אמבש, אביה של סוזי, אמר לי שזה ‚כויבד מלוכים' (כבוד מל־כים) להיות מוזמנת לשגרירות הבריטית. הוא לא ידע שהמייג'ור הצעיר אוברי אבן, שהיה מבקר בביתם, יתחתן אחר־כך עם בתו סוזי, והיא תהיה אשת־שג־ריר. המייג'ור אוברי אבן עשה עלי רושם עצום, כי דיבר עברית, ערבית, רוסית ויפנית או סינית, ואני לא הבנתי איך בחור כל־כך צעיר יכול לדבר כל־כך הרבה שפות מזורות. זה היה אבא אבן."

באחד הקונצרטים פגשה באחיותיו של המלך פארוק: „שתיהן היו יפהפיות. אני זוכרת את פאיזה ופאוזיה, שהיתה אחר־כך אשתו הראשונה של השאה. היתה עוד אחות מכוערת, שאני לא זוכרת את שמה. המלכה נאזלי, אמו של פארוק, מאד אהבה אותי."

אסור לדבר עם המשרת

פנינה (קיצונית משמאל) בבי־תם של מישפחת וייסמן. מימין צאבר, אחד משני המשרתים של המישפחה. בדרך־כלל נאסר עליה לדבר עם המשרתים.

כך ביישנית," מספרת פנינה, „אמרתי ל־סוזי שאני לא יכולה לבוא, אלא אם יז־מינו אותי. היא הסבירה לי שזה בית פתוח, ולבסוף הסכמתי לבוא."

האף של קליאופטרה

בין החיילים והעסקנים מהארץ ש־היו מבקרים באותו בית היו יוסי ידין, ראובן דפני ממישרד־החוץ, צ'ארלס אורד וינגייט, אנציו סירני, משה שרת, יעקב צור, עזר וייצמן ואחרים. „היה שם בחור יפהפה, בלונדי, בעל עיניים כחו־לות. תמיד אהבתי בחורים כאלה. הוא רצה לעשות עלי רושם ודיבר איתי על דוסטוייבסקי. אני דיברתי איתו על בודלר ורולן. כל השיחות שלנו היו רק על סיפרות ופילוסופיה, עד שהתחתנו. תמיד היה אומר לי שיש לי אף ארוך, ואני הייתי עונה לו שמה שעשה את קלי־אופטרה, היה האף שלה." הבחור היה יגאל וייסמן, בנו של בעל־הבית.

בביתה של מישפחת אמבש היתה פנינה קמה יום־יום, בשעה תשע, ויורדת לאכול בחדר־האוכל המפואר. אחרי הארוחה הי־תה מתאמנת במשך כחמש שעות. בימים שלא היו לה קונצרטים, היתה שותה תה עם ידידות, או יוצאת בחברתו של יגאל, תמיד בליווייתו של אמה, ששמרה עליה מכל מישמר. „גם יגאל היה שומר על כבו־די," סיפרה, „הוא היה יוצא לבלות במר־עדוני־לילה עם חתיכות, אבל איתי היה יושב רק בחוג־המישפחה. אף פעם לא לקח אותי לשייט על הנילוס, כמו שעשה עם אחרות, ואני מאד קינאתי."

בין האנשים, שלבתיהם היא הוזמנה, היה ראש־הממשלה, נחאס באשה. הוא שלח את נהגו להביא את פנינה ואמה. „לפני שהלכנו, סיפרו לי עליו בדיחה — שאש־תי ללכת, לפחות כדי לפגוש את הנסי־כות, שהיו ידידות טובות. מאוחר יותר הן היו באות לשמוע את הקונצרטים שלי באולם אדיסון בירושלים."

שלוש פעמים בשנה היתה זלצמן נוסעת לסידרת־קונצרטים במצריים. היא ניגנה עשרות קונצרטים לפני החיילים האנג־ליים, הניו־זילנדיים, חיילי צרפת החופ־שית, חיילים יהודיים, גם במידבר ובבתי־חולים. קונצרטים רבים נתנה ללא תש־לום למען הצלב האדום, הסהר האדום המצרי, מוסדות־צדקה מצריים, פליטים, עניים, הנוער־היהודי במצריים והוועד למען החייל היהודי שם. את מיכתבי־התו־דה, הביקורות בעיתונים, כרטיסי ומו־דעות המופעים הדביקה בחמישה אלבומים עבי־כרס, שבהם היא מעיינת מדי פעם ונזכרת: „כשניגנתי בתל־אל־כביר, היה מונף בחוץ דגל כחול־לבן, והיו שם הר־בה קציונות יהודיות. אף פעם לא היה

פואד הראשון

מודעה בעיתון מצרי בשפה הצרפתית מכריזה על רסיטל לפסנתר של פנינה זלצמן. הרסיטל נערך באלכסנדריה בתיאטרון הקרוי על שמו של המלך פואד הראשון וזכה להצלחה גדולה.

עוגות ושוקולדה

למרות שאמה לא הרשתה לה לצאת למועדוני־לילה או לסעוד בחברת ה־צעירים הרבים שביקשו את חברתה, התי־רה לה להסתובב ברחובות קאהיר ולשבת בבתי־קפה, אך תמיד בחברת מבוגרים אחראיים. „המקום שהכי אהבתי היה בית־הקפה גרופי, שהיה ידוע בעוגות ובשו־קולדה הכי־טובים."

במשך שלושים השנים שעברו, מאז ביקוריה במצריים, קיבלה האמנית מאות מיכתבים מחיילים לשעבר. בסיוריה ברחי־בי־העולם גיגשים אליה לפעמים אנשים עם ילדיהם או נכדיהם, ומראים לה תוכ־ניות ותמונות עם חתימתה מאותה תקו־פה. בחודש שעבר, בהיותה בלונדון, קיב־לה מיכתב מחייל־לשעבר, ששמע אותה מנגנת בתוכנית מיוזיק פור אול (מוסיקה לכל) בקאהיר. הוא סיפר במיכתבו כי ביקר במצריים והלך לחפש את האולם שבו היו נערכות התוכניות לחיילים, אך במקו־מו מצא מוסך גדול.

„אני לא מכירה את מצריים של עכ־שיו," אומרת פנינה. „ברור שהרבה דב־רים השתנו בה. אבל אם יזמינו אותי לבקר שם, אעשה זאת בשימחה, ההמקום הראשון שאבקר בו יהיה בית־הקפה גרופי, לאכול עוגת־שוקולד."

ארוס עבר

פנינה עם ארוסה יגאל וייסמן בשכונת חאן אל־חלילי בקאהיר. זאת היתה אחת הפעמים הבודדות שבהן יכלה לצאת ללא ליווי. באותה תקופה היה יגאל חייל בצבא הבריטי. ההיכרות היתה בבית מישפחת וייסמן.

כשניגנה פנינה לפניה, הופתעה. המל־כה הזמינה אותה לנגן בביתה בשעת שתיית התה. פנינה ניגנה, אך המלכה כלל לא שמעה אותה. היא היתה שקועה בפיט־פוט קולני עם ידידותיה ושיקשוק בכלי־התה: „זה נורא הרגיז אותי," גילתה פנינה, „אני חושבת שהמלכה, בעצם, לא היתה כל־כך מוסיקלית."

פעם הוזמנה גם לביתו של המלך פא־רוק, אך אמה אסרה עליה ללכת: „היא אמרה ששמעה עליו דברים לא־מכובדים, ושאי־אפשר לסמוך עליו בחברת נערות צעירות כמוני. אני כעסתי מאד, כי רציתי חשוב לי איפה אני מנגנת, אלא מה אני מנגנת ואיך אני מנגנת."

באחד הימים הוזמנה על־ידי סוזי אמ־בש (אבן) לביתה של מישפחת וייסמן, בית שהיה פתוח לחיילים מכל האומות וליהודים ממצריים. בעל הבית, יעקב וייס־מן, היה נשיא ההתאחדות הציונית במצ־ריים. בשנת 48' נאסר על־ידי המצרים, ובילה שנה וחצי בכלא המצרי. הוא עלה עם אשתו ארצה ב־1950.

בכל יום שישי היה הבית ברחוב קצר־אל־ניל 13 פתוח לפני חיילים, ונער־כו בו סעודות־ערב מפוארות: „הייתי כל־

Young Pianist Gives Fine Performance

Sunday evening's concert at the Giza University Concert Hall was the last of the great Anglo-Russian Music Festival and thanks to Pnina Salzman's beautiful performance it will remain unforgetable for thousands of music lovers.

her subject was revealed with a new clarity, every part is explored, newly rediscovered by the young mind of this great pianist and re-created with a sure hand. Thus this popular and not very original work appears in a new light.

Pnina Salzman's perform-

ביקורת מצרית

במרץ 43' יצאו עיתוני מצרים עם ביקורות נלהבות על הפסנתרנית הצעירה. זוהי ביקורת שנכתבה אחרי הקונצרט האחרון של הפסטיבל למוסיקה אנגלית ורוסית. הקונצרט נערך בקאהיר.

סע בכוון החץ

עם סופר סונול ספציאל 20 W/50

השמן שיקל על מכוניתך גם בשעות הקשות.
מחקרי המעבדה של סונול הביאו לייצורו
של שמן המגן על המנוע בדרך הטובה ביותר,
בכל מצב — סופר סונול ספציאל 20 W/50.

שמן המעניק למכוניתך התנעה קלה יותר,
פעולה חלקה יותר, הפחתה בבלאי
ובשחיקה של מערכות המנוע
והקטנה בהוצאות הדלק ובהוצאות האחזקה.
זהו השמן עם החץ — סופר סונול ספציאל 20 W/50.

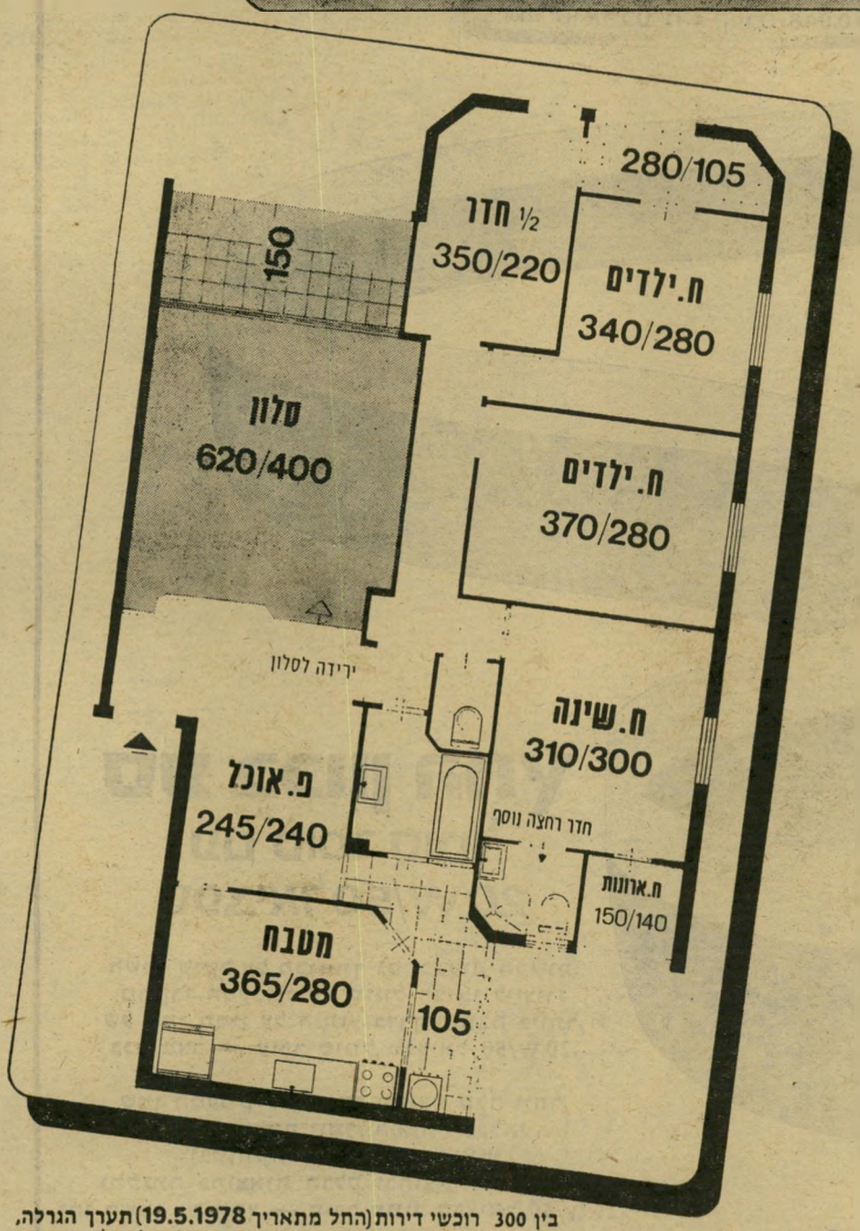
סונול

הקניה הטובה ביותר 1978

בניני
אברהם גינדי

בונים ברמה בינלאומית בערים:
ראשון-לציון · פתח-תקוה · תל-אביב · רחובות
ועתה גם:

רמת השרון

בין 300 רוכשי דירות (החל מתאריך 19.5.1978) תערך הגרלה,
בה יזכה אחד הרוכשים בסך של 1,000,000 ל"י (מליון לירות) במזומן.

צמרת השרון

פרוייקט חדשני ויוקרתי
ברמה בינלאומית
באזור מגורים
מרכזי ושקט!

תכנון ארכיטקטוני מרשים ע"י אדריכלי צמרת:
משרד אדריכלים „קורה", אבי רסקין והרי המלי.

בצמרת השרון מציעים:

- שני מפלסים לכל דירה
- הסקה לחימום הדירות
- 2 חדרי רחצה לכל דירה
- חדר ארונות בכל דירה
- ארונות מטבח מפוארים „דגש"
- חרסינה פרחונית במטבח
- רצוף קרמיקה באמבטיה ובשרותים
- חדר תרבות לכל בנין
- לובי מפואר בכניסה
- משטחי דשא וגני נוי
- מתקני משחקים בחצר לילדי הבית

משרדי מכירות: דירות גינדי - אברהם גינדי

ראשון-לציון - משרד המכירות הראשי רח' הרצל 62 (ליד התחנה המרכזית ותחנת סונול) חניה פרטית למבקרים במשרד.

פתח תקוה - רח' חיים עוזר 28 (מול העיריה) רמת השרון - רח' סוקולוב 84

אברהם גינדי בונה דירות שאנשים אוהבים.

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

„העולם הזה" 862
תאריך: 29.4.54

בגיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, התפרסמה כתבה מצולמת ויוצאת־דופן מאת הכתב בוזי זהבי *, „יום אחד הייתי קבצן". הכתבה תיארה מעט מעולמם של הקבצנים. במדור „קלסתר" הוכא פיסורו של פיטר ארשון, יהודי יליד צ'כוסלובקיה, שנחשד בבריטניה בריגול לטובת הגוש הקומוניסטי. הוא ניצל את חוק־השבות ובא לישראל.

כתבת־שחזור פוליטית, שכותרתה „לאן הולכת חרות ?", ניתחה את יחסי הכוחות הפנימיים בתנועה זו, וכחנה את האפ־שרויות הניצבות בפניה לכיבוש השילטון בראשותו של מנחם בגין. כתבה אחרת, בצירוף „ראיון מיוחד" עם מכס אנקר, שליח האירגון העולמי של היהודים המשיחיים, תיארה את „היהודים שבחרו בצלב כסימלם". עורך התיאטרון והקולנוע של השבועון, מיכאל אלמן, דיווח לקוראי „העולם הזה" על הפרטים שהוקרנו בפסטיבל הפרטים בקאן, השבוע לפני 25 שנה.

בשער הגיליון: כוכבת הקולנוע הבריטית דייאנה דורס.

1 במאי 1954 * מחזה של צבר על קאפו * גיבעה 24

אינה עונה * ראשיתה של אגדת „קובלן"

העם

דגלים אדומים

אם תרים את ידך המיובלת
כל גלגל במדינה יעצור...

כששרו פועלי גרמניה שיר־גאווה זה ביום העבודה הראשון, ב־1 במאי של שנת 1890, לא רצו רק לתת תוקף להשקפה פוליטית חדשה. השם קארל מארכס עוד לא ריחף על ארצות ויבשות. סוציאליס־טים לא קמו עדיין איש נגד רעהו. יום ה־1 במאי היה יום הסולידריות של הפו־עלים, יום הפגנות הכוח של המוני העמ־לים. אולם הוא היה יותר מזה. הוא היה היום בו הכריז האדם החדש על האידיאל הגדול של העבודה — העבודה המאצילה את האדם, אינה משפילה אותו.

תורן עטוף פרחים. אולם בני־אדם חגגו ביום ה־1 במאי אלפי שנים לפני שהונף הדגל האדום הראשון מעל להפ־גנה פועלית. כי יום חג זה עתיק כתר־בות האנושית עצמה. מאז ראה האדם במבט משתאה את התפרצות החיים החד־שים, את היופי הרענן של הנוף המת־חדש, קם בו רצון לצאת במחולות, לקשט את סביבתו בפרחים ססגוניים.

הרומאים העתיקים הביאו ביום זה מתת־פרחים לאלת־הפריחה, פלורה. באירופה המערבית נקרא היום בעלתיין **, והוא היה מוקדש לבעל, אל השמש, הכנעני, שהגיע איכשהו לארצות רחוקות אלה ממו־לדתו המרחבית.

בבריטניה היה נהוג, בימי־הביניים, לצאת בהמונים אל השדות, לאסוף פרחים, לקשט בהם את הדלתות והחלונות. בכל עיר וכפר הוקם „תורן מאי", כגובה התורן של אוניה גדולה, עטוף כולו פרחים וזרים.

דגלים ותוכן. בישראל התמזגו מאז שתי הנימות גם יחד. „האידיאל של ה־עבודה" ו„השיבה אל הטבע" ירדו כרו־כים יחד מן השמיים הרעיוניים של העלייה השנייה.

אולם ב־1 במאי, 1954, יצעדו הצו־עדים ויתנופפו הדגלים, מבלי שהתוכן הנפשי העמוק ילהיב את הלבבות. האי־דיאל של העבודה שקע, רדיפת המותרות תפסה את מקומו. לא מעטים גם עתה האנשים הרואים עדיין בעבודתם מלאכת קודש. אולם קולם אינו נשמע, לעומת הקריאה הגדולה להסתת העבודה, להקטנת המאמץ, להשגת היתרון הגדול ביותר תמו־רת העמל הקטן ביותר.

ב־1 במאי 1954 היה זה לקח שכדאי לזכרו היטב.

* אליהו זהבי, עתה סופר הארץ ב־סקנדינביה.
** בשפת העמים הקלטיים.

קולנוע

דם בנגב

„שכב! שכב! אומרים לך לשכב, תש־כב לכל הרוחות!" הרעים בקולו אריה („אריק") לביא על צעיר שהתקרב אליו. „למה הוא צועק עליו כל כך, ומדוע הוא לא משיב לו?" שאלה בתימהון אשה לא־ביותר־צעירה, כשהיא מתבוננת בפני הצעירים. התשובה היתה בערך: „מה אתך, זה קטע מן הסרט."

הסרט בו ניכלל מישפט זה הוא גבעה 24 אינה עונה, סרט עלילתי עברי המופק על־ידי חברת זיקאור, ואשר אחת מתוך ארבע האפיזודות שלו מוסרטת בימים אלה בעבדת, אחד מן המקומות היפים ביותר שבנגב. משתתפי הסרט, וביניהם הבמאים תורולד דיקינסון ופיטר פריי, מסתובבים בשטח עם נשק אישי, חיים בבדידות מז־הירה בסביבה. מחצית יושבי כסית נמ־צאים אף הם במקום, בתפקידים שונים, ולמדו לקבל הוראות באנגלית.

כמה מן האורחים שהוזמנו למקום על־ידי החברה, כדי לחזות בצילום הקטע, נידהמו לראות קודם לכן בבאר־שבע את עזריה רפפורט *, המשתתף בסרט בתפ־קיד מפקד מצרי־נאצי, לבוש מיכנסי דוג־גרין כחולים וחולצת טריקו לבנה, חמוש ברובה, ניכנס לבית־מרקחת מקומי ושואל בהיסוס „יש לכם אולי חוקן?" למראה הגבות המורמות בתמיהה, הסביר עזריה שהוא זקוק למכשיר הרפואי, כדי להניח אותו מתחת לבית־שחיו וללחוץ עליו ב־רגע המתאים של ההסרטה, ואז ניתז דם על חזהו.

ארבעה לוחמים. הסרט, שהפקתו תע־לה 350 אלף לירות ישראליות, ניכתב על־ידי צבי קולין **, מי שהיה חבר מערכת הבוקר, ששהה כמה שנים בארצות־הב־ריה, והדובר עברית רק כאשר דורשים זאת ממנו במפגיע. הסרט מתאר ארבע אפיזודות מחייהם של ארבעה לוחמים ש־נפלו על גיבעה 24.

* כיום דובר בית־החולים הדסה, ירו־שלים.
** דודו של התעשיין דויד קוליץ, ממקורביו של שר־הביטחון עזר וייצמן.

חיאטרון

חשבון עצוב

„חשבון חדש הוא הקדמה למחזה מצויין. לרוע מזלו, לא כתב נתן שחם את המחזה המצויין הזה, והסתפק בכך שהגיש לצר־פים רק את ההקדמה, שאינה אלא שרשרת של עובדות ללא נשמה.

העלילה העיקרית היא מעין מעשה־חסמבה בסדום — נער מלא אידיאלים כרימון (אילי גורליצקי) מגלה כי מהנדס המיפעל היה קאפו באושוויץ. היה ברור לו (וגם לשחם), כי כל קאפו היה רוצח ובוגד, ולכן הוא החליט להוציא את האמת לאור, ואת המהנדס להורג.

לרוע מזלו (ולרוע מזלם של הצופים) הוא התאהב בבתו של המהנדס. קונפליקט מס' 1. ברגע זה ניכנסת לעלילה אשתו של המהנדס, המוכנה להלשין על בעלה ולהשליכו לבית הכלא, מפני שהאקלים בסדום חם לה מדי, ובגללו היא נטשה את בעלה ואת בתה. קונפליקט מס' 2. אח־רי כל זה מוכן הצופה להיכנע. אך ברגע האחרון הוא מופתע על־ידי תמונה ש־במלכה ניישבר המהנדס (יוסף ידין) ומו־דה כי הסך לקאפו כדי להציל את עורו, למרות שהיה נידמה לו כי עשה זאת כדי לייסד מחתרת. עוזרי־ריבו (זלמן לב־יוש), השחקן הטוב ביותר של המחזה, מניח את האקדח מידיו וסולח לו. הוא מבין כי העבר אינו חשוב — חשוב החש־בון החדש, חשבון העתיד, ובהתיישבו ב־סדום כיפר הקאפו על עוונותיו.

מיכתבים לרוחי

הרצחת זגם ירשת?

עדינה: — את כנראה רוצה לאכול את העוגה ולהשאיר אותה בידיך. „סחבת" לחברתך את החבר שלה, ורצונך לשמור גם על ידידותה. עליה להיות בעלת אופי מלאכי כדי להסכים למצב כזה. ומה, בי־נינו לבין עצמנו, קיווית שתעשה, שתי־פול על צוואתך מרוב שימחה? או או, אמר המשורר. ובכן, שימרי על כיבושך החדש לפני שתבוא חברה אחרת שלך ותלטוש עליו עין.

אנשים

● אחרי **שיוסף ידין** שיחק את תפ־קיד הגיבור במחזהו ביש־המזל של **נתן שחם**, חשבון חדש (ראה „תיאטרון"), קיבל הוא תפקיד חדש, קרוב לו יותר. הפעם הוא יהיה חייל ממוצא מרוקאי, מאוכזב, שהסתבך ברצח, במחזהו החדש של **יגאל מוסינזון**, קובלן. **על מחזהו החדש אמר מוסינזון: „אחרי ההצגה יב־חרו אותי לוועד עולי מארוקו."**

„יום אחד הייתי קבצן"

כתבה זו בצע מיוחד־במינו, מן הסוג שאיפיין את **העולם הזה**. אליהו („בוזי") זהבי, שפרש אז מקיבוץ חמדיה והחל עובד ככתב בשבועון, התחפש כקבצן ליום אחד. הוא אסף ביום אחד שש לירות ו־127 פרוטות — סכום השווה כאלף לירות של היום.

אלטון ג'ון לא ישודר בגלל עקשות האחראי על הבמאים

✶ יוסי צמח נפסל לאירוויזיון

● העקשנות של גורן

הטלוויזיה זכתה במתנה שתחנות טלוויזיה רבות בעולם היו רוצות לקבל אותה: **אלטון ג'ון**, העורך בימים אלה סידרת הופעות בארץ, הסכים כי היא תעביר בשידור ישיר את המופע שלו, שייערך במוצאי שבת הקרובה.

אולם לג'ון ולאמרגניו היה תנאי אחד: שאת המופע יביים במאי הטלוויזיה ההולנדית ומי שהיה במאי הטלוויזיה הישראלית **ראלף עינבר**. מאחר שהבמאי **יוסי צמח** אינו נמצא בימים אלה בארץ, לא הסכים אחד הזמרים המפורסמים ב־יותר בעולם כיום, לסמוך על אף במאי אחר של הטלוויזיה הישראלית.

אחראי גורן
בלי עינבר

אולם האחראי על הבמאים בטלוויזיה הישראלית **יצחק גורן** („ג'קי") החליט להתעקש. לדעת גורן, ג'ון אינו יכול להכתיב לטלוויזיה הישראלית איזה במאי יביים את השידורים שלה. התוצאה בינתיים היא שהטלוויזיה לא תצלם, כמובן, את המופע, ואם היא תרצה להראות את אלטון ג'ון לציבור הצופים הישראלי, היא תאלץ לקנות בכסף רב סרט שצולם בחוץ־לארץ.

אולם נראה כי ג'ון החליט להתנחם מהאכזבה שלו. בערב של ההופעה במוצאי השבת, הוא עומד לערוך מסיבה פרטית וסודית בגלריה 13 וחצי ביפו. אמרגנו הישראלי **שמואל צמח** שומר בסוד כמוס את דבר המסיבה, כדי שלא יבואו אליה אורחים בלתי־קרואים.

● מי לא יביים את האירוויזיון

נראה כי השבוע הוא לא השבוע של **יעקוב** („יענקלה") **אגמון**, אלא, בכל זאת, של האחראי על הבמאים בטלוויזיה, **יצחק** („ג'קי") **גורן**. אחרי ההתעקשות האומללה שלו בעניין **אלטון ג'ון**, מתעקש גורן ב־עוד נושא אחד: מי יהיה ה־במאי של האירוויזיון הבא.

במאי צמח
בלי אירוויזיון

גורן כבר הודיע „כי **יוסי צמח** לא יהיה הבמאי של ה־אירוויזיון. יש לי רשימה של חמישה במאים, שאחד מהם יהיה הבמאי של האירוויזיון, ויוסי צמח אינו נמנה עליהם."

גורן החליט, כפי הנראה, ל־הצדיק את כל ראי השחורות ואת כל אלה שהתנגדו לכך שגם האירוויזיון הבא יתקיים בישראל ושטענו כי קשה יהיה לחזור על ההצלחה הבינלאומית של צמח באירוויזיון הקודם.

● הסרט שלא שודר

הסרט שהיה מיועד להיות משודר בערב יום־השואה לא שודר, הפעם לא בגלל עיצומים של שכנאים, אלא מגלל מצבו הרעוע של הציוד שב־בניין הטלוויזיה. מערכות הקול של הטלוויזיה התמוטטו, וסרט זה היה קורבן ראשון של התמוטטות זו. כן סבלה מהתקלה, שתוקנה באופן ארעי אחרי יומיים מלחקת החדשות, שכמה כתבות שנזקקו למיקס, לא שודרו, או ששודרו בצורה משובשת.

● השיכחה עלתה בכסף

בשבוע שעבר היתה פאניקה במישרדי הנהלת רשות־השידור. מתברר כי הנהלת הרשות שכחה לשלוח לעיתונים מודעות המיכרז על תפקיד מנהל הרדיו, כפי שמחייב החוק, ונוצרה סכנה כי אפשר יהיה לפסול את המיכרז מפני שהמודעות לא הופיעו בזמן.

לרשות־השידור יש זכות להעביר את מודעותיה לעיתונים דרך לישכת הפירסום הממשלתית ולזכות כך בהנחה של 50%.

כאשר פנו ברגע האחרון ללישכה, הודיעו עובדי לישכת הפירסום, כי אין הם יכולים להעביר מודעות מהיום למחר. יושב־ראש הנהלת־הרשות הפרופסור **ראובן ירון** הורה להעביר את המודעות ישירות לעיתונות במחיר כפול, באומרו: „אני לא צריך צרות מישפטיות. שילמה כמה שילמה."

ואכן, ההפרש של המודעות הגיע להרבה אלפי לירות.

1.5

יום שלישי

● **מי יצלצל? קודם** (5.30). התוכנית האחרונה בטלוויזיה ליום הזיכרון, על פי סיפורו של אורי אורלב, מי יצלצל קודם. ילד, שאביו נפל במילחמת־העצמאות מתמודד עם הבעיה, על רקע יחסי חב־רות המתפתחים בינו לבין סטודנט לרפואה. הילד הוא גיא פינס והאח הבוגר, הסטו־דנט הוא אייל ברטונוב.

● **הר הרצל** (6.50). השידור המסורתי של טכס הדלקת המשואות בהר הרצל, חלקו של יושב־ראש הכנסת יצחק שמיר בפסטיבל העצמ־אות.

● **יצחק נבון** (6.45). נשיא־המדינה יברך את העם לקראת החג. בניגוד לשנים קודמות תהיה זו בוודאי, על פי דרכו של נבון, שיחה מאל־פת ומלב־אל־לב.

● **ליל העשרים** (9.30). חבורת צעירים, ראשוני העליה השלישית בשנות ה־20, שעלו לארץ מאוסטריה, גליציה ופו־לין, מבלה לילה אחרון במחנה הכשרה בביתניה, ליד קיבוץ אלומות שליד הכינרת. אחרי שבילו את מרבית הלילה ברי־קודים ובשירה, על פי מנהג הימים ההם, השתרעו לנוח והחלו משוחחים. השיחות היו נוקבות, חשיפה עצמית ווידויים שחוללו שינוי בצעירים. ההצגה של יהושע סובול גרמה פולמוס גדול בין ותיקי השומר־הצעיר השידור בטלוויזיה עשוי לחדש אותו. המשתתפים הם: ליאורה ריבלין בתפקיד שיפרה, סנדרה שדה כמרים, עידית צור בתפ־קיד נחמה, גדליה בסר כמשה, עמי טראוב בתפקיד אפריים, מוני מושונוב כנפתלי ועזרא כפרי בתפקיד עקיבא. הבמאי הוא אנטואן סלאח והמפיק יוסי משולם.

● **ציניוני הדרך** (שעה 10.20). תוכנית הבידור המר־כזית של הטלוויזיה ביום העצ־מאות, שנערכה דווקא על־ידי הרדיו, ושצולמה על־ידי הטל־וויזיה. שירים מאז ואמנים אורחים התכנסו בצוותא. כדי להוסיף נופך בידורי הציבו המפיקים בובות של אישים שונים, מאז ועד היום, על כס־אות בין הקהל. בין המשתתפים: שושנה דמארי, יהודית רבין, יוני רכטר, יגאל בשן ולהקת הכל עובר חביבי.

הרדיו עובד בשביל הטלוויזיה

ציניוני הדרך: בגין קארמר סאדאת
יום שלישי שעה 10.20

2.5

יום רביעי

● **פו הדוב ועץ הדבש** (10.40). סרט בן שני חלקים, המיועד לילדים, אך טוב יותר למבוגרים, על פי סיפרו של א.א. מילן, כפי שהוסרט על־ידי וולט דיסני.

● **חידון התנ"ך העולמי לנוער** (11.35). הפך כבר חלק בלתי נפרד מתוכניות יום־העצמאות. בסיומו, בערך ב־שעה 1.45, תוקרן מהדורת מבט מיוחדת.

● **זהו זה (שעה 2.00)**. תוכנית החדשות לילדים תהיה היום אפילו יותר מיוחדת מתמיד. זהו זה ישודר בשידור חי מאולפני הטלוויזיה הלימו־דית. בתוכנית חידון טלפוני, כתבות מרמת־הגולן ומיימית, ולשם איזון גם מנחל־עוז, להקת ריקודים בהדרכתו של גברי לוי, מי שהדריך את ה־להקה שהופיעה באירוויזיון.

● **חתיכה טובה** (3.30). עורכים מיקצועיים לקחו את החומר מהתוכנית שהכינה־לא־הכינה אהרונה דיין בערב חתי־מת הסכם השלום עם מצריים.

החדשות נוספת לדיין

ערכו אותה, ויש סיכוי לצפות בשעה של בידור טוב שבו תארח התיזמורת הפילהרמונית הישראלית אמנים שונים.

● **כינוס הפועל** (4.30). שידור ישיר של טכס פתיחת כינוס הפועל ה־11 שייערך ב־איצטדיון בלומפילד.

● **המגעים** (שעה 6.45). תוכנית מיוחדת במיסגרת השי־דורים בערבית שתיסקור את המגעים הגלויים והסמויים בין ישראל למדינות־ערב, החל מ־וועידת רודוס ב־1949 ועד לחתימה עם מצריים.

● **שרתי לך ארצי** (שעה 8.30). סוקרת את שנות החמישים וכוללת, מלבד שירים בביצועים מחודשים, גם ראי־נות. המנחה, כמובן, דן אלמגור ובין המשתתפים: שמעון יש־ראלי, מוטי גלעדי, ירדנה ארזי, רחל אטאס ובתה אורית שחם, אילי גורליצקי, משה טימור, רביעיית מועדון התיאטרון וה־דואים.

● **הלהקה** (שעה 9.40). אחרי שכל הארץ, כמעט, כבר ראתה את הסרט, הוא יוקרן בטלוויזיה ויאפשר להתפעל שוב מיופיה של לירון נירגד, לגלות מחדש את גלי עטרי ולהינות מגופה של חלי גולדנ־ברג.

3.5

יום חמישי

● **תחרויות שחיה** (3.25). שידור ישיר של תח־רויות שחיה, שייערכו במיס־גרת כינוס הפועל ה־11. ה־שידור יימשך יותר משעתיים.

● **סוד כמוס** (5.30). המפיקה אסתר סופר יחד עם העורכת פיליס בלוך, אשתו של העיתונאי ויבר הוועד־המנהל של רשות־השידור דני בלוך והמגישה דליה מזור, אינן ששות לגלות מה יהיה בתוכנית השנייה של סוד כמוס, אולם תגובות הילדים לתוכנית הרא־שונה מבטיחות צפייה גבוהה בתוכנית זו, „המאיימת" להיות אחת מהתוכניות הטובות ביותר בשידורי הילדים בטלוויזיה.

● **פו הדוב** (שעה 6.00). הפרק השני של סירטו של וולט דיסני שהקרנתו החלה אתמול. פו הדוב מציל את חזרזיר מסופה משתוללת.

● **פליפר** (שעה 6.32). מפקח שמורות הטבע מגיע ל־ביקור בשמורה של פורטר ריקס. בתחילה הוא כועס, וב־צדק, על באד ואחיו, המגדלים חיות שעשועים שונות כפליפר והשקנאי פיט. אבל אחר־כך, באופן בלתי מובן, משתנה יחסו אליהם ואל החיות, לטו־בה, ושוב הכל שמחים.

● **כדורסל** (שעה 8.30). שוב במיסגרת השידורים מכי־נוס הפועל, שידור ישיר של מישחק כדורסל בין ניבחרות ישראל וספרד לכינוס. בהפסקת המישחק, בשעה 9.00 תשודר מהדורת מבט.

● **רצח לפני המצימה** (10.15). הצלמת מרסי פלט־שר, שאותה מגלמת השחקנית בריט לינד, מזמינה את מיוד־עינו סטארסקי והאץ' למסיבה אלגנטית בביתו של המחזאי בזיל מונק, שאותו מגלם ה־שחקן גרהם גראוויס, שם נמצא רצח מול עיני הבלשים

מיד כמוס: מזור
שעה 5.30

גם אורח הכבוד, הצייר חובב הנשים טרוי באדוק. באדוק מסיר את הלוט מציורו האחרון ולפתע נשמעת יריית אקדח והוא נופל מתבוסס בדמו. מרסי מסתירה מחוקרי המישטרה חלק מהסרט שצילמה במסיבה ומורכת לעיתון ניוזוורלד מגזין צילומים אקסקלוסיביים של רגע המוות. בעיקבות זאת עורך מישהו חיפוש בחדר החושך שלה, מישהי מנסה לקנות ממנה את הצילומים ועורך הניוזוורלד מגזין נרצח.

4.5

יום שישי

● **שחיה ואתלטיקה קלה (3.25).** שידורים ישירים שיימשכו יותר משעתיים של תחרויות שחיה ואתלטיקה ש־ייערכו במסגרת כינוס הפועל.

● **באה שבת (8.05).** ההופעה השבועית של הזמרת יפה ירקוני בטלוויזיה הישרא־לית תיערך הפעם בתוכנית של הרב שמואל אבידור הכהן.

● **לילי (שעה 9.20).** פרק שלישי מסידרה מצויינת זו. לילי לגנסר, שאותה מגל־מת השחקנית הנפלאה פרנ־צ'סקה אניס, זוכה בהצלחה כבירה באירוע החברתי הרא־שון שבו היא מופיעה, והחברה הלונדונית, שבה ציירים וסופ־רים רבים, מוקסמת מיופיה ומאישיותה. היא ואדוארד מוצ־פים בהזמנות לאירועים חבר־תיים ולילי מתעקשת להיענות לכולן. ביופיה ובתבונתה מצ־ליחה לילי לרכז סביבה חבורה של מעריצים, ובאמצעות שני־נותה היא מצליחה להתמודד עם נשות החברה, שלא תמיד מפגינות כלפיה ידידות. אחת מאלה, פמי קורנוויליסווסט, מתיידדת עם לילי ומסבירה לה, שבתוקף מעמדה כיפהפיה מיק־צועית, לא מוטלת עליה חובה לארח בעצמה, ודי בכך שהיא

200 השמלות של לילי

מפארת בנוכחותה את האירו־עים בהם היא משתתפת. לגבי לילי, שבעלה הוא פושט רגל, היתה בכך הקלה כספית עצומה. ידה אינה משגת גם לקנות יותר משימלה אחת, והיא מו־פיעה בכל מקום באותה שימלה שחורה שנתפרה לה בג'רסי אחרי מותו של אחיה. השימלה, כמו התיסרוקת המיוחדת שלה, מוכרים ונערצים בכל לונדון והפכו הסמל המיסחרי שלה. מאוחר יותר, אחרי שלילי הפכה ידידת עשירים והפילגש של הנסיך מוולס, היא מפתיעה כל פעם בשימלה אחרת. ואכן, לשחקנית פרנצ'סקה אניס נת־פרו יותר מ־200 שמלות המת־חלקות בין 13 קיטעי הסידרה.

● **קונצרט (10.10).** מחלקת דובר רשות־השידור עסוקה בקידום מאמצי הדובר,

לילי: אנים

משה עמירב, להיות מנהל ה־רדיו. עמירב עצמו מלווה במשך שעות רבות את המנכ"ל החדש בסיוריו. אולי זו הסיבה שאין פרטים על הקונצרט שייערך הערב, ואין גם כל פרט על התוכנית חווי חמש אפס שתשודר בשעה 10.40.

5.5

שבת

● **חידושים והמצאות (6.30).** השידור הערב מוקדש כולו לעולם החי והצומח. בפרק הראשון מדווח על תגלית מד־עית, שבעזרתה משמידים נמלים מזיקות. בעזרת הורמון הנמצא בגופן של הנמלים עצמן מדבי־רים את הזחל ומונעים גידול דור חדש של נמלים. הפרק השני מגלה כיצד מצליחים מדענים לגייס לשירותם את העכבישים, כדי להדביר בעזר־רחם את הכנימות על ענפי עצי הפרי. הפרק האחרון מוקדש ל־פתרון בעיית הצמחים הרעילים ומספר על גילוי מדעי, שבו מבודדים את החומרים הרעילים בצמחים.

● **בצאת השבת (8.00).** למחלקת ענייני הדת של הרב בנימין צביאלי יש מזל. לא

מה קורה עם הפלאשים

מכבר התפרסמו ידיעות על מצבם הנוראי של הפלאשים, יהודי אתיופיה, וכבר הם משד־רים תוכנית על יהודים אלה. המפיק ישראל גולדוויכט וה־במאי שלמה גנון יספרו בתוכ־נית זו על מסורת הפלאשים, שיריהם ומנהגיהם וקשריהם עם מדינת ישראל. התוכנית נוצרה ותוכננה לשידור עוד זמן רב לפני שנודע על ההח־מרה במצבם של יהודי את־יופיה.

● **מטבעות שחוקים (10.00).** הפרק השני של ה־

מטבעות שחוקות: היזמן, ריינס והאבזי
שבת שעה 10.50

סידרה בת שלושת הפרקים המתארת את המתרחש באמ־ריקה של שנות ה־60 באמצעות סיפוריהן של שלוש נערות. פרק זה מתאר כבר את סוף שנות הששים. הקאריירה ה־עיתונאית של קייט פורחת. היא פוגשת בשחקן פיטר ליין בעל האישיות הבלתי־רגילה ובין השניים מתפתח רומן. לג'ני, הנשואה עתה לג'ו נולד בן, אך היא מתחילה לחוש כי דבר מה חסר בהתפתחותה כאשה. טניה זוכה בהצלחה בעולם האמנות, אך בחייה הפרטיים לא הצליח לה כל־כך. היא מסתבכת במערכת יחסים מתסכלת עם הפסל הנשוי וה־אגוצנטרי, מייק סטיוארט, שאת תפקידו מגלם מייקל טולאן.

6.5

יום ראשון

● **כינוס הפועל (3.25).** את מיבצע שידורי כינוס הפו־על אינו מארגן מנהל מחלקת הספורט אלכס גילעדי, המת־אושש עדיין מהצלחתו הבינ־לאומית באירוויזיון, אלא אחד מעובדי המחלקה יצחק („אי־ציק") גליקסברג. היום אחרי־הצהריים ידאג גליקסברג לשי־דור בן יותר משעתיים וחצי של תחרויות שחיה ואתלטיקה קלה.

● **השביעיה כאוטו קו־מותיים (6.00).** בין השינו־יים החלים בלוח־השידורים של השבוע חלה גם הקדמה ביום אחד של התוכנית הפופולארית לילדים. שינוי זה הוציא את מחלקת ההגשה של הטלוויזיה ממסלולה הרגיל והיא אינה יודעת עדיין איזה פרק של השביעיה ישודר הערב.

● **הכל נשאר במשפחה (8.30).** פרק שני על משבר האמונה של אדית. בפרק זה, נמשך עדיין המרד של אדית באנקר נגד אלוהים, והיא מם־שיכה שלא לרצות ללכת ל־כנסיה, אחרי שידיד קרוב שלה נהרג וחתנה נפצע.

● **אבן נגף (10.00).** במיסגרת תיאטרון הכורסה סי־פורו של אלפרד, שאותו מגלם השחקן רונאלד ראד, שהוא בעל שלוש חנויות מכולת בעיר אנגלית קטנה, וחלום חייו הוא שיהיה לו גם סופרמרקט קטן. לאלפרד יש בן לא־יוצלח בשם תימותי, שאותו מגלם השחקן דויד קוק. תימותי מנהל את אחת מחנויות המכולת של אביו, ובגלל טעות בהזמנת מיצרכים, מגיע לחנותו מישלוח של אלפי נרות, בעוד שהוא היה צריך רק כמות קטנה. אביו כמובן רוצה להרוג אותו, אולם בגלל שביתת חברת־חשמל, מתברר כי טעותו של תימותי הביאה להתעשרותם, שלו ושל אביו.

● **תומאס ומאזי או ספן חוזר לביתו (10.50).** אופרה קלה שכתב ד"ר תומאס

הנרות הביאו את העושר

ארנה, הנסובה סביב סיפורה של עלמת חן המצפה בכיליון עיניים לשובו של אהובה הספן.

7.5

יום שני

● **ספורט (שעה 3.25).** שוב שידור ארוך מכינוס הפועל ה־11, אשר יזכה בוודאי בצור־פים רבים יותר מאשר בכל שידורי הכינוס, מלבד מישחק הכדורסל ולו רק בגלל מיקצוע הספורט שיועבר בשידור ישיר בו: הטניס.

● **מוזדון המוסיקה (6.00).** תוכנית מיוחדת לבלט ג'אז, אגדת הים, בביצועה של להקת ג'אז מקרב תלמידי ה־

גם בחדרה רוקדים ג'אז

מרכז למחול בחדרה בהדרכת יהודית שוויצר. המספר בתוכ־נית יהיה השחקן המעולה אבנר („חזקי") חזקיהו, הבמאי אנט־ואן סלאח והמפיקה רנה אגוזי.

● **מורשה (שעה 8.00).** תוכנית מעניינת במיוחד של מורשה. הפרופ' אליעזר שביד ישוחח על יהדות. רבקה שוורץ,

שדים ומאכים: לוי
שעה 9.30

אשה חילונית שהחלה לומדת תלמוד ושקעה בעולם זה, מספ־רת על משמעות לימוד התלמוד לאדם חילוני, ומודה כי אי־אפשר שלא להדבק במשהו מהאמונה תוך כדי למידה. הרב אליהו אביחיל גילה שבט יהודי נידח בהודו, אשר כמו שבטים נידחים אחרים, טוען כי הוא נמנה על עשרת השבטים. הרב מספר פרטים מאלפים מהבחינה היהודית על שבט זה, שעד היום לא נודע כלל.

● **לשחק שדים ומאכים (9.30).** סרט תי־עודי מצויין של רם לוי המתאר ניסיון חברתי ותיאטרלי שנערך בקריית־שמונה. הבמאית נולה צ'לטון עבדה במשך 10 חודשים תמימים עם צעירים ולא־צעירים בקריית־שמונה על העמדת הצ־גה. לוי מתאר את הגילוי ה־עצמי של השחקנים החדשים, תוך כדי העבודה עם הבמאית ועל התמורה שחלה הן בעולמם הפנימי והן בעולם התיאטרון הפרטי שלהם במשך אותם עשרה חודשים. אחד הסרטים הדוקומנטרים הטובים ביותר שנוצרו בארץ.

● **ואן דר ואלק (10.20).** הבלש הבריטי הפועל בהולנד, בהפקה אנגלית, היה צריך ל־בוא לעיתים לארץ ולבקר ב־בניין הטלוויזיה. רק הוא היה מסוגל לגלות עד כמה שעות לפני השידור, איזה פרק מה־סידרה שלו ישודר הערב. זה אחד הסודות השמורים במחלקת הדובר, הזקוקה לניעור רציני כדי להתחיל ללמוד לעבוד.

8.5

יום שלישי

● **מהר יותר גבוה יותר חזק יותר (שעה 6.00).** אחת מתוכניות הספורט הפו־פולאריות ביותר בעיקר בגלל הגשתה המעולה של הקריינית רחל („חלי") חיים. אגב חלי ביקשה להעיר כי יחסיה עם מנהל המחלקה שלה אלכס גילעדי הם במיסגרת יחסי שני עובדים, ללא כל קשר רומנטי וזאת בניגוד למה שנכתב ב־

ספורט: חיים
שעה 6.00

מדור זה, על הבילוי המשותף של השניים בעיר מגוריה של

רק ידידות לא רומנטיקה

חלי, אילת. חלי טוענת כי הידיעה הרגיזה את החבר ה־פרטי שלה.

● **כינוס הפועל (8.00).** סיכום כינוס הפועל ה־11 וסי־כום אחד המיבצעים הנוספים של מחלקת הספורט. באם היה סיקור הכינוס טוב, מגיעות התישבוחות לאחראי על ה־כיסוי, יצחק („איציק") גליקס־ברג. עדיין לא ידוע אם גליקס־ברג יסתפק בחצי שעה בלבד של סיכום הכינוס. למערכת הכל־בו־טק, אשר השידור שלה צריך להתחיל בשעה 8.30, נמסר כי רק ברגע האחרון יוודע אם אכן ישודר הערב כל־בו־טק או שמדור הספורט המיוחד ישתרע על פני שעה שלמה.

● **קליאו ליין (9.30).** שידור שאסור להחמיץ. זמרת הג'אז מהטובות בעולם, קליאו ליין, מופיעה באדמונטון שב־קנדה. אין ספק כי כל מי ששמע את ליין בעת שנתנה סידרת קונצרטים לפני שנתיים, במיסגרת הפסטיבל הישראלי, ישאר הערב בבית כדי לחזות בהופעה מרתקת שלה. יחד עם ליין ותיזמורתה יופיע גם בעלה, המלווה הקבוע שלה וכוכב בפני עצמו, ומי שכתב את מרבית העיבודים לשיריה, הסאקסופוניסט גרי דנקוורט.

● **זו גראנט (10.15).** שוב קשה לטלוויזיה לגלות פרטים על הפרק של הערב מהסידרה על מערכת העיתון. יצחק („צחי") שמעוני, הממונה על הסרטים והסדרות הקנויות טוען, כי מחלקתו מעבירה חומר כתוב וצילומים למכביר על כל סידרת טלוויזיה הנר־כשת ועל כל אחד מפרקיה, ואם לא נמסר חומר מתאים לעיתונות, הרי זהו מחדל של לישכת דובר רשות־השידור.

צ'רטר מס' 1
CHARTER No. 1

עידן הצ'רטר הגיע! כל שבוע - טיסות לשבועיים, שלושה או ארבעה שבועות!

מחירי הטיסות הלוך ושוב:

- כל יום ה' **לונדון** החל מ- **£ 149**
- כל יום א' **מינכן** החל מ- **DM 545**
- כל יום א' **פרנקפורט** החל מ- **DM 615**
- כל שבת **ברלין** החל מ- **DM 545**
- כל יום א' **דיסלדורף/שטוטגרט** החל מ- **DM 725**
  (ליד אמסטרדם) (ליד ציריך)
- טיסות **ברלין - לונדון** החל מ- **DM 725**

המחירים לטיסה + חבילת סיור הלוך ושוב כוללים:

- כרטיס טיסה הלוך ושוב
- ביטוח ביטולי טיסות (מחלה, מילואים וכו')
- העברה משדה התעופה לעיר היעד
- איחסון בבית-אירוח (בחדר רב-מיטות) לתקופה של שבועיים
- הנחה לילדים
- טיסות גם לשלושה או ארבעה שבועות
- יציאות מובטחות

דרוש אצל סוכן הנסיעות שלך - היום!

ביצוע: מעוף טורס בע"מ

תל-אביב, רחוב בוגרשוב 84, טלפון 296174

נמר של עיר

במשך למעלה מ־30 שנות ס יפרות־ישראלית, היה העיסוק המרכזי של שירים וסיפורים רבים בנושא עקידת „דור הבנים" בידי „דור האבות", שדורות רבים במסורת היהודית חונכו עליו

לא עוד עקידה!

פתיח

בניית מיתוס

הבולטות שביצירות הסיפרות, השירה והתיאטרון הישראליים, במהלכן של יותר מ־30 שנה, עסקו באופנים שונים בנושא־החוזר של עקידת „דור־הבנים" בשדות־הקרב בידי „דור־האבות". הקונפליקט של אב השולח את בנו לקראת המוות מטעם רעיוני, מעסיק את היהדות מאז ימי אברהם אבינו, שהעלה את בנו יצחק לעקידה בהר־המוריה, ועד היום. היהדות לדורותיה בחנה בחינה מדוקדקת את נושא הרשות של האב לקבוע את גורל בנו, לחיים או למוות. אם קיים מיתוס בסיפרות הישר־אלית החדשה, שניתן להשוותו למיתוסים הקיימים בתרבויות ובספרויות שונות, הרי שזה מיתוס־העקידה, שכימעט כל יצירת סיפרות משמעותית בתרבות הישראלית ניבחנת בו. מיתוס זה מהווה גם תיפקוד ישיר של הסיפרות, כמצפון לתחליפים פו־ליטיים שעברו על החברה הישראלית ב־משך 30 שנותיה, וביקורתם.

מיתוס־העקידה בסיפרות הישראלית ניכ־תב כמסולטלת, המתחילה במילים נאי־ביות של משוררים המסתיימת במיתקפה מילולית וצינית של **חנוך לוין** במלכת האמבטיה. מחזה שבו הושמע פיזמון ש־

חיים גורי ס. **יזהר**
„לצאת לקרב ולהרוג בכישרון"

הרעיד את אשיות המימסד של סוף שנות ה־60', מעין קריאת־תגר על צידקתו של המיתוס הזה: „**אבי היקר, כשתעמד על קברי / זקן ועייף ומאד עיוור, / ותראה איך מזמנים את גופי כעפר / ואתה עומד מעלי, אבי, / אל תעמוד אז נאה כל כך, / ואל תזקוף את ראשך אבי, / נישארנו עכשיו בשר מול בשר / וזהו הזמן לכבות אבי. // אז תן לעיניך לכבות על עיני / ואל תחריש למען כבודי, / דבר מה שהיה חשוב מכבוד / מוטל עכשיו לרגליך אבי. // ואל תאמר שהקרבת קורבן, / כי מי שהקריב הייתי אני, / ואל תדבר עוד מילים גבוהות / כי אני כבר מאד נמוך, אבי. // אבי היקר, כשתעמוד על קברי / זקן ועייף ומאד עיוור, / ותראה איך מזמנים את גופי כעפר — / בקש או ממני סליחה...**"

דברים צינים ומריריים אלה כתב חנוך לוין אחרי שכל הערכים שבשמם נישלחו צעירים למוות בידי מדינאים מזדקנים, אבותיהם, הפכו לקלישות שחוקות. הוא, כמחזאי, נאלץ לברור לו את המילים ה־ציניות שתמחשנה את האבסורד שבמוות הזה. האבסורד שבמטבעות־לשון כמו „ואל תאמר שהקרבת קורבן...". אלא שחנוך לוין בא ואמר את דבריו כאשר המיתוס של המאכלת, הנישלחת אל צוואר הבנים בהר המוריה, הושלם עד תום.

תולדות

בקטילה רבתי

דורות רבים במסורת היהודית חונכו ויצרו את המסד למיתוס העקידה. כבר בספר חשמונאים ד' מובא נושא זה בענ־יינה של חנה ושבעת בניה: „**בני, הקרב הוא נעלה, כשתידרשו אליו להעיד בעד עמכם, הילחמו כלב מרומם על תורת־האבות... זיכרו כי מידי אלוהים נפל לכם חלק בעולם והלק בחיים. ובעבור זה חיי־בם אתם לשאת כל עמל בעד האלוהים. בעדו גם אברהם אבינו מיהר לשחוט את בנו, את יצחק, אבי לאומים, וזה לא ניכהל בראותו את יד אביו עם המאכלת יורדת עליו...**" במשך דורות רבים ב־סיפרות העברית, בגולה, שימש נושא העקידה לסופרים ולמחברי תפילות, כאשר תמיד הם מייצגים ומזדהים עם האבות שהקריבו את ילדיהם.

ראשיתה של ראייה חדשה בנושא ה־עקידה החל כתוצאה ממילחמת־העולם השניה והשואה. ראשוני המתייחסים היו משוררים כ**יצחק למדן**, שכתב: „**פה פולנו עוקדנו ובמו ידינו הכאנו הלום מצעים. / ואל שאל ואל חקור אם תירצה העולה! / הן לא אבן ילדתנו, את, / ודאי ישנו הרוצה בכך, / ודאי אמא ישנה אשר לא תשכחנו — / נפשיל, איפוא, דומם צוואר על המזבח: / אצלנו...** (בריתמה המשולשת). גם **אורי צבי גרינברג** אינו מסוגל באותה תקופה למ־נוע עטו מהעקידה של יהדות אירופה, ו־הוא כותב: „**מי ריאני משכיב כאלי עקדה את נווי? — / מחכה בעיניים גלויות; שיבוא המקריב / והוא אבי אברהם... כא בחצות נוטף־טל־מן־הפרת / וכהניפו לאות־התחלת־הקרבה את היד...**" (רחובות הנהר).

משורר ארצישראלי אחר, **נתן אלתר־מן**, שבחן את עניין העקידה באורח שונה מקודמיו, בבלדה על הילד אברם, אברם ולא יצחק, שאביו, אמו ואחותו כבר ניספו, והוא שוכב על מדרגות פתח ביתו בפולין: „**היה דבר אדוני אל אברם, אל אברם / הישן ספרוזדור הבית. / לאמר: אל תירא, / אל תירא אברם, / כי גדול יעצום אשימך...**".

חיים גורי, כמשורר, רואה את מסי־רת צו העקידה מדור לדור עד לסוף ה־דורות, והוא כותב: „**האיל בא אחרון / ולא ידע אברהם כי הוא / משיב לשאלת הילד, / ראשית אינו בעת יומו ערב. // נשא ראשו השב. / כראותו כי לא חלם חלום / והמלאך ניצב — / נשרה המאכלת מידו. // הילד שהותר מאסוריו / ראה את גב אביו. // יצחק, כמסופר, לא הו־עלה קורבן. / הוא חי ימים רבים, / ראה בטוב, עד אור עיניו כהה...**" אבל אברהם של חיים גורי יש לו בשורה לדורות ה־באים, והיא: „**אבל את השעה ההיא**

עקידת־יצחק מתוך „הגדת ראש הציפורים"
דרום גרמניה, שנת 1300 בקירוב

ומר של נייר

(המשך מעמוד 55)

חורש לצאצאיו. / הם נולדים / ומאכולת בלבם...״ (שושנת הרוחות). משורר אחר, המסיס את סבל העקידה אל עבר האב, **הוא אמיר גלבוע**, הכותב: **״זה אני הנישחט, בני. / וכבר דבי על העלים. / ואבא ניפתם קולו. / ופניו חיוורים...״** (כחולים ואדומים).

ביטוי יוצא־דופן לגבי תחושת דור תש״ח, כבר בשלהי מילחמת 48׳, מביא ה־סופר ס. יזהר בסיפורו ימי ציקלג, שם טוען גיבורו: **״אני שונא את אברהם אבינו ההולך לעקוד את יצחק. מה זכותו שלו על יצחק. שיעקוד את עצמו. אני שונא את האלוהים ששלח איתו לעקוד־ ופגר עליו הכל — ורק את דרך העקידה פתח. אני שונא שיצחק אינו אלא חומר ניסיון: ניסיון שבין אברהם לאלוהיו. את ההוכחה הזאת של אהבה, את הדרישה הזאת להוכחת האהבה, את התקדשות ה־ אל בעקידת יצחק. אני שתא להיות קטול את הבנים לניסוי של אהבה! לקחת כוח ולהתערב וליטול חיים כדי הוכיח בריב. ועל שהקולם החריש ולא קם ולא שיווע: נבלים, על מה צריכים הבנים למת? שונא את ההכרח להשיג דבר במחיר חורבן. או השמדה. או עינוי, או כפייה. מסופק אם שווה בקליפת השום — זה שרק כהשמדה משיגים אותו. יפה יותר לוותר, לאפוף ידיים ולמשוך — מאשר להילחם, לחטוף. אני שונא להילחם יותר מכל דבר אחר שהוא. זה ביזיון הכל. ואני יושב פה ומחכה לרצח, להרג, להשמדה, ומחשל כל כוחי ועצבי ושיריי מוחי — לרגע האחרון, כשיותן גם לי לפי כוחי — לפרוץ ולקחת טרף, ולהציל את חיי בטריפה שאטרוף, לנשוך מקרוב ולבתק גרון בכעס. ואין כל מנוס שהוא. כך בנוי העולם, כך בנויים החיים. כך זה בנוי. גזירה. ואפילו לברוח לא. אם אינך נכון למות ולהמית — לא יהיה טוב כ־ עולם. לא צדק, לא אהבה, לא יפי, כל אלה — רק דרכם. אם אינך מוכן למסור נפשך, לקפוץ אל המדורה, לצאת לקרב ולהרוג בכישרון, בתנופה, בקטילה רבתי — אין עולם ואין חיים, והכל לתוהו ו־ בוהו...״**

״למען התקדשות השכול הלאומי פרופר״

שנות ה־60׳ רופפו לא במעט את נושא העקידה בסיפרות הישראלית. אי־פה אי־ שם נימצאו עוסקים שונים בנושא, כמו **דויד אבידן**, שכתב במשהו בשביל מישהו גירסה אחרת משלו לנושא ה־ עקידה: **״׳אבא, איני רוצה למות!׳ / קרא האיש בקצה שנותיו. / מזג האוויר היה כהיר, ואביו / הפריח בועות אל ה־ אור המלוח: / המלאך כבר כיתת את המאכלת, בני, / לכמה וכמה עיתים, בני, / על כמה וכמה הרים, בני...״** בניסוחו הבהיר, השירי והמבריק, מצליח אבידן להביא את נושא העקידה לכדי מעלה בקטית כימעט, מבחינת הדימויים השיריים שלו.

ראשית שנות ה־70׳ העמידו את נושא העקידה בזווית חדשה לגמרי, כמו מלכת האמבטיה של לוין, והפיזמון מהריוויו ה־ סאטירי הזה, שצוטט בראש הרשימה. הגי־ דיל לעשות **א.ב. יהושע** בסיפורו בתחילת קיץ 1970, שבו הוא מביא בעירפול רב סיפורם של אב ובנו, גירסתו הוא לעקידת ״יחידך אשר אהבת...״ סיפורו של יהושע, שהומחז והוסרט לטלוויזיה, משמש מחאה לרוח מילחמתית של דור־ההורים, דור ה־ אבות. גיבורו של יהושע אינו הבן העקוד,

חנוך לוין יצחק בן־נר
״זקן ועייף ומאד עירני״

אלא האב העוקד. דומה כי הגירסה ה־ סלוויזיונית של הסיפור השכילה לתאר זאת, בתמונת האב, שכתוצאה מנפילת בנו הוזה בזכות לשאת דבריו בפני תלמידיו עם תום שנת הלימודים, סרם צאתם לצבא.

גיבוריו של א.ב. יהושע בסיפור זה, הוא סיפורם של בני דור שכמו נידונו להיעקד, נידונו למוות בידי אבותיהם, ו־ מחאתם היא חלושה שבחלושות. כמו תי־ אורו של הדור שקדם לדור שבא להש־ תחרר בתום מילחמת יום־הכיפורים ליד אוהלו של **מיטי אשכנזי**, או הדור המאוחר יותר, שייסד לפני קרוב לשנתיים את תנועת שלום עכשיו. גיבורי דורו של יהושע הם דמויות של תלושים, שלעתים נוצר הרושם, שהעקידה או המילחמה מה־ וויים עבורם את הפיתרון האחד והיחידי לתיסבוכות של חייהם.

תמונת האב בתחילת קיץ 1970, העומד בחדר־המתים, היא העקידה בת־זמננו ב־ התגלמותה.

בסיפור שמונה־עשר חודשים מאת **יצחק בן־נר** (ראה אור בספר שקיעה כפרית) מתאר הגיבור את עצמו במילים: **״כן ארבעים ושתים ועודו צעיר; אב לשני בנים, חתי האוכד; אשה דועכת; אהובה שאינה אוהבת; ארץ כואבת...״** בנו של המספר, עידו, נעדר מילחמת יום־הכיפור־ רים, בעוד אביו אינו מוכן לקבל את מותו של הבן: **״אנה הלכת, בני? את צעדיך האחרונים מחפש אני בחולות ש־ שקטו, מעבר לענני העשן שהתפוגגו. בין גופות חבריך המוטמנים אני עובר. הרוח מחתה את פסיעותיך, בני — ואני יודע שאתה עודך שם. חי. הולך. את הר קולך אני מדמה לשמוע. אני ממהר אליך, בני. אני מציץ. איני מוצא דבר...״**

הבן שנותר בחיים, יואב, מבקר לעתים בבית הוריו, והאב־המספר נריאה בעיניו **״אב ששילח את בנו למות בערבות־החול למען תורת־כזב, למען התקדשות השכול הלאומי פרופר, היה מתיו בוזם...״** ה־ אווירה בביתם מדכאת, רוויית ריח של מוות ושכול. האם קוראת את הספר שהיה באופנה אחרי מילחמת יום־הכיפורים, המחדל. וכאשר האב־המספר שואל את האם **״איך הספר?״** מספרת לו אשתו: **״זה מועזע לדעת שכך זה התחיל. שכך אבד עידו. בגלל...״**

האב בשמונה־עשר חודשים חש כמת־ רוקן, עד שבשלבים מסויימים הוא מתכנן כיצד לשלוח יד בנפשו. ובמקביל, היותו אב שכול (למרות אמונתו שבנו עדיין ב־ חיים) מעמידה בפניו מיני אפשרויות שו־ נות, לשוטט בשדות־קרב, כשהאנשים ה־ סובבים אותו נדים בראשם ומביעים משהו שבין צער לרחמים, למראה דמות האב. דבר לא ישנה את האמת ההיסטורית ואת העובדות של המילחמות, שאירעו ב־ מהלך שלושים שנות המדינה. התייחסותה של הסיפרות לפולחן העקידה מעיד על הפגאניות שבהקרבת הבנים, מוות שגם אינו מוות מהיר, אלא עינוי איטי ו־ מתוכם. דומה שיקח עוד כמה שנים ל־ סיפרות הישראלית למצות את הנושא עד תום, ולבחון את התאחרותו של השלום ואת חלקו של דור ההורים באיחור זו. אך הסימנים החברתיים החיצוניים וה־ תרבותיים מעידים על כך, שהחברה ו־ התרבות הישראליים בשלו מאז סוף שנות ה־60׳ וראשית שנות ה־70׳, כאשר עקידת הבנים היתה אופנה־של־מה־בכך, אופנה של יום־יום. כל שנותר לומר הוא: לא עוד עקידה!

אנתולוגיה ישראלית

הגבר עוצמת אותותיך

אָנָא הַגְבֵּר עוֹצְמַת אוֹתוֹתֶיךָ,
כַּאן אֲנִי
לֹא שׁוֹמֵעַ, לֹא יוֹדֵעַ, הָאִם
שׁוּב תַּקְעוּ פֶּרַח בְּרֹאל בְּרֹשׁ
הָאֲנִטֶנָה. אַתָּה עָדַיִן כָּל כָּךְ לָמָּה
אַתָּה פֹּה רַכְרוּכִי, לָמָּה אַתָּה תָּמִיד
אוֹרְחִי. הָאִם אֲנִי נִשְׁמָע הֵיטֵב, עֲבוֹר,
עֲבוֹר גַּם אַתָּה נִשְׁמָע קָטֵעַ, אַתָּה
נִשְׁמָע פָּצוּעַ, אַתָּה

בָּעֲמָק כְּאַרְגָּן הֵיקֵפִית, הָרִים
וְכִבְרֵי אַחֲרַת. אָנָא
הוֹדַע עָצְמַת אוֹתוֹתֶיךָ, בַּמֶּכֵ״ם
לֹא רוֹאִים אֶת פָּנֶיךָ, מַדְגִּישׁ
אֵינְךָ מוּחְלָם, מַדְגִּישׁ אֵינְךָ
גִּלְחָם, הָאִם לְשַׁלּוֹחַ אֵלֶיךָ סִיּוּר מְמֻגָּע, אֲנִי
מָלֵא אֲמִגְדָּה
שֶׁלֹּא יָגִיעַ וְלֹא יָקוֹר, פָּצִי
שָׁחוֹר. אָנָא הַחֲלֵשׁ

עָצְמַת אוֹתוֹתֶיךָ,
אֲמִירֵי הַפְּרוֹשִׁים לְעֵת עֶרֶב
לָשׂוּחַ לוֹאֲסִים שְׁמֶךָ, וּכוֹכָב
הַצָּפוֹן הַמּוּחָד, אָנָא
יָנוּחַ אֶת צִבְאֵי עֲלוֹתֶיךָ
לְאָן הוּא יוֹבִיל בֶּהֶן אֶת

אָנָא עֲצֹם אֶת עֵינֶיךָ, עַכְשָׁיו אֲנִי
שׁוֹמֵעַ. רוּחַ, אַתָּה כָּמוֹל סוֹפִית
לָמוּת. אַב שָׁפוּל, אֲנִי, כְּבָר לֹא
מַרְגִּישׁ
הַמַּעֲוֹת הַחוֹרֵף עָלֶיךָ יַגִּידוּ קָדִישׁ.

סרן בארי חזק
(נפל ממערב לתעלה במלחמת יוה״כ)

עמוס עוז
תגלית ישנה

דן בן־אמוץ
שערוריה חדשה

בחטף

התגלית של עמוס עוז על יחסיהם של ש״י עגנון וי״ח ברנר * ״זיונים זה לא הכל״ אצל דן בן־אמוץ * ״המהפך״ הקטן של הפרוזה הישראלית

● בביקור שערך הסופר **עמוס עוז** אצל איש־הסיפרות הירושלמי **י״ד אברמסקי**, סיפר האורח למארחו סיפור מימי לימודיו באוניברסיטה. כאשר היה עליו להכין עבודה שנגעה ליחסיהם של הסופרים **ש״י עגנון** ו**י״ח ברנר**, התקשה עוז במציאת ניסוח הולם ליחסי הקירבה ביניהם. אלא שעוז לא ויתר, וניגש אל עגנון והציג בפניו את השאלה. לאחר היסוס קל חייך עגנון את חיוכו הערמומי, ואמר לעמוס עוז: הסיבה לקירבה בין שנינו היתה, חיבתם של יוסף חיים (ברנר) ושמואל יוסף (עגנון) לש״י עגנון ● ספק דברי־השמצה וספק ההיפך השמיע י״ד אברמסקי על **יורם קניוק**. ומעשה שהיה כך היה, לדברי אברמסקי. יום אחד הוא ביקר במישרדו של הסופר **משה שמיר**, שכיהן אז כ־ עורך ירחון הסופרים מאזניים. ממש באותו הרגע יצא מחדרו של העורך **יורם קנ־ יוק**, כאשר שמיר מהנהן בראשו ואומר לאיש־הסיפרות הירושלמי: ״הוא סופר גדול קניוק...״ ● ספר שיעורר מן הסתם שערוריה גדולה מאד, הוא סיפרו החדש של **דן בן־אמוץ** שהחליט, לאחר הפוגה בת כמה שנים, לשוב לעולם הסיפרות. שמו של הספר החדש העומד לראות אור לקראת שבוע הספר העברי הוא: זיונים זה לא הכל ● בעוד שבמהלך חול־המועד פסח התנהלו בבית סטרניחובסקי דיוני ועידת הסופרים, הרי שבמוספי הסיפרות של היומונים התרחשה מהפיכה רבתי. את מקומם של פוחלצי החגים הרגילים, כ־ **אהרון מגד, אהרון אפלפלד** ואחרים, תפס דור חדש של מספרים, שהוציאו את הרחוב שוחר הסיפרות משלוותו. ראשית היה זה סיפורו של **יצחק בן־נר**, ארץ רחוקה, שדובר בו רבות. סיפור אחר ש־ עורר תשומת־לב רבה היה סיפורו של מספר צעיר, **יצחק לאור**, שפורסם בדבר תחת הכותרת להרוג נשיא של תעשיינים. סיפורים אחרים משל **יותם ראובני** ריתקו את מעריציו של זה בפשטותם, אם כי רבים הצטערו על חזרתו המשעממת לנושאיו הרגילים, ועל אי יכולתו לחרוג לעולמות רחבים יותר. אחד משתתפי ועידת אגודת הסופרים, שהתייחס בשיחה בארבע עיניים למיקבץ הסיפורים הזה, אמר כי ״המהפך״ הקטן של הפרוזה הישראלית מתרחש הרחק מ־ כתלי בית־סטרניחובסקי, על גבי דפי ה־ מוספים לסיפרות ● רוח תזזית תקפה את הסופר הפתח־תיקוואי **אהוד בן־עזר**, שצלם אחד היומונים ניסה לצלמו במיס־ דרון בית סטרניחובסקי במהלך ועידת הסופרים. בן־עזר התפתל והסתיר את פניו, תוך שהוא עושה מאמצים רבים כדי ש־ המצלמה לא תקלוט אותו ● סגישה מרתקת נערכה בערב חג הפסח בלונדון, בין המשורר הרוסי **ויבנני ויבטושנקו**, שנשא באחרונה לאשה צעירה בריטית, לבין המשורר הישראלי **יהודה עמיחי** ● אכסניה לפירסום רשימותיו של **נתן זך** נמצאה בירחון הסיפרות פרוזה, שם החל המשורר לפרסם קטעים מן המחברת הכחולה שלו. בין השאר כתב זך בקטעים מן המחברת הכחולה: ״אבי שנא את הארץ והיה חוזר ומאיים לחזור לגרמניה בתום המילחמה (העולמית). כשנזפו בו על כך אמר: אני רק צוחק.״ אמירה אחרת של זך בעניין הארץ: ״הלכתי גם אני לבקר את השכונה שבה חייתי לפני שנים רבות. רק בעל המכולת לא נשתנה. אמר לי: אז מה אם חיית כל כך הרבה שנים בחוץ־לארץ. אתה חושב שאמכור לך יותר בזול? שנות שהותו של המשורר זך בחוץ־לארץ לא ניתקו אותו מהזמר הישראלי החדש, ועל כך הוא כותב במחברתו: ״פעם גר שם בדרן־ זמר בשם מקסים זאקאשאנסקי. פתאום ניזכרתי בשם. מקסים זאקאשאנסקי מול **גידי גוב**. הנה כל ההבדל...״

SEIKO QUARTZ וסיגריות שרתון
לגברים כמוך!

שעון סייקו קוורץ
וסיגריות שרתון

יש לך טעם טוב!

תמרוקי
בַּרְבָּאבָּא

בַּרְבָּאבָּא הִתְבַּקְבֵּק
וְהַפַּךְ לִהְיוֹת בַּרְבּוּק
בְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ הַבַּרְבְּיוֹנִים
הַפַּכְפַּכִי הַצּוּרָה הַפְּכוּ גַּם הֵם
לְבַרְבּוּקִים

כָּל בַּרְבּוּק מָכִיל בְּכַרְסוֹ
תַּמְרוּק מְעוּלֶה לִילָדִים
שֶׁל אִינְטֶרְקוֹסְמָא-וִילָה

יִלְדֵיךְ יֹאהֲבוּ לְהִתְרַחֵץ
בְּחֶבְרַת הַבַּרְבּוּקִים
הָאֲהוּבִים

תמרוקי בַּרְבָּאבָּא – איכות בתוך שעשוע

פרס כפול: כל קניה מוכה בתלוש הנחה של 20% בקניית ספרים מסדרת ספרי ברבאבא · הרוכש 3 ברבוקים יזכה בפוסטר ציבעוני של משפחת ברבאבא · פרטים בתמרוקיות, בבתי כל-בו, ובבתי - מרקחת.

(המשך מעמוד 22)

כך כתב אביו, אביטל דפנא, שגם הוא משורר.

אחרי ששוחרר מהשירות הסדיר התחתן אודי עם חוה, ונולד בנם אייל. אודי עבר להתגורר בבאר־שבע והיה פקיד במשביר המרכזי. מספר נדב: „חטפתי את שוק חיי! זה, אהוד עם המשקפיים והכרס הקטנה, יושב שם במשרד עם ניירות במקום לרוץ אחרי פרות. פתאום הוא קם ועשה לי ‚נא'!"

מחמאות גבר לאשה

„כך אשר חיי המישפחה שלו שובשו," כתב אביו בחוברת לזכרו, „החליט, לאחר שנים רבות לשוב לשירות הצבאי. מעולם לא אהב חיי צבא, אולי ראה בזה פורקן ותקופת מעבר עד שיבנה מחדש את חייו. בכל משימה שהוטלה עליו השקיע רצינות, מחשבה והגיון. הכפופים לו קיבלו באהבה, הן את קפדנותו והן את החיוך, את הליגלוג ואת מעטה הציניות."

הבן אייל עבר למעוז־חיים. אודי חשב לקחתו אליו, לאחר שיבנה חיים חדשים עם חברתו שושנה. „מעולם לא החמיא. האמנם יש מן ההשפלה במחמאת גבר לאשה? לגבי אהוד, במחמאות לאשה יש מן הזיוף, ואני כה רציתי בהן. משעמדתי יותר על אופיו השתקני, הבנתי.

„הלא נדמה שהנה כך הולך הוא לציד בבוקר, שעה שאני הולכת לעבודה... שואל בחיוך, מה שלומך מלכה?"

אהוד הפנים רגשותיו, הסתייג מחישוף עצמי. צירפתי שברי דברים. בדרך אחרת לא הייתי מצליחה." כאשר החליטו אהוד ושושנה להינשא, התלבטו בבעיית המגורים. „כל ניסיונותיו החפוזים לזכות בדישרה נאותה עלו בתוהו. המרירות גאתה. כלפי חוץ העמיד פנים כאילו הוא עושה חיים. את האמת ידענו שנינו."

על אף הופעתו המעט מגושמת היה אהוד רוכב מצטיין. „לראות אותו רוכב על סוסים, זו חוויה נדירה, דבר לא רגיל. אתה מרגיש שהוא כימעט לא יכול ללכת. איזו מין עייפות כזו. אך רק מתחיל את העבודה הוא אדם אחר. ממש גורילה יכולה ללמוד ממנו," מספר נדב, שהיה שותף לאודי בתחביב הרכיבה. „כזה מין נחום־תקום, הוא תמיד היה קם על הרגליים לפני שהסוס נופל עליו." היום מקימים בקיבוץ אורוות־סוסים ומשטחי־מירוצים על שמו של אהוד.

בין כדורים ועשן

אחרי שאודי נפל החלו תלמידי בית־ספר לשלוח מיכתבים להוריו.

„דבר נורא קרה / לקיבוץ ולמישפחה: / הודי חמודי מבית־שאן / מת בין כדורים ועשן."

„אקווה שהשיר לא ציער אתכם עוד יותר," כתב מחברו, איתמר נצר, מהודהשרון:

אייל חזר אל אמו, כמה חודשים לאחר מותו של אהוד. הוא אינו מזכיר את אבא. הוא היה בן שבע כשנפל אביו, וכשמדברים על אהוד, בנוכחות אייל, הוא משים עצמו כמי שאינו שומע. „אין ספק שאינו מחסיר מילה מהנאמר," מסביר הסב, אביטל. „היזכור את אביו? איך יהיה אביו שמור בזכרונו?"

במעוז חיים גר היום אודי, בן השלוש וחצי. אודי הוא בנו של יואב, אחיו של אודי דפנא.

בתקופת ההמתנה שלפני מילחמת־ששת־הימים היה אודי מפקד מחלקת סיור. הוא נפצע בשעות הראשונות של המילחמה. תחילה הוגדר כפצוע קל, היה מלא רסיסים בפנים ובכל חלקי הגוף.

הרבה יין ואוכל טוב

את הפגיעה בעצב שברגלו הרגיש כעבור כמה ימים. חודשים לא יכול היה להניע את כף רגלו. תחילה הלך בעזרת קביים, ומאוחר יותר החל להתעקש, הכריח את עצמו ללכת זקוף וישר. בצבא נקבעו לו אהוזי נכות, אך שוב, כבנעוריו, חזר והתעקש, נאבק בוועדות הרפואיות וכדרכו — זכה. הוא שב לשיריון.

סיפר נדב, שבא לבקר אותו בבית־החולים בעפולה: „אני מתרגש מדברים כאלה. בסוף באתי לבקר אותו. המילה הראשונה שאמר לי: ‚נו, קסוקר, מה נשמע? יה אתוואל, מה נשמע?' הוא ידע שאני אסתכל על הקסוקר (פוזל) שלו. ישר שבר לי את המניות. הוא גם ידע שמייד נתחיל לדבר על זיונים. הוא שם שם את היד ואמר לי: ‚זה לא נפגע!' אהוד זה לא אחד לספר עליו סיפורים, זה אחד בשביל לחיות, אהוד צריך לחיות. תן לו כוסית ויסקי, הוא היה גומר בקבוקים, יושב, שותה ומתפלסף. כשהייתי

„אהוד זה לא אחד בשביל לספר עליו סיפורים. זה אחד בשביל לחיות, אהוד צריך לחיות"

תופס אותו ברגע של התפלספות, היה לו לא נעים. קיבינימאט! אני רוצה שהחברים שלי יהיו לידי!"

לרשימת האהבות המרובות שהיו לאהוד, נוספה במשך השנים אהבה חדשה: אוכל טוב. תות־שדה בכמויות גדולות, מאכלים משובחים ומשונים במיסעדות טובות ויין. הרבה יין. אחרי ארוחה טובה נהג ללכת לטייל ברגל. „שעה של קורת רוח," מסבירה שושנה. „מעין הפגנת רגש האשמה שבגרגרנות יתירה, שאת מקומה תפסו שיחות שלא בענייני חומר."

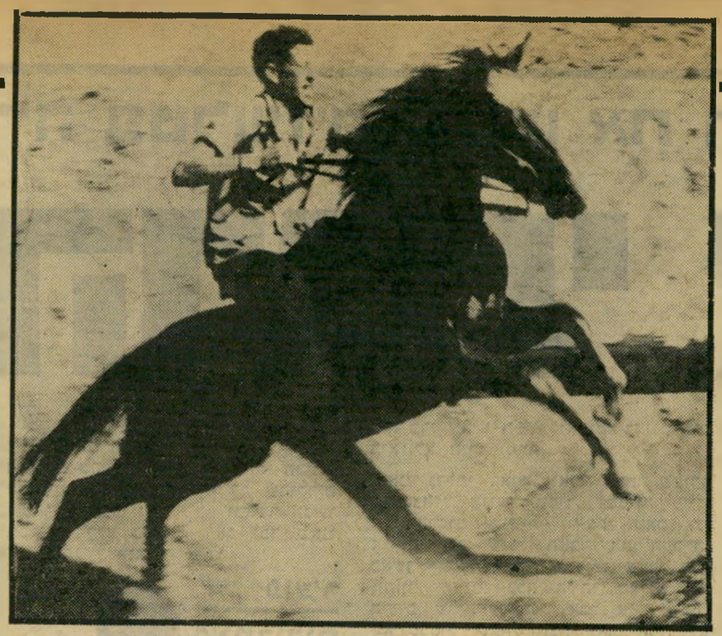
מדוע בושש רכבו?

אודי־חמודי היה גם חוש טכני מפותח. נדב: „אם הג'יפ לא היה מניע בבוקר, הוא היה לוקח את המקל הכי גדול שהיה שם, נותן מכה על המנוע. אחרי זה היה מניע והיה בטוח שזה בגלל המכה שלו."

עצבנותו של אודי גם היא היתה למשל. „קודם כל היה מגרש את האנשים מסביבו," נזכר נדב, „או שהיה נשכב על הגב, מחזיק את המושכות של הסוס ודופק ברגליים. ככה, עצבני עד שגעון. אחר כך זה היה עובר לו."

כתב אביו: „בני, בני, רכב ישראל ופרשיו, / מדוע בושש רכבו?"

נדב: „עכשיו אתה רואה? זה אחד להיעלם? להיעלם וזהו? זה אחד שהיה מסכים שישבו ויבכו עליו, ידברו עליו, ואני אספר את השטויות שלי עליו? עזבו אותו, תנו לו לחיות בשקט, לא להשאיר עיקבות. תראה, הוא היה שונא את כל החיים שלו אם הוא היה יודע שמספרים עליו. יום אחד באתי לשם — לקבר — הגדר היתה פרוצה ואני פחדתי שהסייחות יכנסו. אמרתי לעצמי: תרעה קצת רחוק יותר. אמרתי אז לקרוב שלי: שמע, פה שוכב בחור. הוא היה חבר שלי. הוא בטח מבסוט שהסוסות היו שם."

הודי כמיריץ
למה אוהב כה הצל את העץ —

הודי הספורטאי
— מבוקר עד ערב —

הודי (במרכז) כתנועת־הנוער
— אצלו הוא רובץ

האשה שדבריה בטלוויזיה זיעזעו את הארץ, מספרת

לא הדגתי את

סמדר הרן, מי שהסעירה את הארץ כולה בראיון שנתנה לטלוויזיה ב־ליל־שבת שעבר, אינה מסוגלת להתגורר בבית שתקפו המחבלים. היא מתגוררת היום בביתם של זוג ידידים בנהריה, מרחק קילומטר בלבד מהבית המפורסם ב־רחוב ז'בוטינסקי 61.

בית הידידים הפך מקום־מיפגש חברתי לידידים הרבים של מישפחת הרן, שאינם מניחים לסמדר להיות דקה אחת לבד.

יומיים אחרי ששודר הראיון בטלוויזיה רואיינה סמדר על־ידי העולם הזה. בעת הראיון היתה עירנית, חייכנית, ניסתה לנתח בקור־רוח את שעבר עליה בעת הפיגוע ומאז הפיגוע. היא היתה יפה כתמיד, לבושה במכנסיים חומים, חולצה קצרת שרוולים, אך ללא איפור.

סמדר הסבירה כי אינה דתית, לכן אינה יושבת שיבעה, אלא מבלה את ימי השיבעה בקרב חבריה וחבריו של בעלה המנוח.

סיפרה סמדר הרן:

אני רק סמדר הרן. לולא היה המיקרה בנהריה, אף אחד לא היה יודע בכלל מי אני. סתם בחורה פשוטה, שחיה באושר עם בעלה ושני הילדים שלה. עכשיו עברתי טרגדיה נוראה, שמעט אנשים בעולם עברו אותה. אז פיתאום כולם מתעניינים לדעת מי אני.

אמא שלי היא ניצולת־השואה, ועברה מחנות־ריכוז. אמא אמרה לי, אחרי המיקרה, שהטרגדיה שלי היא הרבה יותר גדולה משלה. היא אמנם היתה במחנות־ריכוז, עם כל הנורא שבזה, אבל היא בעצמה אמרה לי שהיא לא ראתה את המוות כל־כך קרוב מול העיניים, ושהיא לא ראתה את כל האנשים היקרים לה הולכים מול העיניים שלה. בטלוויזיה אמרתי שהרגשתי כמו בשואה, אבל עכשיו אני יודעת שההרגשה שלי היתה הרבה יותר גרועה מאשר בשואה.

אני יודעת מחברים וחברות שלי, ש־השידור שלי בטלוויזיה עשה רושם קשה מאד. אני רוצה להסביר מדוע עשיתי את השידור בכלל, ולמה בדיוק התכוונתי.

אני יודעת הרבה

היו הרבה דברים שלא היו בסדר בכל העניין. מהצד שלנו, אני מתכוונת. אני לא מאשימה אף אחד. לא יומיים אחרי השידור בטלוויזיה היה אצלי בבית הרמטכ"ל, רפול. לא היה לו הרבה מה לחדש לי אבל הוא הבטיח לי, תיה הראשון שהבטיח לי, שחוקרים כל פרט ופרט מהפרשה, וכאשר יגיעו למסקנות, הוא בעצמו ידאג לכך שאני אדע אותן במלואן.

רק פנצ'ר באמבולנס

אם המסקנות יהיו כמו שאני חושבת — ולא יכולות להיות מסקנות אחרות — אני אמחה בכל תוקף ואזעיק שמיים וארץ. אני אעשה את זה בדרך מאד מיוחדת לי, שאני לא מוכנה עכשיו ולא כדי שהיא תמות. ואמנם, באינטרסול היא לא היתה מתה.

אני גדלתי בארץ. ואני ידעתי שעזרה של צה"ל מגיעה תמיד, ומגיעה מייד. זה החישוב שעשיתי. ידעתי שאם אני אגרום לכך שיעל תאבד את ההכרה, כאשר יחלצו אותנו וינשימו אותה היא תחזור לחיים. ככה הייתי מצילה את החיים של שלושתנו. אבל אני ישבתי באינטרסול שעה וחצי, ואף אחד לא בא בכלל לבית, לראות אם יש הרוגים, פצועים או מחבלים.

גם אחרי שעה וחצי, כשהוציאו אותנו, עברה עוד חצי שעה עד שהגיע האמבולנס. ואז היה מאוחר להציל ילדה, שהיתה חנוקה למעלה משעתיים.

את הפה רק אחרי שאני אקבל את ה־מסקנות.

לדני היה אקדח

לשניהם כמה תמיהות הקשורות לכל העניין. אבל אלה הן תמיהות שאף אחד, אפילו רפול, לא יוכל אף פעם לתת לי עליהן תשובות. השאלה שאני כל הזמן שואלת אותי היא מדוע דני, שחשב כמה פעמים קודם לכן על האפשרות שמחבלים יתפרצו לבית, לא החזיק את האקדח בבית.

לדני היה אקדח. הוא תמיד היה מס־תובב עם נשק. אבל תמיד החזיק את

„מי שהיו לו ילדים כמו יעל ועינת לא מוכן לווותר על ילדים. אני רוצה ילדים מהר"

לספר אותה. אני לא ארצה להיראות בציבור כמו אשה היסטרית, שצריך לרחם עליה, לכן אני אבחר דרך מיוחדת לעשות את המילחמה שלי. אני לא אעשה אותה בשבילי, וגם לא בשביל דני, עינת ויעל. המילחמות שלי לא יוכלו להחזיר אותם לחיים. אני אעשה את זה כדי שמיקרים כאלה לא יקרו עוד פעם.

יש עוד דבר שאמרתי בטלוויזיה, ש־אני רוצה להסביר אותן כאן. נדמה לי שאולי ביגלל ההתרגשות שלי לא הבינו אותי בדיוק. אני לא התכוונתי להגיד בטלוויזיה שבדם קר, אחרי שיקולים, הרגתי את הבת שלי, יעל. אמנם הייתי אז בהכרה מלאה, ידעתי בדיוק מה אני עושה ומת אני רואה. ראיתי מול העיניים שלי, כאשר הייתי באינטרסול, את ה־

אבל שוב, אני לא מאשימה אף אחד. אני לא יודעת מה עיכב את האמבולנס מלהגיע, ומה עיכב קודם לכן את העזרה מלהגיע. אני חושבת שהסיבה הטובה היחידה שהם יוכלו לתת לי, זה שהיה לאמבולנס פנצ'ר בדרך. שום סיבה אחרת לא עולה על דעתי.

להמשיך ולהיות חזקה

מזה אפשר להבין, מה שלא הסברתי כפי הנראה, כל־כך טוב בטלוויזיה, זה שלא אני הרגתי את יעל. אם מישהו הרג אותה, זה החיילים שהיו צריכים לבוא לעזרה, והצוות הרפואי.

אם אני כבר מדברת על החיילים, אני הגשק או במיפעל או בתוך מכונית.

אני לא יודעת אם זה משנה משהו. דני זה לא צ'ארלי. לדני יש אשה וילדים, שהוא היה צריך להגן עליהם, אז אני לא בטוחה שהסוף היה אחר אילו היה האקדח של דני בבית. אבל לפחות הוא היה מת בקרב, ומה שבטוח הוא, שהוא היה מת מכדורי המחבלים.

השאלה השנייה היא מה הוא עשה למטה, כאשר אנחנו היינו למעלה. היו איזה שתיים או שלוש דקות שהוא הלך להביא מוצץ לילדה, כדי להרגיע אותה. הוא נעלם מאיתנו לגמרי. בזמן הזה הוא יכול היה ללכת איזה חמש פעמים לאינטרסול וחזרה. אבל משהו העסיק אותו, או שהיתה לו איזו כוונה. השאלה הזו מנקרת במוחי כל הזמן.

לא אחזור לדירה

היום יש לי תפקיד מרכזי מאד בחיים שלי. זה לשקם את עצמי. החיים שלי לא נגדעו בעיקבות המיקרה, למרות שדני, עינת ויעל איננם. נגדע חלק יפה מהחיים שלי, אבל הם עצמם לא נגדעו, ואני טיפוס אופטימי. כל מה שאני צריכה זה לשקם את עצמי.

מהבחינה הכספית אין לי בעיות. לדני היה ביטוח־מנהלים גבוה. יש לנו כסף. חוץ מזה אני גם אקבל קיצבה מהמדינה. הסבירו לי שיש בעיה אם להכיר בי כבאלמנת צה"ל או כאם שכולה, וזה אנשים חשובים יצטרכו להחליט, אולי אפילו בכנסת. אני לא רוצה שיכירו בי גם כאלמנה וגם כאם שכולה. אני לא רודפת בצע.

חוץ מזה אני מתכוונת לעבוד. סטף ורטהיימר היה אצלי כמה פעמים. הוא בן־אדם נהדר. דיברנו על עבודה שלי אצלו במיפעל. יש לי בעיה שאני לא רוצה ולא מסוגלת לעבוד כפקידה. אני טיפוס שלא יכול לשבת על מקום אחד, ולא יכולה לעבוד לפי שעות. נדמה לי כי סטף ימצא לי עבודה שתתאים לי, אצלו במיפעל. אני עדיין לא רוצה

„החנאי הראשון שלי לשיקום זה לא לבכות. אני לא בוכה. אני צוחקת כל הזמן"

הייתי במקום כאשר המחבלים ירדו ל־חוף, ולא הייתי במקום כאשר דני ועינת מתו. גם אף אחד לא בא אלי באופן רשמי ואמר לי בדיוק מה קרה. לכן אני, בינתיים, עוד לא מאשימה באופן רשמי אף אחד, ולא אומרת שום האשמה.

אבל אני יודעת, ויודעת הרבה מאד. אני יודעת שהיו דברים שאסור שיקרו, ואני יודעת שהיינו מוסקרים לגמרי. ב־טלוויזיה רמזתי שאני יודעת את כל הדברים האלה, ושאני לא מתכוונת לעבור עליהם בשקט.

רגליים של המחבל ואת הרימון, וידעתי שזה יכול להיות הסוף שלנו, אם יעל תמשיך לבכות. שאני אומרת שלנו — אני מתכוונת ליעל, לשכנה שלי, שהיתה איתנו, ולי עצמי.

אני באמת השתקתי את יעל, מפני שידעתי מה יכול לקרות. אני גם משכתי בחזרה את השכנה שלי, ז'רמן, שרצתה לקפוץ בדיוק לידיים של המחבל. זאת אומרת שהייתי בהכרה מלאה, ולא תחת הלם או פאניקה. אבל אני סתמתי לה את הפה, כדי שהיא תאבד את ההכרה, רוצה להדגיש עוד משהו. בשידור שלי בטלוויזיה אני רמזתי על האשמות שלי נגד חיילי המילואים. זו היתה שגיאה. היום אני יודעת שבאותה מידה אפשר להאשים גם כמה חיילי סדיר, ולא רק חיילי מילואים. אבל לעצם ההאשמות אני לא רוצה להיכנס עכשיו. ראשית, כל זה עדיין טרי אצלי. כל האשמה כזו יכולה להביא אותי לידי משבר, ואני רוצה להמשיך ולהיות חזקה. שנית, רפול עדיין לא דאג שיעבירו אלי את מסקנות החקירה של צה"ל. אני אפתח

...יעל!"

לספר מה זה. כיוון שזה עוד לא גמור.
נוסף לזה יש לי המכונית שהמיפעל השאירה לי. זו היתה המכונית שהמיפעל נתן לדני. המיבצע הבא שלי הוא לנסוע לחוץ־לארץ. אני רוצה לטייל כמה שבו־עות באמריקה, ואחרי שאני אחזור אני רוצה לקנות כאן, בנהריה, בית. הדירה ברחוב ז'בוטינסקי היתה דירה שהמיפעל שכר לנו. אני לדירה הזאת כמובן, לא מסוגלת לחזור.

נתתי לדני יד חופשית

ל ש גם העניין של הציור. אני ציירת טובה. גם למדתי אמנות באוניבר־סיטת חיפה. אני יודעת שהציורים שלי עצובים. יכול להיות שיש בהם נבואה. אולי ידעתי מה עומד לקרות. אבל אני ציירת טובה, ואני מתכוונת לערוך בקרוב תערוכה.

יש לי בעיה אחת. אני יודעת שאם אני אערוך עכשיו תערוכה, אז כולם יבואו אליה מתוך רחמים, מפני שהציירת היא סמדר הרן, ואולי יהיו כאלה שיקנו את התמונות מפני שהציירת היא סמדר הרן, ואת זה אני לא רוצה.

אבל לא רק מבחינה כלכלית אני צריכה לשקם את עצמי. גם מהבחינה הנפשית והחברתית. עם דני היו לי חיים נהדרים. שנינו היינו אנשים פתוחים, ושנינו הכנו שכאשר מתחתנים, אף אחד לא כובש את השני ולא משעבד אותו. אני נתתי לדני יד חופשית והוא נתן לי, וכל מה ששנינו היה לתרום אחד לשני, ולא לפקח זה על זה. חיינו לפי הסיסמה: אכול ושתה כי מחר נמות. כימעט ולא חסכנו שום דבר, ולא קנינו לנו לבית דברים. לא שטיחים, לא מערכת, לא כל הדברים שיש לכל אחד. את הכסף הוצאנו על נסיעות, על בילויים ועל תענוגות.

עכשיו, כמובן, יהיה לי קשה בלי זה. דני השאיר לי ירושה חשובה. כיוון שהוא היה כל־כך נהדר, נשארו לי הרבה מאד חברים טובים של שנינו. החברים האלה יעזרו לי לשקם את עצמי. עכשיו, אחרי המיקרה, מטפל בי גם פסיכולוג. הוא בחור צעיר ונחמד, וגם הוא, בוודאי, יעזור לי.

אני מתכוונת להתחתן

א ני גם מתכוונת להתחתן בקרוב, ואני משוכנעת שלא תהיה לי בעיה עם זה. אני רוצה להתחתן, ושיהיו לי שוב ילדים. מי שהיו לו ילדים, ובעיקר אם הם היו ילדים כמו עינת ויעל, לא מוכן לוותר על ילדים, ואני רוצה ילדים מהר.

אחיו של דני הרן מאשימים:

מישפחתו של דני הרן עוסקת, בימים אלה, בניסוח מיכתב לממשלה, שבו דרישה להקמת ועדת-חקירה ממלכתית לבדיקת המחדלים שהיו בעת הפיגוע בנהריה, שבו נהרגו דני הרן ושתי בנותיו, עינת ויעל.

אחיו של דני הרן, ברוך וסמי קרן, מסרו כי יבקשו לחקור בעיקר את הנושאים הבאים:

- **כיצד התאפשרה חדירת המחבלים דרך החוף, ואם היו מחדלים בנושא זה?**
- **מדוע הגיעו כוחות-חילוץ לבית זמן כה רב לאחר הפיגוע עצמו? מדוע בוששה העזרה הרפואית, ומדוע, כאשר הגיע כוח של חיילים לבית והגיעה כבר העזרה הרפואית, הם היו בלתי-יעילים, ללא פיקוד או יד מכוונת?**
- **מדוע נפתחה אש על המחבלים שאחזו בבני-הערובה, דני ועינת הרן. האם אמנם נפ-תחה האש אחרי שהמחבלים כבר כותרו לחלו-טין, ללא כל אפשרות נסיגה, והאם אי-אפשר היה להמתין עד שייכנעו, וכך אולי להציל חיי-אדם?**
- **מדוע איש לא טיפל בסמדר הרן, אחרי שהיא כבר הובלה לבית-החולים, וניתן לה לחזור לבדה לשטח-הפיגוע ולחפש את בעלה**

מישפחתו של דני: ההורים והאחים

ובתה, מבלי שאיש יהיה לידה, ומבלי שאיש יטרח להודיע לה שהם נהרגו?

- **מדוע היה על המישפחה לשמוע על האסון מאמצעי-התיקשורת, ולא מגורם מוסמך?**
- **מדוע איש לא מסר עד היום למישפחתו של דני הרן מידע כלשהו על המיקרה ועל החקי-רה — אם מתנהלת חקירה לגבי הפיגוע?**

עכשיו אני רואה את החיים אחרת מאשר לפני המיקרה, ובהתאם לכך אני מתכוונת לנהוג בשיקום העצמי שלי. פעם, כשעינת היתה מדברת אל פרחים, לא היית מבינה אותה. עכשיו, כשאני רואה פרח, אני מדברת אליו. אני יודעת שרק לפני שבוע יכול היה לקרות שהייתי גומרת לראות את השמש ולראות פרחים. הייתי מתה. אז עכשיו אני מודה לפרחים שאני יכולה לדבר אליהם, כמו שעינת היתה עושה. החיים שלי ניתנו לי במתנה.

אני יודעת שאחרי השידור בטלוויזיה כולם שואלים מי אני, מאיפה אני באה, בכלל, איזה מין סיפוס אני. אני רוצה לומר שוב — אני אדם פשוט. נולדתי בקיבוץ רמות־מנשה, והייתי הרבה שנים קיבוצניקית. על ההורים שלי אני לא רוצה לדבר. אני רק מוכנה לומר שאמא היא ניצולת־שואה, ושאבא חולה מאד, חולה־לב. אחרי המיקרה אישפזו אותו מהר בבית־חולים. אבל עכשיו, תודה לאל, הוא כבר בבית. יש לי אח בצבא, ואחות יפהפיה בת 15. אני עכשיו לא איתם, משום שאני לא מסוגלת להיות בקיבוץ. אני נורא אוהבת את הקיבוץ, אבל זה לא בשבילי. אני טיפוס שלא מסוגלת לחיות בקיבוץ.

מאז עבדתי עוד בהרבה מקומות. הייתי מדריכת־נוער, עבדתי במושב־זקנים עזה בטיבעון. משם אני זוכרת את העולם הזה. כאשר באתם לעשות כתבה על בתי־הזקנים בטיבעון, ובאתם גם לעזה, היו בע"י־המקום בטוחים שאני הזמנתי את העולם הזה והחביאו אותי, כדי שלא אוכל לדבר איתכם.

דני אהב ערבים

מ אז חייתי עם דני, ואחר־כך עם הילדות, וחיינו נהדר. אני הייתי אשה מאושרת, ודני היה בעל נהדר. היו לנו הרבה תוכניות משותפות ביחד. נרשמנו לעיר־הוורדים של סטף ורטהיימר, ומשם אני מכירה אותו. לדני היה חלום, שאילו היה חי, היה מתגשם תוך שנתיים־שלוש. להקים עיר קטנה, שבה יגורו ערבים ויהודים ביחד. לא כמו עכו, שם גרים ערבים וגם יהודים, אבל לחוד, אלא שממש יגורו ביחד.

דני מאד אהב את הערבים. הוא הכיר אותם במיסגרת העבודה שלו במיפעל. שם הוא עבד עם ערבים. והוא האמין ששני העמים יכולים לחיות יפה מאד ביחד, כמו עם אחד. גם אני אוהבת ערבים, אבל רק את אלה שאני מכירה. את התוכנית הזו של דני אני לא אוכל להמשיך. ראשית, לא יהיה לי כוח לזה ושנית, זה יזכיר לי יותר מדי.

בכלל אני מבינה שהזיכרונות יהיו החלק הקשה ביותר. אני מאד אוהבת את המישפחה של דני, אבל אני לא איתם, כי האחים שלו מזכירים לי כל הזמן אותו. חוץ מזה אני רואה איך ההורים שלו סובלים, ואני מאד אוהבת את ההורים שלו. אני לא יכולה לעזור להם בשום דבר, לכן החלטתי לא לבוא לשם.

אני בטוחה שהעתיד שלי, למרות כל מה שעברתי, עוד לפני. הבעיה הכי גדולה שלי עכשיו זה הציור.

צריך כוחות נפשיים עצומים כדי לצייר, ובעיקר שלווה נפשית. עכשיו אין לי השלווה הנפשית, ואני לא מסוגלת להמ־שיך לצייר, אפילו לא ציורים עצובים.

„דני ואני חיינו לפי הסיסמה: אכול ושתה כי מחר נמות!"

במידה רבה אני עצמי נתתי לי אותם במתנה, אבל אני מתייחסת אליהם כמו אל מתנה.

התנאי הראשון לשיקום שלי זה לא לבכות. אני לא בוכה. להיפך. אני צוחקת כל הזמן. אני יודעת שכולם אומרים שאני עוד בהלם, ושזה יעבור. אבל זה לא נכון. אני לא הייתי בהלם כאשר המיקרה קרה, אני עכשיו לא בהלם, ואני לא אהיה בהלם. אני פשוט אשה חזקה, שאוהבת חיים ורוצה לחיות.

בהלוויה לא הבינו אותי בכלל. אחרי הנאום המחריד של הרב גורן, הוא ניגש אלי ואמר לי: „אני רוצה ללמד אותך פרק בהילכות אבלות." עניתי לו מייד: „לפני שאתה מלמד אותי הילכות אבלות, אני רוצה ללמד אותך פרק ב־הילכות התנהגות."

עוד לפני ההלוויה ביקשתי מבנין ש־הנאום שלו יהיה קצר. הוא נעתר לבקשה שלי, ואני חושבת שזה היה הנאום הכי קצר שבגין נשא בחיים שלו.

שמנה ומכוערת

א ת דני היכרתי בשירות הצבאי שלי. אני שירתי כמורה בבית־ספר לילדים קשי־חינוך רמת־הדסה בקריית טבעון, שם נפגשנו. אז הייתי שמנה ומכוערת, ודני היה ידוע כחתיך לא־נורמלי, שכל הבנות רצו אחריו. עד היום אני לא יודעת מדוע בחר דווקא בי.

בחתונה שלנו, שנערכה במשק, לא היה אפילו צלם. גם דני וגם אני שנאנו את צילומי החתונות עם כל הבורקסים האלה. אני גם לא לבשתי אז שימלה לבנה.

השנה לא יצעד המיצעד. אך אפשר להיזכר במיצעדים שהיו ושסימלו תקופתם

הרמטכ"ל הראשון יעקב דורי (משמאל) צופה באחד המיפגנים. במיצעד הראשון בתל־אביב היה זה דורי, שהציל ברגע האחרון את המצעד, כשפרץ אל ראש הצועדים ועצר את המיצעד.

כך הם צעדו

ערביה ודגלים תמונה זאת מסמלת את כיבושה של ירושלים במילחמת ששת־הימים. התמונה מראה את מיצעד 1968 בירו־ שלים המיזרחית. בפינה הימנית צופה הערביה בחיילים החולפים על פניה כאשר הם מניפים את דגלי חילות צה"ל. על חומות העיר העתיקה ניצבים חיילים על המישמר.

רובים צ'כים וקסדות פלדה עיטרו את הצועדים הראשונים, שהיו קצת מבולבלים למשמע השאגות ומחיאות־הכפיים של הקהל הנלהב במיצעד שלא צעד. לא היתה אז מירפסת שלא קושטה בדגלים.

הדרוזים צועדים בדיוק לפני שלושים שנה צעדו זה בצד זה בני יעקב ובני עשיו ברחוב אלנבי בתל־אביב. מצד ימין למעלה אפשר לראות את חנות הספרים **א.ב.ג.** שקיימת עד היום. לידה, המעדניה המפורסמת **לויתן**.

כובעי האופנה על ראשיהן של **חיילות** שמנמנות בחצאיות מידי במיצעד הראשון, הכובעים שנקראו "היטל־ מאכער" (כובען באידיש) נתרמז לצבא המערבי הצעיר **מל־ידי יהודים מארצות־הברית**.

גדוד נהגי־הפירדות כך הובילו אז מיטענים, בדרכים שהגישה אליהם היתה קשה. את הפירדות היו מושכים ברסן נהגים־מובילים, לבושם כלל מיכנסי־רכיבה, מגפיים וקסדות, ירושה מן הצבא הבריטי.

ה"מ.צ. במיצעד הראשון בתל־אביב, כבר אז היו חיי־לות המישטרה הצבאית קשוחות, אך נשיות.

הקצין אלוף־מישנה אורי בן־ארי, שניהל את המיצעד ב־1957. מאוחר יותר היה הקונסול הכללי בניו־יורק.

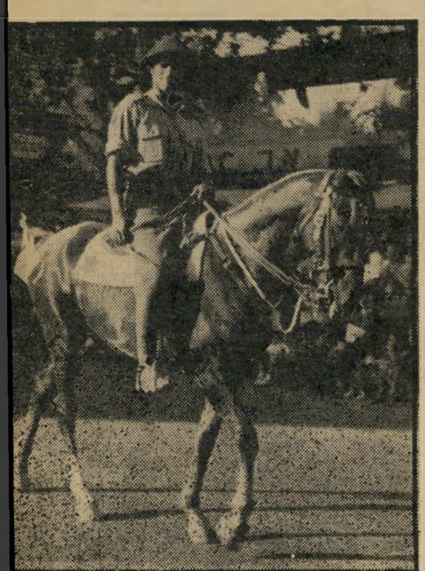
המיצעד שלא צעד

כך נקרא מיצעדו הראשון של צה"ל. על הג'יפ (משמאל) יושב יצחק שדה, שאחרי פירוק הפלמ"ח עבר לפיקוד חטיבה שמונה המפורסמת. הוא עובר בג'יפ בכיכר מגן־דויד ליד הבית שבו נמצא עד היום בית־הספר לשפות **ברליץ.** המצעד הפסיק לצעוד, **מכיוון שההמון התערב בין הצועדים.**

אלמונית במדים, שהיתה ב־שנת 1950 בת 18, מי היא הבחורה **החייכנית בתמונה?**

בן־גוריון בתיפארתו

בשעה שהיה שר־הביטחון, נושא נאום לפני נציגי־המושבים וקהל ההמונים באיצטדיון רמת־גן, במיפגן של יום העצמאות בשנת 1955. לימינו הרמטכ"ל, משה דיין, לשמאלו ראש־הממשלה, משה שרת, ואחרין הנשיא יצחק בן־צבי, את הצילומים בכתבה זאת צילם הצלם הוותיק אפרים ארדה.

במרכז חגיגות העשור של המדינה עמד המיצעד. המוני אנשים זרמו עוד ביום הקודם אל הבירה, וחיפשו בדוחק מקום בחום הכבד. בעלי־חקיוסקים ניצלו את ההזדמנות ומכרו אז ארגזים לישיבה בשלוש לירות תארגז!

ביום העצמאות בשנת 1962 ירד גשם, אך כשם שהחום לא הפריע במיצעדים חקודמים, כך לא הפריע הגשם להמונים לרקוד ערב המיצעד ברחובות כשהם אוחזים במיטריות.

פסים שחורים, שהוצמדו אל דיגלי חטיבות צה"ל וכיסא שחור על במת הכבוד ביטאו במיצעד תשכ"ג את האבל הלאומי על מותו של הנשיא יצחק בן־צבי.

במיצעד 1973 גנב את ההצגה כלב הטרייר הקטן שהשתחל בין הצועדים. חמישה חודשים מאוחר יותר פרצה המילחמה. מאז ועד היום באה האינפלציה וניצחה את המיצעדים.

הפרש במיצעד הראשון. 20 שנים קודם רכב כאן ראש עיריית תל־אביב, מאיר דיזנגוף.

במדינה

תל־אביב

אשפה ומכוניות

המטרופולין של ישראל מזדקנת בקצב מהיר

ב־17 השנים האחרונות הדלדלה אוכלוסייתה של תל־אביב ב־45 אלף נפש והצטמצמה ב־11%. לעומת זאת גדלה אוכלוסיית הזקנים בעיר. לעומת ממוצע ארצי של 8% המוגדרים כזקנים, 16% מאזרחי תל־אביב הם כאלה.

שני שליש מתושבי העיר העוזבים אותה הם צעירים בגיל שלמטה מ־29 שנה. כתוצאה מכך הצטמקה אוכלוסיית הנוער ב־עיר. משקלם בקרב תושבי העיר מגיע ל־28% לעומת 36% ב־1962. מיספר התלמידים ירד בשיעור 35% בעשור האחרון. נתונים מזעזעים אלה על הזדקנותה של תל־אביב, העיר התוססת ביותר במדינה, קיבלו חברי־הכנסת שסיירו בשבוע שעבר בעיר כדי ללמוד את בעיותיה.

לעומת צימצום האוכלוסיה והזדקנותה, חלה התרחבות בעיר בשלושה תחומים: אשפה, מכוניות ונתמכי־סעד. על פי הנתונים שריכזה העירייה מסתבר כי כמות האשפה הממוצעת לתושב תל־אביב מגיעה לחצי טון בשנה, לעומת רבע טון בירושלים. ב־15 השנים האחרונות גדל מיספר כלי־הרכב בעיר ב־400 אחוזים, לעומת גידול של 87% בשטח הכבישים. 15 אלף מישפחות בעיר מוגדרות כנתמכות־סעד ומדי שנה נוספות לעיר 1500 מישפחות נזקקות נוספות.

אם לא ייעצא פיתרון ממלכתי לבעייה עלולה תל־אביב בעשור הבא להפוך לעיר של זקנים, נתמכי־סעד, מכוניות ואשפה.

מישפט

מחכים לעודה

הקושרים הורשעו ברצח, אולם לא יסכימו להעיד נגד הנאשם כי זמן שעירעורם לא התברר

ישראל גירון נאשם ברצח מאיר אזולאי. לדברי כתב האישום עשה זאת על־ידי כך שקשר קשר, יחד עם מנהל העבודה הערבי שלו, עודה אבו־עמרה, לשכור רוצח ולשלם לו כסף, כדי שהוא ירצח את אזולאי.

קשרי אהבים. גירון היה מסוכסך עם אזולאי, מכיוון שזה היה סוחט ממנו כספים, ונוטל עופות חינם מהמשחטה שלו. גם לעודה היה חשבון פרטי עם אזולאי, שכן הוא היה סוחט גם אותו, על רקע קשרי האהבים שהיו לעודה עם הגברת שושנה גירון הבלונדית, אשת מעבידו.

וכך, לפי כתב התביעה, קשרו השניים קשר לרצוח את אזולאי, מצאו רוצח שכיר בשם עבד־אל־מונעים, והוא, יחד עם עודה ושני צעירים אחרים, רצחו את אזולאי.

בעייה קשה. הוגשו שני כתבי־אישום נפרדים: האחד נגד שלושת הערבים, והשני נגד ישראל גירון. מישפטם של הערבים הסתיים לפני כמה ימים בהרשעתם, ואילו מישפטו של גירון הופרד בשעתו לפי בקשת סניגוריו, נתן קנת ושמואל צאנג, כדי שבית־המישפט לא ישמע את העדויות וההודאות של הערבים, שאינן יכולות לשמש ראיה במישפטו.

כאשר נסתיים מישפטם של הערבים חשבה התובעת המנוסה, עדנה ארבל, לחדש את מישפטו של גירון. אולם כרגיל ב־מישפטי רצח, יערערו כנראה גם הפעם כל אלה שהורשעו. ועד שיסתיים עירעורם, לא יהיה עודה מוכן לבוא להעיד במישפטו של גירון, לספר כי השתתף ברצח.

נוצרה בעיה קשה לתביעה. מצד אחד לוחצים הסניגורים להמשיך במהירות את מישפטו של גירון, הנתון במעצר כבר זמן רב. ואילו אם יסרב עודה להעיד, לא תוכל התביעה להוכיח את גירסתה. על כן ביקשה התובעת מבית־המישפט, לדחות את מישפטו של גירון למשך שבועיים, כדי שתהיה לה שהות לנסות ולהקדים את עירעורם של הערבים בבית־המישפט העליון, ואז לא תהיה מניעה לעודה לספר את סיפורו בבית־מישפט. קנת לא היה מוכן להסכים לדחיה נוספת. הוא וצאנג

(המשך בעמוד 66)

הוא נפצע בפאריס בשעת הירצחם של האחים חזן, חזר ארצה על אלונקה, נעצר בארץ, נותק ממישפחתו ושוחרר בערבות

„איני טלית שכולה חבלתי!"

אברהם עמר

„דת הסטודיו היתה פתוחה לרווחה, אך הדירה היתה חשוכה, קראתי: ‚מרקו?' הדלת נפתחה קצת יותר ואני נכנסתי פנימה. שתי ידיים חזקות אחזו בכתפי וזרקו אותי ארצה. שמעתי שריקת כדור ממש ליד אוזני והרגשתי כאב חד מפלח את רגלי. שמעתי שני אנשים מדברים וכאשר הרמתי את ראשי ראיתי פרופיל כהה של האדם שיצא מהחדר."

כך נפצע אברהם (בבר) עמר בן ה־23 בפאריס, לפני כשלושה שבועות. מאז שכב בבית־חולים בפאריס כעשרים יום, כאשר המישטרה הצרפתית חוקרת אותו ועיתוני הארץ מלאים סיפורים שונים על רקע התקרית, שבה נפצע בבר ונרצחו שני האחים דויד ומרדכי חזן מבאר־שבע.

בבר יליד נתניה, נסע לחו"ל לפני כשנה. הוא בילה חודשים אחדים בלונדון ואחר־כך שהה תקופה קצרה בספרד. עיקר מטרתו, בנסיעתו זו, היה לשאת לאשה את חברתו ברי'ט היפהפיה. הוא הכיר את הצרפתיה הבלונדית העדינה לפני כארבע שנים, ומאז היו נפגשים בישראל ובצרפת לסירוגין. בבר אינו מדבר צרפתית וברי'ט למדה עברית כדי לשוחח עמו. השניים החליטו להנשא, אולם מאחר שאמה של הכלה אינה יהודיה לא יכלו להנשא בישראל ובבר בא לפאריס, שם נשא את ברי'ט לאשה בנישואין אזרחיים לפני בשלושה חודשים.

הזוג הצעיר גר בדירה, בפאריס, שניתנה להם על־ידי אבי הכלה. שני בני־הזוג אינם עובדים, אך נראה כי הפרוטה מצויה בכיסו של בבר הצעיר, גבה־הקומה והמשופם.

את האחים חזן הכיר בפאריס. גם היכרות זו היתה שיטחית בלבד. אולם מרקו, צעיר האחים חזן הזמין את בבר ואשתו להתלוות אליו לבילוי ערב במועדון יוקרה פאריסאי מרידיאן, שהוא מועדון לחברים בלבד.

הם קבעו פגישה בשעה עשר בלילה בדראג סטור מאטיניון. מרקו הגיע באיחור, התנצל והסביר כי עליו עוד לחזור לרגע לביתו לסדר משהו, ומייד יבוא לקחתם למועדון. הם נשארו יושבים בבית־הקפה. כאשר עבר זמן רב ומרקו לא חזר, החליט בבר להשאיר את אשתו שם ולברר מה יהיה על בילוי הערב. הוא לקח מונית ונסע לסטודיו של מרקו. לחץ על האינטרקום בחזית הבנין, אמר: „מרקו?" ודלת הבית נפתחה. הוא עלה במעלית לקומה השלישית שבה מצוי הסטודיו של מרקו ואז נתגלגלו הדברים במהירות עד הפציעה.

עד לרצח כפול

אשר הבין שהוא פצוע, החל צועק בכל כוחו כדי להזעיק את השכנים, אך איש לא נענה. רק השכנים בקומה שמתחתיו החלו מקישים בתיקרה כדי שבבר יפסיק את הרעש. השעה היתה כבר אחרי חצות וכאשר הבין בבר, כי איש לא יבוא לעזרתו בבנין, החל זוחל בכוחות עצמו למעלית, כשהוא משאיר בעיקבותיו שלוליות של דם. שנטפו מרגלו הפצועה. בתוך המעלית התרומם בשארית כוחותיו ולחץ על הכפתור שיוריד אותו לקומת הקרקע.

רק אחרי ששכב בחזית הבניין זמן מה הגיעה המישטרה ואספה אותו לבית־החולים. גם בבית־החולים עדיין לא הבין בבר את הסיבות לפציעתו. המישטרה שהחלה חוקרת אותו, קשרה אותו עם רצח יוגוסלבי שנהרג בבית־קפה ליד הבית. במאמצים רבים ובעזרת רופא שידע עברית, הצליח בבר לשכנעם כי הוא נפצע בדירת חזן, ורק אז נודע לו כי אחד האחים נמצא מת בדירה והשני נלקח לבית־החולים במצב אנוש. זו היתה הפעם הראשונה שבה החל משער מדוע נורה.

המישטרה הצרפתית קישרה את הרצח לפרשת מכירת־סמים ויריבות בין כנופיות, וקשרים עם המאפיה. מאחר שלא הצליחו לקשר את בבר לרצח והתברר להם כי הוא הגיע למקום באופן מיקרי, הזהירו אותו, כי מפני שהיה עד יחידי לרצח הכפול, עלולים הרוצחים לחסל אף אותו, כדי למנוע את זיהויים.

יומיים אחרי פציעתו הגיעו לפאריס אביו ואחיו הגדול יעקב. השניים החליפו את אשתו ליד מיטתו, ולא משו ממנו לרגע. הם התחילו להסדיר את נסיעתו חזרה ארצה. לבבר מעולם לא היה ספק כי הוא חוזר לישראל. אחרי שנשא לאשה את אהובתו, החליטו כי הם יחזרו לישראל ויגורו בנתניה. ברי'ט תעבור הליכי גיור בישראל והם יינשאו שנית ברבנות.

אולם בתקופת שהותו בצרפת פקע תוקף דרכונו הישראלי, ובגלל סיבות בלתי ברורות סירבה הקונסוליה הישראלית בפאריס לחדשו. בעוד הוא מנסה לחדש את דרכונו ולשוב ארצה אירעה הפציעה.

אביו, איש גדל מידה, עטור שפם עבות

על מדרגת האמבולנס

יושבת אמו הזקנה, בוכייה של בבר, בפעם הראשונה

אחרי הפציעה, צועד בבר בעזרת הקביים, כשאביו עורך־הדין רום (במישקפיים), מנסה לעכב את אנשי המישטרה, תומך בו. מאז פציעתו בפאריס טרח האב והשתדל לעזור לבנו.

החפר על הדגל

שנעשה בצרפת ושבו חוזקה העצם בפלאסטינה ובמסמרים, הציל את הרגל. בבר נופצה במקומות רבים ורק ניתוח מסובך, כבר אינו נראה כה נורא. אך העצם ברגלו של

ובעל לב חם, וידא במישטרה הצרפתית כי אין להם כל תביעה או חשד נגד בבר, ועל כן יוכל לעזוב את צרפת בכל עת שירצה. האב קנה כרטיסי טיסה לישראל בחברת אל־על, קיבל מהקונסוליה הישראלית תעודת־מסע ליום אחד עבור בבר, וכך, באמבולנס, הגיעו לשדה־התעופה.

בלי צו־מעצר

מרית שהפציעה הנראית לעין היום היא קטנה, העצם ברגלו של בבר נופצה במקומות רבים, ובניתוח הסובך שנעשה בו בבית־החולים בצרפת, חוזקה העצם בפיסות פלאטינה ובכמה מסמרים כדי לאחותה מחדש.

כאשר שוחרר מבית־החולים והורשה לו לחזור לארץ, יעצו לו הרופאים לעבור בדיקה בישראל, מייד אחרי צאתו מהמטוס, לוודא שלא נגרם נזק לרגל. עליו לקבל גם זריקות אנטי־ביוטיות למניעת זיהומים.

טיסת אל־על מפאריס התעכבה למשך שש שעות, ובאדיבותה של החברה אוכסן בבר, בינתיים, בחדר במלון שדה־התעופה עד מועד ההמראה. הוא הובא אל מדרגות המטוס באמבולנס, ופונו עבורו שלושה מושבים, כדי שיוכל לשכב בנוחיות. אביו של בבר מבקש להודות שוב לחברת אל־על שהיתה מוכנה לפנות עבור בנו הפצוע שלושה מקומות, למרות ששולם עבורו כרטיס אחד.

היציאה מצרפת עברה ללא תקלות, והמישפחה קיוותה לשוב הביתה, לאם ולבבי־המישפחה המצפים בשדה־התעופה. בגלל האיחור של שש השעות הגיע המטוס ללוד בשעת לילה מאוחרת, בשלוש בקירוב. על המסלול כבר המתין אמבולנס שהזמינה המישפחה כדי שיעביר את הבן החוזר הביתה בנוחיות ובביטחה. בבר הועבר לאמבולנס, בעוד הנהג רוצה להתניע לעבר היציאה, הגיעו שתי מכוניות מישטרה ועצרו בשני צידי האמבולנס.

השוטרים הודיעו כי אינם מרשים לקחת את בבר לשום מקום. אינם מרשים לו לראות איש והם עומדים להובילו למישטרת נתניה שם יש נגדו כמה תלונות.

למרות השעה המאוחרת המתין בשדה־התעופה גם עורך־הדין של בבר, משה רום. הוא חשש כי ייתכנו סיבוכים מצד ממשלת־צרפת או מישטרת־ישראל, ולכן מעבר לחובתו בא לשדה־התעופה. כאשר ראה כי השוטרים מעכבים את האמבולנס שאל מדוע ובאיזו עילה הם עוצרים את בבר. הם ענו כי הינם עושים זאת לפי הוראות מפקד מישטרת נתניה אך לא הציגו בפני עורך־הדין כל צו מעצר או מיסמך חוקי אחר למעצר. הציפיה הארוכה התישה את כוחות המישפחה והאם החלה בוכה ומתייפחת, מבקשת לראות את בנה כדי להיווכח שהינו בחיים. האם הבוכיה התיישבה על פגוש המכונית וניסתה לעצרה ולהציץ לתוכה כדי לראות את בנה הפצוע. המישטרה לא אפשרה זאת בשום אופן. גם לעורך־הדין רום לא ניתן להיפגש עם לקוחו, אפילו בנוכחות אנשי המישטרה.

לבסוף הוחלט כי האמבולנס בליווי המישטרה יסע לתחנת נתניה והאב ובני המישפחה יבואו אחריו במונית.

בתחנת המישטרה נותר בבר באמבולנס זמן ארוך עד שהגיע הרופא, שהוזמן שעות קודם כדי לבדקו. אחר־כך הועבר לבית־החולים בהדרה.

עוד כאשר היה בבר בבית־החולים בפאריס התחילו העיתונים בישראל לערב את שמו בפרשות רבות ומגוונות של עולם הפשע הנתנייתי. נרמז על חשד נגדו בעניין שוד טבעת היהלום ממנדי רייס־דייויס בפורים בשנה שעברה, על קשריו לפרשת הרצח של אלי וועדש שאירעה גם היא בנתניה בדיוק ביום השוד של מנדי. היו שמועות שקישרוהו לשריפת מלון פארק במאי 1976, שבו קיפחו את חייהם ששה אנשים.

אם אומנם היתה המישטרה חושדת בו רק בחלק מכל הפרשות הללו היתה בוודאי מנסה לעצרו לתקופה ארוכה וחוקרת אותו עליהן. אך למרבית הפליאה לא נחקר בבר מאז שובו לישראל על־ידי המישטרה כלל ועקר. למחרת מעצרו הדרמתי בשדה־התעופה הגישה המישטרה ביוזמתה בקשה לשיחרורו של בבר בערובה בפני בית־משפט בנתניה. הוא שוחרר והוחזר לביתו. מאביו ביקשו להפקיד בקופת בית־המישפט 10,000 ל"י ובזאת נסתיים העניין.

להתחיל דף חדש

בית הזרים שבנתניה, ישב בבר, הדירה מפוארת, שטחים מקיר לקיר, נברשות בדולח וטפטים יקרים, אגרטלים ענקיים מלאי שושנים מלאכותיות, פסלים רבים ווילונות קטיפה אדומים.

„אינני טלית שכולה תכלת, זה נכון שכאשר הייתי צעיר היו לי חברים שונים ומשונים, הסתבכתי בתיגרות ובקטטות והמישטרה היתה עוצרת אותי מפעם לפעם. אולם מאז גיל 18, גמרתי עם הענייניים האלה, ועובדה שהתיקים היחידים התלויים ועומדים נגדי הם תיק משנת 1975 על קטטה, שבגללו הוצא צו־ההבאה שעליו הסתמכו כנראה השוטרים בשדה־התעופה, ותיק נוסף על תקיפת שוטרים והעלבתם שבו מטפל עורך־הדין רום."

את האישומים שייחסו לו בעיתונים מסביר בבר כך: בזמן שריפת מלון פארק, היה לדבריו בחוץ־לארץ, וחזר רק חודש ימים אחרי המיקרה. בכל זאת חקרה אותו המישטרה, אך שיחררה אותו, והוא מעולם לא הועמד לדין בעניין זה. הוא מכחיש כל ידיעה או קשר לעניין רצח אלי וועדש (ממנו זוכו לפני כחודש שמעון גניש וגבריאל ארביב, העולם הזה 2172) וגם לעניין היהלום של מנדי. הוא אומנם היה באותו מועדון לילה שבו בילתה מנדי באותה שעה, אך זה היה ערב הפתיחה של המועדון, והיו בו כאלף איש באותו ערב.

לדבריו, מעולם לא נחקר על־ידי המישטרה באשמות אלה. למרות שהיה עדיין בארץ במשך שלושה שבועות אחרי שבוצעו הפשעים האלה, ושכל חלק גדול מזמן זה בבית־החולים בגלל ניתוח אפנדיציט. למישטרה לא היתה כל בעיה למצוא אותו לחקירה, אילו רצתה.

על מצפונו הנקי מעידה העובדה כי חזר ארצה מרצונו, למרות שלא גורש מצרפת. פשוט כאשר שמע על כל הדברים שנכתבו עליו בארץ החליט להתייצב ולהפריך אחת לתמיד את כל השמועות הללו.

„הייתי צעיר וחמום מוח, עשיתי טעויות אחדות. אבל שילמתי עבורן, היום התחתנתי ואני רוצה להתחיל דף חדש."

אומנם לא טלית שכולה תכלת, אבל בגיל 23 עוד יש זמן לשיפורים.

כדורגל

שוק הכוכבים

נציגי הקבוצה הצרפתית אולימפיק מרסיי התמקמו במיגרש ימק"א, כדי לעקוב אחר תנועותיו של החלוץ המרכזי של מכבי תל־אביב ונבחרת ישראל, ויקי פרץ. האם יהיה ויקי לכדורגלן השלישי שיופיע בקבוצה צרפתית מן הליגה הראשונה, אחרי מוטל'ה שפיגלר וגיורא שפיגל? אבל משנסתיימו 90 הדקות המרתקות, ודווקא בנצחון של מכבי תל־אביב, החליטו הנציגים מצרפת שהם יורדים מוויקי פרץ ומתלבשים על אורי מלמיליאן.

אכן, אורי מלמיליאן בן ה־22, גדול שחקני ירושלים בכל הזמנים, היה השחקן

אבי כהן
תשעה מיליון לירות

המצטיין במישחק העונה ולמרות שקבוצתו נוצחה בסיום 1:0 הוא כבש את לב נציגי אולימפיק מרסיי. ביום שלמחרת כבר נערכו פגישות מארתוניות בין האורחים מצרפת לכדורגלן הירושלמי, ובשלב מאוחר יותר הצטרף למשא־ומתן גם יו"ר בית"ר ירושלים, עורך־דין ראובן ריבלין. ביום השלישי בשבוע שעבר כבר היה ברור, שרק כמה פרטים קטנים מפרידים בין אורי מלמיליאן ואולימפיק מרסיי.

אדיר כפעולה. מלמיליאן, שחקן הקישור של נבחרת ישראל ובית"ר ירושלים, יופיע כנראה בשלוש השנים הקרובות בקבוצת אולימפיק מרסיי, תמורת סכום כספי של ששה מיליון לירות, שאותו תשלם האגודה הצרפתית לבית"ר ירושלים. הכדורגלן הישראלי לא יצא מדעתו גם לאחר שנתבררו פרטי העיסקה בין בית"ר ירושלים ואולימפיק מרסיי, כל זאת, כמובן, על רקע עיסקת תשעה מיליוני הלירות שבין ליוורפול ומכבי תל־אביב, שנועדה לרכוש את הבלם אבי כהן.

כהן ומלמיליאן אינם הכדורגלנים הישראליים הראשונים שיופיעו בקבוצות מיקצועניות. אבל למרות הכל, העיסקות הקשורות בשני כוכבי־העל של הכדורגל הישראלי יוצאות־דופן. בשני המיקרים הקבוצות האירופיות הן אשר כמהות לרכוש את אבי ואורי, ואם החוזים הרשמיים עדיין לא נחתמו, הרי שבשני המיקרים כבר ברכו על המוגמר בלחיצת יד. במיוחד בולטת עיסקת רכישתו של אבי כהן על־ידי ליוורפול האנגלית, הנחשבת לאחת הקבוצות הטובות בעולם. אורי נאלץ להסתפק באולימפיק, אולי בגלל ששני ישראלים בליוורפול זה כבר באמת יותר מדי.

תמריץ לכדורגל הישראלי. השאלה המתבקשת מאליה היא, האם אומנם רמתו של הכדורגל הישראלי היא כה גבוהה עד שקבוצות צמרת בכדורגל האירופאי מבקשות לחזק את שורותיהן בשחקניו?

התשובה אינה צריכה להחמיא לכדורגל הישראלי. האמת היא שמגלי־הכוכבים של קבוצות העילית של הכדורגל האירופאי מתקשים במציאת שחקנים חדשים. שוק הכדורגל באירופה מצומצם מאד. רק בקושי ניתן למצוא שחקנים שקבוצותיהם מוכנות למכרם. מחיריהם הם גבוהים מאד. עבור כדורגלן מקצועי ברמה בינונית משלמים כיום באנגליה כ־20 מיליון לירות ישראליות.

במצב כזה נאלצים מגלי־הכוכבים לחפש כישרונות במדינות שבהן ניתן להשיג כדורגלנים מבטיחים במחירים זולים. אבי כהן הוא מציאה עבור ליוורפול, למרות שרמתו רחוקה מזו של שחקני הקבוצה. הוא בעל פוטנציאל מבטיח. בגיל 22 נותרו לו עדיין שלוש שנים כדי להגיע לגיל שבו כדורגלן בריטי מגיע לשיאו. משום כך הוא מהווה השקעה לטווח ארוך עבור מנהלי קבוצת הצמרת האנגלית. גם אם לא יצדיק את התיקוות שתולים בו, ההשקעה בו נראית כהימור מחושב.

עבור הכדורגל הישראלי יש יתרון עצום בשילוב כדורגלנים ישראליים בקבוצות צמרת אירופאיות. הנהלת ההתאחדות לכדורגל דאגה להבטיח שבכל מקרה יוכלו הן אבי כהן והן מלמיליאן להשתתף במשחקי נבחרת ישראל בכדורגל כחובבים. התקדמותם תהווה תרומה ושיפור לנבחרת.

מלבד השם הטוב שעשויים כדורגלנים אלה להעניק לכדורגל הישראלי בעיני מאות מיליוני אוהדי כדורגל בעולם, יש בכך גם להוות תמריץ לשאר כדורגלני ישראל, ולהעלות את רמת הכדורגל בארץ.

אם ידעו כדורגלני הליגה הלאומית כי הם נמצאים כל הזמן תחת עיניהם הבו־

אורי מלמיליאן
שישה מיליון לירות

חנות של מגלי־הכוכבים האירופאים, וכי יש להם סיכוי תיאורטי לשחק ככדורגלנים מקצועיים בקבוצות מקצועיות מעולות באירופה, רק טבעי שידיעה זו תשמש להם תמריץ כדי לשפר את כושרם ויכולתם ולהשתדל להתאמץ בליגה המקומית.

אוהדי מכבי תל־אביב ובית"ר ירושלים מלווים ברגשות מעורבים את ההתפתחויות האחרונות הקשורות באבי ובאורי. אוהדי מכבי יצטרכו להתרגל לעובדה, שהחל מהעונה הבאה תופיע קבוצתם ללא הגיבור האגדתי שלה, ואילו אוהדי בית"ר יצטרכו להשלים עם כך שקבוצתם תופיע ללא המלך הבלתי מעורער.

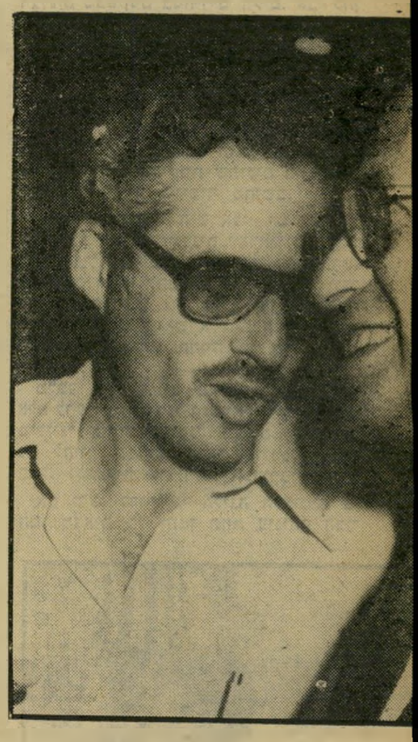
לכאורה יפסידו המכבים את אבי כהן והבית"רים את אורי מלמיליאן. אבל שתי הקבוצות תזכנה בחלק הארי של עיסקות המיליונים -- 15 מיליון ל"י בשתי העיסקות — וזה יאפשר להן למלא את החלל באמצעות רכישתם של טובי הכדורגלנים שבשוק הישראלי.

הנשיאו רעייתו

(המשך מעמוד 19)

רד ראש־הממשלה, הוא היה ממהר לבית הנשיא ומחזיר את הכסף האישי שקיבל.

סיפרוני, המשתף פעולה עם אנשי לישכת ראש־הממשלה, ידוע כפקיד־ציבור הרחד למישרתו. הוא יכול היה, על פי החוק, לסרב לאנשי מישרד ראש־הממשלה, כאשר הם ביקשו ממנו לגלות להם את הוצאותיו של נשיא־המדינה. סיפרוני אינו כפוף לראש־הממשלה. כיתר חשבי המישרדים הממשלתיים, הוא כפוף לשר־האוצר, ורק זה רשאי לתת לו הוראות. סיפרוני, עלה שלב אחרי שלב במינהל הממשלתי, מתפקיד חשב מרכז ההסברה לתפקיד סגן חשב מישרד ראש־הממשלה, עד שקיבל את חשבות המישרד. היה ברור לו שאם יסרב לאנשי מישרד ראש־

דובר נקדימון בתפקיד
„דיברנו רק על יופיה"

הממשלה, יהיה מי שידאג ששר־האוצר יחליף אותו, ובכך לא היה סיפרוני מעוניין.

עצה של מומחית

א אם ערכו אנשי לישכת ראש־הממשלה מחקר מעמיק בנוגע לחשבונות והקבלות של לישכת נשיא־המדינה, הם לא יכלו למצוא שם שום דבר הנוגד את החוק, ואפילו שום דבר חריג. אופירה ויצחק נבון ידועים כאנשים צנועים, וכל מי שהיה במישכן הנשיאות, יכול להעיד על אורח־החיים הפשוט שלהם.

אולם מובן שאפשר להדליק לעיתונים עובדות ומספרים אשר ייראו, במבט ראשון, כשערורייה. אם יחליטו אנשי לישכת ראש־הממשלה, למשל, לפתוח בגל ההשמצות, הם יוכלו לספר כי נשיא המדינה הוציא 20 אלף לירות על חליפות. במבט ראשון זה נראה נורא. אולם הם בוודאי לא יסבירו כי הנשיא הגיע למישרתו כשברשותו חליפה אחת, וכי בסכום זה הוא רכש ארבע חליפות, אשר להן הוא זקוק לעבודתו. הוא הקפיד שיהיו אלה חליפות זולות יחסית.

הם יוכלו להציג סכומים, הנראים גדולים לגבי המלתחה של אשת־הנשיא. אולם האמת היא שאופירה נבון ביקשה מאחת ממומחות הטקס של מישרד־החוץ לייעץ לה מה עליה לרכוש, על פי כללי הטקס, כדי שלא תבייש את ישראל ואת מוסד הנשיאות. בעיקר משום שבתקופת כהונתם הקצרה נפלו עליהם ביקורים מכתיבים של אישים חשובים. אופירה נבון לא זו בילבד שלא חרגה ממה שמישרד־החוץ יעץ לה, אלא אף חסכה בסכומים אלה.

(המשך מעמוד 64)

אף הגישו בג"ץ, כדי לחייב את בית־המישפט המחוזי לשמוע את המישפט ל־אלתר, אולם בקשתם זו נדחתה על־ידי בית־המישפט העליון על הסף.

הסטטיסטיקה. לארבל יש עוד אפשרות אחת: היא יכולה לפנות ליועץ המישפטי ולבקש ממנו לעכב את ההליכים במישפטו של גירון. בכך היא מקפיאה למעשה את מצב הדברים המישפטי, ואפשר לחדש את המישפט ללא חשש התיישנות תוך חמש שנים, כאשר תהיינה בידי התביעה העדויות הדרושות לה.

אלא שפירושו הפסיכולוגי של עיכוב הליכים הוא הרמת ידיים של הפרקליטות. שכן לעיתים רחוקות מחדשים מישפט שהיועץ המישפטי עיכב בו את ההליכים. הזיכוי של מני כהן וחבריו, כמו זיכויים של גבריאל ארביב ושימעון גניש, שהואשמו ברצח אלי וועדש מנתניה, לא נשמע עדיין מזיכרון הפרקליטות. הרשעת השלושה ברצח אזולאי תיקנה במיקצת את הסטטיסטיקה של הזיכויים ברצח. לכן לא תמהר הפרקליטות לוותר בעניינו של גירון.

דרכי חיים

אהבה במחתרת

היא יהודיה והוא ערבי. אביו אומר: „שתתאבדו". אמה אומרת: „שיתגייר"

השעה היתה אחת אחרי חצות, כשחמק מוחמד מבית הוריו, באחד מכפרי הגליל, ועשה דרכו לכיוון הכביש הראשי. הוא גמא כחמישה קילומטר עד שהגיע ליעדו: מכונית פרטית, שחנתה בשולי הכביש, כשאורותיה כבויים. במכונית המתינה לו רחל.

שני האוהבים נפלו איש לזרועות רעהו. אך רק לשניות ספורות. אחר־כך התניעה רחל את מכוניתה, וכשמוחמד יושב לידה הזניקה אותה לכיוון דרום.

כשחלף שבוע ומוחמד לא חזר לבית הוריו, החל החשש לקנן בליבם. נימנו וגמרו, ופנו לעיתונאי בן הכפר, כדי ש־יסייע בידם למצוא את הבן האובד. „לא רצינו לפנות למישטרה," סיפר האב, „כי ידענו שמוחמד לא מעורב בפלילים ולא מתעסק בפוליטיקה. חשבנו שזה עניין עם בחורה, ושזה לא עניין בשביל שוטרים."

אוזי כפרי. השבוע גילה העיתונאי את רחל ואת מוחמד, כשהם מסתתרים בתל־אביב, בדירה בת חדר וחצי, באחד הפרברים הדרומיים.

סיפרה רחל:

אבי, שניצל בנס מידי הנאצים, הגיע לארץ זמן קצר לפני הקמת המדינה. כאן פגש בצעירה שהגיעה זה עתה מתימן, ונשא אותה לאשה. ואני התוצאה — השיער השחור דומה לשיער של אמא והעיניים הירוקות דומות לאלה של אבא.

סיימתי את התיכון בהצטיינות ורציתי להמשיך באוניברסיטה, אך אז אירע הסאסון. אבא, שסבל מדיכאון, שם קץ לחייו, ואילו אני, במקום לאוניברסיטה הלכתי לעבוד. הפכתי פקידה במוסד ציבורי.

ערב אחד, במסיבת יום־הולדת של אחד מחברי לעבודה, הבחנתי בחתיך גבוה ומוקן. לא ידעתי שגם הוא עובד באותו המוסד. מאוחר יותר, כשהזמין אותי לרקוד, הציג עצמו בשם מוחמד, אך זה לא הפריע לי בכלל.

התחלנו לצאת ביחד, ללא כל התחייבות. היינו ידידים, הלכנו לסרטים. בהתחלה שמרתי על העניין בסוד מפני חברי לעבודה. אבל כמה זמן אפשר להסתיר דבר כזה? כשהסוד שלי ושל מוחמד התגלה, היה חלק שקיבל את זה בהבנה, והיה חלק אחר, שהביט עלי בעין לא־טובה. היו גם כאלה שקראו לי „מופקרת". לא בפניי, אבל מאחורי הגב.

חודש לאחר היכרותנו הפכנו לחברים ממש, ועברנו לגור יחד בחדר שכור. לאמי סיפרתי שאני יוצאת עם בחור אשכנזי. שיקרתי, כמובן, כי חששתי מתגובתה אם תדע את האמת. היתה זו תקופה של אושר.

עד כאן סיפורה של רחל.

מוחמד, שהקשיב כל העת מבלי להוציא הגה, סיפר כי הבעיות שלו עם הוריו החלו אחרי שסיים את לימודיו. „אבי דרש ממני לחזור לכפר, אך סירבתי."

אחיו של מוחמד, שידע על קשריו עם הבחורה היהודיה מתל־אביב, גילה את הסוד להורים. „הם לא קיבלו זאת בהבנה," גילה מוחמד. „הם הסתייגו. ואחרי שסירבתי לחזור לכפר, החלו לחשוש שמא אנשא ליהודיה. לבסוף נטו להשלים עם העניין, בתנאי אחד — שרחל תתאסלם ושתעבור לגור לכפר."

כאן פרצה רחל לדברי מוחמד: „אף פעם לא העליתי בדעתי להתאסלם ולגור בכפר. מה פתאום? הרי קשה מאד לבחורה יהודיה ועירונית לעבור פתאום לחיות בין ערבים ובתוך כפר. הערכים שונים, הנוהגים שונים, הגימוסים שונים, כימעט הכל שונה."

מוחמד: „מעולם לא התייחסתי אל רחל כאל יהודיה. היא בשבילי, בראש ובראשונה, אדם ודרישת הורי, שתתאסלם, היא מגוחכת לגמרי."

בהמשך השיחה סיפרה רחל כי חצי שנה אחרי שהכירה את מוחמד גילתה לאמה את זהותו האמיתית: „לא אשכנזי ואפילו לא יהודי, אלא ערבי מוסלמי."

התגובה הראשונה של האם דמתה לתגובתם של הורי מוחמד. בתחילה שללה את הרעיון מכל וכל, הסבירה כי יהודיה וערבי אינם יכולים לחיות בצוותא. אחר־כך נעצבה וביקשה מרחל שתיפרד ממוחמד. וכשהבקשות לא הועילו, צץ בראשה רעיון, שנראה לה מאד מקורי. למה שמוחמד לא יתגייר? שאלה האם את בתה. ולמה שלא יחליף את שמו למשה, למשל?

אוזי כפריסין. מוחמד (24) ורחל (22) לא נשברו עד כה. הם ממשיכים לחיות ביחד, חרף הקשיים וההפרעות. „ההורים והאחים התעקשו בתוקף שאחזור לכפר," סיפר מוחמד. „אני עמדתי על שלי

השופט זוין
חטיפה פה, חטיפה שם

וסירבתי. לבסוף באו שני אחי ואבי לתל־אביב וממש חטפו אותי לגליל. אך אני הצלחתי לחמוק מהבית וחזרתי אל רחל, לתל־אביב."

רחל ומוחמד החזיקו יד ביד, כמו נישבעו „לעולם לא נפרד". הם ספרו שחתת לחץ המישפחות, משני הצדדים, החליטו להינשא, אבל רחוק מישראל. „אולי בקפריסין," גילה מוחמד. „ואולי באירופה," הוסיפה רחל.

כשסר השבוע העיתונאי לכפרו, לגלות להורים שמצא את הבן האובד, התקבל על־ידי מישפחתו של מוחמד בכבוד אך בקוצר־רוח. בבית מהודר בן שתי קומות מתגוררים האב והאם וחמשת ילדיהם. מחדר האורחים רחב הידיים אפשר לראות את הווילה החדשה, הבנויה בשכונות.

הצביע האב על הווילה ואמר: „היא ריקה עדיין, היא מחכה למוחמד. העיקר שיחזור."

פשעים

מחפשים את המטמון

אבו־זמיר הזמים שנית

האבו־זמילים עשו זאת שוב. לפני חודשיים העסיקו את בתי המישפט בסידרה של מישפטים על סמים וכסף מזויף (העולם הזה 2164). השבוע העסיקו את בתי־המישפט באשמת חטיפה ותקיפה, שוב על רקע סמים.

מבעד לחיזון. האחים הצעירים של מישפחת אבו־זמיל עדיין מתגוררים בבית־המישפחה בלוד. יום אחד בקיץ שעבר הטמינו בחצר ביתם מטמון סמים — שקית ובה חשיש, ושקית שנייה ובה חומר „לבן".

כאשר באו להוציא את המטמון, הסתבר להם, להפתעתם, כי נעלם. הם הביטו סביב־סביב וגילו כי חלון השרותים של מישפחת נגאוקר צופה ישירות אל עבר המחבוא.

למישפחת נגאוקר שני בנים, ועל אלה נפל חשדם של מאיר אבו־זמיל ואחיו שלמה.

את החשיש החזירו להם האחים נגאוקר לאחר שקיבלו מכות. הם הסבירו כי ראו מישהו חופר ומוציא את השקית אחרי ש־מישפחת אבו־זמיל הטמינה אותו, והם שיכנעו את החופר להחזיר את החשיש לבעליו. אולם על „הלבן" לא ידעו דבר, לטענתם.

וכך, בחודש אוגוסט, בשעות הצהריים, הגיעו שלמה, מאיר ואדם אחר במכוניתם וארבו לאחים נגאוקר. הם ראו את צעיר האחים, יהושע בן ה־16, רוכב על אופניו לחנות לקנות לחם, עצרו אותו ושאלו היכן אחיו הגדול, עזרא. כאשר יהושע הנפחד ענה שאינו יודע, ירד מאיר אבו־זמיל מהמכונית ואיים להכות את הנער אם לא יגלה היכן אחיו.

ביגלל סירובו אילצו אותו להיכנס למכוניתם ונסעו עימו לחפש את אחיו. יהושע האמיץ סיפר להם סיפורים כוזבים על מקום הימצאו של אחיו, והם נסעו לחפשו לפי ההדרכה המוטעית, ולא מצאוהו.

אז קצרה רוחם של האחים אבו־זמיל, והם תבעו מיהושע כי יחזיר להם את שקית האבקה הלבנה שלקח, ואם לא יעשה זאת, יכוהו. יהושע הכחיש כל ידיעה על ה„לבן", ואז לקחוהו השניים ליער בן־שמן והוציאוהו מהמכונית. מאיר החל מכה בו באגרופיו ושלמה הוציא צינורית גומי מתא־המיטען של המכונית והחל מצליף בה על רגליו של הנער.

בשערי זוד. יש לשער כי יהושע הצעיר החל בשלב זה חושש לחבלה חמורה, ועל כן החליט להתחכם להם. הוא הודה כי השקית, ובה האבקה הלבנה, נמצאת בביתו, והבטיח למסור אותה לידיהם אם יחזירוהו הביתה.

כולם חזרו לשיכון בלוד, ושלחו את יהושע להביא להם את השקית. הנער עלה לדירתו ושם, בעצת אחיו עזרא, החלו למלא שקית ניילון באבקת־כביסה לבנה, ורצו למסור אותה לאחים אבו־זמיל, כדי שיעזבו אותם לנפשם.

עוד הם ממלאים שקית באבקת־כביסה, נשמעה דפיקה בדלת ונכנסו האחים אבו־זמיל. ללא אומר ודברים, מבלי שעזרא הצליח אפילו להציע להם את שקית אבקת־הכביסה, תפסו אותו השניים והובילוהו לי־מכוניתם. במכונית החלו מדברים על ליבו כי יחזיר את השקית, כי לא כדאי לו לסבול. כאשר עזרא הכחיש שוב סטר לו מאיר אבו־זמיל על לחיו.

המכונית המשיכה בדרכה. בכניסה ללוד עצרו במקום בודד, ושלמה הודיע לעזרא שאם תוך שלוש דקות לא יגלה להם היכן האבקה, יתחיל להכותו. כדי להפחידו עוד יותר הוציאו מהמכונית שרשרת־ברזל, המשמשת לקשירת־אופניים ואיימו עליו: „עם זה אתה תחטוף מכות".

מכונית מישטרה, שעברה במיקרה בסביבה, הצילה את עזרא ממכות נוספות.

אבקה מפוזרת. כתוצאה ממעשים אלה הוגש כתב־אישום נגד האחים אבו־זמיל, באשמת חטיפה ותקיפה.

המישפט נמשך זמן רב לפני השופטים דב לוין, ישראל גלעדי ונחמיה בר, ובימים אלה נתנו השופטים את הכרעת־הדין. הם מצאו את הנאשמים זכאים מחטיפתו של יהושע, אך אשמים בחטיפתו של עזרא ובתקיפת שני האחים.

תוך כדי המישפט העידה גם אמם של נגאוקר, וסיפרה שמצאה את אבקת־הכביסה מפוזרת בחדר־הילדים. היא לא הבינה מה עושה שם אבקת־כביסה וכעסה מאד על שילדיה מבזבזים את האבקה.

ליאורה פרנקל, ממישרדו של עורך־הדין דרור מקרין, לא הצליחה לשכנע את השופטים כי הסתירות בעדויותיהם של בני נגאוקר מערערות את האימון בהם. בית־המישפט קיבל את גירסתו של התובע, יהודה ויינשטיין, שהסביר לשופטים בהצלחה, כי סתירות אלה נובעות מפחדם

(המשך בעמוד 72)

לדעת הרב דרוקמן, מראש גוש אמונים, ההתנחלויות הן מקום מיקלט לפושעים

הביעה השחורה

ח"כ הרב דרוקמן
למצוא את מקומו באחת ההתנחלויות"

ל עקוב דיין רימה את המדינה. הוא גזל מהאוצר, באופן שיטתי, סכומי כסף נכבדים. שיטת הזיוף שבה השתמש היתה מתוחכמת, והצריכה מומחיות ותיכנון. לכן הפתיעה במייוחד טענתו של הסניגור, פינחס קליינר, כי לקוחו מפגר בשיכלו באופן משמעותי, וכי גילו ורמת התפתחותו הם כשל ילד בן 12—10.

יוקרה של „עוזי"

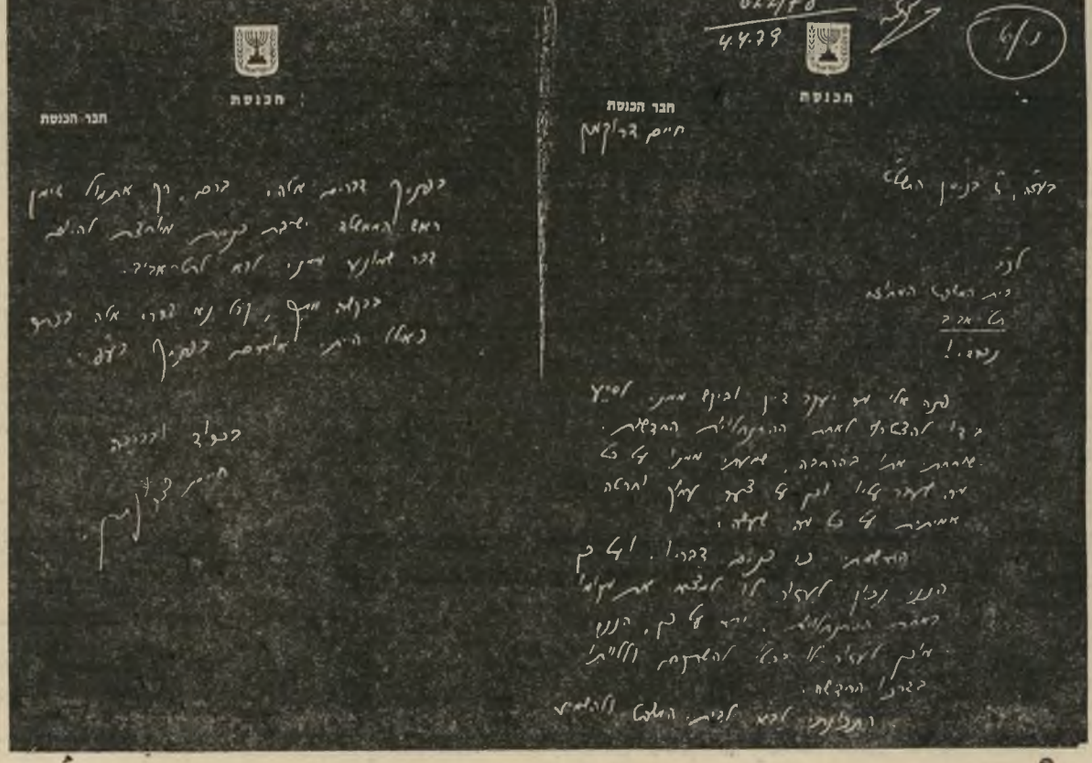
כ תב־האישום שהוגש נגד דיין כלל ששה עמודים צפופים, שבהם פורטו מעלליו. הוא היה בעל חנות לכלי־בית חשמליים. כאשר היו לקוחות קונים אצלו פריטים שונים, והיו זכאים לפטור מתשלום מס־קנייה, היה ממלא עבורם את טופסי הפטור כדין, גובה מהם רק את מחיר המימכר ללא המס, אולם את טופס הפטור כך נהג דיין זמן רב. אך הוא לא הסתפק רק בטיפול במיסמכים אמיתיים וזיופם. הוא גם מסר תצלום של טופס־פטור מקורי לבעל בית־דפוס, כדי שידפיס לו אלף טופסי־פטור ממס־קנייה. כדי להשלים את מלאכתו, גם גנב חותמת־מכס משולחנו של פקיד־מכס ברחובות.

כדי לזכות בכבוד ובאהדה של פקידי־ממשלה ולקוחות, החזיק ברשותו עוזי ותחמושת, והציג עצמו בכל מקום כחייל קרבי, המשרת ביחידת־יוקרה. כך דרש יחס מייוחד והתחשבות.

כמו ילד בן 12

ד יין לא הודה במעשיו, ונלחם בעז־רת פרקליטו זמן ממושך. התביעה, בידיה האמונות של שרה דותן, הביאה העבירות ואת ריבויין, ובקשה מבית־המישפט להטיל על דיין עונש מאסר ממו־שך. שרובו יהיה בפועל.

כאשר הביא הסניגור את עדי־האופי שלו, קשה היה להאמין למישמע האוזניים. הפסיכיאטור ד"ר יואל מוג'ה עלה על דוכן העדים וברצינות גדולה העיד, כי הנאשם בן ה־35 לוקה בפיגור שיכלי ממשי, וכי רמת־התפתחותו אינה עולה על זו של ילד בן 12—10.

המלצתו של דרוקמן לבית־המישפט
„צער עמוק וחרטה אמיתית"

ההגנה היה מיכתב מאת חבר־הכנסת הרב חיים דרוקמן.

הרב פנה בכתב, על נייר הכנסת, אל בית־המישפט והבטיח לעזור ליעקוב דיין להשתקם. הוא סיפר כי שוחח עימו בהר־חבה, ומאחר שדיין הביע רצון לעבור לאחת ההתנחלויות, נכון הרב לעזור לו למצוא את מקומו שם. אולם מכיוון שראש־הממשלה זימן ישיבת־כנסת מייוחדת ליום שבו היתה קבועה ישיבת בית־המישפט, ביקש הרב דרוקמן כי השופט יתייחס למיכתבו כאילו הוא עצמו הופיע בפניו בעל־פה.

מקום גלות

ה תובעת הביעה ספק לפני בית־המישפט אם אפשר להאמין לדיין, שאכן תינה בפני הרב דרוקמן את כל ששת דפי כתב־האישום. יתכן כי היטעה גם את כבוד הרב, וכך זכה במיכתבו.

אולם בשלב זה של המישפט הציע השופט כי התביעה תהיה יותר גמישה, והסכים לקבל את מיכתבו של הרב, מבלי לחקרו בחקירה נגדית, ובלי לברר אם אומנם נמסרו לרב כל עובדות המירמה והזיופים של דיין. וזאת מכיוון שפרקליט הנאשם הצהיר, כי הוא שוחח אישית עם הרב והסביר לו כללית את טיב העבירות שבהן נאשם דיין.

לפני השופט יעקוב קדמי עמדה החלטה קשה: האם לקבל את דברי ההגנה ולפסוק לדיין עונש כמו לילד בן 12, כפי שהעיד הפסיכיאטור, או לפסוק לו עונש ממשי וחמור, כפי שביקשה התביעה?

אמנם מסתבר כי מערכת הזיופים והמירמות אינה מצריכה תיחכום רב, קבע השופט, „אולם הלכה למעשה גילה דיין יכולת שיכלית ברמה מספקת כדי להגות את רעיון המירמה והזיוף, ולבצעם בפועל בצורה מיומנת ויעילה. לא אוכל, על כן, בשום פנים ואופן למדוד לנאשם את עונשו כאילו היה ילד בן 12 שנים."

השופט שם לנגד עיניו את הנזק שגרם דיין לאוצר המדינה, וכי עשה את מעשיו כדי להתעשר על חשבון הכלל. לפני שקבע את העונש, הדגיש השופט כי: „לא שכחתי גם את מיכתבו של ח"כ הרב דרוקמן."

בית־המישפט גזר על דיין עונש מאסר של ארבע שנים, מהן שתיים בפועל, והטיל עליו קנס בסך 25 אלף ל"י.

לא ברור מיכתבו של הרב דרוקמן אם הוא מתייחס להתנחלויות כמקום גלות לעבריינים, כפי ששימשה בשעתו אוסטרליה עבור האנגלים, או שהוא רואה בהן מוסד המשקם מפגרים.

כימעט את כל ראיותיה, כאשר באופן מפתיע נשבר דיין והודה בכל העובדות המפורטות בכתב־האישום. כתוצאה מכך הורשע על־ידי השופט יעקוב קדמי, בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב, בכל ששה עמודי האישום, על כל פרטיהם.

הוא ניצל הזדמנות זו כדי להודות בעוד 18 מיקרים דומים, אשר לא נזכרו בכתב־האישום.

נציגת התביעה הדגישה את חומרת

לא היה מעביר ליעדו. הוא היה משלם מכיסו את המס על הפריטים שנקנו, ואת הטפסים הממולאים היה שומר להזדמנות אחרת, שבה היה מוכר חפץ יקר במייוחד. אז היה מזייף את הטופס המקורי על־ידי תיתוכו וטיפול אחר בו, והיה מוסיף שם את החפץ היקר. הוא היה מקבל את הפטור על הפריט שערכו עולה במידה ניכרת על החפץ המקורי בטופס, ואת ההפרש היה משלשל לכיסו.

נשיות, רומנטיקה וזוהר

בקולקצית הלבנים החדשה של

„מיידנפורם"

לראשונה בישראל מציגה „מיידנפורם" את הקולקציה המושלמת שלה, הכוללת מבחר עשיר של לבני נשים, בגדי־ים, בגדי לילה ואופנה אינטימית בשפע גזרות המותאמות לכל מידה, לכל אשה.

בקצב שמכתיב סדר יום פעלתני, רוצה האשה המודרנית לא רק במראה נשיי ומטופח, אלא גם בנוחיות מירבית, בתחושה של תפנוקים וקצת רומנטיקה. לבני

„מיידנפורם" באריגיהם הרכים, בעיטורי המלמלה והתחרה המחניפים ובצבעיהם המרהיבים, הם התשובה ההולמת למשאלות נשיות אלו.

החזיות והתחתונים עשויים מגוון של חומרים, הכוללים בין השאר: כותנה, תחרה ומשי. מבחר הצבעים נע מלבן, טבעי, שחור, אפרסק, כחול ועד לימון. כן מציעות חזיות בעלות מחשוף עמוק וכתפיות מרוחקות, או בלעדיהן, אשר עוצבו בשביל שמלות הקוקטייל שתהיינה כה אופנתיות בקייץ זה.

מתנת האביב של „מיידנפורם" לאשה הצעירה והחושנית היא קולקציה חדישה ואכסלוסיבית של מערכות לבנים לאביב 1979 בגזרות צעירות, נועזות מתמיד — „פרימיציה". „פרימיציה" פירושו באיטלקית פרי האביב הראשון. תות השדה, סמל של קולקציה זו, מוטבע על כל דגמיה.

לשוחרי אמנות

טיול מאורגן לאיטליה

בהדרכת: **אליקים ירון**

סיורים באתרי אמנות מופלאים

יציאה ב־29.7.1979 ל־22 יום

פרטים והרשמה:

„אקדמי טרוול" ת"א: 03־58165

„שרטורס" נתניה: 053־31343

„אקדמי טרוול" עפולה: 065־93123

רהיטי המלך החדשים

(המשך מעמוד 39)

גילה לוי־בוכמן, אשתו של המיליונר ה־יהודי מפרנקפורט, יוסלה בוכמן. אולם זיגי הביא קבלות על רכישת כל אחד מהיהלומים שנמצאו ברשות אשתו והם הוחזרו לו על ידי המישטרה.

עד פרשת התכבותו של זאב מליון סיפר זיגי את הגירסה ה־באה:

פגשתי את זאב מליון בתחילת שנות השבעים באמצעות אשתי, שהיתה מכרה של אשתו. ישבנו על כוס קפה וזאת היתה כל ההיכרות ביניינו. יום אחד, דומני שזה היה בשנת 1972, בא אלי בארץ ידיד ישראלי, שהכיר את מליון מתקופת שי־רותם המשותף בבריגדה והביא אותי ל־משרדו של מליון לפגישה. ניהלנו שיחה. מליון סיפר לי שמגיעים לו כספים משני בתי־חרושת אצלהם הוזמנו מכוניות כיבוי־אש על ידי מרכז־השילטון־המקומי. מכיוון שאחד מבתי־החרושת האלת הין בקרלס־רוהה הוא ביקש ממני לגבות את הכספים המגיעים לו באופן אישי וכשהוא יבוא לגרמניה אמסור לו את הכסף.

מילאתי את בקשתו. הלכתי לשני בתי־החרושת, האחד בלודביגסהפן והשני ב־קרלסרוהה, וגביתי מהם בשמו את הכסו־מים שהיו מגיעים לו. כעבור כמה חוד־שים הוא בא לגרמניה ואז נתתי לו את הכסף. בזמן הזה הוא התחיל לדבר איתי על כך שיש לו תוכנית לגייס תרומות בגרמניה לבניית אכסניות־נוער בישראל. הוא נתן לי פנקס עם קבלות וביקש ממני לאסוף תרומות עבור מרכז־השילטון־המקו־מי.

פניתי לכמה ראשי־ערים, שאני מכיר ב־גרמניה, כמו ראשי העיריות של שטוט־גארט, קרלסרוהה ופורצהיים וניסיתי ל־שכנע אותם לתרום עבור הקמת אכסניות־נוער. בשטוטגארט הין מוכנים לתרום 25 אלף מארק. בקרלסרוהה 5000 ובפורצ־היים 2000. מליון הבטיח לי שאקבל 10% מכל תרומה שאגייס ועוד 10% כהו־צאות. אבל הערים שהיו מוכנות לתרום לא נתנו את הכסף לי. הם שלחו את ה־תרומות ישירות למליון במרכז־השילטון־המקומי.

באותו זמן קיבל מליון מכתב משגרירות ישראל בבון, שבו נאמר לו להפסיק את המגבית. מליון מסר לי זאת וגם אני הפסקתי להתרים בשבילו. באחד מביקורי בארץ הוא שילם לי בלירות ישראליות את 20 האחוזים מהתרומות שהגיעו. מאז ועד שנת 1977 לא היה שום דבר ביניינו. לא היה לנו שום קשר ולא נפגשנו.

הלוואות אישיות למזכ"ל

ממשיך זיגי דרר ומספר:

בשנת 1977 בא אלי הידיד הישראלי שלי ואמר לי שמליון רוצה לראות אותי. באותה תקופה הייתי בא לארץ כשלוש פעמים בחודש. נפגשתי עם מליון במש־רדו והוא אמר לי: „עכשיו הגעתי ל־הסכם עם השגרירות הישראלית בבון ועם שר־האוצר יהושע רבינוביץ', לאיסוף כס־פים לאכסניות־נוער באמצעות מרכז־השילטון־המקומי. סיכמנו כבר עם ראשי הערים של תל־אביב, ירושלים, חיפה, באר־שבע ואילת על הקמת חמש אכ־סניות־נוער. חצי מהכסף תתן ממשלת־ישראל ואת החצי השני צריך לגייס ב־גרמניה."

אמרתי לו: „מר מליון, אין לי הרבה זמן בשביל העניינים האלה." הוא הציע לי אז שארתם לעניין באותם התנאים כמו בשנת 1972 — ושאקבל דמי־תיווך עבור כל סכום שאצליח לגייס למרכז־השילטון־המקומי. הוא נתן לי תעודה ושני מיכ־תבים.

עד כאן דבריו של דרר.

ואומנם בידי דרר נמצאים שני מיכתבים שנכתבו ב־20 במאי 1977, חתומים בידי זאב מליון. באחד מהם כותב מליון: „אנו מקבלים בברכה את נכונותך להעמיד את עצמך לרשות מיבצע התרומות להקמת מקומות המיפגש לנוער בישראל". במכתב השני כתב מליון: „מאחר שהצהרת על נכונותך להעמיד את עצמך לרשות מיבצע התרומות, הננו מטילים עליך: לנהל משא־ומתן עם בתי־חרושת ידועים בגרמניה לרהיטים, לשם הקמת 8 מקומות מיפגש לנוער, ביחס לקנייית כל הריהוט הנדרש לשם כך. מרכז־השילטון־המקומי יקים קודם כל, תוך תיאום עם מועצת־הערים־הגרמניות מקומות מיפגש לנוער... בקרוב יגשו לבניית מקום המיפגש לנוער הרא־שון ונתבקשך להתקשר עמנו בהתאם לכך. הננו מצרפים בזה פרוספקט של אכסניית הנוער הראשונה אשר תיבנה בקרוב."

ממשיך זיגפריד דרר ומספר:

מליון יסה את כוחי למצוא את המיפעל שיבנה את הרהיטים עבור אכסניות־הנוער. מצאתי את מיפעל מוזר והבאתי לארץ את מנהל־המכירות שלהם.

הכל נעשה בגלוי. שום דבר לא היה סודי. כל ההתכתבות נעשתה עם מליון לפי כתובת מרכז־השילטון־המקומי. כולם שם ידעו על כך. ניהלנו משא־ומתן. על פי תנאי ההסכם אני הייתי צריך לקבל דמי־תיווך בסך של 15% אם תצא ההזמנה ל־פועל. אחרי שמליון הזמין בבית־החרושת מוזר רהיטים בסכום של מיליון ו־200 אלף מארק קיבלתי מבית־החרושת את דמי־התיווך שלי בסך 95 אלף מארק. היה עלי לחתום על התחייבות שאם מרכז־השילטון־המקומי לא יסכים לקבל את הרהיטים שהזמין או אם לא ישלם עבורם — יהיה עליו להחזיר את דמי־התיווך.

עוד לפני זה פנה אלי זאב מליון ובי־קש ממני שאתן לו הלוואה אישית בסכום של 20 אלף מארק לא העליתי בדעתי שאדם מכובד כמו מליון לא יחזיר לי את ההלוואה. ואומנם, כשהוא הגיע לגרמניה ושהה בשטוטגארט, שלחתי אליו את מז־כירי, שהביא לו 20 אלף מארק במזומן. כעבור כמה חודשים הזכרתי לו את עניין ההלוואה ורמזתי לו שהגיע הזמן להחזיר. בתגובה אמר לי מליון על כך: „עכשיו אנחנו שווים — אתה הרווחת דמי־

BAYERISCHE VEREINSBANK
VEREINIGT MIT BAYERISCHE STAATSBANK AG
Kapital und Rücklagen DM 1044

Auslandsabteilung

Union of Local Authorities
in Israel
Z. Meijon, Esq.
General-Sekretar
3, Heftman St.
Tel. Aviv 61 200
ISRAEL

AUF II Bo/or

Telefon (089) 21 32-1 Durchwahl 21 32- 5923

Datum 31. 08. 1977

Betreff: Beschaffung von Kommunal-Darlehen

Sehr geehrte Herren,

wir wurden von Herrn Denk informiert, daß er von Ihnen bevollmächtigt wurde, Darlehen bis zu einem Gesamtbetrag von max. DM 25 Mio. in Deutschland zu beschaffen.

הלוואה של 250 מיליון

זהו מיכתבו של „בנק האיחוד הבווארי" במינכן, המופנה אל מזכ"ל מרכז השילטון המקומי, זאב מליון, שבו מאשר הבנק, כי קיבל באמצעות מר פיוס דנק בקשה להלוואה בסך 25 מיליון מארק, עבור מרכז השילטון המקומי. מלבד מליון לא ידע איש במרכז בדבר הבקשה שערכה היה באוגוסט 1977 כ־250 מיליון לירות. מליון לא היה מוסמך כלל לבקש הלוואה כלשהי בחוץ־לארץ.

מרכז השלטון המקומי בישראל

UNION OF LOCAL AUTHORITIES IN ISRAEL

J. Hellman St., Tel-Aviv 61200, Israel . P.O.B. 20040 תל-אביב 61200, רח' הלמן 3 . ת.ד.
Tel. 247212 טל.

Herrn
Siegfried Lehrer
Gartenstr. 56 b

7500 Karlsruhe Ref. M / 22. April 1978

Betr.: Waren Einkauf - Israelische Kommunal Behörden
Israelischer Städte Verband

Sehr geehrter Herr Lehrer,

für Ihre Tätigkeit im Zusammenhang mit der Beschaffung von Waren zu günstigen Bedingungen für den Israelischen Städte Verband und deren Finanzierung zahlt der Israelische Städte Verband an Sie unwiderruflich einen Betrag von

DM 100.000,--.

Die Zahlung erfolgt bis spätestens 15. Oktober 1978 an die von Ihnen zu benennende Bank.

Für den Fall, daß Sie diesen Betrag an Dritte abtreten - wir stimmen der Abtretung zu - soll uns dies notifiziert werden.

In diesem Fall lehnt der Israelische Städte Verband die Zahlung von Zinsen ab.

Hochachtungsvoll

Schalom
Z. Meljon General-Sekretaire

מרכז השלטון המקומי בישראל
UNION OF LOCAL AUTHORITIES IN ISRAEL

התחייבות של מיליון

מיליון בשם המרכז לשלם לזיגפריד לרר סכום של 100 אלף מארק (אז, כמיליון ל"י) ב־15 באוקטובר 1978, עבור עזרתו בהשגת מימון למרכז השילטון המקומי. מיליון נהרג בתאונה שבועיים אחרי מועד הפרעון של התחייבות זו, שלא נפרעה, וכשבועיים לפני זמן הפרעון של התחייבות דומה על סכום דומה. ידיעתו כי לא יוכל לפרוע התחייבויות אלה, הולידה את ההנחה, כי התאונה שבה נהרג היתה התאבדות מתוכננת מראש.

במיכתב זה, על נייר המיכתבים הרישמי של מרכז השילטון המקומי, מתחייב זאב

תיוך." הבנתי שזה התשלום שעלי להפריש למליון מדמי־התיווך שקיבלתי והסכמתי לוותר על הכסף.

אחרי הביקור שלו בשרמבורג פנה אלי מליון וביקש ממני הלוואה נוספת בסכום של 20 אלף מארק. נתתי לו גם את הסכום הזה מכיוון שהוא הצהיר שם על כוונתו להזמין עוד רהיטים עד לסכום של חמישה מיליון מארק. הסיכוי להזמנה נוספת נראה לי כעסק טוב, שכן גם ממנה הייתי מקבל דמי־תיווך מבית־החרושת בשיעור של 15%.

בכל פעם שביקשתי ממליון להחזיר לי הלוואה זו הוא היה אומר לי: „אל תדאג, אני אתן לך הזדמנות לעשות עוד כסף." ואז הוא ביקש ממני שאנסה להסדיר הלוואה של 25 מיליון מארק למרכז השילטון־המקומי מאחד הבנקים בגרמניה. הוא התחייב בפני שאם אצליח להסדיר הלוואה כזאת, אקבל ממנו שכר־טירחה בסכום של 200 אלף מארק.

עד כאן דברי זיגפריד לרר.

מכתבי־התחייבות פיקטיביים

ב**עקבות פניותו** של מליון התקשר לרר עם בנקאי בשם פיוס דנק מ־שטוטגארט. לדנק היו מהלכים בבנק הארחוד הבוואדי (ביריושה פריינסבנק) במינכן, השייך לבנק הממלכתי של בווריה. במכתב, ששלחו שניים ממנהלי בנק זה למליון, ב־31 באוגוסט 1977, הם מודיעים לו כדלהלן: „כפי שמר דנק הודיע לנו, הוא יפה על ידיכם להשיג הלוואות עד לסך כולל של 25 מיליון מארק בגרמניה. אנו מצהירים על העניין העקרוני מצידנו להשתתף בגיוס אמצעים אלה בתנאים כדלהלן:

„באמצעים אלה ימומנו אך ורק עסקי־ייצוא גרמניים. הסחורות המסופקות תשמשנה לבניית הסטרוקטורה הפנימית של ערים ישראליות... תנאי עקרוני לכך הוא שהמימון של חוזים אלה יכוסה בידי החב־ה לביטוח־אשראי, הרמס."

הבנק התחייב להסדיר את האשראי ה־רוש לרכישת סחורות גרמניות עבור ערי שראל בריבית של 8.5% לתקופה של חמש שנים. הוא ביקש כביטחונות לאשראי שיינתנו ערבויות של ממשלת־ישראל ושל אוצר השילטון המקומי, שהוא מוסד בנקאי המשותף לבנקים בישראל ולמרכז השילטון־המקומי, באמצעותו מעבירה הממשלה כספים לערים ולמועצות־המקומיות.

נראה שזאת היתה הפעם היחידה שבה נודע למישהו בארץ על העיסקות החשאיות שביצע זאב מליון על דעת עצמו בגרמניה. שכן מליון פנה למשרד־הפנים ולמשרד־האוצר והודיע, כי יש באפשרותו לגייס אשראי לרכישת סחורות בגרמניה בסכום של 25 מיליון מארק עבור ערי ישראל. אלא שאיש לא גילה עניין באשראי מסוג זה. בסופו של דבר לא יצאה עיסקה זו לפועל. לטענת לרר אמר לו מליון, כי הממשלה אינה מעוניינת בעיסקה.

בנקודה זו החל מליון להסתבך. שכן, הוא התחייב בפני זיגפריד לרר לשלם לו סכום של 200 אלף מארק אם יתקבל האשראי המבוקש. דמי־התיווך בסכום זה נועדו, ככל הנראה, לחלוקה בין האנשים השונים שהיו שותפים לאישור העיסקה. העובדה שהעיסקה לא מומשה לא היה בה כדי לבטל את התחייבותו של מליון.

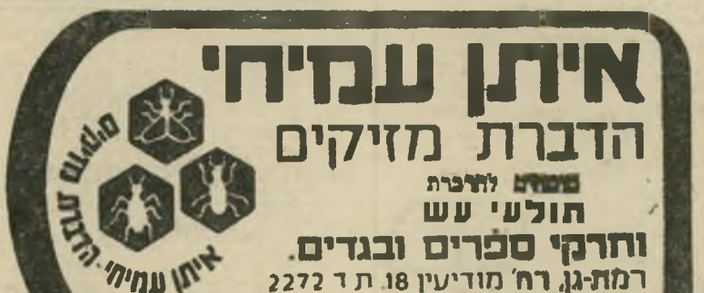
ואומנם, ב־22 באפריל 1978 הפקיד זאב מליון בידי לרר שני מיכתבי התחייבות, כל אחד על סכום של 100 אלף מארק. במיכתבים אלה, הכתובים על נייר המיכתבים הרשמי של מרכז השילטון־המקומי, והנושאים עליהם בנוסף לחתימתו של מליון את חותמת המרכז, התחייב מליון בשם המרכז לשלם ללרר 100 אלף מארק ב־15 באוקטובר 1978 ו־100 אלף מארק נוספים ב־15 בנובמבר 1978. למיכתבים אלה לא היה כל תוקף וכל ערך, שכן למליון לא היתה כל סמכות להעניקם או לחתום עליהם.

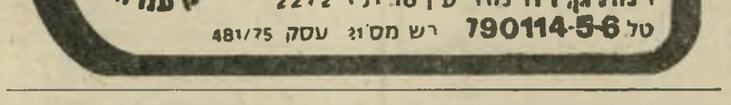
אולם לרר לא ידע שהמיכתבים אינם שווים את ערך הנייר עליהם נכתבו. הוא לא המתין עד למועד הפרעון של ההתחייבויות. הוא ניגש עמם לאחד הבנקים בקרלסרוהה, הציג אותם כשטרות דחויים לפרעון, וקיבל את 200 אלף המארקים בניכוי הריבית, כחצי שנה לפני מועד הפרעון הנקוב.

הבנק הגרמני הסכים לראות במיכתבי התחייבות של מליון שטר התחייבות של מרכז השילטון־המקומי, לא לפני ששיגר מיכתב למרכז השילטון־המקומי וביקש אישור נוסף בכתב, שמיכתבי ההתחייבות תקפים. הנהלת הבנק תמהה גם מדוע נושאים מיכתבי ההתחייבות רק חתימה אחת ולא שתיים, כמקובל במוסדות ציבוריים. במיכתב התשובה שקיבלו נאמר להם שמיכתבי ההתחייבות תקפים וכי חתימתו של

(המשך בעמוד 70)

רהיטי המלך החדשים

(המשך מעמוד 69)

מליון עליהם היא מחייבת ומספיקה. החוזה על המכתב היה זאב מליון עצמו.

חותמת פרטית לצרכים אישיים

כתבי־ההתחייבות שנתן מליון לזיגפריד לרר, כמו המיכתבים והחוזים עליהם חתם לבנק האיחוד הבווארי ולחברת מוזר, לא היו אלא זיוף פשוט.

רק יושב־ראש מרכז השילטון המקומי, פנחס איילון, שהוא גם ראש עיריית חולון, רשאי לחתום על התחייבויות בשם המרכז. אולם חתימתו אינה מספקת. בנוסף לה דרושה חתימה נוספת, של אחד מחברי הנהלת המרכז. לפעמים היה גם זאב מליון מורשה לחתום כחותם שני. אולם מעולם הוא לא הוסמך לקבל איזו שהיא התחייבות בשם המרכז, מה גם כזו שלא אושרה ולא הובאה כלל לדיון.

גם החותמת המופיעה על מכתבי־ההתחייבות, שפיזר מליון ביד רחבה, אינה זהה לחותמת הרשמית שבה נהגו להשתמש במישרדי מרכז השילטון־המקומי. המישרה בודקת עתה אם מליון הזמין חותמת מיוחדת לצרכיו האישיים או שהשתמש בחותמת ישנה, שאיש לא ידע על קיומה.

כיום, במבט לאחור, ניתן לגלות שהפרשה היתה חייבת לעורר תמיהה מהרגע הראשון. מליון לא היה עקבי בדבריו או במיכתביו בכל מה שנוגע לתוכנית לבניית אכסניות־הנוער בישראל. פעם דיבר על אכסניה שתוקם בבאר־שבע. במיכתב אחר דיבר על בית־הארחה לנוער בתל־אביב. פעם התייחס להחלטה, על להקים חמישה מקומות־מיפגש ומייד אחר־כך, גדל כבר מיספרם לשמונה.

אלא שאז לא העלה בדעתו איש, מבין אלה שמליון בא עימם במגע, להטיל ספק או חשד באמיתות דבריו של המזכ"ל הכלי יכול של מרכז השילטון־המקומי. איש מבין אלה שהכיר את מליון לא היה מתאר לעצמו שהוא נוכל ורמאי.

בדהירה אל הסוף המר

אב מליון נהרג בתאונת־הדרכים המיסתורית ב־31 באוקטובר 1978 — שבועיים אחרי שהיה צריך לממש את ההתחייבות הראשונה, לשלם לבנק הגרמני 100 אלף מארק ושבועיים לפני תחייבות השניה, לשלם 100 אלף מארק נוספים. ברור שלא הבנק ולא זיגפריד לרר לא ראו אגורה שחוקה אחת מהסכום המובטח. לרר נאלץ להחזיר לבנק את הסכומים שקיבל ממנו על סמך מכתבי התחייבות של מליון.

השאלה המתבקשת מאליה היא: האם היה זה רק מקרה שמליון מצא את מותו בתאונה מוזרה בדיוק במועד שבו היה עליו לפרוע התחייבות לתשלום בסכום של יותר משני מיליון לירות ישראליות, או שמא היה המוות בתאונה מיפלט אחרון מההסתבכות הכספית אליה נקלע בשל התרמית הגדולה שרקם?

תשובה ברורה וחד־משמעית על כך לא ניתן לקבל, מאחר שהאיש היחיד שהיה מסוגל להשיב עליה נמצא בין המתים. מה שברור היום מעל לכל ספק הוא, שבשנות חייו האחרונות תיכנן זאב מליון וביצע את אחד ממעשי הנוכלות הגדולים ביותר שתוכננו במדינת־ישראל. בחרדשים שחלפו, מאז התבטל עניין הסכם האשראי עם בנק האיחוד הבווארי ועד למותו, ניסה מליון להיחלץ מהתיסבוכת אליה נקלע בעזרת עיסקות פיקטיביות נוספות, בהן ניסה לגייס שוב סכומים של מאות מיליוני ל"י, כביכול בשם מרכז השילטון־המקומי. ניסיונות כושלים אלה רק סיבכו אותו יותר והאיצו את המהרות שבה דהר אל סופו המר.

כמו באגדה של אנדרסן על בגדי המלך החדשים, המשיך זאב מליון להתהדר ברהיטי המלך החדשים, שהוזמנו אצל מיפעל על מוזר ושהיו צריכים להיות ממומנים בכספי האשראי של בנק האיחוד הבווארי. אבל הרגע, שלא היה ממנו מנוס, שבו יתגלה כי המלך הוא עירום וכל עיסקותיו הן תרמית אחת גדולה, הלך וקרב.

על כך — ברשימה הבאה במיסגרת חקירה מיוחדת זו, שתתפרסם בגיליון הקרוב.

אלי תבור

פרסום מלניק

אצלנו תפתח תמונות שחור—לבן בעצמך
במעבדה משוכללת וציוד מעולה
במחיר 35 ל"י לשעה תקבל:

חדר חושך ממוזג ומאוורר, ציוד משוכלל, כל הכימיקלים (לא כולל נייר), שטיפה ויבוש (לא על חשבון זמנך), הדרכה.
נייר הדפסה במחירים מיוחדים

קמרה אובסקורה
מעבדות ליצירה בשחור-לבן

תל־אביב, רח' שלמה המלך 58, טלפון 234162
פתוח מ־10 בבוקר עד 10 בערב

שאל
שורות להדברות מזיקים
רשיון 88 בפיקוח אגרונום

ת"א	טל	457895, 450264, 449554
אשקלון	טל	051-23019
באר־שבע	טל	057-30192
ירושלים	טל	02-226618
טבריה	טל	067-50488
חיפה	טל	04-712342

אתה והלירה

מאת יגאל לביב

הצעדים הדראסטיים של ארליך

שר־האוצר, **שימחה ארליך**, יעשה בשבועות הקרובים צעדים דראסטיים. זאת גילה לידיד־נעורים, שביקר אצלו בימים אלה. ארליך אמר לידיד, כי התנגד כל הזמן לנקיטת צעדים אלה, אך עתה שוכנע על־ידי הצעירים באוצר כי אין ברירה.

כאשר שאל הידיד במה כדאי לו להשקיע עתה כסף זר, כאזרח מדרום־אמריקה, השיב ארליך כי לא כדאי להשקיע בדולר, כיוון שהאוצר לא יתן לדולר לעלות עוד, ושער הלירה לא יעבור את 32 הדולר בשנות ה־80. הוא המליץ רק על השקעה במיגרשים.

עד הנה דברי ארליך. מקורבי האוצר הצביעו על אפשרות אחת, העומדת לרשותו, והיא פעולה בשוק הצמודים, כדי להקטין את הלחץ האינפלציוני ואת הפעילות הספקולטיבית.

הפעולה שינקוט האוצר היא, כפי הנראה, הוראה כי „בנק ישראל" ירכוש צמודים רק בתאריך הפדיון. מחד יביא הדבר להבטחת מלוא ההשקעה למשקיע הסולידי, שימכור את האיגרת רק במועד הפירעון, ובין אלה כל חברות הביטוח והקרנות. מאידך, יביא הדבר להפסקת הבטחת שערי הצמודים בבורסה על־ידי „בנק ישראל", והתמוטטות שערי הצמודים הנוכחיים. האוצר מניח כי המשקיעים של כספים שחורים לא יראו להמתין עד למועד הפדיון, מה גם שיחששו כי יכולים לדרוש זיהוי פודה האיגרות ביום הפירעון, והעברת הפרטים למס־ההכנסה. צפוי כי עשרות מיליארדים, המושקעים כיום בצמודים כהשקעה ספקולטיבית, הגורמים במידה רבה לסיחרור האינפלציוני, ייצאו מן השוק בכל מחיר. הדבר יביא להשקעות בנכסים ובמניות, דבר רצוי, ויחד עם זאת לירידה כללית של שערי הצמודים, שתגרור ירידת המדד בצורה משמעותית.

האוצר מניח כי החלטה כזו תגרום לריקון של כ־200 מיליארד לירות ממעגל האינפלציה הנוכחי, ותביא להקלה ניכרת במשק.

אמנם ההחלטה תחייב הפסקת הנפקת צמודים לציבור, אולם הכסף המגוייס בדרך זו הוא אפסי, לעומת הסכומים שיחסוך האוצר מאי־עליית המדד, או ירידתו בעת פדיון כמה מיליארדים של צמודים באוקטובר הקרוב.

איך להבריא את אל־על? (ג')

שורש כל רע, לגבי „אל־על", הוא ב־הסכם שנאלצה לחתום עם ממשלת ארצות־הברית למימוש מדיניות השמיים הפתוחים, שעליה הכריז הנשיא **ג'ימי קארטר**. מדיניות זו היא מהפכה ב־תולדות התעופה, עמוקה יותר ממיב־צעי ההוזלה של **פרדי לייקר**, שהחל מטיס מעל לאטלנטיק ב־125 דולר, לעו־מת 300 שגבתה כל חברת־התעופה.

קארטר הורה כי כל חברה, שתוכיח כי יש לה היכולת לכך, תוכל להטיס נוסעים מכל מקום באמריקה לכל מקום בעולם, בכל מחיר שתוכל לעמוד בו. מדינת־ישראל תחמה על הסכמתה ל־מדיניות זו, שפתחה לפני „אל־על" את שמי אמריקה, ואת שמי ישראל לפני חברות אמריקאיות. התוצאה: „אל־על" צריכה עתה להתחרות בכל החברות ה־אמריקאיות, והיתרון שהיה לה עד כה, של איסור טיסות זולות או טיסות־שכר, חלף ואיננו. עתה תצטרך להת־חרות בשירות וביעילות, או להתחסל, כשלה היתרון של חברה יהודית לגבי היהודים, כמו ל„סוויסאייר" לגבי ה־שווייצים.

„אל־על" נתפסה במדיניות החדשה במצב קשה, כאשר שלושה מטוסי־סילון שלה, מדגם 707, עבר זמנם, כל מטוסיה קנויים בתנאי תשלום קשים, השרות ל־נוסעים הוא למטה מכל ביקורת (רק בימים אלה הורה ועד הדיילים, במיס־גרת הסנקציות נגד התנחלה, לא להגיש שרות לנוסעים בין הארוחות, ולפני כמה ימים סירבו הדיילים לספור את חנוס־עים במטוס, למרות שהתברר כי יש מיטען של נוסע, שלא עלה למטוס, ו־מטעמי ביטחון אסור להמריא במצב כזה). הנהלת „אל־על" שגתה שגיאות חמורות תן ביחסי־עבודה ותן במדיניות־תעופה והעובדים נאחזים בקשיחות ב־חוזי־העבודה ומסרבים לוותר.

הבעיה הכספית הקשה של „אל־על" היא שכל מטוסיה קנויים, והדבר מכביד ביותר על נזילות החברה. „אל־על" לא עשתה עד כה מה שעשתה כל חברת־תעופה אחרת, המפעילה מטוסים ב־תנאים שונים. אין זו חוכמה לשלם 60 מיליון דולר במזומן, בערבות המדינה, תמורת ג'אמבו. חברות אחרות שוכרות מטוסים, קונות בתשלומים, בתנאי מכי־רה־חזרה, ועוד שיטות שיש בהן להביא רווחים כבר ברכישת המטוס. כאשר מחיר מטוס הוא 60 מיליון דולר, כל חיסכון בקניה הוא משמעותי ושקול כנגד הרווח השנתי של החברה כולה.

חברות־תעופה אחרות, שלהן אגף מיס־חרי יעיל, צוברות רווחים מחוזי קניה ומכירה נבונים של המטוס. ב„אל־על" הדבר אינו קיים כלל. מצב החברה יש־תפר בהרבה אם היא תקדיש את אותה תשומת־לב לחוזי־הרכישה של המטוסים כמו שהיא מקדישה לחוזי־העבודה עם הטכנאים.

הבעיה השניה היא שלחברה 1500 עד 1800 עובדי־קרקע מיותרים. זהו שליש מעובדי החברה כולה, וכל עוד לא תגיע החברה ליחס כלכלי נכון בין מיספר עובדיה למיספר טיסותיה, היא לא תתמודד עם החברות הזרות. על ממשלת ישראל לאפשר לחברה לפטר עובדים מיותרים אלה, או לרכוש מיספר נוסף של מטוסים, ללא הגדלת מיספר העובדים. אחת הדוגמות לביזבוז: תקנות יאט"א מחייבות שכל דייל יעבור קורס של שמונה שעות. חברות כ„פאן־אם" מעבירות קורס בשלושה ימים. ב„אל־על" קורס דיילים נמשך שישה שבועות, כדי לקיים מחלקת הדרכה מנופחת ומיו־תרת. כדי לקיים מחלקת הדרכה כזו, צריך כל עונה לפטר את כל הדיילים שעבדו ולמדו, וכך, תחת להפעיל סגל קבוע, ותיק ויעיל, מחליפה החברה כל שנה מאות דיילים. אולי נגרם חיסכון בשכר־העבודה לעובדים זמניים, אך ל־הרס השרות לנוסע הוא ודאי.

בעיית הדיילים היא בעיה חשובה, שכן בישראל, בניגוד לחברות אמרי־קאיות, הפכו הדיילים ממלצרים לאנשי צוות־אוויר. השוואת תנאי־העבודה של ט־וו־אי לשל „אל־על" מראה, כי דייל אמריקאי מרוויח יותר, אך עובד הרבה יותר. ב„אל־על" מונע חוזה־העבודה עם הדיילים מכירת מקומות רבים במטוס, השמורים לצוות, למנוחה. בחברה אמרי־קאית לא יעלה על הדעת לתת מושב, היכול להכניס כסף, לדייל, ודיילים יוש־בים על כיסאות מתקפלים ליד דלתות היציאה בג'אמבו. במטוסים אמריקאיים אין חדר מנוחה לצוות. אחרי הכל, הטי־סה הארוכה ביותר של „אל־על" היא עשר שעות לניו־יורק, יום־עבודה של פועל בניין, ללא מנוחה וצוותות מחליפים.

מצב דומה קיים אצל הטייסים. צוות טיסה (קוק־פיט) עולה ל„אל־על" 350 דולר לשעה, חצי ממחירו לחברה אמרי־קאית. נכון כי הצוות עובד פחות מצוות אמריקאי, אך כמו אצל הדיילים, לא השכר מפריע ל„אל־על" להרוויח. אולם סעיפי החוזים מונעים ייעול. לדוגמה: אם „אל־על" רוצה להחליף מטוס בעל מנוע „רולס־רויס", הצורך יותר דלק, במטוס אחר, כל החיסכון ייעלם בגלל דרישות הצוותות לתוספות שכר, בגלל שינוי־מנוע. אילוצים כאלה מפריעים ל־חברה להתייעל.

עד כה, גם ההנהלה וגם העובדים תרמו למצב הקשה של החברה. כדי לצאת ממנו, על הכל להיחלץ למיבצע מיוחד. הטייסים צריכים להגביר את התפוקה ב־10%, בלי תוספת שכר. יש לחסל את התחלופה הרבה של פרחי דיילים, ועל ההנהלה להחליף את כל שיטת העבודה, וחלק ניכר מאנשיה. ראשי האגף המיסחרי אינם יעילים. האחראים על התיכנון שוגים שגיאות העולות כסף. מפעילים קו למכסיקו עם מטוס 707 ישן, וכל מי שטס בו, 17 שעות למכסיקו, צריך לקבל צל"ש. קו כזה צריך להפעיל עם 747, הכולל מח־לקה ראשונה, שתתמלא מ־40 אלף יהו־דיה העשירים של מכסיקו, או שאסור להפעילו בכלל.

אם ההנהלת החברה תראה כי היא משנה גם את עצמה, יסכימו העובדים לתת יד. סעיף קטן בחוזה קניית ג'אמבו שקול כנגד תוספת שכר של כל עובדי החברה. והעיקר: על הנהלת החברה לתבוע מן הממשלה יד חופשית בהכפלת המטוסים והטיסות, או לפטר שליש מן העובדים. אחרת אין סיכוי להבראה.

אגב, הדברים שהופיעו לגבי „אל־על" בשלוש הרשימות הללו לא הופיעו בשום עיתון אחר. הסיבה לכך היא, כנראה, הבאה: לרגל חנוכת הקו החדש של החברה למיאמי ושיקגו, הזמינה החברה 60 עיתונאים ישראליים לנסוע מתי ש־ירצו לארצות־הברית, 54 כרטיסים נתנה החברה לעיתונים היומיים, כדי שישלחו את מי שירצו, לפי כללי מועצת העי־תונות, אולם שישה כרטיסים חילקה למי שהיא רצתה, בניגוד לכללי האתיקה של העיתונאים. אחד מן השישה הוא היו"ר לשעבר של ועדת־האתיקה.

פת הוזיל את הריבית לחותנו

שר התמ"ת, **גידעון פת**, הורה לתו־זיל את הריבית על אשראי בדולרים ליהלומנים ב־10%, והיא תהיה רק 7% לערך. החלטה זו באה בניגוד להח־לטת „בנק ישראל", כי היהלומנים ישל־מו ריבית ריאלית כמו ביורו־דולר, כדי למנוע סיבסוד הענף על־ידי מדינת יש־ראל.

חותנו של גידעון פת, **קרול פיקל**, הוא יהלומן גדול, חבר בבורסת היהלו־מים הישראלית, והוא מחזיק כמה חדרים בה. הוזלת הריבית תגביר את ריווחי משפחת פיקל.

„בנק ישראל" מלווה עתה ליהלומנים 830 מיליון דולר. ההקלות בריבית יתנו להם 200 מיליון ל"י לשנה.

אייר־פראנס וישראל

חברת „אייר־פראנס" עושה כסף טוב מעסקיה בישראל. כסף לא אייכפת לה לעשות, אבל לציין כי יש לה מישרדים בישראל — זה עלול להפריע בעסקים. הצד הפנימי של עטיפת כרטיס הטיסה של חברת „אייר־פראנס" (ראה צילום) כולל את כתובות כל סניפי „אייר־פראנס" בעולם — מילבד ישראל.

NEW YORK	(212) 7599000
NICE	(93) 839100
ORAN	336965/9
OSAKA	2015161
OSLO	(2) 330350
PALMA	215900
PEKIN	557878
PHILADELPHIA	(215) 7358585
PITTSBURGH	(412) 261388
POINTE A PITRE	823000
PRAHA	260155 à 157
QUITO	524201
RABAT	32032 à 34
RIO DE JANEIRO	283.83.45
ROMA	841181
SAINT-DENIS	215212
SAN FRANCISCO	(415) 9827150
SAN JUAN	(809) 7240500
SANTIAGO	82421
SAO PAULO	2572211
SOFIJA	872686
STOCKHOLM	8/234200
STUTTGART	221321 à 23
TANANARIVE	26300
TANGER	36477 à 79
TEHERAN	666252/254
TOKYO	5032171
TORINO	545261
TORONTO	36401.01
TUNIS	247922/255422
WARSZAWA	281281
WASHINGTON	(202) 3378711
WIEN	526655/6
ZÜRICH	(01) 2111377 (01) 2110594

פירסום אייר פראנס
בלי תל־אביב

הבורסה

על סף הגיאות

צעדי האוצר נגד הצמודים (ראה ידי־עה נפרדת) יוסיפו לגיאות שהחלה ב־בורסה לניירות ערך. נוסף על מניות עליהן המלצנו בשבוע שעבר, הגיע מידע על עוד כמה הזדמנויות. „כלל תעשיות", למשל, העומדת עתה סביב 400 נקו־דות. המניה מטופחת על־ידי קונצרן „כלל". החברה הרוויחה בשנת 1978 כולה 212 מיליון לירות. מאזן הבוחן שלה לרבע הראשון של 1979 מראה כי תרוויח השנה 450 מיליון לירות, לאחר מס. משמעות חדבר היא, כי המניה שווה הרבה יותר מן הרמה של היום.

למסקנה זו הגיע גם קונצרן „כלל" עצמו, שהחליט לאחרונה, תחת להשקיע ישירות בהקמת מיפעלי תעשיה, לקנות חבילות של „כלל תעשיות" ולתת ל־קונצרן המנוהל ברוב כישרון על־ידי **צבי צור** לעשות כסף ולשלם עליו מס, בעוד „כלל" יעשה כסף מרווחי המניות.

מניה נוספת של קבוצת „כלל", ש־כדאי לרכשה, היא „אזורים". רווחי חברה זו מובטחים לשלוש השנים ה־באות בחוזי בנייה שכבר עשתה, והגי־אות בשוק הבנייה מבטיחה לה עתיד ורוד. החברה מכינה עתה כניסה ל־פרוייקט דירות גדול ורב היקף, שפיר־סומו יתרום לעליית שערה.

אלפן אינו אלפן

הכתיב העברי, ותרגומי שמות מלו־עזית לעברית, גרמו כבר לשיבושים רבים, ועל אחד מהם אני בא להודות ולתקן.

בגליון „העולם־הזה" (2165), בכתבה על עסקי החברה הממשלתית לפיתוח יהלומים, נמסר גם על זכיון לכריית יהלומים במדינת גאבון, שלו היו שו־תפים הנוכל **מיידי דורון־איסטהא־מי**, שניזון למאסר על זיופי המחאות והפצתן, ושני אנשי עסקים אחרים — האחד **אורי ליברמן** והשני **משה אלפן**.

בזכיון, שתצלומו הופיע בכתבה, נמ־סרו השמות ללא תוספות, ומקורביו של דורון הצביעו על איש־העסקים ה־ישראלי משה אלפן, שהוא גם יו"ר מו־עצת המנהלים של חברת היהלומים „פיתוח", כמי שמופיע בזכיון. אותו אלפן לא היה בארץ בעת בדיקת המידע, ולכן נמסר בכתבה כי הוא השותף של דורון.

בדיקות שנעשו מאז הופעת הכתבה (5 במארס השנה) ועד היום העלו כי אורי ליברמן הוא נציג חברת צי"ם ב־גאבון, ואילו האדם הקרוי „משה אלפן" (הכתיב הלועזי: ELEFAN) אינו משה אלפן (הכתיב הלועזי: ALPAN) מחב־רת היהלומים „פיתוח". מכיוון שחזכיון לא יצא לפועל, הרי שאין עתה חשיבות לאיתור זהותו של אלפן האמיתי, ואני מצטער על הייחוס המוטעה של השו־תפות בזכיון לאיש־העסקים אלפן מחב־רת „פיתוח".

במדינה

(המשך מעמוד 66)

של הנגאוקרים, אשר יתכן והם לקחו את ההרואין שהחביאו אבו־זמיל, והסם עדיין נמצא ברשותם.

גזר־הדין טרם ניתן, מאחר ושלמה אבו־זמיל לא הופיע למועד הקבוע. אולם עוד פרק התווסף לסיפורי האחים אבו־זמיל.

מנגנון

בסיר הלחץ?

שמואל תמיר יצא מכליו, והשמועות רווחות בקרב המישפטנים

„שר־המישפטים לא לחץ עלי כדי לפרסם את ההכחשה בידיעות אחרונות, אמר רנאטו יאראק, סגן־בכיר לפרקליט־המדינה. „אמנם נפגשתי עם דובר שר־המישפטים, אולם הוא לא לחץ עלי. אני עצמי הייתי מעוניין בכך, וכך נולדה ההכחשה."

שלום, לא משכורות. לפני שבועיים נערכה אסיפה של אירגון פרקליטי המדינה בבית־הפרקליט בתל־אביב. באסיפה זו, שבה התרעמו הפרקליטים על כי למרות הבטחות ופירסומים שונים נשאר שכרם נמוך ובלתי־מספק, אמרו דברים שונים. בין היתר הזכירו כי שר־המישפטים אמר למישלחתם של פרקליטים, שפנתה אליו, כי הוא עסוק בענייני השלום, ושלח אותם לשלום.

רנאטו יאראק משמש גם בתפקיד יו"ר זמני של אירגון־פרקליטי־המדינה, אולם נבצר ממנו להשתתף באסיפה זו. בכל זאת היה זה הוא, אשר פירסם גילוי־דעת למחרת הדיווח בעיתון, ובו הסביר, כי הדברים הוצאו מהקשרם ונופחו, וכי אין לו כל תלונה נגד שר־המישפטים.

באותו גיליון פורסם גם מיכתבו של שר־המישפטים עצמו, באותו עניין.

יזרוק לכלבים. מאחר שרנאטו יאראק היה הפרקליט שהופיע בבג"ץ האומלל בעניין הבדואים בנגב, שבו נזף בית־המישפט העליון בפרקליטות־המדינה ב־

שר־המישפטים תמיר
מדוע הוא התרגש?

צורה חסרת־תקדים, החלו השמועות חופזות בין שורות המישפטנים, כי יש קשר בין הנזיפות בבג"ץ ובין מיכתב־ההכחשה הזרין של הפרקליט. שמא היה יאראק מעוניין לפייס את דעתו של השר שמואל תמיר, כדי שזה לא יזרוק אותו לכלבים?

כצפוי, הכחיש יאראק שהופעל עליו לחץ על־ידי השר, אך הוא הסביר כי נראה לו שאין טעם להסתכסך עם השר בעניין מיקצועי, שבו יכול השר לעזור מאד לפרקליטים במאבקם. בדיעבד נראה כי גם הכחשת פיוס זו לא עזרה ליאראק שנגזף על־ידי היועץ המישפטי השבוע.

שאלה אחת נשארה בלא מענה: מדוע נזעק שמואל תמיר, בהתרגשות כה רבה, למשמע כמה מילים של ביקורת קלה, שלא הופנו אליו אישית, עד שהזין את כל הגלגלים כדי להכחישם?

חסכון 10,000.- ל"י

גם אם תהיי מוכנה לשלם אלפי לירות יותר עבור מכונת כביסה אחרת, לא תקבלי מכונת כביסה כה טובה וכה מושכללת, כמו ה"סופר-לורד" של קריסטל.

אנו נותנים לך את אשר אף אחד לא יכול לתת לך:
1. מכונת-כביסה יוקרתית עם כל השבלולים האפשריים, פאר תוצרת צרפת.
2. מחיר סביר והוגן החוסך לך אלפי לירות.
3. שירות מסור ונאמן המלווה אותך שנים רבות.

שאלי 110,000 לקוחות קריסטל, הן יאשרו זאת.

קריסטל
מקררים ומכונות כביסה

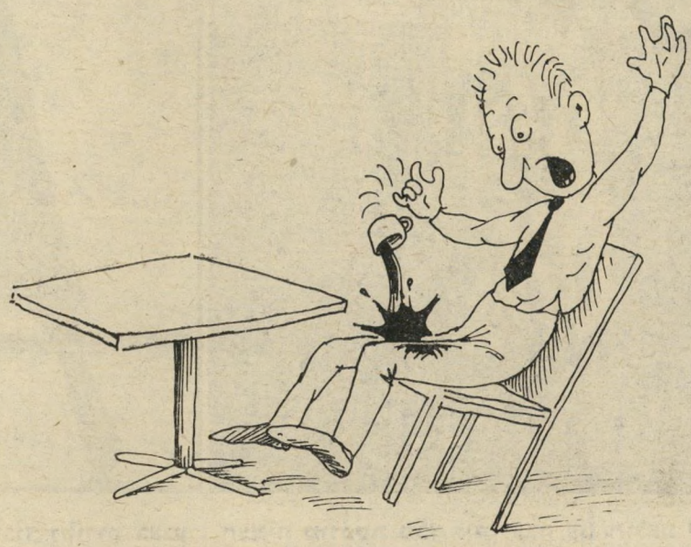
*למחירים יש להוסיף מע"מ

"שתי מלים"

ליקט וצייר: ינקלמ

בלתי אמצעי

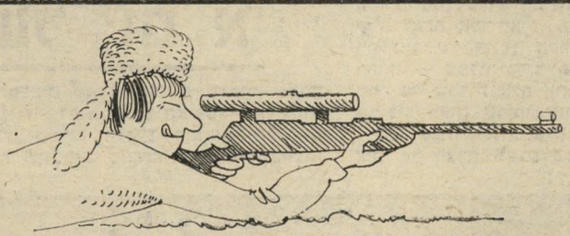
קפה הפוך

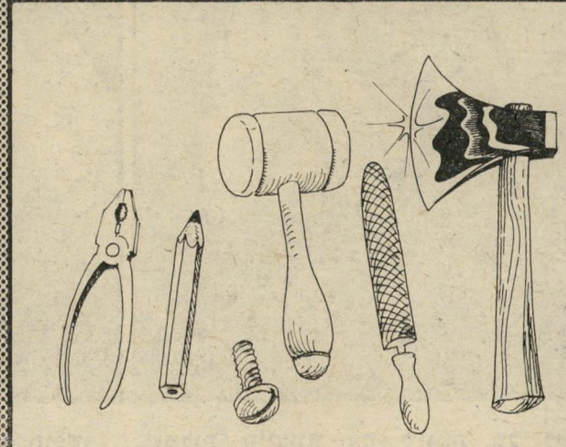
אנשי צמרת

שברים פשוטים

אספן בולים

חד צדדי

רווח נקי

מקפיא דם

המראה הספורטיבי

ארוחת־בוקר מהנה ציפתה לבאי תצוגת האופנה שערך סן סימון במלון הילטון בתל־אביב. נכון שעכשיו מקובל לצייין מהו התפריט שהוגש — אך המדור הזה עוסק באופנה בילבד.

בקולקציה שלט המראה הספורטיבי, מערכות בגוון שניים־שלושה חלקים מבדי ליינן דק. חליפות־מיכנסיים מבד־כותנה. למיכנסיים קפלים במותן וגיזרתם צרה למטה. מערכות מכותנה דקה, חצאית, חולצת סטרפלס מעוטרת בחזית וחולצה עליונה. מערכות אלגנטיות הכוללות חצאיות מודפסות מבד ליינן עבה, עם חולצת טריקו קטנה בגיזרת גופיה עם כתפיות חבל. החולצה בצבע התואם להדפס החצאית. חצאיות מבד כותנה „וואל" בהדפס פרחוני, בצירוף חולצה תואמת מאותו בד בצבע חלק.

גיזרות החצאיות בקולקציה הן צרות עם שסעים, גיזרות מעטפה עם אימרות מעוטרות וחצאיות בגזרות ישרות עם קפלים.

אוסף הדגמים האלגנטיים כולל טוניקות משי באורך מידי, בעלות מחשוף וי, הכתפיים מרופדות. גיזרות המיכנסיים הן בדרך כלל צרות.

שמלות מבד ז'ורז'ט ושמלות ז'ורז'ט מעוטרות בבד „טול". שמלות ערב מבדי „שיפון" חלקים ובעיבוד ציור מברשת.

הדגמים האופייניים, שאותם הצגתי עד כה מבית אופנה זה, היו שמלות ערב רכות ונשיות. העונה, לראשונה, הצגתי, עם חברותי, דגמים אלגנטיים וספורטיביים המיוצרים באיטליה, בלעדית עבור מעצב זה.

את בוודאי סקרנית לגבי המחירים. הנה זה בא: שמלות־בוקר החל ב־1600 ל"י עד 2200 ל"י, שמלות אחה"צ מ־2500 ל"י עד 3800 ל"י, שמלות־ערב מ־4000 ל"י עד 5500 ל"י.

בגדי עבודה של יום א'

לפעמים יש לי הרושם שהקייץ מהווה מעין חופשה למתכנני־האופנה. למה להתאמץ, ממילא הלבוש הוא מינימלי, אז למה להשקיע מחשבה בתיכנון ובייצור דגמי־לבוש, כשכל אחת הולכת כמו „זרוקה"?

הופתעתי לטובה כשנכנסתי לאחת מחנויות־האופנה וגיליתי בגד יפה וקייצי, שמשך את תשומת ליבי. הפיתקית שהוצמדה לבגד נשאה את השם שמר (כמו — בזר).

זוהי חברה המייבאת את מוצריה מחו"ל. היא מייצגת שלוש חברות. שתיים איטלקיות ואחת אמריקאית. מאיטליה — חברת ג'ורג'יו קאונטן. הקו האופייני לחברה זו — שמלות קייציות לצעירות. הגימור של שמלות אלה הוא מושלם. משהו שמזכיר מפות שולחן שווייציות.

בצד שמלות אלה ניתן למצוא בקולקציה של חברה זו גם בגדי־חופש. אותם בגדים רחבים ונוחים המזכירים כותנות לילה. גם כאן אפשר לראות את הריקמה המושלמת שתורמת רבות למראה ההדור של הבגד.

החברה השניה המיוצגת על־ידי שמר היא סנטאנה. חברה איטלקית זו מאופיינת על־ידי חולצות הטריקו או „טי־שרטס". החולצות הללו עשירות בצבעים. החל מצבע אדמה ועד האדום והאורנג'. הקישוטים שעל החולצות באים לידי ביטוי בכיסים התפורים במקומות בלתי־שיגרתיים, כמו על השרוול, והם עשויים מבד אחר, בד ליינן. סרטים קטנים, מעין שרוכים, גם הם מהווים אמצעי לקישוט הבגד. החולצות של חברה זו טובות גם לך, גבירתי, וגם לך, אדוני.

החברה האמריקאית המיוצגת על־ידי שמר, אם נתרגם את שמה לעברית, היא חברת בגדי העבודה של יום ראשון. חברה זו מרבה להשתמש בחומר הקרוי כותנה מבריקה. יש בזה ברק, לא כמו בסאטן, אבל בהחלט מושך את העין. הקו האופייני בא לידי ביטוי במייוחד בגיזרות המיכנסיים. מהגיזרה בעלת הכיווצים בחגורה עד גיזרת המיכנסיים עם הפנסים, אבל הפנסים עדיין סגורים ומחניפים לכל גוף. לחברה זו יש גם חולצות ליינן, שניתן להתאימן למיכנסיים.

מנכ"ל חברת שמר, משה איבלר, טוען שתוך חודש ומחצה נחטפו מוצריו על־ידי מרבית הבוטיקים המייוחדים וחנויות האופנה.

מימין: שימלת כותנה וואל בעיבוד נקודות בצבע אדום. 3800 ל"י. משמאל: מערכת בת שני חלקים, חצאית מודפסת מבד ליינן עבה עם חולצת טריקו בצבע זהה להדפס החצאית. 4500 לירות.

חולצות הטריקו הגדולות, האופנתיות, של חברת „שמר", עם הדפס מבריק.

בגדים קלים ואווריריים, בגדי חופש, המיובאים לארץ.

שמלות קייציות עם סיומת של ריקמה כפי שמייצר „ג'ורג'יו קאונטן".

יוגורט טבעי ויוגי קפוא

בסתונות האמריקאית והישראלית

ידיעות אחרונות

מה חדש?
היוגורט הקפוא

– מאת נורית ארד –

הקיץ מצפה לנו שינוי בתחום הקריר דווקא. נוסף לסוגי הגלידה הרגילים שאנו אוכלים כבר שנים רבות, עם חידושים מעטים ותוספות משתנות, אנו עתידים להצטרף אל מעגל השגעון הצרכני החדש, שעוד לפני שני קייצים כבש את ארה"ב: היוגורט הקפוא.

בארה"ב פורסמו בשנים האחרונות סקרים שטענו, כי היוגורט עשוי מבקטריות חיוביות, שיש להן השפעה טובה על גוף האדם, בדומה לחומרים האנטיביוטיים. יותר הם לא היו צריכים, האמריקנים, כדי להתחיל לאכול יוגורט.

הדבו"ים הגיעו לידי כך, שתעשייה שלמה מייצרת אפילו מכונות מיוחדות להכנת יוגורט בבית.

עתה בא פיתוח נוסף של המזון ושל השגעון: היוגורט הקפוא. אין זה בדיוק יוגורט רגיל שמכניסים אותו להקפאה.

יש בו תוספת ג'לטין, פירות טבעיים מוקפאים ומעובדים, סוכר וזה כמעט הכל. הוא נשאר עדיין מזון טבעי, ששיעור השומן בו מהווה מחצית מזה שבגלידה (4 לעומת 8 אחוזים) וערכו הקלורי כרבע מערכה הקלורי של הגלידה.

היוגורט הקפוא העובר תהליכים שונים במכונה מיוחדת, יוצא אל תוך הגביע כשהוא רך ומשיי והוא חמצמץ פחות מיוגורט רגיל.

חברת "שטראוס" ערכה נסיונות בנושא זה עוד לפני שנה. עכשיו נראה, שתפרוץ לשוק בכל המרץ. למוצר שלה קוראים "יוגי" והוא יימכר בטעמים שונים גם בבתי-קפה שירכשו מכונות מיוחדות לשם כך וגם באריזות קרטון.

The Washington Post

יוגורט – יתרון דיאטטי

(מתוך "וושינגטון פוסט", מדור המזון, אוגוסט 76)

האם אכילת יוגורט תאריך את חייך, תמנע ממך מחלות מעיים, ותקל על האקזמות? אולי.

מכל מקום, יש סיבות מצויינות לאכול יוגורט טבעי, בצורה הטבעית ביותר שלו, מבלי לפגום בו בחומרים משמרים, חומרים מייצבים, טעמים וצבעים מלאכותיים, וסיבה חשובה לא פחות היא שטעמו טוב. הוא גם מהווה תחליף מצויין לשמנת חמוצה או למיונז במתכר נים רבים, ויש בו הרבה פחות קלוריות. הוא אפילו עולה פחות.

לאלה שאינם יכולים לעכל חלב, יוגורט הוא תחליף טוב, ורופאים ידועי-שם רבים עומדים על כך שפציינטים המקבלים תרופות אנטי-ביוטיות תקופה ממושכת – יאכלו יוגורט. 2 היוגורטים הידועים ביותר, בלי תוספות מלאכותיות הם קולאמבו ודנון (בארץ שמו דנונה), והאחרון מיוצר מחלב דל-שומן.

יוגי קפוא בשני טעמים:
טבעי/תות שדה
טבעי/תפוזים

מסיבות טכניות האריזה של יוגי 600 גר' היא זמנית

ביוגורט טבעי:
כמעט ואין קלוריות
כמעט ואין שומן
אבל יש כמות גדולה של
פרוטאינים מציניים

שטראוס

יוגורט טבעי של שטראוס מלא טעם

ביקור במיפעל „וולה"

בעטרות הוכתר על־ידי

מלכת המים וסגניותיה בתואר

סיור מלכותי

שחורה היא ומאווה — יהודית נגר, מלכת המים לשנת 1978.
המלכה „הטריה" ושתי סגניותיה — יעל גרינברג ודליה נוריאל ערכו לאחרונה סיור מלכותי במפעל „וולה" שבעטרות ליד ירושלים.
מנכ"ל „וולה", מר מיכאל בראון, ליווה את שלושת היפיפיות בעת סיורן במפעל, השוכן בבנין רחב ממדים בן 3 קומות המשמש דוגמא מיוחדת במינה לארגון מופתי של העבודה.
ממרפסת המפעל, הצופה על הדשאים והגן המטופח המקיף אותו, הסביר מר מיכאל בראון על תהליכי הייצור והתפתחותה של „וולה".
יהודית נגר שהיתה בעבר ספרית, וכיום דוגמנית אופנה, ידועים לה היטב רזי המקצוע וסודות טיפוח השיער שחברת „וולה" מתמחה בהם. מלכת המים ידעה לחציג בפני מר שלמה אקסלרד, סמנכ"ל „וולה" והממונה על מחלקת ההדרכה ויחסי הציבור, את חשאלות המקצועיות חמתאימות והתעניינה במיוחד במכונות הייבוש חמשוכללות הניצבות בשורה בסטודיו „וולה" המרווח, בו נערכים מדי פעם סמנירונים וקורסים לספרים וספריות מכל רחבי הארץ.
מר דני בראון, מנהל אגף הייצור וציוד למספרות, הסביר כי מכונות ייבוש אלה הן בעלות טכנולוגיה מודרנית ובאמצעותן זמן הייבוש קצר יחסית וללא שימוש ברשת.
לפני שעוזבים את מישרדו של המנכ"ל, נכנס לרגע יהודה בראון, כלכלן, מנהל אגף חתקציבים, מברך את המלכות ומתנצל ורץ לטפל בענייני תמרוקי „ברבאבא".

המלכה ומוצרי „ברבאבא"

מלכת המים ושתי סגניותיה בחברת מנהלי מפעל „וולה"

באגף הייצור, שבקומה הראשונה, שוחחו המלכה ושתי סגניותיה עם הפועלות וקיבלו חסברים מפורטים על המוצרים ועל תהליכי הייצור המשוכללים.

„חיכן ממלאים את ה„לייפטקס בלזם" ?" היתה השאלה הראשונה מפיה של יהודית נגר באגף הייצור, „אני מתעניינת מאד בתכשיר מעולה זה משום שאני מרבה לחשתמש בו".

המלכות חציצו לתוך המערבלים הגדולים הניצבים באגף הייצור וחשתאו נוכח חנקיון הרב השורר בכל תהליכי הייצור.

במחסן רחב הידיים טיפסו בזריזות על הסולמות ונחג הקלארק חניפן אל־על על משטח העמסה, כשצחוקן וקריאותיהן מהדהדים בין אלפי הקרטונים הסדורים בשורות ומצפים למשלוח.

במעבדה הצמודה לאגף הייצור, הסביר מנהל המעבדה מר גולדברג את תהליכי ביקורת האיכות חנהוגים ב„וולה" בה כל מוצר משווק רק לאחר ביקורת קפדנית, כשצבעי השיער הנודעים נשלחים לגרמניה ורק לאחר אישורו של מפעל האם הם מותרים לאריזה ולשיווק.

במשרדו המרווח הציג המנכ"ל מר מיכאל בראון, לראשונה, שורת מוצרים חדשים אותם החלה „וולה" לשווק בסידרת „ברבאבא" — תכשירים קוסמטיים לילדים, שנארזים בבקבוקים צבעוניים בצורת בובות בדמויות משפחת „ברבאבא" הנודעת.

בסידרה החדשה יש — שמפו, קצף אמבטיה, קרם לתינוק, טלק, שמן שיזוף, מברשת שיניים וסבון ריחני מיוחד וכו'.

המלכות וסגניותיהן השתעשעו בבובות הצבעוניות כשברקע נשמע פזמון הפירסומת הקיצבי חמשודר ברדיו כדי לחביא לידיעת הציבור את דבר שיווקם של מוצרי „ברבאבא" בישראל.

בתום חסיור הודו חמבקרות למארחיהן וקיבלו כשי צרור ממוצרי „וולה" חמובחרים.

המנכ"ל מ. בראון והמלכה מרימים כוסית

רחל מרחנת על כל העולם

זמירות האהבה

מסתובב לו בארץ מוסיקאי אחד שראשו בעננים והוא מאוהב עד מעבר לראש ולאוזנים. שמו **אריק רודיך** והוא זה שכתב את המוסיקה לסרט דיזנגוף 99. אריק, הרווק בן ה־25 חי לו במשך זמן רב בשקט ובצינעה עד שיום אחד הכיר אישית את הזמרת **לאה לופטין** הבלונדית הזכורה לנו משלישיית שוקולד מנטה מסטיק.

בשעתו החליטו רודיך ולופטין להקים להקה ועבדו על חזרות במשך ימים ולילות עם צוות שלם. אבל מסיבה שאינה ידועה לי לא יצא העניין לפועל. לעומת זאת פרחה לה שם אהבה רצינית וחמה.

כיום השניים הם זוג לכל דבר. נכון שיש שם איפה שהוא בסביבה בעל יפה־תואר שהוא גם בעל תואר דוקטורט ברפואת־שיניים, אבל הוא אינו בבית, וכיום תפס את מקומו אחד מהמוסיקאים המבטיחים בארץ. הוא גם פסנתרן וגם זמר, בקיצור איש־אשכולות אמיתי, ועכשיו גם מאוהב.

הרומן בין לאה החינגית לבין אריך נמשך כבר כמה חודשים וממה שניראה הוא רק מתחזק, אז למה שלא ניתן לזמן לעשות את שלו?

לאה לופטין וביקטור חסון
מעבודה לאהבה

סוף טוב הכל טוב

סוף טוב הכל טוב, בשעה טובה ומוצ־לחת ברצוני לספר לכם על הגירושין הטריים בין בני־הזוג היפה והמפורסם — הזמרת ומנחת האירוויזיון **ירדנה ארזי**, ובעלה, עכשיו כבר לשעבר, הסופר־השחקן **עמוס טל־שיר**.

שני אלה, כידוע, כבר אינם חיים יחדיו מזה זמן רב, אבל את הגט לא בער להם להשיג, והכל התנהל שם עם חיוכים, חיבה רבה, ידידות יפה ובכלל מערכת יחסים טובה.

אבל הזמן לא עוצר את מרוצו, וכיום שניהם גרושים מוצהרים. ירדנה, שעומדת לנסוע בשבוע הבא למסע הופעות בלונדון, לשם הוזמנה אחרי שראו אותה באירוויזיון, מצפה לעתיד ורוד בשדה הזימרה העולמי, ונקווה שאכן כך יהיה.

וכדי שיהיה במזל קיבלה מידי עמוס,

ירדנה ארזי
מהאירוויזיון ללונדון

שהוא לדבריה הידיד הכי יקר שלה, חמסה ענקית מזהב לתלייה על הצוואר. ואם זה לא יעזור, אז בוודאי יעזור חברה הנוכחי שאינו נופל מן הראשון בקיסמו, **נתן תומר**, המהנדס הגרוש.

שני אלה מסתובבים כבר המון זמן עם עיניים זורחות מאושר. אז מי יודע, אולי תוך כדי תקופת ההצלחה נשמע את צלילם של פעמוני החתונה? אך בינ־תיים, נאחל להם המון הצלחה ומזל.

מרומן לרומן

סנסציות, סנסציות ושוב סנסציות. מי שלא מכיר את הזמר **אושיק לוי** שיקום. אף אחד לא קם. ואם כולם מכירים

עירית לוי
מהבעל למאהב

אותו, בוודאי רבים מכירים גם את אישתו **עירית לוי** היפהפיה.

כידוע, שני אלה נשואים מזה שנים רבות, ולא פעם שמענו סיפורים שונים על כל מיני התפרפרויות, כמו למשל הרומן הרציני שהיה לעירית עם הצייר **יורם לוקוב**, או הרומן הידוע שלה עם **מיק בראנט** ז"ל.

אבל כל זה היסטוריה וכיום יש לי אפיזודה חדשה לספר לכם עליה. עירית עזבה את הבית שוב, והפעם לטובתו של **מיכאל תפוח** בן ה־34. מר תפוח, שהוא אמרגנם של אמנים מכובדים כמו, למשל,

מנהג לדוגמן ועכשיו, אופנאי

כבר אז, לפני כשנה, כשסיפרתי לכם על הדוגמן התורן **אלי ביטון**, ועל גי־רושיו מאישתו, ידעתי לבטח שזמן רב הוא לא ימשיך בעיסוקו דאז, כנהג באוטובוסי דן, מפני שכבר אז חמד בעיניו אלי שחור השיער את עולם הקונפקציה.

ואכן, כיום יש לבחור מיפעל בזעיר־אנפין לשיגעון האופנה שלו. אבל זה עדיין לא הכל, הבחור נשא, סוף סוף, לאשה את חברתו מזה חמש שנים הספרית **אנדרה דניגו**. נכון אומנם שרק לפני שנה קיבל גט סופי מ**עירית** אישתו הראשונה.

אבל אלי וגברת דניגו, דאז, גרים יחדיו כבר חמש שנים. הוא עצמו מודה שמיום שהכיר את אנדרה חייו השתנו. הוא התאהב והרס חיי־משפחה, עזב את ביתו בשביל האהבה החדשה. רק הבעיות המיש־פחתיות והגירושין גזלו זמן כה רב, שלא נותרה להם ברירה, אלא לגור יחד בלא נישואין במשך כל הזמן הזה.

את הבן, **שי** בן ה־5, מגדל אלי כמו גבר לעניין, כי כך הוא רוצה לראותו בעתיד — גברי ויפה.

אולי אף יקבל הבן, לבסוף, בירושה איזה מיפעל מצליח לקונפקציה, שאביו התחיל, בעצם בגלל שיגעון האופנה.

אלי ביטון
מגיטן לנישואין

אריק אינשטיין ושלום חנוך, זכור לנו עוד מהסיפור הרעשני האחרון שלו עם **אלונה תוראל**.

אבל לעצם העניין, מיכאל, שהוא גרוש, ועירית חיים ביחד ונראים כנהנים מזה־עניין מאד מאד. ואם ישנה אהבה אמיתית אז מה רע בכך?

זה הסוד שלהם

ברצוני לספר לכם על זוג נחמדים ויפים **יגאל וזהבה שילון**. יגאל הוא הבמאי של הסוד שלי וגם אחיו של **דן שילון** מהטלוויזיה. זהבה אישתו, חוץ מזה שהיא יפהפיה אמיתית, היא גם דיילת אוויר באל־על כבר שנים רבות.

לזוג המאושר הזה שני בנים, שלצעיר שבהם רק עכשיו מלאו שנה. אני שמחה להודיעכם חגיגית שזהבה שוב בהריון וכבר בחודש החמישי.

יש זוגות המעדיפים להזדרז, לגמור עם עניין הלידות מהר ולהיות לילדיהם הורים צעירים. העיקר שיהיה קל ובמזל טוב ונקווה שהפעם תבוא בת, כדי להשלים את התמונה המשפחתית היפה.

זהבה ויגאל שילון
מלידה ללידה

Lee עושה אנשים יפים.

את חולצות האיכות של Lee ניתן להשיג בחנויות האופנה המובחרות.

ד' אייר תשל"ט 1.5.79
שנה 43
מספר 2174
המחיר: 20.00 ל"י (כולל מע"מ)

העולם הזה

סמדר הרן-

ההאשמות שהרשידו את המדינה